cū noue dom⁹ architecto ꝺ vniūſa
γὰρ τοῖς καινῆς οἰκίας ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης
ſtructura curandū: at inurere ꝛ ꝫ
καταβολῆς φροντιστέον, τῷ δὲ ἐγκαίειν καὶ
pingere aggredienti apta
ζωγραφεῖν ἐπιχειροῦντι τὰ ἐπιτήδεια
ad ornatū exquirēda ſunt: ſic eſtimo ꝛ
πρὸς διακόσμησιν ἐξεταστέον, οὕτω δοκῶ καὶ
in nobis. ipm qdē ꝑambulare ꝛ viā
ἐπὶ ἡμῶν. τὸ μὲν ἐμβατεύειν καὶ περίπα
facere ſmonū ꝛ curioſum eſſe
τον ποιεῖσθαι λόγων καὶ πολυπραγμονεῖν
in his q̄ ſūt ſm ptes: hiſtorie autori
ἐν τοῖς κατὰ μέρος, τῷ τῆς ἱστορίας ἀρχηγέτῃ
cōgruere: at breuitatē dictionis ſecta=
καθήκειν, τὸ δὲ σύντομον τῆς λέξεως μεταδιώ
A ri: ꝛ curioſitatē negotij
κειν, καὶ τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας
omittere: abbreuiationē faciē
παραιτεῖσθαι, τῷ τὴν μετάφρασιν ποιου
ti cōcedendū. hinc ergo incipia=
μένῳ συγχωρητέον. ἐντεῦθεν οὖν ἀρξώμε=
m⁹ narrationē predictis tan=
θα τῆς διηγήσεως τοῖς προειρημένοις τοσοῦ
tū adiſſigentes. ſtultū cū ante
τον ἐπιζεύξαντες. εὔηθες γὰρ τὸ μὲν πρὸ τῆς
hiſtoriā effluere: ipaꝫ āt hiſtoriā abbre
ἱστορίας πλεονάζειν, τὴν δὲ ἱστορίαν ἐπι=
uiare.
τεμεῖν. Ca. 3.

Cum ſancta ciuitas habitaret cū
Τῆς ἁγίας πόλεως κατοικουμένης με
oi pace: ꝛ leges ꝙ opti
τὰ πάσης εἰρήνης, καὶ τῶν νόμων ὅτι κάλ
me cuſtodirent: ꝓpt onie pōti
λιστα συντηρουμένων, διὰ τὴν ὀνίου τοῦ ἀρχι
ficis pietatē ꝛ maloꝝ odiū: acci
B ερέως εὐσέβειάν τε καὶ μισοπονηρίαν, συ
debat ꝛ ipos reges honorare
νέβαινε καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τιμᾶν
locū: ꝛ tēplū munerib⁹
τὸν τόπον, καὶ τὸ ἱερὸν ἀποστολαῖς ταῖς
optimis illuſtrare: ita vt ꝛ ſeleuc⁹
κρατίσταις δοξάζειν, ὥς τε καὶ σέλευκον τὸν
aſie rex ſuppeditaret ex pro
τῆς ἀσίας βασιλέα χορηγεῖν ἐκ τῶν ἰδί
priis redditib⁹ oēs ad miniſte=
ων προσόδων πάντα τὰ πρὸς τὰς λειτουρ
ria ſacrificioꝝ ꝑtinētes ſump
γίας τῶν θυσιῶν ἐπιβάλλοντα δαπανή
tus. ſimon āt qdā de bēiamin tri=
ματα. σίμων δέ τις ἐκ τῆς βενιαμὶν φυ=
bu ꝑpoſit⁹ tēpli cōſtitut⁹: cōtē
λῆς προστάτης τοῦ ἱεροῦ καθεσταμένος, διη
C dit cū ꝑncipe ſacerdotū de ea q̄ in vr=
νέχθη τῷ ἀρχιερεῖ περὶ τῆς κατὰ τὴν πό
be edilitate. ꝛ vincere oniam nō
λιν ἀγορανομίας. καὶ νικῆσαι τὸν ὀνίαν μὴ
potēs: venit ad apolloniū filiū thraſei:
δυνάμενος, ἦλθε πρὸς ἀπολλώνιον θρασαίου,
q̄ in illo tpe celes ſyrie ꝛ
τὸν κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν κοίλης συρίας
ꝛ phenicie dux. ꝛ nūciauit de
D καὶ φοινίκης στρατηγόν. καὶ προσήγγειλε περὶ
pecunijs ineffabilib⁹: plenū eē in hie
τῶν χρημάτων ἀμυθήτων, γέμειν τὸ ἐν ἱε=
roſolymis erariū: adeo ꝙ multitudo
ροσολύμοις γαζοφυλάκιον, ὥς τε τὸ πλῆθος
diuerſoꝝ innūerabilis eēt. ꝛ nō ꝑti
τῶν διαφόρων ἀναρίθμητον εἶναι, καὶ μὴ προ
nerēt ea ad ſacrificioꝝ rōnē:
σήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον,

enim noue domus architecto de vni=
uerſa ſtructura curandum eſt: ei ve=
ro qui pingere curat que apta ſunt ad
ornatum: exquirenda ſunt: ita eſti=
mandum eſt & in nobis. Etenim in=
tellectum colligere & ordinare ſermo=
nem: & curioſius partes ſingulas quaſ=
qꝫ diſquirere hiſtorie congruit autori:
breuitateꝫ vero dictionis ſectari: & exe
cutiones rerum vitare breuianti conce
dendum eſt. Hinc ergo narrationem
incipiemus de; prefatione tātuꝫ dixiſſe
ſufficiat. Stultū etenim eſt ante hiſtoriā
effluere: in ipſa autē hiſtoria ſuccingi.

Capitulum tertium

IGitur cū ſancta ciuitas habitaretur
in omni pace: leges aūt adhuc opti
me cuſtodirentur propter onie ponti=
ficis diſpoſitionem & pietatem: & ani=
mos odio habētes mala: fiebat vt & ipſi
reges & principes locum ſūmo hono=
re dignum ducerent: & templum maxi
mis muneribus illuſtrarent: ita vt ſeleu
cus aſie rex de redditibus ſuis preſtaret
omnes ſumptus ad miniſterium ſacrifi
ciorum pertinentes. Simon autem de
tribu beniamin prepoſitus templi con
ſtitutus: contendebat obſiſtēte ſibi pri=
cipe ſacerdotum iniquum aliquid in ci
uitate moliri. Sed cum vincere omnia
non poſſet venit ad appollonium thar
ſee filium qui illo tempore erat dux ce=
le ſyrie & phenicis: & nunciauit ei pecu
niis innumerabilibus plenum eſſe era=
rium hieroſolymis: & cōmunes copias
immenſas eſſe que non pertinent ad ra
tionem ſacrificiorum: eſſe autem poſ=
ſibile ſub poteſtate regis cadere vniuer
ſa. Cumqꝫ retuliſſet ad regem apolloni⁹
de pecuniis que delate erant: ille accitū
heliodorum qui erat ſuper negocia ei⁹
miſit cum madatis vt predictam pecu=
niam tranſportaret. Statimqꝫ heliodo
rus iter eſt agreſſus: ſpecie quidem qua
ſi per celeſſyriam & phenicē ciuitates eſ
ſet peragratur⁹ reuera auteꝫ regis pro
poſitum prefecturus. Sed cuꝫ veniſſet
hieroſolymaꝫ & benigne a ſūmo ſacer
dote in ciuitate eſſet exceptus narrauit
de dato indicio pecuniarum & cuius rei
gratia adeſſet aperuit. Interrogabat
autem ſi vere hec ita eſſent. Tunc ſūm⁹
ſacerdos oſtendit depoſita eſſe hec &
victualia viduarū & pupillorum: quedā
vero eſſe hircani tobie viri valde emi=
nentis: in his que detulerat impius ſi=
mon. vniuerſa autē argenti talenta eſſe
quadrigenta: & auri ducēta: decipi vero
eos qui crediddiſſent loco & templo qđ
per vniuerſum mundum honoratur ꝑ
ſui veneratiōe & ſanctitate oīno impoſ
ſibile eſſe. At ille pro his que habebat
in mandatis a rege: dicebat omni gene
re regi ea eſſe deferenda. Conſtituta au
tem die intrabat de his heliodorus ordi
naturus. Non modica vero per vniuer
ſaꝫ ciuitatē erat trepidatio. Sacerdotes
autem ante altare cum ſtolis ſacerdota
libus iactauerunt ſe: & inuocabāt de ce
lo eū qui de depoſitis legē poſuit: vt his
qui depoſuerant ea ſalua cuſtodiret.

eſſe āt poſſibile ſub regis po
εἶναι δὲ δυνατὸν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ἐξ
teſtatē cadere hec. collocut⁹ āt apol=
ουσίαν πεσεῖν ταῦτα. συμμίξας δὲ ὁ ἀπολ
loni⁹ cū rege: de nūciatis
λώνιος τῷ βασιλεῖ, περὶ τῶν μηνυθέντων
ei pecunijs manifeſtauit. ille āt eli=
αὐτῷ χρημάτων ἐνεφάνισεν. ὁ δὲ προχειρι
gēs heliodoꝝ q̄ ſup nego=
σάμενος ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν χρημά=
cia: miſit dās mādata: pre=
των, ἀπέστειλε δοὺς ἐντολάς, τὴν τῶν προ
dictaꝝ pecuniaꝝ aſportationē face=
ειρημένων χρημάτων ἐκκομιδὴν ποιήσασ=
re. ſtatim āt heliodor⁹ fecit
θαι. εὐθέως δὲ ὁ ἡλιόδωρος ἐποιεῖτο τὴν
iter: ipa qdē ſpecie q̄ſi q̄ ꝑ ce=
πορείαν, τῇ μὲν ἐμφάσει ὡς τὰς κατὰ κοί
lē ſyrie ꝛ phenicē ciuitates ꝑagratur⁹:
λην συρίας καὶ φοινίκην πόλεις ἐφοδεύειν,
re āt regis ꝓpoſitū
τῷ πράγματι δὲ τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν
ꝑfectur⁹. cū veniſſet āt in hieruſalē:
ἐπιτελεῖν. παραγενηθεὶς δὲ εἰς ἱεροσόλυμα,
ꝛ benigne a ſūmo ſacerdote vrbis
καὶ φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς πόλε
ſuſcept⁹ eēt: ꝓpoſuit de facto
ως ἀποδεχθείς, ἀνέθετο περὶ τοῦ γεγονότος
inditio: ꝛ cui⁹ grā aderat oſtē
ἐμφανισμοῦ, καὶ τίνος ἕνεκεν πάρεστι διεσά
dit. interrogabat āt ſi reuera hec
φησεν. ἐπυνθάνετο δὲ εἰ ταῖς ἀληθείαις ταῦ
ſic ſe haberēt. at ſūmo ſacer
τα οὕτως ἔχοντα τυγχάνει. τοῦ δὲ ἀρχιερέ
dote oſtēdente depoſita eſſe viduaꝝ
ως ὑποδείξαντος παραθήκας εἶναι χηρῶν
ꝛ orphanoꝝ: q̄dā āt ꝛ hircani filij to=
καὶ ὀρφανῶν, τινὰ δὲ καὶ ὑρκανοῦ τοῦ τωβί
bie valde viri in excellēcia poſiti:
ου σφόδρα ἀνδρὸς ἐν ὑπεροχῇ κειμένου,
nō vt calūniat⁹ fuerat impi⁹ ſimon.
οὐχ ὡς διαβάλλων ἦν ὁ δυσσεβὴς σίμων. τὰ
at vniuerſa argēti q̄dringēta talēta:
δὲ πάντα ἀργυρίου τετρακόσια τάλαντα,
auri āt ducēta. iniuria affici xō eos q̄ cre
χρυσίου δὲ διακόσια. ἀδικηθῆναι δὲ τοὺς πε
didiſſent loci ſctitati ꝛ
πιστευκότας τῇ τοῦ τόπου ἁγιωσύνῃ καὶ τοῦ
honorati ꝑ vniuerſū mūdū.
τετιμημένου κατὰ τὸν σύμπαντα κόσμον.
tēpli venerationi ꝛ itegritati: oīno
ἱεροῦ σεμνότητι καὶ ἀσυλίᾳ, παντελῶς
difficile eſſe. at heliodor⁹ ꝓpt q̄ habuit re
ἀμήχανον εἶναι. ὁ δὲ ἡλιόδωρος δι᾽ ἃς εἶχε βα
gia mādata: oīno dicebat in re
σιλικὰς ἐντολάς, πάντως ἔλεγεν εἰς τὸ βα
giū referēda hec eſſe. cōſtituēs
σιλικὸν ἀναληπτέα ταῦτα εἶναι. ταξάμενος
āt diē intrabat de his cōſi=
δὲ ἡμέραν εἰσῄει τὴν περὶ τούτων ἐπίσκε=
liū ordinatur⁹. fuit āt nō modica in oī
ψιν οἰκονομήσων. ἦν δὲ οὐ μικρὰ καθ᾽ ὅλην
ciuitate trepidatio. at ſacerdotes āte alta
τὴν πόλιν ἀγωνία. οἱ δὲ ἱερεῖς πρὸ τοῦ θυσι
re in ſacerdotalib⁹ ſtolis iactā=
αστηρίου ἐν ταῖς ἱερατικαῖς στολαῖς ῥίψαν
tes ſeipos: inuocabāt in celū eū q̄
τες ἑαυτούς, ἐπεκαλοῦντο εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν
de depoſito legē tulit: his q̄
περὶ παραθήκης νομοθετήσαντα, τοῖς πα
depoſuerūt hec ſalua cuſtodire.
ρακαταθεμένοις ταῦτα σῶα διαφυλάξαι.

© Biblioteca Nacional de España

erat ãt vidẽtẽ ſũmi ſacerdotis vultũ vul
ἦν δὲ ὁρῶντα τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἰδέαν τι
nerari mẽte.. nã aſpect⁹ ꝛ
τρώσκεσθαι τὴν διάνοιαν. ἡ γὰρ ὄψις καὶ τὸ
coloris immutatio: declarabat eã q̃
τῆς χρόας παρηλλαγμένον, ἐνέφαινε τὴν
in anima turbationẽ.circũfuſa erat eñ circa
κατὰ ψυχὴν ἀγωνίαν. περιεκέχυτο γὰρ περὶ
virum formido q̃dã ꝛ horror corporis.
τὸν ἄνδρα δέος τι καὶ φρικασμὸς σώματος.
ꝑque manifeſt⁹ efficiebat aſpiciẽtib⁹
δι' ὧν πρόδηλον ἐγίνετο τοῖς θεωροῦσι τὸ
in corde exiſtẽs dolor.alij ãt de
κατὰ καρδίαν ἐνεστὼς ἄλγος. οἱ δὲ ἐκ τῶν
domib⁹ gregati exiliebãt ad popula
οἰκιῶν ἀγεληδὸν ἐξεπήδων ἐπὶ πάνδη=
rẽ ſupplicationẽ:q̃a futur⁹ erat in contẽ=
μον ἱκετείαν, διὰ τὸ μέλλειν εἰς καταφρό
ptũ venire loc⁹. ſuccincte
νησιν ἔρχεσθαι τὸν τόπον. ὑπεζωσμέναι
ãt ſub mãmis mulieres cilitijs
δὲ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς αἱ γυναῖκες σάκκους
ꝑ vias cõfluebãt. at inclu=
κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυνον. αἱ δὲ κατά=
ſe virgines: alie q̃dẽ cõcurrebãt
κλειστοι τῶν παρθένων, αἱ μὲν συνέτρεχον
ad ianuas: alie ꝟo ad muros:q̃=
ἐπὶ τοὺς πυλῶνας, αἱ δὲ ἐπὶ τὰ τείχη, τι
dã ꝟõt ꝑ feneſtras aſpiciebãt.vniuerſe
νὲς δὲ διὰ τῶν θυρίδων διέκυπτον. πᾶσαι
ãt protẽdentes man⁹ in celũ:
δὲ προτείνουσαι τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν,
faciebãt deprecatiões,miſerari ãt erat
ἐποιοῦντο τὴν λιτανείαν. ἐλεεῖν δὲ ἦν τὴν τοῦ
multitudinis cõmixte ruinã: ꝛ ma
πλήθους παμμιγῆ πρόπτωσιν, τήν τε τοῦ με
gni agonizãtis ꝑncipis ſacerdotũ expectationẽ.
γάλου ἀγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν.
hi q̃dẽ itaq; inuocabãt oĩpotentẽ dñz
οἱ μὲν οὖν ἐπεκαλοῦντο τὸν παγκρατῆ κύριον
credita his q̃ crediderũt ſalua
τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα
ſeruare cũ oĩ ſecuritate.
διαφυλάσσειν μετὰ πάσης ἀσφαλείας. ὁ
at heliodor⁹ q̃d decreuerat ꝑficiebat. ibi
δὲ ἡλιόδωρος τὸ διεγνωσμένον ἐπετέλει. αὐ
ãt eo cũ ſatellitib⁹ ad
τόθι δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς δορυφόροις κατὰ τὸ
erariũ iã preſente: ſpũum
γαζοφυλάκιον ἤδη παρόντος, ὁ τῶν πνευμάτων
ꝛ oĩs poteſtatis princeps oſtentũ
καὶ πάσης ἐξουσίας δυνάστης ἐπιφάνειαν
magnũ fecit. adeo vt oẽs q̃ auſi
μεγάλην ἐποίησεν. ὥστε πάντας τοὺς κατα
fuerãt cõuenire admirãtes
τολμήσαντας συνελθεῖν καταπλαγέντας
dei virtutẽ: in diſſolutionẽ ꝛ timorẽ
τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, εἰς ἔκλυσιν καὶ δειλίαν
cõuerterent.apparuit.n.q̃dã equ⁹ eis terri
τραπῆναι. ὤφθη γάρ τις ἵππος αὐτοῖς φο
bilẽ habẽs ſeſſorẽ: ꝛ optimo opi=
βερὸν ἔχων τὸν ἐπιβάτην, καὶ καλλίστῃ σα=
mẽto adornat⁹. inuect⁹ ãt cũ ipetu cõ
γῇ διακεκοσμημένος. φερόμενος δὲ ῥύδην ἐνέ
cuſſit in heliodor̃ ꝑores vngulas.
σεισε τῷ ἡλιοδώρῳ τὰς ἐμπροσθίους ὁπλάς.
ipſe ãt ſeſſor videbat aurea ar
ὁ δὲ ἐπικαθήμενος ἐφαίνετο χρυσῆν πανο
ma habere. alij ãt duo apparuerũt
πλίαν ἔχων. ἕτεροι δὲ δύο προεφάνησαν
ei iuuenes robore q̃dẽ decori: opti=
αὐτῷ νεανίαι τῇ ῥώμῃ μὲν εὐπρεπεῖς, καλ

Iam vero qui videret ſũmi ſacerdotis vultum:mẽte vulnerabatur. Facies eñ & color ĩmutatus:declarabat internuz animi dolorem. Circunfuſa enim erat meſticia quedam viro: & horror corporis:per quem manifeſtus aſpicientibus dolor cordis eius efficiebatur. Alii etiam congregati de domibus conflue bant publica ſupplicatione obſecrantes: pro eo ꝙ in cõtẽptũ locus eſſet vẽturus. Accincteq; mulieres ciliciis pectus ꝑ plateas cõfluebãt ſed & virgines que concluſe erant: procurrebant ad oniam: alie autem ad muros: quedam vero per feneſtras aſpiciebant:vniuerſe autem protendentes manus in celuz deprecabantur. Erat enim miſera cõmixte multitudinis & magni ſacerdotis in agone conſtituti expectatio. Et hi quidem inuocabant omnipotentez deum:vt credita ſibi his qui crediderãt cum omni integritate conſeruarentur. Heliodorus autem quod decreuerat ꝑficiebat eodem loco ipſe cuz ſatellitib⁹ circa erarium preſens. Sed ſpiritus omnipotentis dei magnã fecit ſue oſtẽſionis euidentiam:ita vt omnes qui auſi fuerant t parere ei:ruentes dei virtute in diſſolutionez & formidinem conuerterentur. Apparuit enim illis quidã equ⁹ terribilem habens ſeſſorẽ optimis operimentis adornat⁹:iſq; cum impetu heliodoro priores calces eliſit. Qui autẽ ei ſedebat videbatur arma habere aurea. Alii etiam apparuerunt duo iuuenes virtute decori:optimi gloria ſpecioſiq; amictu qui circunſteterunt eum & ex vtraq; parte flagellabant: ſine intermiſſione multis plagis verberantes. Subito autẽ heliodorus concidit in terram:cunq; multa caligine circunfuſũ rapuerunt atq; in ſella geſtatoria poſitum eiecerunt. Et is qui cum multis curſoribus & ſatellitibus predictum ingreſſus eſt erarium:portabatur nullo ſibi auxilium ferente manifeſta dei cognita virtute. Et ille quidem per diuinã virtutem iacebat mutus atq; omni ſpe & ſalute priuatus. Hi autem dominum benedicebant quia magnificabat locũ ſuum:& templum quod pauloante timore ac tumultu erat plenum: apparẽte omnipotente domino:gaudio & leticia impletum eſt. Tunc vero ex amicis heliodori quidam rogabant confeſtim oniaz vt inuocaret altiſſimum vt vitaz donaret ei: qui in ſupremo ſpiritu erat conſtitutus. Conſiderans autem ſũm⁹ ſacerdos:ne forte rex ſuſpicaretur m̃a liciam aliquam ex iudeis circa heliodoruz conſumatam:obtulit pro ſalute viri hoſtiam ſalutarem. Cunq; ſũmus ſacerdos exoraret: iidez iuuenes eiſdem veſtibus amicti aſtantes heliodoro dixerunt. Onie ſacerdoti gracias age: nam propter eum tibi dominus vitam donauit. Tu autem adeo flagellatus: nuncia omnibus magnalia dei & poteſtatem. Et his dictis non comparuerũt. Heliodor⁹ autẽ hoſtia deo oblata:& votis magnis promiſſis ei q viuere

mi ãt gl̃ia: ſpecioſi ãt ami=
λιστοι δὲ τῇ δόξῃ, διαπρεπεῖς δὲ τὴν περι=
ctu. q̃ ꝛ aſtãtes ex vtraq; par
βολήν. οἱ καὶ παραστάντες ἐξ ἑκατέρου μέ=
te: flagellabãt eũ inceſſanter. multas
ρους, ἐμαστίγουν αὐτὸν ἀδιαλείπτως. πολλὰς
incutientes ei plagas. ſubito ãt D
ἐπιρριπτοῦντες αὐτῷ πληγάς. ἄφνω δὲ
cadentẽ in terra ꝛ multa caligine
πεσόντα πρὸς τὴν γῆν καὶ πολλῷ σκότει
circũfuſum: corripiẽtes ꝛ in ge
περιχυθέντα, συναρπάσαντες καὶ εἰς φο
ſtatoria ſella iponẽtes eũ,q̃ nuꝑ cũ multa icur
ρεῖον ἐνθέντες, τὸν ἄρτι μετὰ πολλῆς πα
ſione ꝛ oĩb⁹ ſatellitib⁹ in pre
ραδρομῆς καὶ πάσης δορυφορίας εἰς τὸ προ
dictũ ingreſſus erat erariũ: ferebãt
ειρημένον εἰσελθόντα γαζοφυλάκιον, ἔφερον
a nullo adiutũ ipm armis ſtantẽ: ma
ἀβοήθητον αὐτὸν τοῖς ὅπλοις καθεστῶτα, φα=
nifeſte dei potentiã cognoſcentẽ.
νερῶς τὴν τοῦ θεοῦ δυναστείαν ἐπεγνωκότα.
ꝛ ille q̃dẽ ꝑ diuinã virtutẽ mut⁹
καὶ ὁ μὲν διὰ τὴν θείαν ἐνέργειαν ἄφωνος
ꝛ oĩ priuat⁹ ſpe ꝛ ſalute E
καὶ πάσης ἐστερημένος ἐλπίδος καὶ σωτηρίας
iacebat. hi ãt dñz bñdicebãt q̃ magni=
ἔρριπτο. οἱ δὲ τὸν κύριον εὐλόγουν τὸν παραδο=
ficauerat ſuũ locũ. ꝛ paulo an=
ξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον. καὶ τὸ μικρῷ πρό
te timore ꝛ tumultu plenũ tẽplũ:
τερον δέους καὶ ταραχῆς γέμον ἱερόν, τοῦ
oĩpotente apparẽte dño: gaudio
παντοκράτορος ἐπιφανέντος κυρίου, χαρᾶς
ꝛ letitia ipletũ eſt. ſtatim ãt q̃=
καὶ εὐφροσύνης ἐπεπλήρωτο. ταχὺ δέ τι=
dã ex heliodori amicis rogabãt oni
νες τῶν τοῦ ἡλιοδώρου συνήθων ἠξίουν τὸν ὀνί
am vt inuocaret altiſſimũ: ꝛ vitã
αν ἐπικαλέσασθαι τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ ζῆν
donaret ei q̃ omnino in vltimo ſpũ
χαρίσασθαι τῷ παντελῶς ἐν ἐσχάτῃ πνοῇ
cõſtitut⁹ erat.in ſuſpitione ãt fact⁹ ꝑnceps
κειμένῳ. ὕποπτος δὲ γενόμενος ὁ ἀρχιε= F
ſacerdotũ ne forte opinionẽ rex hẽret:ma
ρεὺς μήποτε διάληψιν ὁ βασιλεὺς σχῇ, κα
leficiũ aliq̃d circa heliodor̃ a
κουργίαν τινὰ περὶ τὸν ἡλιόδωρον ὑπὸ τῶν
iudeis cõſumatũ eſſe: obtulit ho
ἰουδαίων συντετελέσθαι, προσήγαγε θυσί
ſtiã pro viri ſalute. faciẽte
αν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἀνδρὸς σωτηρίας. ποιουμένου
ãt ſũmo ſacerdote ꝓpitiationẽ: iĳdẽ iuue
δὲ τοῦ ἀρχιερέως τὸν ἱλασμόν, οἱ αὐτοὶ νεα=
nes iterũ apparuerũt heliodoro in
νίαι πάλιν ἐφάνησαν τῷ ἡλιοδώρῳ ἐν ταῖς
eiſdẽ veſtib⁹ amicti: ꝛ ſtãtes
αὐταῖς ἐσθήσεσιν ἐστολισμένοι, καὶ στάντες
dixerũt:multas onie ꝑncipi ſacerdotũ gra
εἶπαν, πολλὰς τῷ ὀνίᾳ τῷ ἀρχιερεῖ χάρι
tias habe.ꝓpt.n.eũ tibi donauit vitã
τας ἔχε. διὰ γὰρ αὐτόν σοι κεχάρισται τὸ ζῆν
dñs. tu ãt de celo flagellat⁹ nũ G
ὁ κύριος. σὺ δὲ ἐξ οὐρανοῦ μεμαστιγωμένος διάγ
cia oĩb⁹ magnã dei poteſtatẽ.
γελε πᾶσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ θεοῦ κράτος.
hec ãt cũ dixiſſẽt diſparẽtes facti ſunt. at
ταῦτα δὲ εἰπόντες ἀφανεῖς ἐγένοντο. ὁ δὲ
heliodor⁹ ſacrificiũ offerẽs dño
ἡλιόδωρος θυσίαν ἀνενέγκας τῷ κυρίῳ
ꝛ vota maxima vouẽs ei q̃ vitã
καὶ εὐχὰς μεγίστας εὐξάμενος τῷ τὸ ζῆν

© Biblioteca Nacional de España

cõceſſit: ⁊ onie grãs agẽs
περιποιήσαντι, καὶ τὸν ὀνίαν ἀποδεξάμενος
rediȷ̃t cũ exercitu ad regẽ. teſtaba
ἀνεστρατοπέδευσε πρὸς τὸν βασιλέα. ἐξεμαρ
tur ãt oĩb⁹ q̃ erat ſub viſu cõſpica
τύρει δὲ πᾶσιν ἅπερ ἦν ὑπ' ὄψιν τεθεα-
tus opa maximi dei. at rege
μένος ἔργα τοῦ μεγίστου θεοῦ. τοῦ δὲ βασιλέως
interrogãte heliodoꝝ q̃s
ἐπερωτήσαντος τὸν ἡλιόδωρον ποῖός τις
eſſet apt⁹ adhuc ſemel vt mitterẽt in
εἴη ἐπιτήδειος ἔτι ἅπαξ διαπεμφθῆναι εἰς
hieroſolyma: dixit. ſi quẽ habes hoſtẽ
ἱεροσόλυμα, ἔφησεν. εἴ τινα ἔχεις πολέμιον
vel reꝝ inſidiatorẽ: mitte eũ illuc.
ἢ πραγμάτων ἐπίβουλον, πέμψον αὐτὸν ἐκεῖ.
⁊ flagellatũ eũ recipies. ſi tamẽ
καὶ μεμαστιγωμένον αὐτὸν προσδέξῃ. ἐάνπερ
⁊ euaſerit: eoq in loco vere
A καὶ περισωθῇ, διὰ τὸ περὶ τὸν τόπον ἀληθῶς
ſit quedã dei potẽtia. ipſe em̃ q̃ habita
εἶναί τινα θεοῦ δύναμιν. αὐτὸς γὰρ ὁ τὴν κατοι
tionẽ celeſtẽ habet: viſitator eſt ⁊ adiu
κίαν ἐπουράνιον ἔχων, ἐπόπτης ἐστὶ καὶ βοη
tor illi⁹ loci. ⁊ venien=
θὸς ἐκείνου τοῦ τόπου. καὶ τοὺς παραγινομέ-
tes ad maleficiũ pcutiẽs pdit: ⁊ res
νους ἐπὶ κακώσει τύπτων ἀπολύει. καὶ τὰ
q̃dẽ de heliodoro ⁊ era=
μὲν κατὰ ἡλιόδωρον καὶ τὴν τοῦ γαζοφυλα-
rij cuſtodia ſic trãſacte ſunt.
κίου τήρησιν οὕτως ἐχώρησεν. C.4.
H ⁊ pdictus ſimon pecunia
Ὁ δὲ προειρημένος σίμων ὁ τῶν χρημά
rũ ⁊ patrie delator fact⁹:
των καὶ τῆς πατρίδος ἐνδείκτης γεγονώς,
male loquebaẽ de onia. tãq̃ ipſe eſſet
ἐκακολόγει τὸν ὀνίαν. ὡς αὐτός τε εἴη τὸν
q̃ heliodoꝝ inſtigauit: ⁊ maloꝝ arti
ἡλιόδωρον ἐπισεσεικώς, καὶ τῶν κακῶν δη
fex extitiſſet. ⁊ bñfactorẽ
μιουργὸς καθεστηκώς. καὶ τὸν εὐεργέτην τῆς
ciuitatis ⁊ defenſorẽ ſue gẽtis ⁊ emu
B πόλεως καὶ τὸν κηδεμόνα τῶν ὁμοεθνῶν καὶ ζη
latorẽ legũ: inſidiatorẽ re=
λωτὴν τῶν νόμων, ἐπίβουλον τῶν πραγμά-
rũ audebat dicere. ſed cũ inimicitia ad tã=
των ἐτόλμα λέγειν. τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦ
tũ procederet: vt ⁊ p quedã ex his q̃
τον προβαινούσης, ὥστε καὶ διά τινος τῶν
a ſimone pbati erãt homicidia
ὑπὸ τοῦ σίμωνος δεδοκιμασμένων φόνους
fierẽt. vidẽs onias difficultatẽ
συντελεῖσθαι. συνορῶν ὁ ὀνίας τὸ χαλεπὸν
cõtentionis ⁊ apolloniũ inſanire
τῆς φιλονεικείας καὶ ἀπολλώνιον μαίνεσθαι
vt pote celes ſyrie ⁊ phenicie ducẽ
ὡς τὸν κοίλης συρίας καὶ φοινίκης στρατηγὸν
augentẽ malitiã ſimonis: ad
συναύξοντα τὴν κακίαν τοῦ σίμωνος, ὡς τὸν
regẽ ſe cõtulit: nõ fact⁹ ci=
βασιλέα διεκομίσθη, οὐ γινόμενος τῶν πο
uiũ accuſator. ſed vtilitatẽ publice ⁊
λιτῶν κατήγορος. τὸ δὲ σύμφορον κοινῇ καὶ
priuatĩ vniuerſe multitudini cõſiderãs.
κατ' ἰδίαν παντὶ τῷ πλήθει σκοπῶν.
videbat em̃ ſine regali puidẽtia ipoſſibile
C ἑώρα γὰρ ἄνευ βασιλικῆς προνοίας ἀδύνα
eſſe cõſequi pacẽ vltra res:
τον εἶναι τυχεῖν εἰρήνης ἔτι τὰ πράγμα
⁊ ſimonẽ ceſſationẽ nõ accepturꝝ
τα, καὶ τὸν σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον

illi conceſſit et onie gratias agens: receпto exercitu repedabat ad regẽ. Teſtabatur autẽ omnibus ea que ſub oculis ſuis viderat opera magna dei. Cum autem rex interrogaſſet heliodorũ qs eſſet aptus adhuc ſemel hieroſolymam mitti: ait. Si quem habes hoſtem aut regni tui inſidiatorem: mitte illuc & flagellatum eum recipies: ſi tamen euaſerit eo ꝙ in loco ſit vere dei quedam virtus. Nam ipſe qui habet in celis habitationem viſitator & adiutor eſt loci illius: & venientes ad malefaciendum percutit ac perdit. Igitur de heliodoro & erarii cuſtodia ita res ſe habet.

Capitulum quartum.

SImon autem predictus pecuniarũ et patrie delator: male loquebatur de onia tanq̃ ipſe heliodorum inſtigaſſet ad hec: & ipſe fuiſſet inventor malorum: prouiſoremq; ciuitatis ac defenſorem gentis ſue: & emulatorez legis dei audebat inſidiatorem regni dicere. Sed cum inimicitie intantum procederẽt: vt etiam per quoſdam ſimonis neceſſarios homicidia fierent: conſiderãs onias periculum cõtentionis: & appollonium inſanire vt pote ducem celeſſyrie & phenicis ad augendam malitiam ſimonis: ad regem ſe contulit: non vt ciuium accuſator: ſed communem vtilitatem apud ſemetipſum vniuerſe multitudinis conſiderans. Videbat enim ſine regali prouidentia impoſſibile eſſe pacem rebus dari: nec ſimonem poſſe ceſſare a ſtulticia ſua. Sed poſt ſeleuci vite exceſſum cũ ſuſcepiſſet regnum antiochus qui nobilis appellabatur: ambiebat iaſon frater onie ſũmum ſacerdotiuz: adito rege promittens ei argenti talenta trecenta ſexaginta: & ex reditibus aliis talẽta octoginta. Super hoc promittebat: & alia centum quinquaginta: ſi poteſtati ei⁹ concederetur gymnaſium & ephebiam ſibi cõſtituere: & eos qui in hieroſolymis erãt antiochenos ſcribere. Quod cum rex annuiſſet & obtinuiſſet principatuz: ſtatim ad gẽtilem ritum contribules ſuos transferre cepit & amotis his que humanitatis cauſa iudeis a regibus fuerant conſtituta: per ioannem patrez eupolemi: qui apud romanos de amicitia & ſocietate functus eſt legatione legitima ciuium iura deſtituẽs praua inſtituta ſanciebat. Et enim auſus eſt ſub ipſa arce gymnaſiũ conſtituere: & optimos quoſq; epheborum in lupanaribus ponere. Erat autem hoc non initium ſed incrementum quoddam & profectus gentilis & alienigene conuerſationis: propter impii & non ſacerdotis iaſonis nefarium & inauditum ſcelus ita vt ſacerdotes iã nõ circa altaris officia dediti eſſent: ſed contẽpto templo & ſacrificiis negletis feſtinarent participes fieri: paleſtre & prebitionis eius iniuſte: & in exercitiis diſci: & patrios quidẽ honores nihil hẽntes grecas glĩas optimas arbitrabãtur.

ſtultitie. cũ cõmutaſſet ãt vitã ſe=
τῆς ἀνοίας. μεταλλάξαντος δὲ τὸν βίον σε
leuc⁹: ⁊ ſuſcepiſſet regnũ
λεύκου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν
antioch⁹ q̃ cognominat⁹ eſt nobilis:
ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος ἐπιφανοῦς,
ambiuit iaſon frater onie ſũmũ
ὑπενόθευσεν ἰάσων ὁ ἀδελφὸς ὀνίου τὴν ἀρ-
ſacerdotiũ: promittẽs regi
χιερωσύνην, ἐπαγγειλάμενος τῷ βασιλεῖ
ppẽ cõſecutionẽ argẽtĩ talẽta ſexagita
δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου τάλαντα ἑξήκοντα
ſupra trecẽta: ⁊ redit⁹ cuiuſdã
πρὸς τοῖς τριακοσίοις, καὶ προσόδου τινὸς
aliȷ̃ talẽta octoginta. ad ãt hec
ἄλλης τάλαντα ὀγδοήκοντα. πρὸς δὲ τού-
pmittebat ⁊ alia cõſtitutuꝝ
τοις ὑπισχνεῖτο καὶ ἕτερα διαγράψειν
q̃nquaginta ad cẽtũ: ſi cõce=
πεντήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατόν, ἐὰν ἐπι-
daẽ p poteſtatẽ ei⁹ gymnaſiũ
χωρηθῇ διὰ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, γυμνάσιον
⁊ ephebiã ſibi cõſtituere ⁊ in
καὶ ἐφηβίαν αὐτῷ συστήσασθαι καὶ τοὺς ἐν
hieroſolymis ãtiochẽſes ſcribere: cũ an=
ἱεροσολύμοις ἀντιοχεῖς ἀναγράψαι. ἐπινεύ
nuiſſet ãt rex ⁊ pncipatũ ob=
σαντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἀρχῆς κρα
tinuiſſet: ſtatĩ ad grecũ ritũ
τήσας, εὐθέως ἐπὶ τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆ
cõtribules trãſtulit: ⁊ q̃ poſita erãt
ρα τοὺς ὁμοφύλους μετῆγε,, καὶ τὰ κείμενα
iudeis mãſueta regia p ioan
τοῖς ἰουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικὰ διὰ ἰωάν
nẽ patrẽ eupolemi: q̃ fecit
νου τοῦ πατρὸς εὐπολέμου, τοῦ ποιησαμέ
legationẽ pro amicitia ⁊ ſocieta=
νου τὴν πρεσβείαν ὑπὲρ φιλίας καὶ συμμα
te apud romanos: amouit. ⁊
χίας πρὸς τοὺς ῥωμαίους, παρώσατο. καὶ
q̃dẽ legitimas ſoluẽs politias:
τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας,
praua inſtituta ĩnouabat. ſpõte em̃
παρανόμους ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν. ἀσμένως γὰρ
ſub ipam arcẽ gymnaſiũ edifica=
ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυ
uit: ⁊ optimos ephebozũ ſubſti
σε, καὶ τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑπο-
tuẽs: ſub velum duxit. erat ãt ſic occa
τάσσων, ὑπὸ πέτασον ἦγεν. ἦν δ' οὕτως ἀκ-
ſio q̃dã gẽtilitatis: ⁊ pfect⁹ alienigene
μή τις ἑλληνισμοῦ, καὶ πρόσβασις ἀλλοφυ
ↄuerſationis ppẽ impiȷ̃ ⁊ nõ ſũmi ſa
λισμοῦ διὰ τὴν τοῦ ἀσεβοῦς καὶ οὐκ ἀρχιε
cerdotis iaſonis eminẽs ſcel⁹:
ρέως ἰάσωνος ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν,
ita vt nõ vltra circa altaris mini
ὥστε μηκέτι περὶ τὰς τοῦ θυσιαστηρίου λει-
ſteria prõpti eſſent ſacerdotes. ſed
τουργείας προθύμους εἶναι τοὺς ἱερεῖς. ἀλλὰ
ipꝫ q̃dẽ tẽplũ cõtẽnentes ⁊ ſacrifi
τοῦ μὲν νεὼ καταφρονοῦντες καὶ τῶν θυσι-
cia negligẽtes: feſtinabãt pticipes eẽ q̃ in
ῶν ἀμελοῦντες, ἔσπευδον μετέχειν τῆς ἐν
paleſtra iniuſte exhibitiõis. poſt
παλαίστρα παρανόμου χορηγίας. μετὰ τὴν
diſci puocationẽ. ⁊ q̃dẽ patrios
τοῦ δίσκου πρόκλησιν. καὶ τὰς μὲν πατρώους
honores in nihilo ponẽtes: ſed gre=
τιμὰς ἐν οὐδενὶ τιθέμενοι, τὰς δὲ ἑλλη
cas glĩas optimas arbitrãtes
νικὰς δόξας καλλίστας ἡγούμενοι ꝏ

© Biblioteca Nacional de España

q̃re ⁊ gr̃a habuit eos graue infor
ὧν καὶ χάριν ἔχεν αὐτοὺς χαλεπὴ περί=
tuniū. ⁊ q̃r emulabant̄ mores ⁊ oi
στασις· καὶ ὧν ἐζήλουν τὰς ἀγωγὰς καὶ κα
no volebāt ſimiles eſſe: hos ho=
θάπαν ἤθελον ἐξομοιοῦσθαι, τούτους πολε=
ſtes ⁊ punitores habuerūt. ipie agere.n.cōtra
μίους καὶ τιμωρητὰς ἔχον. ἀσεβεῖν γὰρ εἰς
diuinas leges nō facile ſed ⁊ hec
τοὺς θείους νόμους οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ καὶ ταῦ
ſequēs tp̄s declarabit. cū celebraret̄
τα ὁ ἀκόλουθος καιρὸς δηλώσει. ἀγομένου
āt q̃nquēnalis agon in tyro ⁊
δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος ἐν τύρῳ καὶ τοῦ
rex adeſſet: miſit iaſon
βασιλέως παρόντος, ἀπέστειλεν ἰάσων ὁ
ſceleſt⁹ ſacroꝝ ꝓcuratores vt ab hieroſolymis an
μιαρὸς θεωροὺς ὡς ἀπὸ ἱεροσολύμων ἀν
tiochēſes portātes argēti drach=
τιοχέας παρακομίζοντας ἀργυρίου δραχ
mas trecētas in herculis ſacri
μὰς τριακοσίας εἰς τὴν τοῦ ἡρακλέους θυσί
ficiū: q̃s ⁊ poſtulauerūt ij q̃ aſportauerāt ne
αν, ἃς καὶ ἠξίωσαν οἱ παρακομίσαντες μὴ
expēderent̄ in ſacrificio. ꝓpter āt portā
χρῆσθαι πρὸς θυσίαν. ἕνεκα δὲ τῶν παρα
tes in triremiū fabrica
κομιζόντων εἰς τὰς τῶν τριήρεων κατα=
tiones. miſſo āt in egyptū apol=
σκευάς. ἀποσταλέντος δὲ εἰς αἴγυπτον ἀπολ
lonio filio meneſthei ꝓpt̄ primates
λωνίου τοῦ μενεσθέως διὰ τὰ πρωτοκλήσια
philometoris regis: ſuſpicās
τοῦ φιλομήτορος βασιλέως, μεταλαβὼν
antioch⁹ alienū eū ſuaꝝ factū
ἀντίοχος ἀλλότριον αὐτὸν τῶν αὐτοῦ γεγο
eſſe reꝝ: ꝓprie ſecurita=
νέναι πραγμάτων, τῆς καθ᾽ αὑτὸν ἀσφαλεί
tis curā habuit. vnde in ioppen ve=
ας ἐφρόντιζεν. ὅθεν εἰς ἰόππην παραγενό=
niēs ꝓfect⁹ eſt in hieroſolyma. magni
μενος κατήντησεν εἰς ἱεροσόλυμα. μεγα=
fice āt a iaſone ⁊ ciui=
λομερῶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἰάσωνος καὶ τῆς πό=
tate accept⁹: cū facib⁹ ⁊ excla
λεως ἀποδεχθείς, μετὰ δᾳδουχίας καὶ βο
matiōib⁹ ſuſcept⁹ ē. poſtea ſic in pheniciā
ῶν εἰσεδέχθη. εἶθ᾽ οὕτως εἰς τὴν φοινίκην
cū exercitu abijt. poſt āt triēnij tē=
κατεστρατοπέδευσεν. μετὰ δὲ τριετῆ χρό
pus miſit iaſon menelaū pre
νον ἀπέστειλε ἰάσων μενέλαον τὸν τοῦ προ
dicti simonis fratrē: portā=
σημαινομένου σίμωνος ἀδελφόν, παρακο=
tē pecunias regi: ⁊ de
μίζοντα τὰ χρήματα τῷ βασιλεῖ, καὶ περὶ
negocijs neceſſarijs cōmonitiones
πραγμάτων ἀναγκαίων ὑπομνηματισμοὺς
factuꝝ. ille āt cōmēdat⁹ regi ⁊
τελέσοντα. ὁ δὲ συσταθεὶς τῷ βασιλεῖ καὶ
magnificās cū a facie poteſta
δοξάσας αὐτόν τῷ προσώπῳ τῆς ἐξουσί
tis: in ſemetipꝫ retorſit ſūmū ſacerdo
ας, εἰς ἑαυτὸν κατήντησε τὴν ἀρχιερωσύ
tiū ſuperās iaſonē talētis ar
νην ὑπερβαλὼν τὸν ἰάσωνα τάλαντα ἀρ
gēti trecētis. cū cepiſſet āt regia
γυρίου τριακόσια. λαβὼν δὲ τὰς βασιλικὰς
mādata venit: eq̃dē ſūmo ſacerdotio
ἐντολὰς παρεγένετο, τῆς μὲν ἀρχιερωσύνης
nihil dignū ferēs: furores āt crudelis tyrā=
οὐδὲν ἄξιον φέρων, θυμοὺς δὲ ὠμοῦ τυράν

Quarum gracia periculoſa eos conten
tio habebat: & eorum inſtituta emula=
bantur: ac per omnia his conſimules eē
cupiebant: quos hoſtes & peremptores
habuerant. In leges enim diuinas ipie
agere impune non cedit: ſed hoc tp̄s ſe=
quēs declarabit. Cū aūt quinquenalis
agō tyro celebraretur & rex p̄ſens eſſet
miſit iaſō facinoroſus ab hieroſolymis
viros peccatores portantes argenti di=
drachmas trecentas in ſacrificium her
culis: quas poſtulauerunt hi qui aſpor=
tauerant: ne in ſacrificiis erogarētur qa
non oporteret: ſed in alios ſumpt⁹ eas
deputari. Sed hec oblata ſunt quidem
ab eo qui miſerat in ſacrificium hercu
lis: propter preſentes autē date ſunt in
fabricā nauiū triremiū. Miſſo āt in egy=
ptū apollonio neſthei filio propter pri=
mates ptolemei philometoris regis: cū
cognouiſſet antioch⁹ alienū ſe a nego
ciis regni effectum propriis vtilitatib⁹
conſulēs: profectus inde venit ioppen
& inde hieroſolymam. Et magnifice ab
iaſone & ciuitate ſuſceptus cum facula
rū luminibus & laudibus ingreſſus eſt:
& inde in phenicem exercitum conuer
tit. Et poſt triennii tp̄s miſit iaſon me=
nelaum ſupradicti ſimonis fratreꝫ por
tantem pecunias regi: & de negociis
neceſſariis reſpōſa perlaturum. At ille
cōmēdatus regi cū magnificaſſet faciē
poteſtatis eius: in ſemetip̄m retorſit ſū
mū ſacerdotiū: ſupponens iaſoni talen
ta argenti trecenta. Acceptiſq; a rege
mandatis venit nihil quidem habēs di=
gnū ſacerdotio: animos vero crudelis
tyrāni: & fere belue iraꝫ gerēs. Et iaſon
quidē qui proprium fratrē captiuaue=
rat: ipſe deceptus profugus in amani=
tem expulſus eſt regionē. Menelaus āt
principatū quidem obtinuit: de pecu=
niis vero regi ꝓmiſſis nihil agebat: cuꝫ
exactionem faceret ſoſtratus qui arci
erat prepoſitus. Nam ad hunc exactio
vectigalium pertinebat: quā ab cauſam
vtriq; ad regem ſunt euocati. Et mene
laus amotus eſt a ſacerdotio ſuccedens
te lyſimacho fratre ſuo: ſoſtratus auteꝫ
prelatus eſt cypriis. Et cum hec ageren
tur contigit tharſenſes & mallotas ſe=
ditionem mouere: eo ꝙ antiochi regis
concubine dono eſſent dati. Feſtinan
ter itaq; rex vēit ſedare illos relicto ſuf
fecto vno ex comitib⁹ ſuis andronico.
Ratus autem menelaus accepiſſe ſe tē=
pus opportunum: aurea quedam va=
ſa e templo furat⁹ donauit andronico:
& alia vendiderat tyro & per vicinas ci
uitates. Quod cum certiſſime co=
gnouiſſet onias arguebat eum ipſe in
loco tuto ſe continens antiochie ſecus
daphnem. Vnde menelaus accedens
ad andronicuꝫ: rogabat vt oniaꝫ inter
ficeret. Qui cum veniſſet ad oniaꝫ: &
datis dextris cum iureiurando: ꝗuis
eſſet ei ſuſpectus ſuaſiſſet de aſilo pro=
cedere: ſtatim eum peremit non veri=
tus iuſticiam. Ob quam cauſam non
ſolum iudei: ſed etiam alie quoq; natio
nes indignabantur & moleſte ferebant

ni ⁊ fere barbare ipet⁹ habēs. ⁊
νου καὶ θηρὸς βαρβάρου ὀργὰς ἔχων. καὶ ὁ
q̃dē iaſon q̃ ꝓpriū fratrē circū
μὲν ἰάσων ὁ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ὑπονοθεύ=
uenerat: circūuent⁹ ab alio ꝓfugus in
σας, ὑπονοθευθεὶς ὑφ᾽ ἑτέρου φυγὰς εἰς τὴν
ammanitē regionē expulſus eſt. at menela
ἀμμανῖτιν χώραν συνήλαστο. ὁ δὲ μενέλα
us ip̄m q̃dē p̄ncipatū obtinuit: ſed de ꝓmiſ
ος τῆς μὲν ἀρχῆς ἐκράτει, τῶν δὲ ἐπηγ
ſis regi pecunijs nihil
γελμένων τῷ βασιλεῖ χρημάτων οὐδὲν
bn̄ diſpōebat. faciēte āt exactionē
εὐτάκτει. ποιουμένου δὲ τὴν ἀπαίτησιν
ſoſtrato arcis p̄poſito:
σωστράτου τοῦ τῆς ἀκροπόλεως ἐπάρχου,
ad hūc eni erat vectigaliū exactio:
πρὸς τοῦτον γὰρ ἦν ἡ τῶν διαφόρων πρᾶξις,
obꝗ cauſam ipi duo a rege vo=
δι᾽ ἣν αἰτίαν οἱ δύο ὑπὸ τοῦ βασιλέως προ
cati ſunt: ⁊ q̃dē menela⁹ reli=
σεκλήθησαν, καὶ ὁ μὲν μενέλαος ἀπέλι=
quit ſūmi ſacerdotij ſucceſſorē lyſimachū
πε τῆς ἀρχιερωσύνης διάδοχον λυσίμαχον
ſuū fratrē: ſoſtrat⁹ āt cratetē
τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, σώστρατος δὲ κράτητα D
eū q̃ ſup cyprios. cū talia āt cōſtitue=
τὸν ἐπὶ τῶν κυπρίων. τοιούτων δὲ συνεστη=
rent̄: cōtigit tarſenſes ⁊ mallotas diſ
κότων, συνέβη ταρσεῖς καὶ μαλλώτας στα
cordes eē: ꝓpterea ꝙ ātiochidi cōcubine re=
σιάζειν, διὰ τὸ ἀντιοχίδι τῇ παλλακῇ τοῦ βα
gis in dono darent̄. feſtināter itaq; rex
σιλέως ἐν δωρεᾷ δίδοσθαι. θᾶττον οὖν ὁ βα
venit ſedare res: relin
σιλεὺς ἧκε καταστεῖλαι τὰ πράγματα, κατα
quēs ſuffectū ādronicū ex ijs q̃ in di
λιπὼν τὸν διαδεχόμενον ἀνδρόνικον τῶν ἐν ἀξι
gnitate poſiti erāt. rat⁹ āt menela⁹
ώματι κειμένων. νομίσας δὲ ὁ μενέλαος
accepiſſe opportunitatē bonā: aurea vaſa q̃dā
εἰληφέναι καιρὸν εὐφυῆ, χρυσώματά τινα
tēpli furat⁹ donauit
τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ E
andronico: ⁊ alia vēdiderat
ἀνδρονίκῳ, καὶ ἕτερα ἐτύγχανε πεπρακὼς
inq; tyro ⁊ ijs q̃ i circuitu ciuitatib⁹. ⁊ cū ma
εἴς τε τύρον καὶ τὰς κύκλῳ πόλεις. καὶ σα
nifeſte cognouiſſet onias: arguebat rece=
φῶς ἐπεγνωκὼς ὁ ὀνίας, ἀπήλεγχεν ἀπο
dens in tutū locū: in daphne
κεχωρηκὼς εἰς ἄσυλον τόπον, ἐπὶ δάφνης
q̃ ad antiochiā poſita ē. vnde mene
τῆς πρὸς ἀντιόχειαν κειμένης. ὅθεν ὁ μενέ
la⁹ accipiēs ſeorſū andronicū hortaba=
λαος λαβὼν ἰδίᾳ τὸν ἀνδρόνικον παρεκά
tur interficere oniam. ille āt ve=
λει χειρώσασθαι τὸν ὀνίαν. ὁ δὲ παρα
niēs ad oniam, ⁊ ꝑſuaſus cū
γενόμενος ἐπὶ τὸν ὀνίαν καὶ πεισθεὶς ἐπὶ
dolo ⁊ accept⁹ cū iuramētis: dās dextrā
δόλῳ καὶ δεξιασθεὶς μεθ᾽ ὅρκων, δοὺς δεξιὰν
q̃nꝗ in ſuſpitione poſit⁹: ꝑſuaſit de
καίπερ ἐν ὑποψίᾳ κείμενος, ἔπεισεν ἐκ τοῦ
aſylo ꝓcedere. quē ⁊ ſtatim cō
ἀσύλου προελθεῖν. ὃν καὶ παραχρῆμα κα
cluſit nō verit⁹ iuſticiā: obꝗ
τέκλεισεν οὐκ αἰδεσθεὶς τὸ δίκαιον. δι᾽ ἣν
cauſam nō ſolū iudei: multi āt ⁊
αἰτίαν οὐ μόνον ἰουδαῖοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
aliaꝝ gētiū indignabant̄ ⁊ moleſte ferebāt
ἄλλων ἐθνῶν ἐδείναζον καὶ ἐδυσφόρουν

© Biblioteca Nacional de España

ob viri iniuſtā necē. at re=
F ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ. τοῦ δὲ βασι
ge regreſſo ex cilicie
λέως ἐπανελθόντος ἀπὸ τῶν κατὰ κιλικίαν
locis: occurrerūt ciuitatis iudei
τόπων, ἐνετύγχανον οἱ κατὰ πόλιν ἰουδαῖοι
ſimulſcel⁹ abominātib⁹ τ grecis:
συμμισοπονηρούντων καὶ τῶν ἑλλήνων,
ꝑpꝫea ꝙ ſine cauſa onias interfectus fue
ὑπὲρ τοῦ παρὰ λόγον τὸν ὀνίαν ἀπεκτονέσθαι.
rat. ex animo igit antioch⁹ triſtat⁹
ψυχικῶς οὖν ὁ ἀντίοχος ἐπιλυπηθεὶς
τ verſus in miam: τ lachrymās ob
καὶ τραπεὶς ἐπὶ ἔλεον, καὶ δακρύσας διὰ
mortui ſobrietatē τ mul=
τὴν τοῦ μετηλλαχότος σωφροσύνην καὶ πολ
tā modeſtiā: τ inceſus furore: ſta=
λὴν εὐταξίαν, καὶ πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς, πα
tim andronici purpurā aufe=
ραχρῆμα τὴν τοῦ ἀνδρονίκου πορφύραν περι
rens τ veſtes ſcindēs: cir=
ελόμενος καὶ τοὺς χιτῶνας περιῤῥήξας, πε
cūducens per totā ciuitatē in ipo
ριαγαγὼν καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπ' αὐτὸν τὸν
loco vbi in oniā ipietatē cōmiſerat: illic
τόπον οὗπερ τὸν ὀνίαν ἠσέβησεν, ἐκεῖ
homicidā vita pͥuauit. dn̄o cō=
G τὸν μιαιφόνον ἀπεκόσμησε. τοῦ κυρίου τὴν ἀξί
dignā ei penā retribuētē. factis āt
αν αὐτῷ κόλασιν ἀποδόντος. γινομένων δὲ
multis ſacrilegijs ꝑ ciuitatē
πολλῶν ἱεροσυλημάτων κατὰ τὴν πόλιν
a lyſimacho: cū menelai
ὑπὸ τοῦ λυσιμάχου, μετὰ τῆς τοῦ μενελάου
conſilio. τ diuulgata extra fama: cō=
γνώμης. καὶ διαδοθείσης ἔξω τῆς φήμης, ἐπι
gregata ē mltitudo aduerſus lyſimachū.
συνήχθη τὸ πλῆθος ἐπὶ τὸν λυσίμαχον.
vaſis aureis iā multis exportatis.
χρυσωμάτων ἤδη πολλῶν διενηνεγμένων.
excitatis āt turbis τ ira
ἐπεγειρομένων δὲ τῶν ὄχλων καὶ ταῖς ὀρ
repletis: armās lyſi=
γαῖς διεμπιπλαμένων, καθοπλίσας ὁ λυσί
mach⁹ ad tres mille incepit vti manib⁹
μαχος πρὸς τρισχιλίους κατήρξατο χειρῶν
iniquis duce quodā aurano pro
ἀδίκων προηγησαμένου τινὸς αὐράνου προ
uecto etate: nihil āt min⁹ τ
βεβηκότος τὴν ἡλικίαν, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τῇ
mēte. itelligētes āt τ conatū
διανοίᾳ. συνιδόντες δὲ καὶ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ
lyſimachi: arripiētes alij qdē ſa=
λυσιμάχου, συναρπάσαντες οἱ μὲν πέ
xa: alij vo fuſtes validos: qdā āt ex adia
A τρους, οἱ δὲ ξύλων πάχη, τινὲς δὲ ἐκ τῆς πα
cente cinere apprehēdētes mixtim: pro
ρακειμένης σποδοῦ δρασσόμενοι φυρδὴν, ἐνε
iecerūt in lyſimachū. obquā
τίνασσον εἰς τοὺς περὶ τὸν λυσίμαχον. δι' ἣν
cauſam multos qdē eoꝝ vulneratos
αἰτίαν πολλοὺς μὲν αὐτῶν τραυματίας
fecerūt: aliqs vo τ ꝓſtrauerūt: oēs
ἐποίησαν, τινὰς δὲ καὶ κατέβαλον, πάντας
vo in fugā cōpulerūt. ipm āt ſacrile
δὲ εἰς φυγὴν συνήλασαν. αὐτὸν δὲ τὸν ἱερόσυ
gū ꝑpe erariū interfecerūt.
λον παρὰ τὸ γαζοφυλάκιον ἐχειρώσαντο.
de āt his iſtabat iudiciū aduerſus me
περὶ δὲ τούτων ἐνέστη κρίσις πρὸς τὸν με
nelaū. cū veniſſet āt rex
νέλαον. καταντήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως

de nece tanti viri iniuſta. Sed regreſſuꝫ regem de cilitie locis adierunt iudei apd̄ antiochiam ſimul et greci: conquerentes de iniqua nece onie. Contriſtat⁹ ita eſt animo antiochus propter oniam: & flexus ad miſericordiam lachrymas fudit: recordatus defuncti ſobrietatem & modeſtiam. Accenſiſq; animis andronicum purpura exutum per totam ciuitatem iubet circūduci: & in eodem loco in quo in oniaꝫ impietatem cōmiſerat ſacrilegum vita priuari: domino illi condignam retribuente penam. Multis autem ſacrilegiis in tēplo a lyſimacho cōmiſſis menelai cōſilio & diuulgata fama: cōgregata eſt multitudo aduerſum lyſimachum multo iam auro exportato. Turbis autem inſurgentibus & animis ira repletis: lyſimachus armatis fere tribus milibus iniquis manib⁹ vti cepit: duce quodam tyrāno etate pariter & dementia prouecto. Sed vt intellexerūt conatum lyſimachi: alii lapides: alii fuſtes validos arripuere: quidaꝫ vero cinerem in lyſimachum iecere. Et multi quidem vulnerati: quidam autem & proſtrati: omnes vero in fugam cōuerſi ſunt. Ipſum etiam ſacrilegum ſecus erarium interfecerunt. De his ergo cepit iudicium aduerſus menelaum agitari. Et cum veniſſet rex tyrum: ad ipm̄ negocium detulerunt miſſi tres viri a ſenioribus. Et cum ſuperaretur menelaus: promiſit ptolemeo multas pecunias dare ad ſuadendum regi. Itaq; ptolemeus in quodam atrio poſitum quaſi refrigerandi gracia regem adiit & deduxit a ſententia: & menelaum quidē vniuerſe malicie reum criminib⁹ abſoluit: miſeros autem qui etiam ſi apud ſcythas cauſam dixiſſent: innocentes iudicarentur: hos morte dānauit. Cito ergo iniuſtam penam dederunt: qui pro ciuitate & populo & ſacris vaſis cauſam proſecuti ſunt. Quamobreꝫ tyrii quoq; indignati erga ſepulturam eorum liberaliſſimi extiterunt. Menelaus autē propter eorum qui in potētia erant auariciā permanebat in poteſtate: creſcens in malicia ad inſidias ciuium.

Capitulum quintum.

EOdem tempore antiochus ſecundam profectionem parauit in egyptum. Contigit autem per vniuerſam hieroſolymorum ciuitatem videri dieb⁹ quadraginta per aera equites diſcurrentes auratas ſtolas habentes & haſtas: quaſi cohortes armatas: & curſus equorum per ordines digeſtos & congreſſiones fieri cominus & ſcutorum motus & galeatorum multitudinē gladiis diſtrictis & telorum iactus & aureorum armorum ſplendorem: omniſq; generis loricarum. Quapropter omnes rogabant in bonum monſtra conuerti. Sed cum

ad tyꝝ: ad ipm iudiciū retu=
εἰς τύρον, ἐπ' αὐτοῦ τὴν δικαιολογίαν ἐποι
lerūt miſſi tres viri
ήσαντο οἱ πεμφθέντες τρεῖς ἄνδρες
a ſenatu. iā vo ſupatus
ὑπὸ τῆς γερουσίας. ἤδη δὲ λελειμμένος
menela⁹ pmiſit pecunias mul
ὁ μενέλαος ἐπηγγείλατο χρήματα ἱκα=
tas ptolemeo dorymenis ad
νὰ τῷ πτολεμαίῳ τῷ δορυμένους πρὸς
ſuadendū regi. vnde accipi=
τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα. ὅθεν ἀπολα=
ens ptoleme⁹ in quodā atrio tāq̄
βὼν ὁ πτολεμαῖος εἴς τι περίστυλον ὡς
refrigerantē ſe regē a ſnīa mutauit. τ
ἀναψύξαντα τὸν βασιλέα. μετέθηκε. καὶ
ipm qdē vniuerſe malicie reū mene=
τὸν μὲν τῆς ὅλης κακίας αἴτιον μενέ=
laū abſoluit criminibus:
λαον ἀπέλυσε τῶν κατηγορημάτων, τοῖς
at miſeros: qui τ ſi apud ſcy=
δὲ ταλαιπώροις, οἵτινες εἰ καὶ ἐπὶ σκυ
thas cauſā dixiſſēt: abſoluti eſſent innocen=
θῶν ἔλεγον, ἀπελύθησαν ἂν ἀκατάγνω
tes: hos morte dānauit. cito
σοι, τούτοις θάνατον ἐπέκρινε. ταχέως
ergo iniuſtā penā paſſi ſunt: pro
οὖν τὴν ἄδικον ζημίαν ὑπέσχον, ὑπὲρ
ciuitate τ populis τ ſacris va=
πόλεως καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευ
ſis cauſaꝫ pſecuti. ob q̄ cauſam τ
ῶν προαγορεύσαντες. δι' ἣν αἰτίαν καὶ
tyrij rem abominati q̄ ad
τύριοι μισοπονηρήσαντες τὰ πρὸς τὴν
ſepulturā eoꝝ magnifice ſuppedi=
κηδείαν αὐτῶν μεγαλοπρεπῶς ἐχορήγη=
tauerūt. at menela⁹ ꝓpt potē
σαν. ὁ δὲ μενέλαος διὰ τὰς τῶν κρα
tium auaritiā: māſit in
τούντων πλεονεξίας, ἔμενεν ἐπὶ τῆς
pͥcipatu creſcēs malitia: magn⁹
ἀρχῆς ἐπιφυόμενος τῇ κακίᾳ, μέγας τῶν
ciuiū inſidiator cōſtitut⁹.
πολιτῶν ἐπίβουλος καθεστώς. Ca. ε.

Circa āt tps hoc ſecun=
Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον τὴν δευτέ=
dā pfectionē antioch⁹ in egyptū pfect⁹
ραν ἔφοδον ὁ ἀντίοχος εἰς αἴγυπτον ἐστείλα
eſt. cōtigit āt ꝑ vniuerſā ciuitatē fere in die
το. συνέβη δὲ καθ' ὅλην τὴν πόλιν σχεδὸν ἐφ' ἡ
bus quadraginta: videri in ae=
μέρας τεσσαράκοντα, φαίνεσθαι διὰ τῶν ἀέ
re currētes eqtes auratas ſtolas
ρων τρέχοντας ἱππεῖς διαχρύσους στολὰς
habētes: τ haſtis admodū cohortis ar=
ἔχοντας, καὶ λόγχας σπειρηδὸν ἐξωπλισμέ
matos: τ gladioꝝ eductiones: τ curſus
νους, καὶ μαχαιρῶν σπασμοὺς, καὶ ἴλας
equoꝝ p ordinē digeſtos: τ cōgreſſiones
ἵππων διατεταγμένας, καὶ προσβολὰς
factas: τ incurſiones vtrorūq;: τ
γινομένας, καὶ καταδρομὰς ἑκατέρων, καὶ
ſcutoꝝ motus: τ ſpiculoꝝ mltitudinē.
ἀσπίδων κινήσεις, καὶ καμάκων πλήθη,
τ teloꝝ iact⁹: τ aureoꝝ ornamētoꝝ
καὶ βελῶν βολὰς, καὶ χρυσῶν κόσμων
ſplēdores: τ oīs generis loricas.
ἐκλάμψεις, καὶ παντοίους θωρακισμούς.
ꝙobreē oēs rogabāt in bonū oſten=
διὸ πάντες ἠξίουν ἐπ' ἀγαθῷ τὴν ἐπι=
tum fieri. cū fact⁹ eēt āt
φάνειαν γεγενῆσθαι. γενομένης δὲ

E

rumoꝛ falſus: tāq̃ cōmutaſſet antio
λαλιᾶς ψευδοῦς, ὡς μετηλλαχότος ἀντι
chus vitā: aſſumēs iaſon nō
όχου τὸν βίον, παραλαβὼν ὁ ἰάσων οὐκ
paucioꝛes mille: repēte in
ἐλάττους τῶν χιλίων, αἰφνιδίως ἐπὶ τὴν
ciuitatē fecit impetū. ipſis āt ad
πόλιν συνετελέσατο ἐπίθεσιν. τῶν δὲ ἐπὶ
muꝝ cōpulſis ⁊ ad vltimū iā
τῷ τείχει συνελασθέντων καὶ τέλος ἤδη
apprehēſa ciuitate: menelaꝰ
καταλαμβανομένης τῆς πόλεως, ὁ μενέλαος
in arcē fugit. at iaſon
εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐφυγάδευσεν. ὁ δὲ ἰάσων
faciebat cedes ciuiū ꝓprioꝝ
ἐποιεῖτο σφαγὰς τῶν πολιτῶν τῶν ἰδίων
imiſericoꝛdiť: nō cogitās aduerſus cognatos
ἀφειδῶς, οὐ συννοῶν τὴν εἰς τοὺς συγγενεῖς
ꝓſperitatē infoꝛtuniū eſſe maximū. ar
εὐημερίαν δυσημερίαν εἶναι τὴν μεγίστην. δο
bitrās āt hoſtiū ⁊ nō ciuiū trophea
κῶν δὲ πολεμίων καὶ οὐχ ὁμοεθνῶν τρόπαια
diruere. verūtñ ꝑncipatū nō obti=
καταβάλλεσθαι. τῆς μὲν ἀρχῆς οὐκ ἐκρά=
nuit. at finē inſidiaꝝ pudoꝛē
τησε. τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπιβουλῆς αἰσχύνην
accipiēs: ꝓfugꝰ iteꝝ in ammanitē
λαβών, φυγὰς πάλιν εἰς τὴν ἀμμανῖτιν
abiſt. deniq̃ igiť malā reuerſiōeꝫ cōſe
παρῆλθε. πέρας οὖν κακῆς ἀναστροφῆς ἔτυ
cutꝰ ē incluſus apͩ aretā ara
χεν ἐγκλεισθεὶς πρὸς ἀρέταν τὸν τῶν ἀρά
bum tyrānū :i ciuitatē ex ciuitate fugiēs
βων τύραννον, πόλιν ἐκ πόλεως φεύγων
ꝑſecutionē paſſus ab oībꝰ: odio habitus vt
διωκόμενος ὑπὸ πάντων, στυγούμενος ὡς
legū trāſgreſſoꝛ: ⁊ execrabilis
τῶν νόμων ἀποστάτης, καὶ βδελυσσόμενος
vt patrie ⁊ ciuiū hoſtis: in
ὡς πατρίδος καὶ πολιτῶν δήμιος, εἰς
egyptū extruſus eſt. ⁊ vt puluis pa
αἴγυπτον ἐξεβράσθη. καὶ ὡσεὶ χνοῦς τῆς πα
trie peregrinꝰ: peregre perijt
τρίδος ἀποξενώσας, ἐπὶ ξένης ἀπώλετο
ad lacedemonios delatꝰ: q̄ſi ob
πρὸς λακεδαιμονίους ἀναχθείς, ὡς διὰ τὴν
cognationē aſſecuturꝰ ꝓtectionē. ⁊ q̄ mltitudinē
συγγένειαν τευξόμενος σκέπης. καὶ ὁ πλῆθος
inſepultoꝝ abiecerat: illamētatꝰ factꝰ eſt: ⁊ ſe
ἀτάφων ἐκρίψας, ἀπένθητος ἐγενήθη, καὶ κη
pultura nulla neq̃ patrio ſepul
δείας οὐδ᾽ ἡστινοσοῦν οὔτε πατρώου τά=
chꝛo ꝑticipauit. cū innotuiſſent āt re=
φου μετέσχεν. προσπεσόντων δὲ τῷ βασι
gi: pro his q̄ facta erāt putauit rebella=
λεῖ, περὶ τῶν γεγονότων διέλαβεν ἀποστα=
turā iudeā. vnde ꝓfectꝰ ex egypto
τεῖν τὴν ἰουδαίαν. ὅθεν ἀναζεύξας ἐξ αἰγύπτου
efferatꝰ aīo: cepit q̄dē ciui=
τεθηριωμένος τῇ ψυχῇ, ἔλαβε τὴν μὲν πό=
tatē armis: ⁊ iuſſit militi
λιν δορυάλωτον, καὶ ἐκέλευσε τοῖς στρατιώ
bus īterficere crudeliter occurrentes:
ταις κόπτειν ἀφειδῶς τοὺς ἐμπίπτοντας,
⁊ in domos aſcendētes truci=
καὶ τοὺς εἰς τὰς οἰκίας ἀναβαίνοντας κατασ
dare. fiebāt āt iuuenū ⁊ ſenioꝝ
φάζειν. ἐγίνοντο δὲ νέων καὶ πρεσβυτέρων
cedes: viroꝝ q̃ ⁊ mulieꝝ ⁊
ἀναιρέσεις, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ
natoꝝ exterminiū: virginūq̃ ⁊ puuloꝝ
τέκνων ἀφανισμός, παρθένων τε καὶ νηπίων

falſus rumor exiſſet: tanq̃ vita exceſſi
ſet antiochus: aſſumptis iaſon non mi=
nus mille viris aggreſſus eſt ciuitatē re=
pente. & ciuibus ad murum conuolan=
tibus ad vltimum apprehenſa ciuitate
menelaus fugit in arceꝫ. Iaſon vero nō
parcebat in cede ciuibus ſuis: nec co=
gitabat proſperitatem aduerſuꝫ cogna
tos malum eſſe maximuꝫ: arbitrās ho
ſtium & non ciuium ſe trophea captu=
rum. Et principatum quidem non ob=
tinuit: finem vero inſidiarum ſuarū cō
fuſionē accepit & profugus iterū abiit
in ammaniten. Ad vltimum in exitium
ſui concluſus ab areta arabum tyranno
fugiens de ciuitate in ciuitatem: omni=
bus odioſus vt refuga legum: & execra
bilis vt patrie & ciuiū hoſtis: in egyptū
extruſus eſt: & qui multos de patria
ſua expulerat peregre periit lacedemo
nas profectꝰ quaſi pro cognatione ibi
refugium habiturus: et qui inſepultos
multos abiecerat: ipſe & illamentatus
& inſepultus abiicitur: ſepultura neq̃
peregrina vſus neq̃ patrio ſepulchro ꝑ
ticipans. His itaq̃ geſtis ſuſpicatus eſt
rex ſocietateꝫ deſerturos iudeos: & ob
hoc profectus ex egypto efferatis ani=
mis ciuitatem quidem armis cepit. iuſ
ſit autem militibus interficere: nec par
cere occurſantibus: & per domos aſcē=
dentes trucidare. Fiebant ergo cedes iu
uenum ac ſeniorum: mulierum & na=
torum exterminia: virginūq̃ & paruu=
lorum neces. Erant autem toto triduo
octoginta milia interfecti quadraginta
milia vincti: non minus autem venun=
dati. Sed nec iſta ſufficiūt. Auſus eſt etiā
intrare templum vniuerſa terra ſanctiꝰ
menelao ductore qui legum & patrie
fuit proditor. Et ſceleſtis manibus ſu=
mēs ſancta vaſa que ab aliis regibꝰ & ci
uitatibꝰ erāt poſita ad ornatū loci & glo
riā: cōtrectabat īdigne & cōtaminabat.
Ita alienatꝰ mente antiochus nō conſi
derabat q̄ propter peccata habitantiū
ciuitatem modicum deus fuerat iratus:
propter quod & accidit circa locum deſ
pectio. Alioquin niſi contigiſſet eos mľ
tis peccatis eſſe inuolutos: ſicut helio=
dorꝰ qui miſſus eſt a ſeleuco rege ad ex
poliandum erarium: etiam hic ſtatim
adueniens flagellatus & repulſus vtiq̃
fuiſſet ab audacia. Verum non propter
locum gentem: ſed propter gentem lo
cum deus elegit. Ideoq̃ & ipſe locꝰ par
ticeps factus eſt populi malorū: poſtea
autem fiet ſocius bonorum: & qui dere
lictus in ira dei omnipotentis eſt: iterū
in magni domini reconciliatione cum
ſūma gloria exaltabitur. Igitur antio=
chus mille & octingentis ablatis de tē=
plo talentis velociter antiochiaꝫ regreſ
ſus eſt exiſtimans ſe pre ſuperbia terrā
ad nauigandum: pelagus vero ad iter
agendum deducturum propter men=
tis elationem.

trucidatiōes. octo āt decē milia in oībꝰ
σφαγαί. ὀκτὼ δὲ μυριάδες ἐν ταῖς πάσαις
diebꝰ tribꝰ interfecta ſunt. quattuoꝛ
ἡμέραις τρισὶ κατεφθάρησαν. τέσσαρες
q̄dē in manuū captiuitate. nō minꝰ δὲ
μὲν ἐν χειρῶν νομαῖς. οὐχ ἧττον δὲ τῶν
iugulatis vēditi ſunt. nō contentꝰ āt
ἐσφαγμένων ἐπράθησαν. οὐκ ἀρκεσθεὶς δὲ
his auſus eſt in vniuerſe
τούτοις κατετόλμησεν εἰς τὸ πάσης τῆς
terre ſanctiſſimū tēplū intrare: du=
γῆς ἁγιώτατον ἱερὸν εἰσελθεῖν, ὁδη=
ctoꝛē habēs menelaū: ⁊ le=
γὸν ἔχων τὸν μενέλαον, τὸν καὶ τῶν νό
gū ⁊ patrie ꝓditoꝛē fa=
μων καὶ τῆς πατρίδος προδότην γεγο= B
ctū: ⁊ ſceleſtis manibꝰ ſctā
νότα, καὶ ταῖς μιαραῖς χερσὶ τὰ ἱερὰ
vaſa ſumēs: ⁊ q̄ ab aliis re=
σκεύη λαμβάνων, καὶ τὰ ὑπ᾽ ἄλλων βα
gibꝰ poſita erāt ad augmētū ⁊ glo
σιλέων ἀνασταθέντα πρὸς αὔξησιν καὶ δό
riā loci ⁊ honoꝛē: pro=
ξαν τοῦ τόπου καὶ τιμήν, ταῖς βε=
fanis manibꝰ cōtrectās. ⁊ eleuatus
βήλοις χερσὶ συσσύρων. καὶ ἐμετεωρί
eſt mēte antiochꝰ: nō vi=
ζετο τὴν διάνοιαν ὁ ἀντίοχος, οὐ συνο=
dēs q̄ ꝓpť peccata ciui
ρῶν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τὴν πό
tatē habitantiū iratꝰ fuit breui do=
λιν οἰκούντων ἀπώργισται βραχέως ὁ δε=
minꝰ. quāobrē fuit circa locū dſpe
σπότης. διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον πα
ctio. ſi āt nō cōtigiſſet inuolutos
ρόρασις. εἰ δὲ μὴ συνέβαινε προσενεχ
eſſe multis peccatis: ſicut
θῆναι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, καθάπερ C
heliodoꝛꝰ miſſus a ſeleuco
ὁ ἡλιόδωρος ὁ πεμφθεὶς ὑπὸ σελεύκου
rege ad viſitationē era=
τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γαζο
rij: hic aduenīēs ſtatim
φυλακίου, οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα
flagellatꝰ repulſus fuiſſet ab audacia. verū nō
μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θράσους. ἀλλ᾽ οὐ
ꝓpter locū gētē: ſed ꝓpť gētē
διὰ τὸν τόπον τὸ ἔθνος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθνος τὸν
locū dñs elegit. ideoq̃ ⁊ ipē lo=
τόπον ὁ κς ἐξελέξατο. διόπερ καὶ αὐτὸς ὁ τό=
cꝰ particeps factꝰ gētis maloꝝ
πος συμμετασχὼν τῶν τοῦ ἔθνους δυσπετημά
q̄ euenerūt: poſtea bñficioꝝ ſocꝰ fuit.
των γενομένων, ὕστερον εὐεργετημάτων ἐκοινώνη
⁊ q̄ relictus fuit in oīpoten
σε. καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ τοῦ παντοκράτο
tis ira: iteꝝ in magni do=
ρος ὀργῇ, πάλιν ἐν τῇ τοῦ μεγάλου δε
mini recōciliatione cū omni glīa
σπότου καταλλαγῇ μετὰ πάσης δόξης
exaltatꝰ eſt. igiť antiochꝰ octingēta D
ἐπανωρθώθη. ὁ γοῦν ἀντίοχος ὀκτακόσια
ſupꝛa mille auferēs ex
πρὸς τοῖς χιλίοις ἀπενεγκάμενος ἐκ τοῦ
tēplo talēta: velociter in antiochiā
ἱεροῦ τάλαντα, θᾶττον εἰς ἀντιόχειαν
petijt: exiſtimās pꝛe ſupbia
ἐχωρίσθη, οἰόμενος ἀπὸ τῆς ὑπερηφανίας
ipſam q̄dē terrā nauigabilē ⁊ mare am
τὴν μὲν γῆν πλωτὴν καὶ τὸ πέλαγος πο
bulabile factuꝝ ꝓpť elationē
ρευτὸν θέσθαι διὰ τὸν μετεωρισμὸν τῆς

cordis. reliquit āt ⁊ p̄poſitos ad
καρδίας. κατέλιπε δὲ καὶ ἐπιςάτας τοῦ
affligēdā gētē. in q̄dē hieroſolymis philip=
κακοῦν τὸ γένος. ἐν μὲν ἱεροσολύμοις φίλιπ
pum: ipo q̄dē gn̄e phrygē: at morē bar=
πον, τὸ μὲν γένος φρύγα, τὸν δὲ τρόπον βαρ
bariorē hn̄tem q̄ꝫ is q̄ illū cōſtituit. in āt
βαρώτερον ἔχοντα τ̄ καταςήσαντος. ἐν δὲ
garizī andronicū. ad āt hec menela
γαριζὶν ἀνδρόνικον. πρὸς δὲ τούτοις μενέλα=
um: q̄ peſſime alioꝝ ſupbiebat
ον, ὃς χείριςα τῶν ἄλλων ὑπερῄρετο τοῖς
in ciues: inimicā āt cōtra ciues
πολίταις, ἀπεχθῆ δὲ πρὸς τοὺς πολίτας
iudeos habēs intētionē. miſit āt
ἰουδαίους ἔχων διάθεσιν. ἔπεμψε δὲ τὸν
odioſū p̄ncipē apolloniū cū exercitu.
μυσάρχην ἀπολλώνιον μετὰ ςρατεύματος.
viginti mille āt ſupra duo mille: preci=
δισμυρίους δὲ πρὸς τοῖς διχιλίοις, προστά=
piēs q̄ erāt i etate oēs interficere:
ξας τ̄ς ἐν ἡλικίᾳ πάντας κατασφάξαι, τὰς
at mulieres ⁊ iuuenes vēdere. hic āt
δὲ γυναῖκας καὶ νεωτέρους πωλεῖν. οὗτος δὲ
veniens in hieroſolymā: ⁊ pa
παραγενόμενος εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν εἰρη
cificū ſe ſimulās: q̄euit vſq3 ad ſanctū di=
A νικὸν ὑποκριθείς, ἐπέσχεν ἕως τῆς ἁγίας ἡμέ
em ſabbati. ⁊ accipiēs ocio=
ρας τοῦ σαββάτου. καὶ λαβὼν ἀργοῦν=
ſos iudeos: his q̄ erāt ſub ſe vt arma
τας τοὺς ἰουδαίους, τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτὸν ἐξοπλι
renẗ precepit: ⁊ egreſſos om=
σίαν παρήγγειλε, καὶ τοὺς ἐξελθόντας πάν
nes ad ſpectandū trāſfodit. ⁊
τας ἐπὶ τὴν θεωρίαν συνεξεκέντησε. καὶ
in ciuitatē cū armis diſcur=
εἰς τὴν πόλιν σὺν τοῖς ὅπλοις εἰσδρα=
rēs: ingentē pcuſſit multitudinē: iudas āt
μών, ἱκανὰ κατέτρωσε πλήθη. ἰούδας δὲ
maccabeꝰ decimꝰ factꝰ ⁊
ὁ μακκαβαῖος δέκατός που γενηθεὶς καὶ
B recedēs in mōtibꝰ feraꝝ more
ἀναχωρήσας ἐν τοῖς ὄρεσι θηρίων τρόπον
viuebat cū his q̄ erāt ſecū: ⁊ fe=
διέζη σὺν τοῖς μεθ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν χορ=
ni cibo veſcētes: pſeuerabāt vt
τώδη τροφὴν σιτούμενοι, διετέλουν πρὸς
nō participarēt ex iquinatione.
τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ μολυσμοῦ. Ca. 6.
C Poſt nō multū āt tp̄s mi=
Μετ᾽ οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαπέςει
ſit rex ſenē athenienſē: cōpelle=
λεν ὁ βασιλεὺς γέροντα ἀθηναῖον, ἀναγκά=
re iudeos vt trāſgrederenẗ a
ζειν τοὺς ἰουδαίους μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν
paternis legibꝰ: ⁊ dei legibꝰ nō
πατρῴων νόμων, καὶ τοῖς τ̄ θεοῦ νόμοις μὴ
gubernarenẗ: cōtaminare āt ⁊ qđ erat i hieroſo
πολιτεύεσθαι, μολῦναι δὲ καὶ τὸν ἐν ἱεροσο
lymis tēplū: ⁊ cognominare iouis olym=
λύμοις νεών, καὶ προσονομάσαι διὸς ὀλυμ=
piȷ̄: ⁊ qđ in garizin: prout erāt
πίου, καὶ τὸν ἐν γαριζίν, καθὼς ἐτύγχανον οἱ
locū habitātes: iouis hoſpitalis. difficile āt
τὸν τόπον οἰκοῦντες, διὸς ξενίου. χαλεπὴ δὲ
⁊ graue erat turbis p̄ceptū
καὶ δυσχερὴς ἦν τοῖς ὄχλοις ἡ ἐπίςασις τῆς
neq̄tie. nā tēplū luxuria ⁊ comeſ
κακίας. τὸ μὲν γὰρ ἱερὸν ἀσωτίας καὶ κώ=
ſationibꝰ a gētibꝰ iplētū erat ſcortā
μων ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπεπλήρωτο ῥαθυ=

Reliquit autem prepoſitos ad affligendam gentem: hieroſolymis quidem philippum genere phrygem moribus crudeliorem eo ipſo a quo conſtitutus eſt: in garizim autem andronicum & menelaum qui grauius q̄ꝫ ceteri iminebāt ciuibus. Cumq3 appoſitus eſſet contra iudeos: miſit odioſum principem apollonium cum exercitu viginti & duobus milibus: precipiens ei omnes perfecte etatis interficere: mulieres ac iuuenes vendere. Qui cum veniſſet hieroſolymam: pacem ſimulans quieuit vſq3 ad diem ſanctu3 ſabbati: & tunc feriatis iudeis arma capere ſuis precepit. Omneſq3 ſimul qui ad ſpectaculū proceſſerāt trucidauit: & ciuitatem cum armatis diſcurrens ingentem multitudinem peremit. Iudas autem machabeus qui decimus fuerat: ſeceſſerat in deſertu3 locū: ibiq3 inter feras vitam in montibus cū ſuis agebat: & feni cibo veſcētes demorabantur: ne participes eſſent coinquinationis.

Capitulum Sextum.

SEd non poſt multum temporis miſit rex ſene3 quendam antiochenū qui compelleret iudeos vt ſe traſſerrēt a patriis & dei legibus: cōtaminare etiā quod in hieroſolymis erat templum & cognominare iouis olympii: & in garizim: prout erant hi qui locu3 inhabitabant iouis hoſpitalis. Peſſima autem & vniuerſis grauis erat malorū incurſio. Nam tēplu3 luxuria & cōmeſſationibꝰ erat plenū: & ſcortantiū cum meretricibus: ſacratiſq3 edibus mulieres ſe vltro ingerebāt: intro ferentes ea que non licebant. Altare etiā plenum erat illicitis que legibus prohibebantur. Neq3 autē ſabbata cuſtodiebantur: neq3 dies ſolēnes patrii ſeruabantur: nec ſimpliciter ſe quiſq3 iudeū confitebatur. Ducebantur autem cum amara neceſſitate in die natalis regis ad ſacrificia. & cum liberi ſacra celebrarentur cogebātur: hedera coronati libero circuire. Decretum aūt exiit in proximas ciuitates gentilium ſuggerentibꝰ ptolemeis: vt parimodo & ipſi aduerſus iudeos agerent vt ſacrificarent: eos autem qui nollent tranſire ad inſtituta gentiliū interficerent. Erat ergo videre miſeriam. Due enim mulieres delate ſunt natos ſuos circūcidiſſe: quas ad vbera infantibus ſuſpenſis cu3 publice per ciuitatem circunduxiſſent: per muros precipitauerunt. Alii vero ad proximas coeuntes ſpeluncas & latenter ſabbati die3 celebrantes: cum indicati eſſent philippo: flāmis ſuccenſi ſunt: eo q̄ verebantur propter religionem & obſeruantiam: manu ſibimet auxilium ferre. Obſecro autem eos qui hūc librum lecturi ſunt ne abhorreſcāt propter aduerſos caſus: ſed reputēt ea que acciderunt non ad interitu3 ſed ad correptionem eſſe generis noſtri. Et enim multo tempore non ſinere peccatoribus ex ſentētia agere: ſed ſtatim vltiones adhibere: magni beneficii eſt indicium. Non enim ſicut in

tibꝰ cū meretricibꝰ: ⁊ in ſacris
μούντων μεθ᾽ ἑταίρων, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς
porticibꝰ cū mulieribꝰ ſeſe miſcētibꝰ: p̄terea
περιβόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων, ἔτι
etiā q̄ nō decebat intro ferētibꝰ.
δὲ τὰ μὴ καθήκοντα ἔνδον φερόντων. τὸ
at altare p̄hibitis a
δὲ θυσιαςήριον τοῖς ἀποδιεςαλμένοις ἀπὸ
legibꝰ illicitis plenū erat. erat
τῶν νόμων ἀθεμίτοις ἐπεπλήρωτο. ἦν
āt neq3 ſabbatū cuſtodire: neq3 patrias
δ᾽ οὔτε σαββατίζειν, οὔτε πατρῴους
ſolēnitates ſuare: neq3 ſimplr iu=
ἑορτὰς διαφυλάττειν, οὔτε ἁπλῶς ἰου
deū cōfiteri eſſe. ducebanẗ āt cū
δαῖον ὁμολογεῖν εἶναι. ἤγοντο δὲ μετὰ
amara neceſſitate ad q̄ ſingulis mēſibꝰ
πικρᾶς ἀνάγκης εἰς τὴν κατὰ μῆνα τοῦ
regis natalē diē ad ſacrifi=
βασιλέως γενέθλιον ἡμέραν ἐπὶ σπλαγχνι
ciū. cū eſſet āt bacchanalioꝝ feſtū: coge=
σμόν. γινομένης δὲ διονυσίων ἑορτῆς, ἠναγ
banẗ hederas habētes pōpā agere li
κάζοντο κισσοὺς ἔχοντες πομπεύειν τῷ δι
bero. decretū āt exijt in vici=
ονύσῳ. ψήφισμα δὲ ἐξέπεσεν εἰς τὰς ἀςυ
nas ciuitates grecas ptolemeo ſug=
γείτονας πόλεις ἑλληνίδας πτολεμαίου ὑπο
gerēte eādē cōſuetudinē aduerſus iu=
θεμένου τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἰου=
deos: agere ⁊ ſacrificare: eos āt q̄ nō
δαίων, ἄγειν καὶ σπλαγχνίζειν, τοὺς δὲ μὴ
vellēt trāſire ad gre=
προαιρουμένους μεταβαίνειν ἐπὶ τὰ ἑλλη
cos ritꝰ: iugulare. erat ergo videre pre
νικά, κατασφάζειν. παρῆν οὖν ὁρᾶν τὴν ἐνε
ſentē miſeriā. due eīn mulieres
ςῶσαν ταλαιπωρίαν. δύο γὰρ γυναῖκες
delate ſunt q̄ circunciderāt filios. ha=
ἀνήχθησαν περιτετμηκυῖαι τὰ τέκνα. τού
rū āt ex vberibꝰ ſuſpēdentes na=
των δὲ ἐκ τῶν μαςῶν κρεμάσαντες τὰ βρέ
tos: ⁊ publice circūducētes eas
φη, καὶ δημοσίᾳ περιαγαγόντες αὐτὰς τὴν
p ciuitatē. a muro p̄cipitauerūt. alij
πόλιν, κατὰ τοῦ τείχους ἐκρήμνισαν. ἕτε
ro p̄xime cōcurrētes ad ſpe
ροι δὲ πλησίον συνδραμόντες εἰς τὰ σπή
luncas: vt latēter celebrarēt ſabbatū: in
λαια, λεληθότως ἄγειν τὴν ἑβδομάδα, μη
dicati philippo ſuccēſi ſunt:
νυθέντες τῷ φιλίππῳ συνεφλογίσθησαν,
eo q̄ verērētur auxiliari ſibimet
διὰ τὸ εὐλαβῶς ἔχειν βοηθῆσαι ἑαυτοῖς
ſm gl̄iam colendiſſime diei.
κατὰ τὴν δόξαν τῆς σεμνοτάτης ἡμέρας.
hortor itaq3 legētes
παρακαλῶ οὖν τοὺς ἐντυγχάνοντας τῇ
hūc librū: ne abhorreſcāt p̄pẗ
δὲ τῇ βίβλῳ, μὴ συςέλλεσθαι διὰ τὰς
calamitates: reputēt āt ſupplicia nō
συμφοράς, λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ
ad interitū: ſed ad correptionē ge
πρὸς ὄλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γέ
neris nr̄i eſſe. ⁊ eīn nō multū tē=
νους ἡμῶν εἶναι. καὶ γὰρ τὸ μὴ πολὺν χρό
pus ſinere pc̄tōres: ſed ſtatim
νον ἐᾶσθαι τοὺς δυσσεβοῦντας, ἀλλ᾽ εὐθέως
vindicare ſupplicijs: magni benefi=
περιπίπτειν ἐπιτιμίοις, μεγάλης εὐεργεσί
cij indiciū eſt. nō eīn ſicut ⁊ in
ας σημεῖόν ἐςιν. οὐ γὰρ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν

© Biblioteca Nacional de España

aliis gētib⁹: expectat patiēs do=
ἄλλων ἐθνῶν, ἀναμένει μακροθυμῶν ὁ δε-
min⁹ vſq₃quo adueniat eos
σπότης μέχρι τοῦ καταντήσαντος αὐτοὺς
ad plenitudinē peccatoꝝ punire: ſic
πρὸς ἐκπλήρωσιν ἁμαρτιῶν κολάσαι, οὕτω
⁊ in nobis iudicauit eſſe. vt nō ad finē
καὶ ἐφ᾽ ἡμῶν ἔκρινεν εἶναι. ἵνα μὴ πρὸς τέλος
peruenientib⁹ nr̄is peccatis: poſtea
ἀφικομένων ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν, ὕστερον
nos vlciſcat̄. q̄ obrē nunq̄ qdē miſi
ἡμᾶς ἐκδικᾷ. διόπερ οὐδέποτε μὲν τὸν ἔλε
cordiā a nobis amouet. corripiēs āt cū cala
ον ἀφ᾽ ἡμῶν ἀφίστησι. παιδεύων δὲ μετὰ συμ
mitate: nō derelinquit ſuū pplm̄.
φορᾶς, οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν.
veꝝ ad cōmonitionē hec nobis dicta ſint.
πλὴν ἕως ὑπομνήσεως ταῦθ᾽ ἡμῖν εἰρήσθω.
per pauca āt veniēdū eſt ad narrationē. elea
δι᾽ ὀλίγων δὲ ἐλευστέον ἐπὶ τὴν διήγησιν. ἐλε
zar⁹ qdā ex primorib⁹ ſcribis
άζαρός τις τῶν πρωτευόντων γραμματέων
vir iā p̄uect⁹ etate ⁊
ἀνὴρ ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν
aſpectu facici pulcherrim⁹: hiās
πρόσοψιν τοῦ προσώπου κάλλιστος, ἀναχανὼν
cōpellebat̄ māducare porcinā carnē. ille āt cū
ἠναγκάζετο φαγεῖν ὕειον κρέας. ὁ δὲ τὸν με
gloria mortē magis q̄ cū o=
τ᾽ εὐκλείας θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν μετὰ μύ
dio vitā cōplectēs: ſpōte ad
σους βίον ἀναδεξάμενος, αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ
ſuppliciū p̄ibat. expuēs āt ſm quē
τύμπανον προσῆγε. προσπτύσας δὲ καθ᾽ ὃν
oportebat modū accedere ſuſtinē=
ἔδει τρόπον προσέρχεσθαι τοὺς ὑπομένον
tes puniri: q̄ nō licebat guſtare ppt
τας ἀμύνεσθαι, ὧν οὐ θέμις γεύσασθαι διὰ
vite amorē. q̄ āt ad
τὴν πρὸς τὸ ζῆν φιλοστοργίαν. οἱ δὲ πρὸς τῷ
ſceleſtū ſacrificiū pati erāt: ob
παρανόμῳ σπλαγχνισμῷ τεταγμένοι, διὰ
eā q̄ a priſcis tēporib⁹ cū hoīe
τὴν ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων πρὸς τὸν ἄνδρα
noticiā: tollētes cū ſeorſū hor
γνῶσιν, ἀπολαβόντες αὐτὸν κατ᾽ ἰδίαν πα
tabant̄: afferentē carnes q̄b⁹ licitū erat ei
ρεκάλουν, ἐνέγκαντα κρέα οἷς καθῆκον αὐτῷ
vti ab eo paratas: ſimu
χρᾶσθαι δι᾽ αὐτοῦ παρασκευασθέντα, ὑπο
lare āt tāq̄ comedentē q̄ a re=
κριθῆναι δὲ ὡς ἐσθίοντα τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέ
ge iuſſe erāt: de iis q̄ ex ſacrificio car
ως προστεταγμένα, τῶν ἀπὸ τῆς θυσίας κρε
nib⁹. vt hoc faciēs liberaret̄ a morte.
ῶν. ἵνα τοῦτο πράξας ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου.
⁊ ob veterē erga eos amicitiā
καὶ διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν
aſſeq̄ret̄ benignitatē. ille āt cogitationē vrbanā re
τύχῃ φιλανθρωπίας. ὁ δὲ λογισμὸν ἀστεῖον ἀνα
cipiēs ⁊ dignā etate ⁊
λαβὼν καὶ ἄξιον τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τοῦ
ſenectutis eminētia: ⁊ acq̄ſita ⁊ illu
γήρως ὑπεροχῆς, καὶ τῆς ἐπικτήτου καὶ ἐπι
ſtri canitie: ⁊ a pueritia opti=
φανοῦς πολιᾶς, καὶ τῆς ἐκ παιδὸς καλλί
ma educatione: maxime āt ſancta ⁊
στης ἀνατροφῆς, μᾶλλον δὲ τῆς ἁγίας καὶ
a deo cōdita legis latione: cōſequēter reſpō=
θεοκτίστου νομοθεσίας, ἀκολούθως ἀπεφή
dit: cito dicēs vt ſe p̄mitteret ad
νατο, ταχέως λέγων προπέμπειν εἰς τὸν

aliis nationibus dominus patienter expectat vt eas cu₃ iudicii dies aduenerit in plenitudine peccatorum puniat: ita & in nobis ſtatuit: vt peccatis noſtris in finem deuolutis: ita demum in nos vindicet: propter quod nunq₃ quidē a nobis miſericordiam ſuam amouet: corripiens vero in aduerſis populum ſuum non derelinquit. Sed hec nobis ad cōmonitionē legentiu₃ dicta ſint paucis. Iam autē veniendu₃ eſt ad narrationē. Igitur eleazarus vnus de primoribus ſcribarū vir etate prouectus & vultu decorus aperto ore hians compellebatur carnē porcinam manducare: at ille glorioſiſſimā mortem magis q₃ odibilem vitam cōplectens volūtarie preibat ad ſuppliciū. Intuens autē quemadmodū oporteret accedere patienter ſuſtinens deſtinauit nō admittere illicita propter vite amorē. Hi autē qui aſtabant iniq̄ miſeratione cōmoti propter antiqua₃ viri amicitia₃: tollentes eum ſecreto rogabant afferri carnes quibus veſci ei licebat: vt ſimularetur manducaſſe ſicut rex imperauerat de ſacrificii carnibus: vt hoc facto a morte liberaretur: & propter veterem viri amicitiā hanc in eo faciebant humanitatē. At ille cogitare cepit etatis ac ſenectutis ſue eminentiam dignā & ingenite nobilitatis caniciem: atq₃ a puero optime conuerſationis actus: & ſecundū ſancte & a deo cōdite legis conſtituta: reſpōdit cito dicens premitti ſe velle in infernū. Non em̄ etati noſtre dignū eſt inquit fingere: vt multi adoleſcētes arbitrantes eleazarū nonaginta annorū tranſiſſe ad vitā alienigenarū: & ipi propter meā ſimulationē & propter modicū corruptibilis vite tēpus decipiantur: & per hoc maculā atq₃ execrationē mee ſenectuti cōquirā. Nam & ſi in preſenti tēpore ſupplitiis hoīm eripiar: ſed manū oīpotentis nec viuus nec defunctus effugiā. Quāobrē fortiter vita excedendo ſenectute qdē dignus apparebo: adoleſcentib⁹ aute₃ exemplū forte reliquā: ſi prōpto aīo ac fortiter pro grauiſſimis ac ſanctiſſimis legib⁹ honeſta morte perfungar. His dictis cōfeſtim ad ſuppliciū trahebatur. Hi autē qui eū ducebant & pauloante fuerāt mitiores: in irā cōuerſi ſunt propter ſermones ab eo dictos: quos illi p̄ arrogantiā prolatos arbitrabātur. Sed cū plagis perimeretur: ingemuit & dixit. Dn̄e qui habes ſanctā ſcientiā manifeſte tu ſcis: quia cū a morte poſſem liberari: duros corporis ſuſtineo dolores: ſecundū aīam vero p̄pter timorem tuū libenter hec patior. Et iſte qdē hoc modo vita deceſſit: nō ſolū iuuenibus: ſed & vniuerſe genti memoriam mortis ſue ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens.

Capitulum ſeptimum.

COntigit autem ſepte₃ fratres vna cum matre apprehenſos compelli a rege edere contra fas carnes porcinas: flagris & taureis cruciatos. Vnus autem ex illis qui erat primus ſic ait.

infernū. nō em̄ nr̄a etate dignū eſt D
ᾅδην. οὐ γὰρ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἄξιόν ἐστιν
fingere: vt multi adoleſcētū arbi=
ὑποκριθῆναι, ἵνα πολλοὶ τῶν νέων ὑπο
trātes eleazaꝝ nonagenariū trāſiſ=
λαβόντες ἐλεάζαρον τὸν ἐνενηκονταετῆ μετα
ſe in alienigenaꝝ legē: ⁊ ipi ppt
βεβηκέναι εἰς ἀλλοφυλισμόν, καὶ αὐτοὶ διὰ
meā ſimulationē ⁊ ob modicū ⁊
τὴν ἐμὴν ὑπόκρισιν καὶ διὰ τὸ μικρὸν καὶ
momētaneū viuere: dcipiant̄ ppt me: ⁊ execratōe₃
ἀκαριαῖον ζῆν, πλανηθῶσι δι᾽ ἐμέ, καὶ μύσος
⁊ maculā ſenectutis cōquirā.
καὶ κηλῖδα τοῦ γήρως κατακτήσωμαι.
ſi em̄ ⁊ ad preſens eripi=
εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐξελοῦ=
ar hoīm ſupplicio: ſed
μαι τὴν ἐξ ἀνθρώπων τιμωρίαν, ἀλλὰ
oīpotentis man⁹: neq₃ viu⁹
τὰς τοῦ παντοκράτορος χεῖρας, οὔτε ζῶν
neq₃ defunct⁹ effugiā. q̄ obrē viri F
οὔτε ἀποθανὼν ἐκφεύξομαι. διόπερ ἀν=
liter qdē nūc cōmutās vitā:
δρείως μὲν νῦν διαλλάξας τὸν βίον, τοῦ
certe ſenectute dign⁹ apparebo: at adoleſcētib⁹
μὲν γήρως ἄξιος φανήσομαι, τοῖς δὲ νέοις
exēplū gn̄oſu₃ reliquero: ad
ὑπόδειγμα γενναῖον καταλελοιπώς, εἰς
p̄rōpte ⁊ generoſe pro gra=
τὸ προθύμως καὶ γενναίως ὑπὲρ τῶν σεμ
uib⁹ ⁊ ſanctis legib⁹ moriēdū.
νῶν καὶ ἁγίων νόμων ἀπευθανατίζειν.
tāta āt dicēs ad ſuppliciū cōfe=
τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐπὶ τὸ τύμπανον εὐθέ
ſtim venit. at ductorib⁹ erga eū
ως ἦλθε. τῶν δὲ ἀγόντων πρὸς αὐτὸν τὴν μι
paulo ante beniuolētiā in inimicitiā
κρῷ πρότερον εὐμένειαν εἰς δυσμένειαν ἀπα
cōuertētib⁹: ob predicta verba: vt
γόντων, διὰ τὴν τῶν προειρημένων λόγων, ὡς
ipi exiſtimabāt arrogātiā eſſe. futur⁹
αὐτοὶ ὑπελάμβανον ἀπόνοιαν εἶναι. μέλλων
āt plagis mori: gemēs di=
δὲ ταῖς πληγαῖς τελευτᾶν, ἀναστενάξας εἶ
xit. dn̄o ſanctā ſciam habēti ma
πε. τῷ κυρίῳ τῷ τὴν ἁγίαν γνῶσιν ἔχοντι φα
nifeſtū eſt: q̄ cū poſſim liberari a mor
νερόν ἐστιν, ὅτι δυνάμενος ἀπολυθῆναι τοῦ θα=
te: duros ſuſtineo in corpore dolo=
νάτου, σκληρὰς ὑποφέρω κατὰ σῶμα ἀλγη
res flagellat⁹: ſm aiam xp̄o dulcit̄
δόνας μαστιγούμενος, κατὰ ψυχὴν δὲ ἡδέως
ppt ei⁹ timorē hec patior. ⁊ hic G
διὰ τὸν αὐτοῦ φόβον ταῦτα πάσχω. καὶ οὗτος
igit̄ hoc modo migrauit: nō ſolū
οὖν τοῦτον τὸν τρόπον μετήλλαξεν, οὐ μόνον
iuuenib⁹: ſed ⁊ plurimis gētis
τοῖς νέοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τοῦ ἔθνους
ſuā mortē exēplū gn̄oſitatis
τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ὑπόδειγμα γενναιότητος
⁊ memoriā v̄tutis relinquēs.
καὶ μνημόσυνον ἀρετῆς καταλιπών. Ca. 7.
COntigit āt ⁊ ſeptē fratres cū
Συνέβη δὲ καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὺς μετὰ
matre cōprehēſos cogi a
τῆς μητρὸς συλληφθέντας ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ
rege: ex illicitis porcinis carnib⁹
τοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῶν ἀθεμίτων ὑείων κρεῶν
tāgere: flagris ⁊ taureis cruciatos. A
ἐφάπτεσθαι, μάστιξι καὶ νευραῖς αἰκιζομένους.
vn⁹ āt ipoꝝ fact⁹ p̄m⁹ cōcionator: ſic ait.
εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος, οὕτως ἔφη.

© Biblioteca Nacional de España

qd futur⁹ es interrogare ⁊ diſcere a nobis?
τί μέλλεις ἐρωτᾶν καὶ μανθάνειν ἡμῶν;
parati enĩ mori ſum⁹: poti⁹ ꝗ̃ trãſgre
ἕτοιμοι γὰρ ἀποθνήσκειν ἐσμέν, ἢ παραβαί
di patrias leges. irat⁹ ãt fa-
νειν τοὺς πατρικοὺς νόμους. ἔκθυμος δὲ γε-
ct⁹ rex: iuſſit ſartagines ⁊
νόμενος ὁ βασιλεύς, προσέταξε τήγανα καὶ
ollas eneas ſuccendere. illis ãt cõfeſtim ſuc
λέβητας ἐκπυροῦν. τῶν δὲ παραχρῆμα ἐκ
cenſis: illi q fuerat eoꝝ p̄mi⁹ locutor
πυρωθέντων, τὸν γενόμενον αὐτῶν προήγορον,
iuſſit linguã amputare: ⁊ excorian-
B προσέταξε γλωσσοτομεῖν, καὶ περισκυθή-
tes extremas ꝑtes abſcindere: reliqs fratrib⁹
σαντας ἀκρωτηριάζειν, τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν
⁊ matre iſpicientib⁹. inutilẽ ãt cũ
καὶ τῆς μρς συνορώντων. ἄχρηστον δὲ αὐτὸν
Deut. in oĩb⁹ factũ: iuſſit pyre ad
32.f. τοῖς ὅλοις γενόμενον, ἐκέλευσε τῇ πυρᾷ προ
mouere: ſpirãtẽ ⁊ ſartagine torrere: at va
σάγειν, ἔμπνουν καὶ τηγανίζειν. τῆς δὲ ἀτ
pore ad multũ ſe dilatãte ex ſartagine: ad
μίδος ἐφ' ἱκανὸν διαδιδούσης τοῦ τηγάνου, ἀλ
inuicẽ ſe hortabant cũ matre generoſe
λήλους παρεκάλουν σὺν τῇ μητρὶ γενναίως
mori: dicẽtes ſic. dñs deus
τελευτᾶν, λέγοντες οὕτως. ὁ κύριος ὁ θεὸς
aſpicit ⁊ veritatib⁹ in nobis cõſola-
ἐφορᾷ καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακα
tur. quẽadmodũ ꝑ in facie ꝓte
λεῖται. καθάπερ διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον ἀν
ſtãs cãticũ declarauit moyſes
τιμαρτυρούσης ᾠδῆς διεσάφησε μωυσῆς
C dicẽs: ⁊ in ſeruis ſuis cõſolabi-
λέγων, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακλη
tur. mortuo ãt p̄mo ad mo
θήσεται. μεταλλάξαντος δὲ τοῦ πρώτου τὸν τρό
dũ hũc: ſecũdũ deducebãt ad ludi-
πον τοῦτον, τὸν δεύτερον ἦγον ἐπὶ τὸν ἐμπαιγ
briũ. ⁊ capitis pellẽ cũ ca-
μόν. καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα σὺν ταῖς θριξὶ
pillis abſtrahẽtes iterrogabãt: ſi mãducabis ãte ꝗ̃
περισύραντες ἐπηρώτων, εἰ φάγεσαι πρὸ τοῦ
puniatur corp⁹ ꝑ mẽbra. ille ãt reſ-
τιμωρηθῆναι τὸ σῶμα κατὰ μέλος. ὁ δὲ ἀπο
põdens patria voce: dixit nõ.
κριθεὶς τῇ πατρίῳ φωνῇ, προσεῖπεν οὐχί.
quã obrẽ ⁊ hic ſequẽs accepit tormẽtũ:
διόπερ καὶ οὗτος τὴν ἑξῆς ἔλαβε βάσανον,
vt prim⁹. in vltimo ꝟo ſpũ exñs di-
ὡς ὁ πρῶτος. ἐν ἐσχάτῃ δὲ πνοῇ γενόμενος εἶ-
xit. tu qdẽ ſceleſte: ex p̄ſenti nos
πε. σὺ μὲν ἀλάστωρ, ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς
D vita abijcis. at mũdi rex
ζῆν ἀπολύεις. ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς
defunctos nos pro ſuis legib⁹:
ἀποθανόντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νόμων,
in eternã reſurrectionẽ vite nos ſuſcita-
εἰς αἰώνιον ἀναβίωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστή-
bit. poſt ãt hũc terti⁹ illudebat: ⁊
σει. μετὰ δὲ τοῦτον ὁ τρίτος ἐνεπαίζετο, καὶ
linguã poſtulat⁹ cito protulit:
τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε,
⁊ man⁹ audacter extẽdit: ⁊
καὶ τὰς χεῖρας εὐθαρσῶς προέτεινε, καὶ
generoſe dixit. a celo hec poſſe
γενναίως εἶπεν. ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα κέκτη-
di: ⁊ ꝓpt ei⁹ leges deſpicio
μαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ
E hec. ⁊ ab eo hec iteꝝ ſpero
ταῦτα. καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω

Quid queris & qd vis diſcere a nobis? Parati ſumus mori magis ꝗ̃ patrias dei leges preuaricari. Iratus itaqꝫ rex iuſſit ſartagines & ollas eneas ſuccendi: quibus ſtatim ſuccenſis: iuſſit ei qui prior fuerat locutus amputari linguam & cute capitis abſtracta ſummas quoqꝫ man⁹ & pedes ei precidi: ceteris eius fratrib⁹ & matre inſpicientibus. Et cum iaꝫ per omnia inutilis factus eſſet iuſſit ignem admoueri: & adhuc ſpirantem torreri in ſartagine: in qua cum diu cruciaretur: ceteri vna cum matre inuicẽ ſe hortabantur mori fortiter dicentes. Dominus deus aſpiciet veritatem & conſolabitur in nobis: quẽadmodum in proteſtatione cantici declarauit moyſes. Et in ſeruis ſuis conſolabitur. Mortuo itaꝗ illo primo hoc modo: ſequentem deducebant ad illudendum: & cute capitis eius cũ capillis abſtracta: interrogabãt ſi manducaret prius ꝗ̃ toto corpore ꝑ membra ſingula puniretur. At ille reſpondens patria voce dixit. Non faciaꝫ. Propter quod & iſte ſequenti loco primi tormenta ſuſcepit: & in vltimo ſpiritu conſtitutus ſic ait. Tu quidem ſceleſtiſſime in preſenti vita nos perdis: ſed rex mundi defunctos nos pro ſuis legibus eterne vite reſurrectiõe ſuſcitabit. Poſt hunc tertius illuditur: & linguam poſtulatus cito protulit & manus cõſtanter extendit: & cum fiducia ait. E celo iſta poſſideo: ſed propter dei leges nũc hec ipſa deſpicio: quoniam ab ipſo me ea recepturum ſpero. Ita vt rex & qui cum ipſo erant mirarentur adoleſcentis animũ: ꝗ tanqꝫ nihil duceret cruciatus. Et hoc ita defuncto: quartum vexabant ſimiliter torquentes. Et cum iam eſſet ad mortem ſic ait. Potius eſt ab hominibus morti datos ſpem expectare a deo: iterum ab ipſo reſuſcitandos. Tibi enim reſurrectio ad vitam non erit. Et cuꝫ admouiſſent quintum vexabãt eum. At ille reſpiciens in eum dixit. Poteſtatem inter homines habens: cuꝫ ſis corruptibilis facis quodvis. Noli autẽ putare genus noſtrum a deo eſſe derelictum. Tu autem patienter ſuſtine & videbis magnam poteſtatem ipſius qualiter te & ſemen tuũ torquebit. Poſt hũc ducebãt ſextum: et is mori incipiẽs ſic ait. Noli fruſtra errare. Nos enim propter nos metipſos hoc patimur peccãtes in deũ noſtruꝫ & digna ãmiratione facta ſunt in nobis. Tu autem ne exiſtimes tibi ĩpune futurũ quod cõtra deũ pugnare tentaueris. Supra moduꝫ aũt mater mirabilis & bonorum memoria digna ꝗ̃ pereuntes ſeptẽ filios ſub vnius diei tẽpore cõſpiciẽs: bono aĩo ferebat propter ſpẽ quã in deo habebat: ſingulos illorũ hortabatur voce patria fortiter repleta ſapiẽa: & feminee cogitatiõi maſculinũ animũ inſerẽs dixit ad eos. Neſcio qualiter in vtero meo apparuiſtis. Neqꝫ enim ego ſpũm & aĩam donaui vobis & vitã: & ſingulorũ mẽbra nõ ego ipa cõpegi. Sed enim mundi creator qui formauit hominis natiuitatem

receptuꝝ. ita vt ipe rex ⁊
κομίσεσθαι. ὥστε αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ
q̄ cũ eo mirarent adoleſ
τοὺς σὺν αὐτῷ ἐκπλήσσεσθαι τὴν τοῦ νεανί
cẽtis aiam: ꝗ in nihilo dolores
σκου ψυχήν, ὡς ἐν οὐδενὶ τὰς ἀλγηδόνας
ponebat. ⁊ hoc ãt defuncto:
ἐτίθετο. καὶ τούτου δὲ μεταλλάξαντος, τὸν
quartũ eodẽ mõ vexabãt torquẽ
τέταρτον ὡσαύτως ἐβασάνιζον αἰκιζόμε-
tes. ⁊ cũ eſſet ad mortẽ ſic
νοι. καὶ γενόμενος πρὸς τὸ τελευτᾶν οὕτως
ait. eligibile ẽ cõmutantẽ q̄ ab hoĩ-
ἔφη. αἱρετὸν μεταλλάσσοντας τὰς ἀπ' ἀνθρώ
b⁹: q̄ ſũt a deo expectare ſpes:
πων, τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπί-
iteꝝ reſuſcitãdos eẽ ab eo. tibi
δας, πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. σοὶ
namqꝫ reſurrectio ad vitã nõ erit. cõſe
μὲν γὰρ ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται. ἐχο-
quẽter ãt quintũ admouẽtes ve
μένως δὲ τὸν πέμπτον προσάγοντες ἠκί
xabãt. ille ãt ad eũ aſpiciẽs dixit: poteſta
ζοντο. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἰδὼν εἶπεν, ἐξουσί
tẽ in hoĩb⁹ habẽs corruptibilis cũ ſis: qđ vis
αν ἐν ἀνθρώποις ἔχων φθαρτὸς ὤν, ὃ θέλεις
facis. nõ putes ãt gen⁹ nr̃m a
ποιεῖς. μὴ δόκει δὲ τὸ γένος ἡμῶν ὑπὸ τοῦ
deo derelictũ eſſe. tu ãt ſuſtine: ⁊
θεοῦ καταλελεῖφθαι. σὺ δὲ καρτέρει, καὶ
vide magnã ei⁹ poteſtatẽ: q̄mõ te
θεώρει τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ κράτος, ὡς σὲ
⁊ ſemẽ tuũ torquebit. poſt ꝟo hũc
καὶ τὸ σπέρμα σου βασανιεῖ. μετὰ δὲ τοῦ
ducebãt ſextũ. ⁊ futur⁹ mori
τον ἦγον τὸν ἕκτον. καὶ μέλλων ἀποθνήσκειν
dixit. nõ erres fruſtra. nos enĩ ꝓpt nos
ἔφη. μὴ πλανῶ μάτην. ἡμεῖς γὰρ δι' ἑαυ-
ipos hec patimur: peccãtes in
τοὺς ταῦτα πάσχομεν, ἁμαρτόντες εἰς
nr̃m deũ. digna enĩ admiratione facta
τὸν ἑαυτῶν θεόν. ἄξια γὰρ θαυμασμοῦ γέ-
ſũt. tu ãt ne exiſtimes ipunitũ fore:
γονε. σὺ δὲ μὴ νομίσῃς ἀθῷος ἔσεσθαι,
cõtra deũ pugnare conat⁹. ſupra modũ
θεομαχεῖν ἐπιχειρήσας. ὑπεραγόντως
ãt mater mirabilis ⁊ memoria bona digna:
δὲ ἡ μήτηρ θαυμαστὴ καὶ μνήμης ἀγαθῆς ἀξία,
q̄ pereũtes filios ſeptẽ cõſpi-
ἥτις ἀπολλυμένους υἱοὺς ἑπτὰ συνορῶ-
ciẽs vni⁹ ſub tẽpore diei: bono aĩo
σα μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας, εὐψύχως
ferebat ꝓpt in dño ſpes. quẽlibet
ἔφερε διὰ τὰς ἐπὶ κυρίῳ ἐλπίδας. ἕκαστον
ãt eoꝝ hortabat patria voce ge
δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ γεν
neroſa repleta prudẽtia: ⁊ fe-
ναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, καὶ τὸν θῆ
mineã cogitationẽ maſculino aĩo excitãs: di
λυν λογισμὸν ἄρσενι θυμῷ διεγείρασα, λέ
cẽs ad eos. nõ ſcio q̄mõ in
γουσα πρὸς αὐτούς. οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν
meo apparuiſtis vtero: neqꝫ ego ſpũm
ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα
⁊ vitã vobis donaui: ⁊
καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν
cuiuſqꝫ cõglutinationẽ nõ ego cõpegi.
ἑκάστου στοιχείωσιν οὐκ ἐγὼ διερρύθμισα.
igit mũdi cõditor q forma
τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου κτίστης ὁ πλά
uit hoĩs natiuitatẽ
σας ἀνθρώπου γένεσιν ∞∞∞∞∞∞

© Biblioteca Nacional de España

ꝛ oim inuenit gnationẽ: ꝛ ſpũm
καὶ πάντων ἐξευρὼν γένεσιν, καὶ τὸ πνεῦμα
ꝛ vitã vobis itez dat cũ
καὶ τὴν ζωὴν ὑμῖν πάλιν ἀποδίδωσι μετ᾽
mia: vt nũc deſpicitis vos ꝑpt eius
ἐλέους, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ
leges. at antioch⁹ arbitrãs contẽ
νόμους. ὁ δὲ ἀντίοχος οἰόμενος καταφρονεῖ
ni ꝛ cõtumelioſam deſpiciẽs vocẽ:
σθαι καὶ τὴν ὀνειδίζουσαν ὑφορώμενος φωνήν,
adhuc iuniore ſupſtite: nõ ſolũ ꝑ verba
ἔτι τοῦ νεωτέρου περιόντος, οὐ μόνον διὰ λόγων
faciebat adhortationẽ: ſed ꝛ ꝑiu
ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ὅρ
ramẽta affirmabat: ſimul ditatuꝝ ꝛ bea=
κων ἐπίσου, ἅμα πλουτιεῖν καὶ μακαρι=
tũ effectuꝝ trãſlatũ a pa
στὸν ποιήσειν μεταθέμενον ἀπὸ τῶν πα=
trijs: ꝛ amicũ habituꝝ ꝛ neceſſaria ꝑbitu=
τρίων, καὶ φίλον ἕξειν καὶ χρείας ἐμπι=
rũ. at adoleſcẽte nequaq̃ attendẽ=
στεύσειν. τοῦ δὲ νεανίου μηδαμῶς προσέ=
te: aduocãs rex
χοντος, προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς τὴν
matrẽ hortabat vt eſſet adoleſcẽtis
μητέρα παρῄνει γενέσθαι τοῦ μειρακίου
cõſiliatrix in ſalutẽ. multis ãt illo ad=
σύμβουλον ἐπὶ σωτηρίᾳ. πολλὰ δὲ αὐτοῦ πα
hortãte: ꝑmiſit ſuaſurã filio.
ραινέσαντος, ἐπεδέξατο πείσειν τὸν υἱόν.
inclinata ãt ad eũ: deridẽs
προσκύψασα δὲ αὐτῷ, χλευάσασα τὸν
crudelẽ tyrãnũ ſic dixit patria
ὠμοτύραννον οὕτως ἔφησε τῇ πατρῴᾳ
voce. fili miſere mei q̃ in vtero porta
φωνῇ. υἱέ ἐλέησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγ
ui te mẽſes nouẽ ꝛ lac dedi tibi
κασάν σε μῆνας ἐννέα καὶ θηλάσασάν σε
ãnos tres: ꝛ alui te ꝛ du=
ἔτη τρία, καὶ ἐκθρέψασάν σε καὶ ἀγαγοῦ
xi in etatẽ iſtam: ꝛ moleſtias
σαν εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ τροφοφο
educatiõis ſuſtinui. peto te nate: reſpiciẽtẽ
ρήσασαν. ἀξιῶ σε τέκνον, ἀναβλέψαντα
ad celũ ꝛ terrã ꝛ q̃ ſũt in e=
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐ=
is oĩa videntẽ: cognoſcere φ nõ ex
τοῖς πάντα ἰδόντα, γνῶναι ὅτι οὐκ ἐξ
exñtib⁹ fecit ipa deus: ꝛ
ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ θεός, καὶ τὸ τῶν
hoim gen⁹ ita fit. ne timeas
ἀνθρώπων γένος οὕτω γίνεται. μὴ φοβηθῇς
carnificẽ iſtũ: ſed fratrib⁹
τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν
dign⁹ fact⁹: ſuſcipe mortẽ: vt
ἄξιος γενόμενος, ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα
in mia cũ fratrib⁹ tuis reci
ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομί=
piã te. adhuc ãt hac ceſſante ado
σωμαί σε. ἔτι δὲ ταύτης καταληγούσης ὁ νε
leſcẽs ait: quẽ expectatis: nõ obedio
ανίας εἶπε, τίνα μένετε; οὐχ ὑπακούω τοῦ
precepto regis: at prece=
προστάγματος τοῦ βασιλέως, τοῦ δὲ προστάγμα
pto obedio legis date pa
τος ἀκούω τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος τοῖς πα
trib⁹ nr̃is ꝑ moyſem. tu xͦ om=
τράσιν ἡμῶν διὰ μωυσέως. σὺ δὲ πά=
nis malitie inuẽtoꝛ fact⁹ in he
σης κακίας εὑρετὴς γενόμενος εἰς τοὺς ἑβ=
breos: nõ effugies man⁹ dei.
ραίους, οὐ μὴ διαφύγῃς τὰς χεῖρας τοῦ θεοῦ.

quicq; omnium inuenit originem & ſpiritum vobis iterum cum miſericordia reddet & vitam: ſicut nunc voſmet ipſos deſpicitis propter leges eius. Antiochus autem contẽni ſe arbitratus ſimul & exprobrantis voce deſpecta: cũ adhuc adoleſcentior ſupereſſet: non ſolum verbis hortabatur: ſed & cum iuramento affirmabat diuitem ſe & beatuʒ facturum & tranſlatum a patriis legib⁹ amicum habiturum: & res neceſſarias ei prebiturum. Sed ad hec cum adoleſcens nequaq; inclinaretur: vocauit rex matrem & ſuadebat ei vt adoleſcenti fieret in ſalutem. Cum autem multis eam verbis eſſet hortatus promiſit ſuaſuraʒ ſe filio ſuo. Itaq; inclinata ad illum irridens crudelem tyrannum: ait patria voce. Fili mi miſerere mei que te in vtero nouem menſib⁹ portaui & lac triẽnio dedi & alui: & in etatem iſtam perduxi. Peto nate vt aſpicias ad celum & terrã & ad omnia que in eis ſunt: & intelligas quia ex nihilo fecit illa deus & hominũ genus: ita fiet vt non timeas carnificeʒ iſtum: ſed dignus fratribus tuis effectus particeps ſuſcipe mortem: vt in illa miſeratione cum fratribus tuis te recipiã. Cum hec illa adhuc diceret: ait adoleſcens. Quem ſuſtinetis? Nõ obedio precepto regis: ſed precepto legis que data eſt nobis per moyſem. Tu vero qui inuentor omnis malicie factus es in hebreos: non effugies manum dei. Nos enim pro peccatis noſtris hec patimur. Et ſi nobis propter increpationẽ & correptionem dominus deus noſter modicum iratus eſt: ſed iterum reconciliabitur ſeruis ſuis. Tu autẽ o ſceleſte & omnium hominum flagitioſiſſime noli fruſtra extolli vanis ſpebus in ſeruos eius inflãmatus. Nondum enim omnipotẽtis dei & omnia inſpicientis iudiciũ effugiſti. Nam fratres mei modico nunc dolore ſuſtentato ſub teſtamento eterne vite effecti ſunt: tu vero iudicio dei iuſtas ſuperbie tue penas exolues. Ego autem ſicut & fratres mei animã & corpus meum trado pro patriis legibus inuocans deum maturius genti noſtre ꝓpitium fieri: teq; cum tormentis & verberibus confiteri φ ipſe eſt deus ſolus. In me vero & in fratribus meis deſinet omnipotentis ira que ſuper omne genus noſtrum iuſte ſuperducta eſt. Tunc rex accenſus ira: in hunc ſuper omnes crudelius deſeuit: indigne ferens ſe deriſum. Et hic itaq; mundus obiit ꝑ omnia in domino confidens. Nouiſſime autẽ poſt filios & mater conſumpta eſt. Igitur de ſacrificiis & de nimiis crudelitatibus ſatis dictum eſt.

Capitulum octauum.

Iudas vero machabeus: & qui cum illo erant introibant latenter in caſtella: et conuocantes cognatos & amicos: & eos qui permanſerant in iudaiſmo aſſumentes: eduxerunt ad ſe

nos eñ ꝑpt nr̃a pctã pati=
ἡμεῖς γὰρ διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας πά=
mur. ſi ãt cauſa increpatiõis ꝛ correptio
σχομεν. εἰ δὲ χάριν ἐπιπλήξεως καὶ παιδεί
nis viuẽs dñs cõtra nos parũ irat⁹ eſt:
ας ὁ ζῶν κύριος ὑμῶν βραχέως ἐπώργισται,
ꝛ iteꝝ recõciliabit ſuis ſer
καὶ πάλιν καταλλαγήσεται τοῖς ἑαυτοῦ δού
uis. tu ãt o ſceleſte ꝛ oĩm hoim
λοις. σὺ δὲ ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων
flagitioſiſſime nõ fruſtra extollaris: fre=
μιαρώτατε μὴ μάτην μετεωρίζου, φρυατ=
mẽs incertis expectatiõib⁹ ꝯtra cele
τόμενος ἀδήλοις ἐλπίσιν ἐπὶ τοὺς οὐρανί
ſtes ſuos eleuãs manũ. nõdũ eñ
ους παῖδας ἐπαιρόμενος χεῖρα. οὔπω γὰρ
oĩpotẽtis inſpectoris dei iudi
τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου θεοῦ κρί=
ciũ effugiſti. naʒ nũc noſtri
σιν ἐκπέφευγας. οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι F
fratres q̃ breuẽ ſuſtinuerũt laborẽ:
ἀδελφοὶ βραχὺν ὑπενέγκαντες πόνον,
eterne vite ſub teſtamẽto dei ceciderũt
ἀεννάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην θεοῦ πεπτώκα
tu xͦ dei iudicio iuſtas pe
σι. σὺ δὲ τῇ τοῦ θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρό
nas ſuperbie feres. ego ãt ſi=
στιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ. ἐγὼ δὲ κα
cut fratres ꝛ corp⁹ ꝛ aiam
θάπερ οἱ ἀδελφοὶ καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν
trado pro patrijs legib⁹: inuo
προσδίδωμι περὶ τῶν πατρῴων νόμων, ἐπι
cans deũ ꝓpitiũ cito gẽti
καλούμενος τὸν θεὸν ἵλεων ταχὺ τῷ ἔθνει
fieri. ꝛ te cũ queſtionib⁹ ꝛ xͦbe=
γενέσθαι. καὶ σὲ μετὰ ἐτασμῶν καὶ μαστί=
rib⁹ cõfiteri: φ ſol⁹ ipſe
γων ἐξομολογήσασθαι, διότι μόνος αὐτὸς
de⁹ eſt. in me xͦ ꝛ fratrib⁹ meis
θεός ἐστιν. ἐν ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου
ceſſare oĩpotentis irã
στῆσαι τὴν τοῦ παντοκράτορος ὀργὴν τὴν
ſuꝑ oẽ nr̃m gen⁹ iuſte ſuꝑ
ἐπὶ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος δικαίως ἐπηγ G
ductã. irat⁹ ãt fact⁹ rex: in
μένην. ἔκθυμος δὲ γενόμενος ὁ βασιλεύς, τού
hũc ſuꝑ alios peſſime inuect⁹
τῳ παρὰ τοὺς ἄλλους χειρίστως ἀπήντη=
eſt: amare ferẽs ob ſubſãnationẽ.
σε, πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτηρισμῷ.
ꝛ hic igit mũde obijt omni
καὶ οὗτος οὖν καθαρῶς μετήλλαξε παντε
no in dño cõfidẽs. nouiſſima
λῶς ἐπὶ τῷ κυρίῳ πεποιθώς. ἐσχάτη
ãt filioꝝ mater mortua eſt. q̃
δὲ τῶν υἱῶν ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε. τὰ
igit circa ſacrificia ꝛ
μὲν οὖν περὶ τοὺς σπλαγχνισμοὺς καὶ τὰς
eminentes crudelitates hucvſq; de=
ὑπερβαλλούσας αἰκίας ἐπὶ τοσοῦτον δε=
clarata ſunt.
δηλώσθω. Ca. 8.

Iudas ãt maccabe⁹ ꝛ q̃ cũ
Ἰούδας δὲ ὁ μακκαβαῖος καὶ οἱ σὺν
eo: intrãtes latẽter in
αὐτῷ, παρεισπορευόμενοι λεληθότως εἰς
caſtella hortabant cogna=
τὰς κώμας προσεκαλοῦντο τοὺς συγγε= A
tos: ꝛ q̃ ꝑmanſerãt in iu=
νεῖς, καὶ τοὺς μεμενηκότας ἐν τῷ ἰου=
daiſmo aſſumẽtes: cõgregauerũt
δαϊσμῷ προσλαβόμενοι, συνήγαγον

© Biblioteca Nacional de España

ſex mille. ⁊ inuocabãt dñm
ἑξακισχιλίους· καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον
vt aſpiceret ab oibꝰ afflictũ
ἐπιδεῖν τὸν ὑπὸ πάντων καταπονούμενον
ppl'm: miſereret̃ ãt ⁊ tẽpli ab
λαόν, οἰκτῆραι δὲ καὶ τὸν ναὸν τὸν ὑπὸ τῶν
impijs hoībꝰ cõtaminati: miſereret̃
ἀσεβῶν ἀνθρώπων βεβηλωθέντα, ἐλεῆσαι
ãt ⁊ exterminate ciuitatis ⁊ q̃ fu=
δὲ καὶ τὴν καταφθειρομένην πόλιν καὶ μέλ
tura erat ſolo equata fieri: ⁊ clamã
λουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι, καὶ τῶν κατα
tẽ ad ſe ſanguinẽ audiret:
βοώντων πρὸς αὐτὸν αἱμάτων εἰσακοῦσαι,
B memorareť ãt ⁊ innocentiũ in
μνησθῆναι δὲ καὶ τῆς τῶν ἀναμαρτήτων νη
fantiũ iniquã ꝑditionẽ: ⁊ de
πίων παρανόμου ἀπωλείας, καὶ περὶ τῶν
factis cõtra nomẽ eiꝰ blaſphemijs:
γινομένων εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ βλασφημιῶν,
⁊ ſceleſtos abominaret̃. factꝰ ãt macca
καὶ μισοπονηρῆσαι. γινόμενος δὲ ὁ μακκαβαῖ
beꝰ in cõgregatiõe intolerabilis iã gẽti
ος ἐν συστήματι, ἀνυπόστατος ἤδη τοῖς ἔθνε
bꝰ efficiebat̃ ira dñi in miaȝ
σιν ἐγίνετο τῆς ὀργῆς τοῦ κυρίου εἰς ἔλεον
verſa. ciuitates ãt ⁊ caſtella inſpe=
τραπείσης. πόλεις δὲ καὶ κώμας ἀπροσ=
rate veniẽs ſuccẽdebat. ⁊ op=
δοκήτως ἐρχόμενος ἐνεπίμπρα. καὶ τοὺς ἐπι
portuna loca occupãs: nõ pau
καίρους τόπους ἀπολαμβάνων, οὐκ ὀλί=
C cos hoſtiũ in fugã vertẽs: maxime
γους τῶν πολεμίων τροπούμενος, μάλιστα
noctes ad huiuſcemodi inſidias
τὰς νύκτας πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιβουλὰς
adiutrices accipiebat. ⁊ fama q̃dã
συνεργοὺς ἐλάμβανε. καὶ λαλιά τις τῆς
fortitudinis eiꝰ diffundebat̃ vbiq;. vi=
εὐανδρίας αὐτοῦ διεχεῖτο πανταχῆ. συνο=
dẽs ãt philippꝰ paulatim ad ꝓfe
ρῶν δὲ ὁ φίλιππος κατὰ μικρὸν εἰς προκο
ctũ veniẽtẽ viꝝ: frequentiꝰ ãt
πὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, πυκνότερον δὲ
in ꝓſperitatibꝰ ꝓcedentẽ: ad pto
ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα, πρὸς πτο
lemeũ celes ſyrie ⁊ phenicie du=
λεμαῖον τὸν κοίλης συρίας καὶ φοινίκης στρα
cẽ ſcripſit vt auxiliũ ferret re=
τηγὸν ἔγραψεν ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ βα=
D gis negotijs. ille ãt cito aſſu=
σιλέως πράγμασιν. ὁ δὲ ταχέως προχει
mẽs nicanorẽ patrocli ex
ρισάμενος νικάνορα τὸν τοῦ πατρόκλου τῶν
ꝑmoribꝰ amicis miſit ſubdẽs oige=
πρώτων φίλων ἀπέστειλεν ὑποτάξας παμ
noꝝ gentes nõ pauciores vigĩti milibꝰ:
φύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους τῶν δισμυρίων,
vt omne iudeoꝝ deleret genꝰ.
τὸ σύμπαν τῶν ἰουδαίων ἐξᾶραι γένος.
adiũxit ãt ei ⁊ gorgiã viꝝ du
συνέστησε δὲ αὐτῷ καὶ γοργίαν ἄνδρα στρα
cẽ ⁊ in bellicis vſibꝰ expiẽtiã
τηγὸν καὶ ἐν πολεμικαῖς χρείαις πεῖραν
hñtẽ. cõſtituit ãt nicanor tributũ
ἔχοντα. διεστήσατο δὲ ὁ νικάνωρ τὸν φόρον
regi romanis exñs talẽto
4. Re. τῷ βασιλεῖ τοῖς ῥωμαίοις ὄντα ταλάν=
19. g. rũ duoꝝ miliũ ex iudeoꝝ capti
15. e. των δισχιλίων ἐκ τῆς τῶν ἰουδαίων αἰχ
Infra. uitate vt ſuppleret. ſtatim ãt in
μαλωσίας ἐκπληρώσειν. εὐθέως δὲ εἰς

ſex milia viros. Et inuocabant dominũ vt reſpiceret in populum qui ab omnibus calcabatur: & miſereretur tẽplo qđ cõtaminabatur ab impiis. Miſereretur etiam exterminio ciuitatis que eſſet ilico complananda: & vocem ſanguinis ad ſe clamantis audiret: memoraretur quoq; iniquiſſimas mortes paruulorũ innocentium: & blaſphemias nomini ſuo illatas: & indignaretur ſuper his. At machabeus congregata multitudine intolerabilis gentibus efficiebatur. Ira enim domini in miſericordiam cõuerſa eſt. Et ſuperueniens caſtellis & ciuitatibus improuiſus ſuccendebat eas: & opportuna loca occupans non paucas hoſtium ſtrages dabat. Maxime autem noctibꝰ ad huiuſcemodi excurſus ferebatur: & fama virtutis eiꝰ vbiq; diffundebatur. Videns autem philippus paulatim virum ad profectum venire: ac frequentius res ei cedere proſpere: ad ptolemeum ducem celeſſyrie & phenicis ſcripſit: vt auxiliuȝ ferret regis negociis. At ille velociter miſit Nicanorem patrocli de primoribus amicum datis ei de permixtis gentibus armatis non minus viginti milibꝰ: vt vniuerſum iudeorum genus deleret adiuncto ei & gorgia viro militari: & in bellicis rebus experientiſſimo. Conſtituit autem nicanor regi vt tributum quod romanis erat dandum duo milia talentorum de captiuitate iudeorum ſuppleret. Statimq; ad maritimas ciuitates miſit conuocans ad coemptionem iudaicoruȝ mancipiorum: promittens ſe nonaginta mancipia talento diſtracturũ: non reſpiciens ad vindictam que eum ab omnipotente eſſet conſecutura. Iudas autem vbi comperit: indicauit his qui ſecum erant iudeis nicanoris aduẽtum. Ex quibus quidam formidantes & non credentes dei iuſticie in fugã vertebantur: alii vero ſi qui de his ſupererant veniebant ſimulq; dominũ deprecabantur vt eriperet eos de impio nicanore qui eos priuſq̃ in cominus veniret vendiderat. Et ſi non propter eos propter teſtamentuȝ tamen quod erat ad patres eorum: & propter inuocationem ſancti et magnifici nominis eiꝰ ſuper ipſos. Conuocatis autem machabeus ſeptem milibus qui cuȝ ipſo erãt: rogabat ne hoſtibus reconciliarentur: neq; metuerent inique venientium aduerſum ſe hoſtium multitudinem: ſed fortiter contenderent ante oculos habentes cõtumeliam que loco ſancto ab his iniuſte eſſet illata: itẽq; ludibrio habite ciuitatis iniuriam: adhuc etiam veterum inſtituta conuulſa. Nam illi quidem armis confidunt ait ſimul & audacia: nos autem in omnipotẽte domino qui poteſt & venientes aduerſum nos: & vniuerſum munduȝ vno nutu delere confidimus. Ammonuit autem eos & de auxiliis dei que facta ſunt erga parentes: & q̄ ſub ſenacherib centũ octogintaquinq;

maritimas ciuitates miſit
τὰς παραθαλασσίους πόλεις ἀπέστειλε
ꝓuocans ad emptionẽ iudeoꝝ cor
προκαλούμενος ἐπ' ἀγορασμὸν ἰουδαίων σω
poꝝ: ꝓmittens nonaginta corpora
μάτων, ὑπισχνούμενος ἐννενήκοντα σώματα
talẽto traditurꝝ. nõ expe=
ταλάντου παραχωρήσειν. οὐ προσδεχόμε
ctãs q̃ ab oĩpotente futura
νος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλου
erat ſequi cõtra ſe vltionẽ.
σαν παρακολουθήσειν ἐπ' αὐτῷ δίκην. τῷ
at iude cõpertũ fuit de nicano
δὲ ἰούδᾳ προσέπεσε περὶ τῆς τοῦ νικάνο
ris aduẽtu. ⁊ cũ declaraſſet his q̃ cũ eo
ρος ἐφόδου. καὶ μεταδόντος τοῖς σὺν αὐ=
aduentũ exercitꝰ: q̃ for
τῷ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου, οἱ δει
midabãt ⁊ nõ credebãt dei
λανδροῦντες καὶ ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ
iuſticie: in fugã cõuertebãt ſeipos: ⁊ a loco rece
δίκην, διεδίδρασκον ἑαυτούς, καὶ ἐξετόπι=
debãt. alij vero relicta oĩa vẽde
ζον. οἱ δὲ τὰ περιλελειμμένα πάντα ἐπώ
bãt ſimul ãt dñm deprecabãt̃ vt eripet
λουν. ὁμοῦ δὲ τὸν κύριον ἠξίουν ῥύσασθαι
eos q̃ ab impio nicanore anteq̃ cõ=
τοὺς ὑπὸ τοῦ δυσσεβοῦς νικάνορος πρὶν συν
grederent̃ vẽditi erãt: ⁊ ſi nõ ꝓpť ipos
τυχεῖν πεπραμένους, καὶ εἰ μὴ δι' αὐτοὺς
ſaltẽ ꝓpť q̃ erãt ad patres eoꝝ pa=
ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν διαθή
cta: ⁊ ꝓpter ſup ipos inuocationẽ
κας, καὶ ἕνεκα τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπικλήσεως
venerãdi ⁊ magnifici nominis e=
τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς ὀνόματος αὐ
iꝰ. cõgregãs ãt maccabeꝰ eos q̃ circa
τοῦ. συναγαγὼν δὲ ὁ μακκαβαῖος τοὺς περὶ
ipm erãt nũero ſex mille hor
αὐτὸν ὄντας τὸν ἀριθμὸν ἑξακισχιλίους πα
tabat̃ ne abſterrerent̃ hoſti=
ρεκάλει μὴ καταπλαγῆναι τοῖς πολεμί=
bꝰ: neq; metuerẽt iniuſte ve=
οις, μὴ δὲ εὐλαβεῖσθαι τὴν τῶν ἀδίκως πα
nientiũ aduerſum ſe gentiũ multitudi
ραγινομένων ἐπ' αὐτοὺς ἐθνῶν πολυπληθί
nẽ. pugnarẽt ãt generoſe ãte ocu=
αν. ἀγωνίσασθαι δὲ γενναίως πρὸ ὀφθαλ=
los recipiẽtes iniuſte in ſctũm
μῶν λαβόντας τὴν ἀνόμως εἰς τὸν ἅγιον
locũ factã ab illis cõtumeliã
τόπον συντετελεσμένην ὑπ' αὐτῶν ὕβριν
⁊ illuſe ciuitatis iniu
καὶ τὸν τῆς ἐμπεπαιγμένης πόλεως αἰκισ
riã. adhuc ãt p̄teriti inſtituti diſſo
μόν. ἔτι δὲ τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κα
lutionẽ. illi namq; armis cõfidũt
τάλυσιν. οἱ μὲν γὰρ ὅπλοις πεποίθασιν
ſimul ⁊ audacia ait. nos ãt in
ἅμα καὶ τόλμαις ἔφησεν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ
oĩpotente deo q̃ poteſt ⁊ veniẽ
παντοκράτορι θεῷ δυναμένῳ καὶ τοὺς ἐρχο
tes aduerſũ nos ⁊ vniuerſũ mũdũ in vno
μένους ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἐν ἑνὶ
nutu delere cõfidimꝰ. enar
νεύματι καταβαλεῖν πεποίθαμεν. προσανα
rãs ãt eis ⁊ erga ꝓge=
λεξάμενος δὲ αὐτοῖς καὶ τὰς ἐπὶ τῶν προ=
nitores facta auxilia: ⁊ q̃đ fuit ſub
γόνων γενομένας ἀντιλήψεις, καὶ τὴν ἐπὶ
ſennacherim centũ octoginta quinq;
σενναχηρὶμ τὸν ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε

© Biblioteca Nacional de España

milia q̃mõ ꝑierũt. ⁊ q̃d in ba
χιλιάδων ὡς ἀπώλοντο. καὶ τὴν ἐν τῇ βα
bylonia aduerſus galatas preliũ
βυλωνίᾳ τὴν πρὸς τοὺς γαλάτας παράτα
fuit. vt oẽs ad rẽ
ξιν γενομένην. ὡς οἱ πάντες ἐπὶ τὴν χρεί
venerũt octo milia cũ macedonib⁹ quat
αν ἦλθον ὀκτακισχίλιοι σὺν μακεδόσι τε
tuor mille. macedonib⁹ heſitãti=
τρακισχιλίοις. τῶν μακεδόνων ἀπορουμέ
bus: octo mille duodecĩ decẽ milia
νων, οἱ ὀκτακισχίλιοι τὰς δώδεκα μυριάδας
peremerũt ob factũ ipſis a ce
ἀπώλεσαν διὰ τὴν γενομένην αὐτοῖς ἀπ' οὐ
lo auxiliũ. ⁊ vtilitatẽ multã acce
ρανοῦ βοήθειαν. καὶ ὠφέλειαν πολλὴν ἔλα
perũt. ꝓpt̃ q̃ audaces eos cõſtitu=
βον. ἐφ' οἷς εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστή=
ens ⁊ patos pro legib⁹ ⁊
σας καὶ ἑτοίμους ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τῆς
patria mori q̃dripartitũ exer
πατρίδος ἀποθνήσκειν τετραμερές τι τὸ στρα
citũ fecit: cõſtituẽs ⁊ fratres
τευμα ἐποίησε, τάξας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς
ſuos duces vtriuſq̧ ordinis:
αὐτοῦ προηγουμένους ἑκατέρας τάξεως,
ſimonẽ ⁊ ioſephũ ⁊ ionathan: ſubij=
σίμωνα καὶ ἰώσηφον καὶ ἰωνάθαν, ὑποτά
ciẽs vnicuiq̧ mille ſupra quingẽ
ξας ἑκάστῳ χιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσί
tos. adhuc ãt ⁊ eleazarũ cũ legiſſet
οις. ἔτι δὲ καὶ ἐλεάζαρον παραναγνοὺς τὴν
ſacrũ librũ: ⁊ dediſſet ſignũ dei ad
ἱερὰν βίβλον, καὶ δοὺς σύνθημα θεοῦ βο
iutorij: primi ordinis ipſe dux
ηθείας, τῆς πρώτης σπείρας αὐτὸς προηγού=
cõmiſit cũ nicanore. facto ãt il=
μενος συνέβαλε τῷ νικάνορι. γενομένου δὲ αὐ
lis oĩpotente adiutore: interfece
τοῖς τοῦ παντοκράτορος συμμάχου, κατέσ=
rũt ex hoſtib⁹ ſupra nouẽ mille:
φαξαν τῶν πολεμίων ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλί
vulneratos ãt ⁊ mẽbris muti
ους, τραυματίας δὲ καὶ τοῖς μέλεσιν ἀναπή
los maiorẽ partẽ nicanoris exerci
ρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς τοῦ νικάνορος στρατι
tus fecerũt. oẽs ãt fugere coegerũt.
ᾶς ἐποίησαν. πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασαν.
at pecunias illoꝝ q̃ venerãt ad
τὰ δὲ χρήματα τῶν παραγεγονότων ἐπὶ τὸν
emptionẽ ipoꝝ acceperũt. ꝑſequẽtes ãt
ἀγορασμὸν αὐτῶν ἔλαβον. συνδιώξαντες δὲ
eos diu: ceſſauerũt ab hora con
αὐτοὺς ἐφ' ἱκανόν, ἀνέλυσαν ὑπὸ τῆς ὥρας συγ
cluſi. erat.n. dies ãte ſabbatũ: ob quã cau
κλειόμενοι. ἦν γὰρ ἡ πρὸ τοῦ σαββάτου, δι' ἣν αἰ
ſam nõ diu perſtiterũt inſequentes
τίαν οὐκ ἐμακροτόνησαν κατατρέχοντες
illos. arma colligẽtes vo eoꝝ ⁊
αὐτούς. ὁπλολογήσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ
ſpolia exuẽtes inimicoꝝ in
σκῦλα ἐκδύσαντες τῶν πολεμίων περὶ τὸ
ſabbato erãt. vehemẽter bñdicẽtes
σάββατον ἐγίνοντο. περισσῶς εὐλογοῦντες
⁊ cõfitentes dño q̃ ſeruauit
καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ τῷ διασώσαντι
in diẽ hãc initiũ mĩe inſtil=
εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην ἀρχὴν ἐλέου στάξαν
lãtis eis. poſt ãut ſabbatũ debi
τος αὐτοῖς. μετὰ δὲ τὸ σάββατον τοῖς ἠκισ
libus ⁊ viduis ⁊ orphanis diui=
μένοις καὶ ταῖς χήραις καὶ ὀρφανοῖς μερί=

milia perierunt: & de prelio quod eis aduerſus galatas fuit ĩ babylonia vt omnes vbi ad rem ventum eſt macedonibus ſociis heſitãtibus ipſi ſex milia ſoli peremerunt centum viginti milia ꝑpter auxilium illis datum de celo: & beneficia pro his plurima conſecuti ſunt. His verbis cõſtantes effecti ſunt: & pro legibus et patria mori parati. Conſtituit itaq̧ fratres ſuos duces vtriq̧ ordini ſimonem & ioſephum & ionathan ſubiectis vnicuiq̧ millenis & quingentenis: ad hoc etiam ab eſdra lecto illis ſancto libro & dato ſigno adiutorii dei: in prima acie ipſe dux cõmiſit cum nicanore. Et facto ſibi adiutore omnipotente interfecerunt ſuper nouem milia hominum: maiorem autem partem exercitus nicanoris vulneribus debilem factum fugere compulerunt. Pecuniis vero eorum qui ad emptionem ipſorum venerant ſublatis ipſos vſq̧ q̃ q̧ perſecuti ſũt: ſed reuerſi ſũt hora cõcluſi. Nam erat ante ſabbatum: quam ob cauſam non perſeuerauerunt inſequentes. Arma autem ipſorum & ſpolia congregantes: ſabbatum agebant benedicentes dominum: qui liberauit eos in iſto die: miſericordie initium ſtillans in eos. Poſt ſabbatum vero debilibus & orphanis & viduis diuiſerũt ſpolia: & reſidua ipſi cum ſuis habuere. His itaq̧ geſtis & cõmuniter ab omnib⁹ facta obſecratione: miſericordem dominum poſtulabant vt in finem ſeruis ſuis reconciliaretur. Et ex his qui cum timotheo & bacchide erant cõtra ſe cõtendentes ſuper viginti milia interfecerũt: & munitiões excelſas obtinuerũt: & plures predas diuiſerunt equam portionem debilibus pupillis & viduis: ſed & ſeniorib⁹ facientes. Et cum arma eoruꝫ diligenter collegiſſent: omnia compoſuerunt in locis opportunis. Reſidua vero ſpolia hieroſolymam detulerunt: & philarcheꝫ qui cuꝫ timotheo erat interfecerunt virum ſceleſtuꝫ qui in multis iudeos afflixerat. Et cum epinicia agerent in hieroſolymis eos qui ſacras ianuas incenderunt: id eſt calliſthenem cum in quoddam domicilium refugiſſent incenderũt: digna eis mercede pro impietatibus ſuis reddita. Facinoroſiſſimus autem nicanor qui mille negociantes ad iudeorum venditionem adduxerat: humiliatus auxilio domini ab his quos nullos exiſtimauerat depoſita veſte glorie per mediterranea fugiẽs ſolus venit antiochiam: ſũmam infelicitatem de interitu ſui exercitus conſecutus. Et qui promiſerat romanis ſe tributum reſtituere de captiuitate hieroſolymorum: predicabat nunc protectorem deum habere iudeos et ob ipſum inuulnerabiles eſſe: eo ꝙ ſequerentur leges ab ipſo conſtitutas.

Capitulum nonum.

dẽtes de ſpolijs: reſidua ipſi
σαντες ἀπὸ τῶν σκύλων, τὰ λοιπὰ αὐτοὶ
⁊ pueri partiti ſunt. hec ãt cũ geſſiſ
καὶ τὰ παιδία ἐμερίσαντο. ταῦτα δὲ διαπρα
ſent ⁊ cõmunẽ obſecrationẽ faciẽtes:
ξάμενοι καὶ κοινὴν ἱκετίαν ποιησάμενοι, τὸν
miſericordẽ dñz poſtulabãt ĩ finẽ recõcilia
ἐλεήμονα κύριον ἠξίουν εἰς τέλος καταλλαγῆ=
ri ſuis ſuis ⁊ eos q̃ circa timotheũ
ναι τοῖς αὐτοῦ δούλοις καὶ τοὺς περὶ τιμόθεον
⁊ bacchidẽ cõfirmati ſupra
καὶ βακχίδην συνερείσαντες ὑπὲρ τοὺς
viginti milia ipoꝝ iterfecerũt: ⁊ munitionũ
δισμυρίους αὐτῶν ἀνεῖλον, καὶ ὀχυρωμάτων
excelſaꝝ valde cõpotes facti ſũt. ⁊ ſpo
ὑψηλῶν εὖ μάλα ἐγκρατεῖς ἐγένοντο. καὶ λά
lia plura diuiſerũt: equales portiões ſe
φυρα πλείονα ἐμερίσαντο, ἰσομοίρους αὐτοὺς
⁊ debilib⁹ ⁊ orphanis ⁊ viduis
καὶ τοῖς ἠκισμένοις καὶ ὀρφανοῖς καὶ χήραις
adhuc ãt ⁊ ſeniorib⁹ faciẽtes. arma
ἔτι δὲ καὶ πρεσβυτέροις ποιήσαντες. ὁπλο
colligẽtes ãt illoꝝ: diligenter oĩa
λογήσαντες δὲ αὐτούς, ἐπιμελῶς πάντα
cõpoſuerũt in opportunis locis. D
συνέθηκαν εἰς τοὺς ἐπικαίρους τόπους. τὰ
at reſidua ſpolia tulerũt in hieroſo
δὲ λοιπὰ τῶν σκύλων ἤνεγκαν εἰς ἱεροσό
lyma. at philarchẽ q̃ circa timothe
λυμα. τὸν δὲ φιλάρχην τὸν περὶ τὸν τιμόθε
um iterfecerũt ſceleſtiſſimũ viꝝ ⁊ q̃ i mltis
ον ἀνεῖλον ἀνοσιώτατον ἄνδρα καὶ πολλὰ
iudeos afflixerat. epinicia
τοὺς ἰουδαίους ἐπιλελυπηκότα. ἐπινίκια
vo agẽtes in patria: q̃ ſuccẽderat
δὲ ἄγοντες ἐν τῇ πατρίδι, τὸν ἐμπρήσαντα
ſacras ianuas calliſthenẽ icẽderũt
τοὺς ἱεροὺς πυλῶνας καλλισθένην ὑφῆψαν
in vnã domũculã ꝯfugientẽ: ⁊ dignã
εἰς ἓν οἰκίδιον πεφευγότα, καὶ τὸν ἄξιον τῆς
impietate tulit mercedẽ. at impien
δυσσεβείας ἐκομίσαντο μισθόν. ὁ δὲ τρισαλι
tiſſim⁹ nicanor q̃ mille mercatores ad
τήριος νικάνωρ ὁ τοὺς χιλίους ἐμπόρους ἐπὶ E
vẽditionẽ iudeoꝝ duxerat: humilia
τὴν πρᾶσιν τῶν ἰουδαίων ἀγαγών, ταπεινω
tus ab his q̃ apd ſe reputati fuerãt infi
θεὶς ὑπὸ τῶν κατ' αὐτὸν νομιζομένων ἐλαχί=
mi eſſe: dñi auxilio glioſam depo
στων εἶναι, τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τὴν δοξικὴν ἀπο
nẽs veſtẽ ꝑ mediterraneã fugitiui
θέμενος ἐσθῆτα διὰ τῆς μεσογείου δραπέτου
modo ſolitariũ ſe faciẽs: venit antio
τρόπον ἔρημον ἑαυτὸν ποιήσας, ἧκεν ἀντιό
chiã ſup oĩa ꝓſperat⁹ in exer
χειαν ὑπὲρ ἅπαν εὐημερηκὼς ἐπὶ τῇ τοῦ στρα
cit⁹ interitu. ⁊ q̃ romanis ꝓmiſe
τοῦ διαφθορᾷ. καὶ ὁ τοῖς ῥωμαίοις ἀναδεξάμε
rat tributũ de coꝝ q̃ in hieroſolymis capti
νος φόρον ἀπὸ τῆς τῶν ἐν ἱεροσολύμοις αἰχ=
uitate reſtitutuꝝ: nũciauit
μαλωσίας κατορθώσεσθαι, κατήγγελεν
protectorẽ habere deũ iu=
ὑπέρμαχον ἔχειν τὸν θεὸν τοὺς ἰου=
deos: ⁊ ꝓpt̃ modũ hũc inuul
δαίους, καὶ διὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἀτρώ
nerabiles eẽ iudeos: q2 ſecu=
τους εἶναι τοὺς ἰουδαίους, διὰ τὸ ἀκο=
ti ſunt ab eo cõſtitu=
λουθεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ προστεταγμέ=
tas leges.
νοις νόμοις. Ca. 9.

© Biblioteca Nacional de España

A Circa aūt tp̄s illud erat
Περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐτύγχανεν
antioch⁹ reuerſus inhoneſte ex ijs q̄ circa
ἀντίοχος ἀναλελυκὼς ἀκόσμως ἐκ τῶν περὶ
perſiā locis. intrauerat eñi in eā q̄
τὴν περσίδα τόπων. εἰσεληλύθει γὰρ εἰς τὴν
dicitur pſepolis: ⁊ tētauit
λεγομένην περσέπολιν, καὶ ἐπεχείρησεν
ſacra ſpoliare ⁊ ciuitatē obtinere. q̄ obrē
ἱεροσυλεῖν καὶ τὴν πόλιν συνέχειν. διὸ δὴ
multitudine cōcurrēte ad armoꝝ
τῶν πληθῶν ὁρμησάντων ἐπὶ τὴν τῶν ὅπλων
auxiliū: fugati ſunt. ⁊ cōtigit ꝟſū in fu
βοήθειαν, ἐτράπησαν. καὶ συνέβη τροπω-
gam antiochū ab indigenis: tur
θέντα τὸν ἀντίοχον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἀσχή-
pem reditū facere: exñti āt illi
μονα τὴν ἀναζυγὴν ποιήσασθαι. ὄντι δὲ αὐτῷ
2.para. 16.c. in ecbatanis cōperta ſūt q̄ erga nicano
κατ᾽ ἐκβάτανα προσέπεσε τὰ κατὰ νικάνο-
rē ⁊ timotheū geſta ſunt. ela-
ρα καὶ τοὺς περὶ τιμόθεον γεγονότα. ἐπαρ-
tus āt ira arbitrabat ⁊ eoꝝ q̄ fugaue-
θεὶς δὲ τῷ θυμῷ ᾤετο καὶ τὴν τῶν πεφυγα-
B rant ſe malignitatē in iudeos
δευκότων αὐτὸν κακίαν εἰς τοὺς ἰουδαίους
retorſiꝝ. ideo q̄ iuſſit aurigā
ἐναπερείσασθαι. διὸ συνέταξε τὸν ἁρματηλά-
inceſſanter agitantē expedire
την ἀδιαλείπτως ἐλαύνοντα κατανύειν τὴν
iter. ex celo iā iudicio vrgēte
πορείαν. τῆς ἐξ οὐρανοῦ ἤδη κρίσεως συνούσης
eū. ſic eñi ſuperbe dixit. cemite-
αὐτῷ. οὕτω γὰρ ὑπερηφάνως εἶπε. πολυάν-
riū iudeoꝝ hieroſolymā faciā ve-
δριον ἰουδαίων ἱεροσόλυμα ποιήσω παρα-
niens illuc. at ops dñs de⁹
γενόμενος ἐκεῖ. ὁ δὲ παντοκράτωρ κύριος ὁ θεὸς
iſrl̄: percuſſit eū inſanabili ⁊ iuiſi
τοῦ ἰσραήλ, ἐπάταξεν αὐτὸν ἀνιάτῳ καὶ ἀορά-
bili plaga. ſtati āt vt ipē finiuit
τῳ πληγῇ. ἄρτι δὲ αὐτοῦ καταλήξαντος τὸν
ſmonē: apprehēdit eū imedicabilis viſce-
λόγον, ἔλαβεν αὐτὸν ἀνήκεστος τῶν σπλάγχ-
rū dolor ⁊ amara īternoꝝ tormē
νων ἀλγηδὼν καὶ πικραὶ τῶν ἔνδον βάσα-
ta: valde iuſte eū q̄ multis ⁊ no-
νοι, πάνυ δικαίως τὸν πολλαῖς καὶ ξενιζού-
uis calamitatib⁹ alioꝝ viſcera torſe
σαις συμφοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασα-
rat. ille āt neq̄q̄ a iactātia ceſſa-
νίσαντα. ὁ δ᾽ οὐδαμῶς τῆς ἀγερωχίας ἔλη-
bat. adhuc āt ⁊ ſupbia replet⁹
γεν. ἔτι δὲ καὶ τῆς ὑπερηφανίας ἐπεπλήρω-
C erat: ignē ſpirās furore in iu-
το, πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς ἰου-
deos: ⁊ p̄cipiēs feſtinare iter.
δαίους, καὶ κελεύων ἐποξύνειν τὴν πορείαν.
cōtigit āt ⁊ cadere eū de cur-
συνέβη δὲ καὶ πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρμα-
ru q̄ ferebat īpetu: ⁊ graui caſu
τος φερομένου ῥοίζῳ, καὶ δυσχερεῖ πτώματι
cadenti oīa mēbra corporis
περιπεσόντι πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος
vexari. ille āt q̄ nup ſibi videbat
ἀποστρεβλοῦσθαι. ὁ δ᾽ ἄρτι δοκῶν τοῖς τῆς
maris fluctib⁹ īperare ꝓpterea q̄ ſupra
θαλάσσης κύμασιν ἐπιτάσσειν διὰ τὴν ὑπὲρ
hoīez arrogātiā: ⁊ ſtatera mōtiū
ἄνθρωπον ἀλαζονίαν, καὶ πλάστιγγι τὰ τῶν ὀρέων
arbitrat⁹ altitudines appēdere: i terra exñs in
οἰόμενος ὕψη στήσειν, κατὰ γῆν γενόμενος ἐν

Eodem tempore antiochus inhoneſte reuertebatur de perſide. Intrauerat enim in eam que dicitur perſepolis & tentauit expoliare templū: & ciuitatem opprimere: ſed multitudine ad arma concurrēte: in fugam verſi ſunt: & ita contigit vt antiochus poſt fugam turpiter rediret. Et cum veniſſet circa egbathanam recognouit que erga nicanorem & timotheum geſta ſunt. Elat⁹ autem in ira: arbitrabatur ſe iniuriam illorum qui ſe fugauerant poſſe in iudeos retorq̄re: ideoq̄ iuſſit agitari currum ſuum ſine intermiſſione agēs iter: celeſti eum iudicio perurgente: eo q̄ ita ſuperbe locutus eſt ſe venturum hieroſolymā: & congeriem ſepulchri iudeorum eam facturum. Sed qui vniuerſa conſpicit dñs deus iſrael percuſſit eum inſanabili & inuiſibili plaga. Vt enim finiuit huncipſum ſermonem apprehendit eum dolor dirus viſcerum & amara internorum tormenta. Et quidem ſatis iuſte: quippe q multis & nouis cruciatibus aliorum torſerat viſcera: licet ille nullo modo a ſua malicia ceſſaret. Super hoc aūt ſuperbia repletus igneȝ ſpirans animo in iudeos: & precipiens accelerari negocium: contigit illum impetu euntem de curru cadere: & graui corporis colliſione membra vexari. Iſq̄ qui ſibi videbatur etiam fluctibus maris imperare: ſupra humanum modum ſuperbia repletus: & montium altitudines in ſtatera appendere: nunc humiliatus ad terram in geſtatorio portabatur: manifeſtam dei virtuteȝ in ſemet ipſo conteſtans: ita vt de corpore impii vermes ſcaturirent: ac viuentes in doloribus carnes eius effluerent: odore etiā illius & fetore exercitus grauaretur. Et qui paulo ante ſidera celi contingere ſe arbitrabatur: eum nemo poterat propter intolerantiā fetoris portare. Hinc igitur cepit ex graui ſuperbia deductus: ad agnitionem ſui venire diuina āmonitus plaga: per momenta ſingula doloribus ſuis augmenta capientibus. Et cum nec ipſe iam fetorem ſuum ferre poſſet: ita ait. Iuſtum eſt ſubditum eſſe deo: & mortalem nō paria deo ſentire. Orabat autem hic ſceleſtus dominum a quo non eſſet miſericordiam conſecuturus: & ciuitatem ad quam feſtinās veniebat: vt eaȝ ad ſolum deduceret ac ſepulchrum congeſtorum faceret: nūc optat liberam reddere & iudeos quos nec ſepultura quidem ſe dignos habiturum: ſed auibus ac feris diripiendos traditurum: & cum paruulis exterminaturum dixerat: equales nunc athenienſibus facturum pollicetur: templum etiā ſanctum quod prius expoliauerat: optimis donis ornaturū & ſancta vaſa multiplicaturum: & pertinētes ad ſacrificia ſumptus de reditibus ſuis preſtaturuȝ: ſuper hec & iudeum ſe futurum: & oēm locum terre perambulaturum: & predicaturum dei poteſtatem. Sed non ceſſantibus doloribus ſuperuenerat enim in eum iuſtum dei iudicium: deſperans

geſtatorio portabat: manifeſtā dei om
φορείῳ παρεκομίζετο, φανερὰν τοῦ θεοῦ πᾶ-
nib⁹ potentiā demōſtrās. ita vt ⁊
σιν τὴν δύναμιν ἐνδεικνύμενος. ὥστε καὶ
de corpore impij vermes
ἐκ τοῦ σώματος τοῦ δυσσεβοῦς σκώληκας
ſcaturirēt. ⁊ viuētis in dolorib⁹ ⁊ tormē-
ἀναζεῖν. καὶ ζῶντος ἐν ὀδύναις καὶ ἀλγη-
tis: carnes ei⁹ caderēt. pre
δόσι, τὰς σάρκας αὐτοῦ διαπίπτειν. ὑπὸ
āt odore ei⁹: ois exerci-
δὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ, πᾶν τὸ στρατόπε-
tus grauaret ob putredinē ⁊ eū q̄ pa
δον βαρύνεσθαι τὴν σαπρίαν. καὶ τὸν μι-
ulo ante celeſtia ſidera cōtige-
κρῷ πρότερον τῶν οὐρανίων ἄστρων ἅπτε-
re videbat portare nemo pote-
σθαι δοκοῦντα παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνα-
rat ob fetoris itolerabilē grauitatē. hic
το διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος. ἐνταῦθα
igit cepit a multa ſuperbia deſinere
οὖν ἤρξατο τὸ πολὺ τῆς ὑπερηφανίας λήγειν
vulnerat⁹: ⁊ in agnitionē venire
τεθραυσμένος, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἔρχεσθαι
diuino flagello: p momētū augmētat⁹ in
θείᾳ μάστιγι, κατὰ στιγμὴν ἐπιτεινόμενος ταῖς
dolorib⁹. ⁊ neq̄ odorē ſuū po
ἀλγηδόσι. καὶ μηδὲ τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ δυ-
tens ferre hec ait. iuſtū eſt
νάμενος ἀνέχεσθαι ταῦτ᾽ ἔφη. δίκαιον
ſubdi deo: ⁊ nō mortalē exñtē
ὑποτάσσεσθαι τῷ θεῷ, καὶ μὴ θνητὸν ὄντα
paria deo ſapere. orabat āt ſceleſt⁹ ad
ἰσόθεα φρονεῖν. ηὔχετο δὲ ὁ μιαρὸς πρὸς
eū q̄ nō iā ei⁹ miſtur⁹ erat dñm ſic
τὸν οὐκ ἔτι αὐτὸν ἐλεήσοντα δεσπότην οὕτω
dicēs. ipam q̄dē ſanctā ciuitatē ad quā feſtinās
λέγων. τὴν μὲν ἁγίαν πόλιν ἣν σπεύδων
veniebat ſolo equatā vt faceret ⁊ cemi
παρεγίνετο ἰσόπεδον ποιῆσαι καὶ πο-
teriū edificaret: liberā factu
λυάνδριον οἰκοδομῆσαι, ἐλευθέραν ἀναδεῖ-
rū: at iudeos: quos decreuerat neq̄
ξαι, τοὺς δὲ ἰουδαίους, οὓς διεγνώκει μηδὲ
ſepultura dignatuꝝ: auib⁹ deuorādos āt cū
ταφῆς ἀξιώσειν, οἰωνοβρώτους δὲ σὺν τοῖς
paruulis ꝓiectuꝝ feris: oēs eos
νηπίοις ἐκρίψειν θηρίοις, πάντας αὐτοὺς
equales athenieñſib⁹ factuꝝ. qd̄ āt p̄us
ἴσους ἀθηναίοις ποιήσειν. ὃν δὲ πρότερον
ſpoliauerat ſanctū tēplū: optimis do-
ἐσκύλευσεν ἅγιον νεών, καλλίστοις ἀναθή-
nis ornatuꝝ. ⁊ ſancta vaſa mł
μασιν κοσμήσειν. καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη πο-
toplura oīa reſtitutuꝝ: at
λυπλάσια πάντα ἀποδώσειν, τὰς δὲ
pertinētes ad ſacrificia ſum-
ἐπιβαλλούσας πρὸς τὰς θυσίας προσά-
ptus ex ꝓprijs reditib⁹ p̄ſtatuꝝ.
ξεις ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων χορηγήσειν.
ſup āt hec ⁊ iudeū futuꝝ: ⁊
πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἰουδαῖον ἔσεσθαι, καὶ
oēm locū habitabilē pambulatuꝝ nū
πάντα τόπον οἰκητὸν ἐπελεύσεσθαι κα-
ciantē dei poteſtatē. neq̄ua
ταγγέλλοντα τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. οὐδα-
quā āt ceſſantib⁹ dolorib⁹: ſuperuene
μῶς δὲ ληγόντων τῶν πόνων, ἐπεληλύ-
rat eñi in eū iuſtū dei iudi
θει γὰρ ἐπ᾽ αὐτὸν δικαία ἡ τοῦ θεοῦ κρί-
ciū: de ſe deſperans:
σις. τὰ καθ᾽ αὐτὸν ἀπελπίσας, ∞∞∞

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

ſcripſit ad iudeos ſubſcri=
ἔγραψε πρὸς τοὺς ἰουδαίους τὴν ὑπογεγραμ
ptā epiſtolā deprecatiōis ordinē habentē:
μένην ἐπιστολὴν ἱκετηρίας τάξιν ἔχουσαν,
cōtinentē āt ſic. bonis iude=
περιέχουσαν δὲ οὕτως· τοῖς χρηστοῖς ἰουδαί
is ciuib⁹ multū gaudere ꝛ vale=
οις τοῖς πολίταις πολλὰ χαίρειν καὶ ὑγιαί
re ꝛ eſſe felices rex ꝛ dux
νειν καὶ εὖ πράττειν βασιλεὺς καὶ στρατηγὸς
antioch⁹. ſi valetis ꝛ filij ꝛ
ἀντίοχος. εἰ ἔρρωσθε καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰ
ꝓpria:ex ſentētia eſt vobis.in celo
ἴδια, κατὰ γνώμην ἐστὶν ὑμῖν. εἰς οὐρανὸν τὴν
ſpem habēs vr̄m honoris ꝛ beniuo
ἐλπίδα ἔχων ὑμῶν τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὔνοι=
lētie recordat⁹ ſū benigne. reuerſus de
αν ἂν ἐμνημόνευον φιλοστόργως. ἐπανάγων ἐκ
perſie locis: ꝛ inci=
τῶν περὶ τὴν περσίδα τόπων, καὶ περιπε
dēs in infirmitatē grauitatē habētē: neceſſariū
σὼν ἀσθενείᾳ δυσχέρειαν ἐχούσῃ, ἀναγκαῖον
duxi curā habere cōmunis oīm ſecu
ἡγησάμην φροντίσαι τῆς κοινῆς πάντων ἀσ
ritatis: nō deſperās de me
φαλείας, οὐκ ἀπογινώσκων τὰ κατ᾽ ἐμαυ=
ipo: ſed habēs multā ſpē effugiē=
τόν, ἀλλ᾽ ἔχων πολλὴν ἐλπίδα ἐκφεύξα=
di infirmitatē. cōſiderās āt ꝙ ꝛ pater
σθαι τὴν ἀσθένειαν. θεωρῶν δὲ ὅτι καὶ ὁ πατὴρ
quib⁹ tēporib⁹ ad ſuꝑiora loca duxit
καθ᾽ οὓς καιροὺς εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐστρατο
exercitū: oſtēdit cū q̄ ſucceſſur⁹ erat: vt
πέδευσεν, ἀνέδειξε τὸν διαδεξόμενον, ὅπως
ſi qd̄ ꝑter opinionē accideret vel ꝛ nūciare
ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνει, ἢ καὶ προσαγγέλ
tur qd̄ difficile: ſciētes idigene
λεθῇ τι δυσχερές, εἰδότες οἱ κατὰ τὴν χώραν
cui relicte erāt res: nō turba=
ᾧ καταλέλειπται τὰ πράγματα, μὴ ἐπιτα
rent. ad āt hec cōſiderās ad
ράσσωνται. πρὸς δὲ τούτοις κατανοῶν τοὺς πα
iacētes potētes ꝛ vicinos re=
ρακειμένους δυνάστας καὶ γειτνιῶντας βασι
gno tēporib⁹ attendētes ꝛ expectā=
λείᾳ τοῖς καιροῖς ἐπέχοντας καὶ προσδο=
tes qd̄ euentur eſt: deſignaui
κοῦντας τὸ ἀποβησόμενον, ἀναδέδειχα τὸν
filiū antiochū regē. quē ſepe recur
υἱὸν ἀντίοχον βασιλέα. ὃν πολλάκις ἀνατρέ
rēs in ſuꝑiora regna: apd̄ pluri=
χων εἰς τὰς ἐπάνω σατραπείας, τοῖς πλεί
mes vr̄m deponebā ꝛ cōmēdabā.
στοις ὑμῶν παρακατετιθέμην καὶ συνίστων.
ſcripſi āt ad eū ſubſcripta.
γέγραφα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰ ὑπογεγραμμένα.
hortor igit vos ꝛ peto: memores
παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς καὶ ἀξιῶ, μεμνημένους
beneficiorum cōmunit ꝛ ꝑuatim: vt vnuſqſq̄
τῶν εὐεργεσιῶν κοινῇ καὶ κατ᾽ ἰδίαν, ἕκαστον
conſeruet exn̄tem amicitiā erga me ꝛ
συντηρεῖν τὴν οὖσαν εὔνοιαν εἰς ἐμὲ καὶ τὸν
filiū. cert⁹ ſum em̄ eū benigne ꝛ hu
υἱόν. πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν ἐπιεικῶς καὶ φι
mane ſequentē meū ꝓpoſitū
λανθρώπως παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει
obſecuturum vobis .ille igit homi
συμπεριενεχθήσεσθαι ὑμῖν. ὁ μὲν οὖν ἀνδρο
cida ꝛ blaſphem⁹ peſſime paſſus:
φόνος καὶ βλάσφημος τὰ χείριστα παθών,
vt alios tractauit:in ꝑegrina tra ī mōtib⁹
ὡς ἑτέρους διέθηκεν, ἐπὶ ξένης ἐν τοῖς ὄρεσιν

ſcripſit ad iudeos in hunc modum de=
precationis epiſtolam hec continētem.
Optimis ciuibus iudeis:plurimam ſalu
tem & bene valere:& eſſe felices:rex &
princeps antiochus. Si bene valetis &
filii veſtri:&ex ſentēcia vobis cūcta ſūt:
maximas agimus gratias.Et ego in in
firmitate conſtitutus:veſtri autem me=
mor benigne reuerſus de pſidis locis :
& in infirmitate graui apprehenſus:ne
ceſſarium duxi pro comuni vtilitate cu
ram habere:nō deſperans memetipm:
ſed ſpem multam habens effugiendi in
firmitatem.Reſpiciens autem ꝙ & pa=
ter meus quibus temporibus in locis
ſuperioribus ducebat exercitum oſten
dit qui poſt ſe ſuſciperet principatum:
vt ſi quid contrarium accideret:aut dif
ficile nunciaretur:ſcientes hi qui in re=
gionibus erant cui eſſet reruȝ ſūma de
relicta non turbarentur.ad hec conſi=
derans de proximo potentes quoſq̄ &
vicinos temporibus inſidiantes & euē=
tum expectantes:deſignaui filiuȝ meū
antiochum regem:quem ſepe recurrēs
in ſuperiora regna multis veſtrum cō=
mendabam:& ſcripſi ad eum que ſubie
cta ſunt.Oro itaq̄ vos & peto memo=
res beneficioruȝ publice & priuatim vt
vnuſquiſq̄ conſeruet fidem ad me & ad
filium meum.Confido enim eum mo=
deſte & humane acturum & ſequenteȝ
propoſitum meum:& cōmuneȝ vobis
fore.Igitur homicida & blaſphem⁹ peſ
ſime percuſſus : & vt ipſe alios tractaue
rat:peregre in montibus miſerabili obi
tu vita functus eſt.Transferebat autem
corpus philippus collactaneus eius qui
metuens filium antiochi: ad ptolemeū
philometorem in egyptum abiit.

Capitulum decimum.

MAchabeus autem & qui cū eo erāt
domino ſe protegente templuȝ q
dem et ciuitatem recepit:aras auteȝ q̄s
alienigene per plateas extruxerant:itē
q̄ delubra demolit⁹ eſt.Et purgato tē=
plo aliud altare fecerunt:& de ignitis la
pidibus igne concepto ſacrificia obtule
runt poſt biennium:& incenſum & lu=
cernas & panes propoſitiōis poſuerūt.
Quibus geſtis rogabant dominū pro
ſtrati in terram:ne amplius talibus ma
lis inciderent.Sed & ſi quando peccaſ=
ſent vt ab ipſo mitius corriperentur:&
non barbaris ac blaſphemis hominib⁹
traderentur. Qua die autem templum
ab alienigenis pollutum fuerat : conti=
git eadem die purificationem fieri vice
ſima & quinta menſis qui fuit caſleu.
Et cum leticia diebus octo egerunt in
modum tabernaculoruȝ : recordantes
ꝙ ante modicum temporis diem ſolen
nem tabernaculorum in montibus &
in ſpeluncis more beſtiarum egerant:
propter qd̄ thyrſos & ramos virides &
palmas preferebant ei:qui proſperauit
mundare locum ſuum.Et decreuerunt
cōmuni precepto et decreto vniuerſe
genti iudeorum omnibus annis agere
dies iſtos. Et antiochi quidem

miſero obitu cōmutauit vitā. porta=
οἰκτίστῳ μόρῳ κατέστρεψε τὸν βίον. παρεκο
bat āt corp⁹ philipp⁹ collactane⁹
μίζετο δὲ τὸ σῶμα φίλιππος ὁ σύντροφος
eius.q̄ ꝛ metuēs filiū antiochi:
αὐτοῦ. ὃς καὶ διευλαβηθεὶς τὸν υἱὸν ἀντιόχου,
ad ptolemeū philometorē in egy=
πρὸς πτολεμαῖον τὸν φιλομήτορα εἰς αἴγυ=
ptū abijt.
πτον διεκομίσθη. Ca. 10.

Maccabe⁹ āt ꝛ q̄ cū eo dn̄o
Μακκαβαῖος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τοῦ κυ
ducēte eos: ipm̄ qdē tēplū recuperauerūt
προάγοντος αὐτούς, τὸ μὲν ἱερὸν ἐκομίσαντο D
ꝛ vrbē: at in foro a=
καὶ τὴν πόλιν, τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἀγορὰν βω=
ras ab alienigenis ſtru=
μοὺς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων δεδημιουργημέ=
ctas:adhuc āt ꝛ delubra demoliti ſūt. ꝛ
νους, ἔτι δὲ καὶ τὰ τεμένη καθείλοσαν. καὶ
tēplū purgātes: aliud altare
τὸν νεὼν καθαρίσαντες, ἕτερον θυσιαστήριον
fecerūt. ꝛ incēdentes lapides:ꝛ ignē
ἐποίησαν. καὶ πυρώσαντες λίθους, καὶ πῦρ
ex his accipiētes obtulerūt ſacrificiū poſt
ἐκ τούτων λαβόντες ἀνήνεγκαν θυσίαν με=
biēniū tp̄s: ꝛ incēſuȝ ꝛ lucernas:
τὰ διετῆ χρόνον, καὶ θυμίαμα καὶ λύχνους,
ꝛ panū ꝓpoſitionē fecerūt. hec
καὶ τῶν ἄρτων τὴν πρόθεσιν ἐποιήσαντο. ταῦ
āt cū feciſſent: rogauerūt dn̄m ꝓcidē
τα δὲ ποιήσαντες, ἠξίωσαν τὸν κν̄ πεσόν=
tes ſuꝑ vētrē: ne āpli⁹ inciderēt in
τες ἐπὶ κοιλίαν, μηκέτι περιπεσεῖν τοιού
hec mala: ſed ſi qñ ꝛ peccauerint:
τοις κακοῖς, ἀλλ᾽ ἐάν ποτε καὶ ἁμάρτωσιν,
ab eo cū benignitate corriperent: ꝛ
ὑπ᾽ αὐτοῦ μετ᾽ ἐπιεικείας παιδεύεσθαι, καὶ
nō blaſphemis ꝛ barbaris gētib⁹ tra=
μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι πα=
derent. in q̄ āt die tēplū ab alieni
ραδίδοσθαι. ἐν ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ὁ νεὼς ὑπὸ ἀλλο
genis pollutū eſt: cōtigit in eadē
φύλων ἐβεβηλώθη, συνέβη κατὰ τὴν αὐτὴν A
die purificationē fieri tēpli:
ἡμέραν τὸν καθαρισμὸν γενέσθαι τοῦ ναοῦ, τῇ
quinta ꝛ viceſima mēſis: q̄ eſt chaſleu.
πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ὅς ἐστι χασελεῦ.
ꝛ cū letitia egerūt dies octo tabna
καὶ μετ᾽ εὐφροσύνης ἦγον ἡμέρας ὀκτὼ σκηνω
culorum modo: memores ꝙ ante mo
μάτων τρόπον, μνημονεύοντες ὡς πρὸ μι=
dicū tēporis in tabnaculorum feſto:in
κροῦ χρόνου τὴν τῶν σκηνῶν ἑορτήν, ἐν τοῖς
mōtib⁹ ꝛ in ſpelūcis ferarum more
ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις θηρίων τρόπον
fuerāt ſolitarij. ꝓ obrē thyrſos ꝛ ra=
ἦσαν μεμονωμένοι. διὸ θύρσους καὶ κλά
mos pulchros itē et palmas habētes:
δους ὡραίους ἔτι δὲ φοίνικας ἔχοντες,
hymnos referebāt ei q̄ ꝓſperauit mūda
ὕμνους ἀνέφερον τῷ εὐοδώσαντι καθα
ri ſuū locū. decreue=
ρισθῆναι τὸν ἑαυτοῦ τόπον. ἐδογμάτι= B
rūt āt cū cōmuni precepto ꝛ
σαν δὲ μετὰ κοινοῦ προστάγματος καὶ
decreto vniuerſe iudeorum
ψηφίσματος παντὶ τῷ τῶν ἰουδαίων
genti ſingulis ānis agere hos di=
ἔθνει κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἄγειν τὰς δὲ τὰς ἡμέ
es. ꝛ qdē antiochi
ρας. καὶ τὰ μὲν τῆς ἀντιόχου τοῦ

© Biblioteca Nacional de España

appellatus eſt nobilis obitꝰ
προσαγορευθέντος ἐπιφανοῦς τελευτῆς
ita ſe habuit. nũc ãt ea q̃ de eupatore
οὕτως εἶχε. νυνὶ δὲ τὰ κατὰ τὸν εὐπάτορα
antiocho filio ãt impij geſta ſũt decla
ἀντίοχον υἱὸν δὲ τοῦ ἀσεβοῦς γινόμενα δηλώ
rabimꝰ: ea abreuiãtes cõtinua
σομεν αὐτά, συντέμνοντες τὰ συνέχοντα
bellorũ mala. hic enĩ cũ ſuſcepiſ=
C τῶν πολέμων κακά. οὗτος γὰρ παραλα=
ſet regnũ: deſignauit ſuꝑ nego
βὼν τὴν βασιλείαν, ἀνέδειξεν ἐπὶ τῶν πραγ
cia lyſiã quẽdã. celes ãt ſyrie ⁊
μάτων λυσίαν τινά. κοίλης δὲ συρίας καὶ
phenicie ducẽ primariũ. ptolemeꝰ
φοινίκης στρατηγὸν πρώταρχον. πτολεμαῖος
enĩ vocatꝰ macer iuſticiã cõſer=
γὰρ ὁ καλούμενος μάκρων τὸ δίκαιον συντη
uare eligẽs erga iudeos ꝓpt
ρεῖν προηγούμενος εἰς τοὺς ἰουδαίους διὰ τὴν
factã in eos iniuriã: tẽtabat res erga
γεγονυῖαν εἰς αὐτοὺς ἀδικίαν, ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς
illos pacifice agere. vnde accuſa=
αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν. ὅθεν κατηγορού=
tus ab amicis apd eupatorẽ
μενος ὑπὸ τῶν φίλων πρὸς τὸν εὐπάτορα,
D ⁊ proditor frequẽter audiẽs: eo ꝙ
καὶ προδότης παρέκαστα ἀκούων, διὰ τὸ τὴν
cyprũ ſibi creditã a philometore
κύπρον ἐμπιστευθέντα ὑπὸ τοῦ φιλομήτορος
deſeruiſſet: ⁊ ad antiochũ nobilẽ
ἐκλιπεῖν, καὶ πρὸς ἀντίοχον τὸν ἐπιφανῆ
trãſiſſet: neq; nobilẽ poteſtatẽ gñoſc
ἀναχωρῆσαι, μήτ᾽ εὐγενῆ τὴν ἐξουσίαν ἐξευ
adminiſtrãs. venenãs ſeipm reliqt
γενίσας. φαρμακεύσας ἑαυτὸν ἐξέλιπε
vitã. gorgias ãt cũ eſſet dux
τὸν βίον. γοργίας δὲ γενόμενος στρατηγὸς τῶν
locorũ: aduenas accipiebat: ⁊ aſſiduẽ cõtra
τόπων, ἐξενοτρόφει, καὶ παρέκαστα πρὸς
iudeos bellũ gerebat. ſimul vero cũ
τοὺς ἰουδαίους ἐπολεμοτρόφει. ὁμοῦ δὲ τού
hoc ⁊ idumei cõpotes opportunarũ
τῳ καὶ οἱ ἰδουμαῖοι ἐγκρατεῖς ἐπικαίρων
munitionũ exñtes: exercebãt iude=
ὀχυρωμάτων ὄντες, ἐγύμναζον τοὺς ἰουδαί
os: ⁊ fugatos a hieroſoly
ους, καὶ τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ ἱεροσολύ=
E mis ſuſcipiẽtes debellare tẽta=
μων προσλαβόμενοι πολεμοτροφεῖν ἐπε=
bat. q̃ ãt circa maccabeũ facien=
χείρουν. οἱ δὲ περὶ τὸν μακκαβαῖον ποιησά=
tes orationẽ: ⁊ orãtes deũ
μενοι λιτανείαν, καὶ ἀξιώσαντες τὸν θεὸν
adiutorẽ eis eſſe: cõtra idu=
σύμμαχον αὐτοῖς γενέσθαι, ἐπὶ τὰ τῶν ἰδου
meorũ munitiones ĩpetũ fecerũt. qbꝰ ⁊ inſi=
μαίων ὀχυρώματα ὥρμησαν. οἷς καὶ προσ
ſtẽtes fortiter: cõpotes facti ſũt
βαλόντες εὐρρώστως, ἐγκρατεῖς ἐγένοντο
locorũ: oẽs q; q̃ in muro
τῶν τόπων, πάντας τε τοὺς ἐπὶ τῷ τείχει
pugnabãt vici ſunt. interemerũt ãt
μαχομένους ἠμύναντο. κατέσφαζον δὲ τοὺς
occurrẽtes: iterfecerũt vero nõ minꝰ vigi
ἐμπίπτοντας, ἀνεῖλον δὲ οὐχ ἧττον τῶν δισ
ti milibꝰ. cũ fugiſſent ãt nõ minꝰ
μυρίων. συμφυγόντων δὲ οὐκ ἔλαττον τῶν ἐν
nouẽ milibꝰ in duas turres fortes val=
νακισχιλίων εἰς δύο πύργους ἰσχυροὺς εὐμά=
de: ⁊ oĩa q̃ ad obſidionẽ habẽ=
λα, καὶ πάντα τὰ πρὸς πολιορκίαν ἔχον=

qui appellatus eſt nobilis vite exceſſus
ita ſe habuit. Nunc autẽ de eupatore an
tiochi impii filio q̃ geſta ſunt narrabi=
mꝰ: breuiãtes mala q̃ in bellis geſta ſũt.
Hic enim ſuſcepto regno conſtituit ſu=
per negocia regni lyſiam quendaʒ phe
nicis & ſyrie militie principem. Nam
ptolemeꝰ qui dicebatur macer: iuſti te=
nax erga iudeos eſſe conſtituit: & pre=
cipuẽ propter iniquitatẽ que facta erat
in eos & pacifice agere cum eis. Sed ob
hoc accuſatus ab amicis apud eupato=
rem cum frequenter proditor audiret
eo ꝙ cyprum creditam ſibi a philome=
tore deſeruiſſet & ad antiochum nobi=
lem tranſlatus: etiam ab eo receſſiſſet:
veneno vitam finiuit. Gorgias autem
cum eſſet dux locorum: aſſumptis adue
nis frequenter iudeos debellabat. Iu=
dei vero qui tenebant opportunas mu
nitiones fugatos ab hieroſolymis ſuſci
piebant: & bellare tentabant. Hi vero
qui erant cum machabeo per oratiões
dominum rogãtes vt eſſet ſibi adiutor:
impetũ fecerunt in munitiones idume
orum multaq; vi inſiſtentes loca obti=
nuerunt: occurrentes interimerunt: &
omnes ſimul non minus vigintiquin=
q; milibus trucidauerunt. Quidam au
tem cũ confugiſſent in duas turres val
de munitas: omnem apparatum ad re=
pugnandum habentes: machabeus ad
eorum expugnationem relicto ſimone
& ioſepho: itemq; zacheo eiſq; qui cuʒ
ipſis erant ſatis multis: ipſe ad eas que
amplius perurgebant pugnas conuer
ſus eſt. Hi vero qui cũ ſimone erant cu
piditate ducti a quibuſdã qui in turribꝰ
erant ſuaſi ſunt pecunia & ſeptuaginta
milibus didrachmis acceptis dimiſerũt
quoſdam effugere. Cum auteʒ macha
beo nunciatum eſſet quod factum eſt
principibus populi congregatis: accu=
ſauit ꝙ pecunia fratres vendidiſſent ad
uerſariis eorum dimiſſis. Hos igitur ꝓ
ditores factos interfecit: & confeſtim
duas turres occupauit. Armis autẽ ac
manibus omnia proſpere agẽdo in dua
bus munitionibus pluſq̃ viginti milia
peremit. Et timotheus q prius a iudeis
fuerat ſuperatus cõuocato exercitu pe
regrine multitudinis & congregato eq
tatu aſiano aduenit quaſi armis iudeã
capturus. Machabeus autem & qui cũ
ipſo erant appropinquante illo depre=
cabantur dominum: caput terra aſper
gẽtes: lumboſq; ciliciis precincti: ad al
taris crepidinem prouoluti: vt ſibi pro=
pitius: inimicis autem eorum eſſet ini=
micus: & aduerſariis aduerſaretur: ſicut
lex dicit. Et ita poſt orationem ſumptis
armis longius de ciuitate procedentes
& proximi hoſtibus effecti reſederũt.
Primo autem ſolis ortu vtriq; commi=
ſerunt: iſti quidem victorie & proſperi
tatis ſponſorem cum virtute dominuʒ
habentes: ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

ꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏꝏ

tes: maccabeꝰ ad vrgentes locos
τας, ὁ μακκαβαῖος εἰς ἐπείγοντας τόπους
relinquẽs ſimonẽ ⁊ ioſephũ: adhuc ãt ⁊
ἀπολιπὼν σίμωνα καὶ ἰώσηφον, ἔτι δὲ καὶ
zaccheũ ⁊ q̃ cũ eo multos ad
ζακχαῖον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἱκανοὺς πρὸς
horũ obſidionẽ: ipe ſeceſſit. q̃
τὴν τούτων πολιορκίαν, αὐτὸς ἐχωρίσθη. οἱ
ãt circa ſimonẽ pecunie auidi a
δὲ περὶ τὸν σίμωνα φιλαργυρήσαντες ὑπό
qbuſdã q̃ in turribꝰ ꝑſuaſi ſunt argẽ=
τινων τῶν ἐν τοῖς πύργοις ἐπείσθησαν ἀργυ
to. ſepties ãt decẽ milia drachmarũ accipiẽ=
ρίῳ. ἑπτάκις δὲ μυριάδας δραχμὰς λαβόν
tes: ꝑmiſerũt quoſdã diffluere. cũ nũcia=
τες, εἴασάν τινας διαρρυῆναι. προσαγγελ=
tũ eſſet ãt maccabeo de eo ꝙ factũ ẽ.
θέντος δὲ τῷ μακκαβαίῳ περὶ τοῦ γεγονότος,
congregãs ꝓncipes ppli: accuſa
συναγαγὼν τοὺς ἡγουμένους τοῦ λαοῦ, κατη=
uit ꝙ pecunia vẽdidiſſent fra=
γόρησεν ὡς ἀργυρίου πεπράκασι τοὺς ἀδελ
tres: aduerſarios cõtra eos dimit=
φούς, τοὺς πολεμίους κατ᾽ αὐτῶν ἀπολύ=
tentes. hos q̃dẽ igĩ ꝓditores factos
σαντες. τούτους μὲν οὖν προδότας γενομένους
interfecit: ⁊ cõfeſtim duas tur=
ἀπέκτεινε, καὶ παραχρῆμα τοὺς δύο πύρ
res occupauit. at armis omni=
γους κατελάβετο. τοῖς δὲ ὅπλοις τὰ πάν
no in manibꝰ ꝓſperatꝰ: peremit in
τα ἐν ταῖς χερσὶν εὐοδούμενος, ἀπώλεσεν ἐν
duabꝰ munitionibꝰ pluſq̃ viginti
τοῖς δυσὶν ὀχυρώμασι πλείους τῶν δισμυ
mille. timotheꝰ ãt q̃ ꝑus ſuperatꝰ fuit a
ρίων. τιμόθεος δὲ ὁ πρότερον ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν
iudeis: cõgregãs ꝑegrinos exercitꝰ mul=
ἰουδαίων, συναγαγὼν ξένας δυνάμεις παμ
tos: ⁊ q̃ aſie erãt eq=
πληθεῖς, καὶ τοὺς τῆς ἀσίας γενομένους ἵπ
tes cõgregãs nõ paucos: affuit q̃ſi
πους συναθροίσας οὐκ ὀλίγους, παρῆν ὡς
armis capturꝰ iudeã. q̃ ãt
δοριάλωτον ληψόμενος τὴν ἰουδαίαν. οἱ δὲ
circa maccabeũ appropinquãte eo
περὶ τὸν μακκαβαῖον συνεγγίζοντος αὐτοῦ
ad ſupplicatõez dei: terra capita aſp=
πρὸς ἱκετείαν τοῦ θεοῦ, γῇ τὰς κεφαλὰς κατα
gentes ⁊ lũbos cilitijs cingẽ
πάσαντες καὶ τὰς ὀσφύας σάκκοις ζώσαν
tes: ad eã q̃ eſt e regione altaris crepi
τες, ἐπὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κρη
dinẽ procidẽtes: rogabãt ꝓpitiũ eis
πῖδα προσπεσόντες, ἠξίουν ἵλεων αὐτοῖς
factũ: inimicũ eſſe inimicis ſuis:
γενόμενον, ἐχθρεῦσαι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,
⁊ aduerſari aduerſantibꝰ: ſicut
καὶ ἀντικεῖσθαι τοῖς ἀντικειμένοις, καθὼς
lex declarat. cũ fuiſſent ãt poſt orã
ὁ νόμος διασαφεῖ. γενόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς δεή
tionẽ: aſſumẽtes arma: ꝓceſſerũt ab
σεως, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, προῆλθον ἀπὸ
vrbe nimiũ. appropinquãtes ãt
τῆς πόλεως ἐπιπλεῖον. συνεγγίσαντες δὲ
inimicis: in ſe ipſis fuerũt. nuꝑ ãt
τοῖς πολεμίοις, ἐφ᾽ ἑαυτῶν ἦσαν. ἄρτι δὲ
ſolis ortu diffuſo: cõmiſerũt vtri
τῆς ἀνατολῆς διαχεομένης, προσέβαλον ἑκά
q;. iſti q̃dẽ ſpõſorẽ habẽtes ꝓſperitatis ⁊ vi
τεροι. οἱ μὲν ἔγγυον ἔχοντες εὐημερίας καὶ νί
ctorie cũ virtute: in dñʒ refugiũ:
κης μετ᾽ ἀρετῆς, τὴν ἐπὶ τὸν κύριον καταφυγήν,

© Biblioteca Nacional de España

illi ãt duce͂ certaminũ cõſtituẽtes
οἱ δὲ καθηγεμόνα τῶν ἀγώνων πεποιημένοι τὸν
animũ. cũ eſſet ãt vehemẽs pugna: appa
θυμόν. γινομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, ἐφά-
ruerũt aduerſarijs de celo in eq̃s
νησαν τοῖς ὑπεναντίοις ἐξ οὐρανοῦ ἐφ᾽ ἵππ-
aureos frenos habẽtib⁹ viri quinq͂ deco-
ων χρυσοχαλίνων ἄνδρες πέντε διαπρε-
ri: ꝛ duces iudeoꝝ duo:
πεῖς, καὶ ἀφηγούμενοι τῶν ἰουδαίων οἱ δύο,
ꝛ maccabeũ accipiẽtes mediũ: ꝛ
καὶ τὸν μακκαβαῖον λαβόντες μέσον, καὶ
cooperiẽtes ijs q̃ ſupra eos armis:
σκεπάζοντες ταῖς ἐπ᾽ αὐτῶν πανοπλίαις,
inuulneratũ ſuabãt. cõtra ãt aduerſa
ἄτρωτον διεφύλαττον. εἰς δὲ τοὺς ὑπεναν-
rios tela ꝛ fulmina iacie-
τίους τοξεύματα καὶ κεραυνοὺς ἐξερρίπ-
bãt. quãobrẽ ↄfuſi cecitate intercidebanť
τουν. διὸ συγχυθέντες ἀορασίᾳ διεκόπτοντο
turbatiõe repleti. interfecti
ταραχῆς πεπληρωμένοι. κατεσφάγη-
ſunt ãt viginti mille ſupra q̃ngen-
σαν δὲ δισμύριοι πρὸς τοῖς πεντακο-
tos: eq̃tes ãt ſexcẽti. ipſe ãt
σίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακόσιοι. αὐτὸς δὲ ὁ
timothe⁹ cõfugit in gazarã dictũ
τιμόθεος συνέφυγεν εἰς γάζαρα λεγόμενον
preſidiũ valde munitũ: p̃ſidente
ὀχύρωμα εὖ μάλα φρούριον, στρατηγοῦντος
illic cherea. q̃ ãt circa maccabeũ libẽ
ἐκεῖ χαιρέου. οἱ δὲ περὶ τὸν μακκαβαῖον ἀσ-
tes obſederũt p̃ſidiũ dies
μενοι περιεκάθησαν τὸ φρούριον ἡμέρας
quatuoꝛ ꝛ vigĩti. q̃ ãt intus firmitate
τέσσαρας καὶ εἴκοσι. οἱ δὲ ἔνδον τῇ ἐρυμνότη-
loci cõfiſi: valde blaſphe
τι τοῦ τόπου πεποιθότες, ὑπεράγαν ἐβλασ-
mabãt: ꝛ ſmones nefandos iactabãt. illu-
φήμουν, καὶ λόγους ἀθεμίτους προΐεντο. ὑπο-
ceſcẽte ãt q̃nta ꝛ vigeſima
φαινούσης δὲ τῆς πέμπτης καὶ εἰκοστῆς
die: iuuenes ex his q̃ circa maccabeũ
ἡμέρας, νεανίαι τῶν περὶ τὸν μακκαβαῖον
acceſi animis ↄpť blaſphemi-
πυρωθέντες τοῖς θυμοῖς διὰ τὰς βλασφημί-
as: accedẽtes muro: viriliter
ας, προσβαλόντες τῷ τείχει, ἀρρενωδῶς
ꝛ efferato aĩo eũ q̃ occurrebat ferie-
καὶ θηριώδει θυμῷ τὸν ἐμπίπτοντα ἔκοπ-
bãt. alij ãt ſimiliter aſcẽdentes in
τον. ἕτεροι δὲ ὁμοίως προσαναβάντες ἐν τῷ
circũflexiõe aduerſus eos q̃ int⁹ incẽdebãt
περισπασμῷ πρὸς τοὺς ἔνδον ἐπίμπρων
turres. ꝛ pyras incẽdentes vi-
τοὺς πύργους. καὶ πυρὰς ἀνάπτοντες ζῶν-
uos blaſphemos cõbuſſerũt: alij ãt
τας τοὺς βλασφήμους κατέκαιον. οἱ δὲ τὰς
portas fregerũt. intromittẽtes ãt reli
πύλας διέκοπτον. εἰσδεξάμενοι δὲ τὴν λοι-
quũ exercitũ occupauerũt ciuitatẽ.
πὴν τάξιν προκατελάβοντο τὴν πόλιν.
ꝛ timotheũ occultatũ in q̃dã
καὶ τὸν τιμόθεον ἀποκεκρυμμένον ἔν τινι
lacu iugulauerũt: ꝛ hui⁹ fra-
λάκκῳ κατέσφαξαν, καὶ τὸν τούτου ἀδελ-
trẽ chereã ꝛ apollophanẽ. hec
φὸν χαιρέαν καὶ τὸν ἀπολλοφάνη. ταῦτα
ãt cũ geſſiſſent: cũ hymnis ꝛ cõfeſſioni
δὲ διαπραξάμενοι, μεθ᾽ ὕμνων καὶ ἐξομολο-
bus benedicebãt dño q̃ magnifice
γήσεων εὐλόγουν τῷ κυρίῳ τῷ μεγάλως

illi autem ducem belli animũ habebãt. Sed cum vehemens pugna eſſet apparuerunt aduerſariis de celo viri quinq͂ in equis frenis aureis decori ducatum iudeis preſtãtes. ex quibus duo machabeum medium habentes armis ſuis circumſeptum incolumẽ conſeruabant: in aduerſarios autem tela & fulmina iaciebant: ex quo & cecitate confuſi & repleti perturbatione cadebãt: interfecti ſunt autem viginti milia quingenti & equites ſexcenti. Timotheus vero confugit in gazaran preſidium munitũ cui preerat chereas. Machabe⁹ autem & q cum eo erant letantes obſederunt preſidiũ diebus quattuor. At hi q int⁹ erãt loci firmitate confiſi ſupra modum maledicebant: & ſermones nephandos iactabant. Sed cum dies quinta illuceſceret: viginti iuuenes ex his qui cum machabeo erant acceſi animis ꝓpter blaſphemiam viriliter acceſſerunt ad murũ & feroci animo incedentes: aſcendebant ſed & alii ſimiliter aſcendentes turres: portaſq͂ ſuccendere aggreſſi ſunt: atq͂ ipſos maledicos viuos cõcremare. Per continuum autem biduum: preſidio vaſtato timotheum occultantem ſe in quodam repertum loco peremerũt: & fratrem illius chereã & apollophanẽ occiderunt. Quibus geſtis in hymnis & confeſſionibus benedicebant dominum qui magna fecit in iſrael: & victoriam dedit illis.

Capitulum vndecimum.

SEd paruo poſt tempore lyſias procurator regis & propinquus ac negociorum prepoſitus grauiter ferẽs de his que acciderant: congregatis octogita milibus & equitatu vniuerſo veniebat aduerſum iudeos exiſtimans ſe ciuitatẽ quidem captam gentibus habitaculum facturum: templuȝ vero in pecunie queſtum ſicut cetera delubra gẽtiũ habiturum: & per ſingulos annos venale ſacerdotiuȝ: nuſq͂ recogitans dei poteſtatem: ſed mente effrenatus in multitudine peditum & in milibus equitum & in octoginta elephantis confidebat. Ingreſſus autem iudeam & appropiãs bethſure q̃ erat in anguſto loco ab hieroſolyma interuallo quinq͂ ſtadiorum illud preſidium expugnabat. Vt auteȝ machabeus & qui cum eo erant: cognouerunt expugnari preſidia cum fletu & lachrymis rogabant dominũ: & omnis turba ſimul: vt bonum angelũ mitteret ad ſalutem iſrael. Et ipſe primus machabeus ſumptis armis ceteros exhortatus eſt ſimul ſecum periculum ſubire & ferre auxilium fratrib⁹ ſuis. Cũq͂ pariter prompto animo procederẽt hieroſolymis: apparuit precedens eos eques in veſte candida: armis aureis haſtam vibrans. Tunc omnes ſimul benedixerunt miſericordem dominum: & conualuerunt animis: non ſolũ homines ſed & beſtias ferociſſimas & muros ferreos parati penetrare. Ibant igitur

beneſaciebat iſrael. ꝛ victoriã ip- F
εὐεργετοῦντι τὸν ἰσραήλ. καὶ τὸ νῖκος αὐ-
ſis dederat.
τοῖς διδόντι. Ca. ii.
POſt paruũ ãt oĩno tp̃s ly-
Μετ᾽ ὀλίγον δὲ παντελῶς χρόνον λυ-
ſias ꝓcuratoꝛ regis ꝛ cognat⁹
σίας ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως καὶ συγγενὴς
ꝛ ſup negocia: valde grauiter fe-
καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, λίαν βαρέως φέ-
rẽs ob ea q̃ facta ſunt cõgregans circa
ρων ἐπὶ τοῖς γεγονόσι συναθροίσας περὶ
octo decẽ milia ꝛ eq̃tatũ oẽm
τὰς ὀκτὼ μυριάδας καὶ τὴν ἵππον πᾶσαν
venit aduerſũ iudeos: exiſtimãs
παρεγένετο ἐπὶ τοὺς ἰουδαίους, λογιζόμενος
q̃dẽ ciuitatẽ grecis habitaculũ facturꝫ:
τὴν μὲν πόλιν ἕλλησιν οἰκητήριον ποιήσειν,
at tẽplũ in pecunie queſtũ ſicut cetera G
τὸ δὲ ἱερὸν ἀργυρολόγητον καθὼς τὰ λοιπὰ
gẽtiũ delubra. venale ãt ſingulis ãnis
τῶν ἐθνῶν τεμένη. πρατὴν δὲ κατ᾽ ἔτος τὴν
ſummũ ſacerdotiũ facturꝫ. nequaq͂ cõſide
ἀρχιερωσύνην ποιήσειν. οὐδαμῶς ἐπιλο-
rans dei poteſtatẽ. extramẽtẽ
γιζόμενος τὸ τοῦ θεοῦ κράτος. πεφρενω-
fact⁹ ãt decẽ miliarijs peditũ ꝛ
μένος δὲ ταῖς μυριάσι τῶν πεζῶν καὶ
milib⁹ equitũ ꝛ ele-
ταῖς χιλιάσι τῶν ἱππέων καὶ τοῖς ἐλέ-
phãtis octoginta. ingreſſus in iu-
φασι τοῖς ὀγδοήκοντα. εἰσελθὼν εἰς τὴν ἰου-
deã ꝛ appropinq̃ns bethſure: q̃ erat
δαίαν καὶ συνεγγίσας τῷ βαιθσούρῳ, ὄντι
q̃dẽ forte caſtellũ: diſtabat ãt a hieroſo-
μὲν ἐρυμνῷ χωρίῳ, ἀπέχοντι δὲ ἱεροσο-
lymis q̃ſi ſtadia q̃nq͂ hoc affli- A
λύμων ὡσεὶ σταδίους πέντε τοῦτο ἔθλι-
xit. vt ãt cognouerũt q̃ circa mac
βεν. ὡς δὲ μετέλαβον οἱ περὶ τὸν μακ-
cabeũ obſidere ſua preſi-
καβαῖον πολιορκοῦντα αὐτῶν τὰ ὀχυρώ-
dia: cũ ſuſpirijs ꝛ lachrymis ſupplicabãt
ματα, μετ᾽ ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἱκέτευον
cũ turbis dñm: bonũ ange
σὺν τοῖς ὄχλοις τὸν κύριον, ἀγαθὸν ἄγγε-
lũ mittere ad liberatõeȝ iſrľ.
λον ἀποστεῖλαι πρὸς σωτηρίαν τῷ ἰσραήλ.
ipſe ãt p̃mus maccabe⁹ aſſumẽs
αὐτὸς δὲ πρῶτος ὁ μακκαβαῖος ἀναλαβὼν
arma cohortat⁹ eſt alios: vt ſimľ
τὰ ὅπλα προετρέψατο τοὺς ἄλλους, ἅμα
cũ ipſo ꝑiclitantes auxiliarenť fra
αὐτῷ διακινδυνεύοντας ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἀ-
trib⁹ ſuis. pariť ãt ꝛ ꝓmpte irrue
δελφοῖς αὐτῶν. ὁμοῦ δὲ καὶ προθύμως ἐξώρ-
rũt. ibidẽ ãt circa hieroſolyma B
μησαν. αὐτόθι δὲ πρὸς τοῖς ἱεροσολύμοις
exñtib⁹ apparuit p̃cedens eos eques
ὄντων ἐφάνη προηγούμενος αὐτῶν ἔφιπ-
in alba veſte armaturã aureã
πος ἐν λευκῇ ἐσθῆτι πανοπλίαν χρυσῆν
vibrãs. ſimľ ãt oẽs benedixerũt
κραδαίνων. ὁμοῦ δὲ πάντες εὐλόγησαν
miſericordẽ deũ. ꝛ cõualuerũt
τὸν ἐλεήμονα θεόν. καὶ ἐπερρώσθησαν ταῖς
animis: nõ ſolũ hoĩes beſtias q̃netiã
ψυχαῖς, οὐ μόνον ἀνθρώπους θῆρας δὲ
ferociſſimas ꝛ ferreos muros fe-
τοὺς ἀγριωτάτους καὶ σιδηρᾶ τείχη τι-
rire exñtes parati: ibãt
τρώσκειν ὄντες ἕτοιμοι, προσῆγον ∞∞

in diſpoſitione a celo adiutorē habē=
ἐν διασκευῇ τὸν ἀπ᾽ οὐρανοῦ σύμμαχον ἔχον
tes miſerēte illoꝝ dño. more leo
τες ἐλεήσαντος αὐτοὺς τοῦ κυρίου. λεοντι
nū āt irruētes in hoſtes:
δὸν δὲ ἐντινάξαντες εἰς τοὺς πολεμίους,
proſtrauerūt ex eis mille ſupra de
κατέστρωσαν αὐτῶν χιλίους πρὸς τοῖς μυ
cē milia: equites āt ſexcētos ſupra mil=
ρίοις, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους πρὸς τοῖς χιλί
le. at vniuerſos coegerūt fugere.
οις. τοὺς δὲ πάντας ἠνάγκασαν φυγεῖν. οἱ
plures āt coꝝ vulnerati: nudi
πλείονες δὲ αὐτῶν τραυματίαι, γυμνοὶ
euaſerūt. ⁊ ipē āt lyſias turpiter
διεσώθησαν. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ λυσίας αἰσχρῶς
fugiēs liberat⁹ ē. nō inſenſat⁹ āt exiſtēs
D φεύγων διεσώθη. οὐκ ἄνους δὲ ὑπάρχων
intra ſe reputās factā circa
πρὸς ἑαυτὸν ἀντιβάλλων τὸ γεγονὸς περὶ
ſe diminutionē: ⁊ intelligēs inuictos
αὐτὸν ἐλάττωμα, καὶ συννοήσας ἀνικήτους
eſſe hebreos: oīpotēte
εἶναι τοὺς ἑβραίους, τοῦ παντοδυνάμου
deo auxiliāte eis: mit=
θεοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς, προσαποστεί
tens pſuaſit cōſentire in oīb⁹
λας ἔπεισε συλλύεσθαι ἐπὶ πᾶσι τοῖς
iuſtis: ⁊ obeā rē ⁊ regē pſua
δικαίοις, καὶ διότι καὶ τὸν βασιλέα πεί
ſurū amicū eis cogere eſſe.
σειν φίλον αὐτοῖς ἀναγκάζειν γενέσθαι.
annuit āt maccabe⁹ in oīb⁹
ἐπένευσε δὲ ὁ μακκαβαῖος ἐπὶ πᾶσιν
E qb⁹ lyſias hortabaẗ vtilitatis
οἷς ὁ λυσίας παρεκάλει τοῦ συμφέροντος
curā habēs. qcūqꝫ eīm maccabe⁹ tradi
φροντίζων. ὅσα γὰρ ὁ μακκαβαῖος ἐπέ=
dit lyſie p ſcripta de iu=
δωκε τῷ λυσίᾳ διὰ γραπτῶν περὶ τῶν ἰου
deis: cōceſſit rex. fuerūt em̄
δαίων, συνεχώρησεν ὁ βασιλεύς. ἦσαν γὰρ
ſcripte iudeis epiſtole:
αἱ γεγραμμέναι τοῖς ἰουδαίοις ἐπιστολαί,
a qdē lyſia cōtinentes modū
παρὰ μὲν λυσίου περιέχουσαι τὸν τρόπον
hūc. lyſias mltitudini iudeoꝝ gau=
τόν. λυσίας τῷ πλήθει τῶν ἰουδαίων χαί
dere. ioannes ⁊ abeſalon miſſi
ρειν. ἰωάννης καὶ ἀβεσαλὼμ οἱ πεμφθέντες
a vobis tradētes ſubſcriptū
παρ᾽ ὑμῶν ἐπιδόντες τὸν ὑπογεγραμμένον
reſpōſum: rogabāt p ijs q̄ p illud ſignifi
F χρηματισμόν, ἠξίουν περὶ τῶν δι᾽ αὐτοῦ σημαι
cabātur. quecūqꝫ igiẗ oportebat regi perfer=
νομένων. ὅσα μὲν οὖν ἔδει τῷ βασιλεῖ προσε
ri ſignificaui. q̄ āt fuerūt poſſibilia cōceſ
νεχθῆναι διεσάφησα. ἃ δὲ ἦν ἐνδεχόμενα συ
ſit. ſi igiẗ ſeruaueritis ad
νεχώρησεν. ἐὰν οὖν μὲν συντηρήσητε τὴν εἰς
negocia beniuolētiā: ⁊ in reliquū tēta=
τὰ πράγματα εὔνοιαν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν πει
bo cauſa bonoꝝ eſſe. pro
ράσομαι παραίτιος ἀγαθῶν γενέσθαι. ὑπὲρ
G āt his q̄ ſm ptem iuſſi his qꝫ
δὲ τῶν κατὰ μέρος ἐντέταλμαι τούτοις τε
⁊ q ſunt a me: colloqui vos. vale
καὶ τοῖς παρ᾽ ἐμοῦ, διαλεχθῆναι ὑμῖν. ἔρρω
te. anno cēteſimo quadrageſimo octauo:
σθε. ἔτους ἑκατοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου,
iouis corinthij viceſima quarta. at re=
διὸς κορινθίου εἰκάδι τετάρτῃ. ἡ δὲ τοῦ βα

prompti de celo habentes adiutorem
& miſerantem ſuper eos dominū. Leo
num autem more impetu irruentes in
hoſtes proſtrauerūt ex eis vndecim mi
lia peditum & equitum mille ſexcētos:
vniuerſos autem in fugam verterunt:
plures autem ex eis vulnerati nudi eua
ſerunt. Sed & ipſe lyſias turpiter fugiēs
euaſit: & quia non inſenſatus erat: ſecū
ipſe reputans factam erga ſe diminutio
nem: & intelligens inuictos eſſe hebre
os: omnipotentis dei auxilio nitentes:
miſit ad eos promiſitqꝫ ſe conſenſurū
omnibus que iuſta ſunt & regem com
pulſurum amicum fieri. Annuit auteꝫ
machabeus precibus lyſie in omnibus
vtilitati conſulens. Et quecūqꝫ macha=
beus ſcripſit lyſie de iudeis: ea rex con=
ceſſit. Nam erāt ſcripte iudeis epiſtole:
a lyſia ſiquidem hunc modum conti=
nentes. Lyſias populo iudeorum ſalu=
tem. Ioannes & abeſſalon qui miſſi fue
rant a vobis tradentes ſcripta poſtula=
bant: vt ea que per illos ſignificabātur
implerem. Quecunqꝫ igitur regi potue
runt perferri: expoſui: & que res permi
tebat: conſenſi. Si igitur in negociis fi=
dem conſeruaueritis: & deinceps bono
rum vobis cauſam eſſe tentabo: de ce
teris autem per ſingula verba manda=
ui & iſtis & his qui a me miſſi ſunt col=
loqui vobiſcum. Bene valete. Anno cē
teſimo q̄drageſimo octauo menſis dioſ
cori die viceſima & quarta. Regis autē
epiſtola iſta continebat. Rex antiochus
lyſie fratri ſalutem. Patre noſtro inter
deos tranſlato nos volentes eos q ſunt
in regno noſtro ſine tumultu agere: &
rebus ſuis adhibere diligentiam: audi=
uimus iudeos non cōſenſiſſe patri meo
vt transferrentur ad ritum grecorum:
ſed tenere velle ſuuꝫ inſtitutum: ac pro
pterea poſtulare a nobis concedi ſibi
legitima ſua. Volentes igitur hāc quo=
qꝫ gentem quietam eſſe: ſtatuentes iu=
dicauimus templum reſtitui illis vt age
rent ſecundum ſuorum maiorum con=
ſuetudinem. Bene igitur feceris: ſi miſe
ris ad eos & dexteram dederis vt cogni
ta noſtra voluntate bono animo ſint:
& vtilitatib⁹ propriis deſeruiant. Ad iu
deos vero regis epiſtola talis erat. Rex
antiochus ſenatui iudeorum & ceteris
iudeis ſalutem. Si valetis ſic eſt vt vo=
lumus ſed & ipſi bene valemus. Adiit
nos menelaus dicens velle vos deſcen=
dere ad veſtros qui ſunt apud nos. His
igitur qui cōmeant vſqꝫ ad diem triceſi
mum menſis xandici: damus dextras
ſecuritatis: vt iudaicis vtantur cibis &
legibus ſuis ſicut & prius: & nemo eo=
rum vllo modo moleſtiam patiatur de
his que per ignorantiam geſta ſunt.
Miſimus autem & menelaum qui vos
alloquatur. Valete. Anno centeſimo
quadrageſimo octauo xandici menſis
quintadecima die. Miſerunt autem
etiā romani epiſtolaꝫ ita ſe habentem.

gis epiſtola cōtinebat ſic.
σιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως. βα=
rex antioch⁹ fratri lyſie gau=
σιλεὺς ἀντίοχος τῷ ἀδελφῷ λυσίᾳ χαί
dere. patre nro in deos tranſla
ρειν. τοῦ πατρὸς ἡμῶν εἰς θεοὺς μεταστάν
to: volētes eos q ex regno
τος, βουλόμενοι τοὺς ἐκ τῆς βασιλείας
ſine tumultu ſunt eſſe ad
ἀταράχους ὄντας γενέσθαι πρὸς τὴν τῶν
pprioꝝ curā: audiētes iude=
ἰδίων ἐπιμέλειαν, ἀκηκοότες τοὺς ἰουδαί
os nō cōſentiētes patris in
ους μὴ συνευδοκοῦντας τῇ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὰ
greca trāſlationi: ſed ſuū mo
ἑλληνικὰ μεταθέσει, ἀλλὰ τὴν ἑαυτῶν ἀγω
rem tenere poſtulātes cōcedi
γὴν αἱρετίζοντας ἀξιοῦντας συγχωρηθῆναι
ſibi legitima. volētes igiẗ ⁊ hāc
αὐτοῖς τὰ νόμιμα. αἱρούμενοι οὖν καὶ τοῦτο
gentē extra turbationē eſſe: iudicam⁹
τὸ ἔθνος ἐκτὸς ταραχῆς εἶναι, κρίνομεν
et tēplū ipis reſtitui: ⁊
τό, τε ἱερὸν αὐτοῖς ἀποκαταστῆναι, καὶ
vt viuāt ſm eos q ſub maiorib⁹
πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων
ſuis mores. bñ igiẗ facies mit=
αὐτῶν ἔθη. εὖ οὖν ποιήσεις διαπεμψά=
tens ad eos ⁊ dās dextras. vt
μενος πρὸς αὐτοὺς καὶ δοὺς δεξιάς. ὅπως
cognoſcētes vrām volūtatē: bono
εἰδότες τὴν ἡμετέραν προαίρεσιν, εὔθυ=
aio ſint: ⁊ libēter verſenẗ ad
μοί τε ὦσι, καὶ ἡδέως διαγίνωνται πρὸς
pprioꝝ pcurationē. ad xo
τὴν τῶν ἰδίων ἀντίληψιν. πρὸς δὲ τὸ
gentē regis epiſtola talis
ἔθνος ἡ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύτη
erat. rex antioch⁹ ſenatui
ἦν. βασιλεὺς ἀντίοχος τῇ γερουσίᾳ
iudeoꝝ ⁊ alijs iudeis
τῶν ἰουδαίων καὶ τοῖς ἄλλοις ἰουδαίοις
gaudere. ſi valetis: erit vt volum⁹.
χαίρειν. εἰ ἔρρωσθε, εἴη ἂν ὡς βουλόμεθα.
⁊ ipi āt valem⁹. ſignificauit nobis
καὶ αὐτοὶ δὲ ὑγιαίνομεν. ἐνεφάνισεν ἡμῖν
menela⁹ velle deſcēdentes vos
ὁ μενέλαος βούλεσθαι κατελθόντας ὑμᾶς
venire ad pprios. deſcen
γίνεσθαι πρὸς τοῖς ἰδίοις. τοῖς κατα=
dentib⁹ itaqꝫ vſqꝫ ad trigeſimā diē xāthi
πορευομένοις οὖν μέχρι τριακάδος ξανθι
ci erit dextra cū ſecuritate: vt vtā
κοῦ ὑπάρξει δεξιὰ μετὰ τῆς ἀδείας, χρῆ
tur iudei ſuis ſum=
σθαι τοὺς ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δα=
ptib⁹ ⁊ legib⁹ ſicut ⁊ prius.
πανήμασι καὶ νόμοις καθὰ καὶ τὸ πρότερον.
⁊ nemo eoꝝ ſm vllū modū mo
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κατ᾽ οὐδένα τρόπον πα
leſtiam patieẗ de his q ignorata fuerit. mi
ρενοχληθήσεται περὶ τῶν ἠγνοημένων. πέ
ſi āt ⁊ menelaū hortatu=
πομφα δὲ καὶ τὸν μενέλαον παρακαλέ
rum vos. valete. anno cēteſimo
σοντα ὑμᾶς. ἔρρωσθε. ἔτους ἑκατοστοῦ
quadrageſimo octauo: xanthici qnta
τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου, ξανθικοῦ πεντε
⁊ decima. miſerūt āt ⁊ romani
καιδεκάτῃ. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ ῥωμαῖ
ad eos epiſtolā habentē ſic.
οι πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτως.

© Biblioteca Nacional de España

quintꝰ mẽmius: titus mãlius: lega-
κοΐντος μέμμιος, τίτος μάνλιος, πρεσβύ-
ti romanoꝝ: pplõ iudeoꝝ gau
ται ῥωμαίων, τῷ δήμῳ τῶν ἰουδαίων χαί
dere. de ijs q̃ lyſias cognatꝰ re-
ρειν. ὑπὲρ ὧν λυσίας ὁ συγγενὴς τοῦ βα
gis cõceſſit vobis: ⁊ nos cõ
σιλέως συνεχώρησεν ὑμῖν, καὶ ἡμεῖς συ
ſentimꝰ. q̃ aũt iudicauit referendũ eſſe
νευδοκοῦμεν. ἃ δὲ ἔκρινε προσανενεχθῆναι
regi: mittite aliquẽ cõfeſtim
τῷ βασιλεῖ, πέμψατέ τινα παραχρῆμα
conſideratuꝝ de his vt exponamꝰ ſicut
ἐπισκεψόμενον περὶ τούτων ἵν' ἐκθῶμεν ὡς
cõgruit vobis. nos eñi accedimꝰ ad
καθήκει ὑμῖν. ἡμεῖς γὰρ προσάγομεν πρὸς
antiochiã: ideoq; feſtinate: ⁊ mittite
ἀντιόχειαν, διὸ σπεύσατε, καὶ πέμψατε
aliq̃s vt ⁊ nos cognoſcamꝰ cuiꝰ
τινας ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐπιγνῶμεν ὁποίας
eſtis ſentẽtie. valete. anno cẽteſimo
ἐστὲ γνώμης. ὑγιαίνετε. ἔτους ἑκατοστοῦ
quadrageſimo octauo xanthici q̃nta ⁊
τεσσαρακοστοῦ ὀγδόου ξανθικοῦ πεντεκαι
decima.
δεκάτῃ. Ca. 12.

FActis aũt pactionibꝰ his: ipẽ
Γενομένων δὲ τῶν συνθηκῶν τούτων, ὁ
q̃dẽ lyſias ꝑgebat ad regẽ.
μὲν λυσίας ἀπήει πρὸς τὸν βασιλέα.
at iudei circa agriculturã verſaba
οἱ δὲ ἰουδαῖοι περὶ τὴν γεωργίαν ἐγίνον
tur. coꝝ aũt q̃ in locis ducũ timo
το. τῶν δὲ κατὰ τόπων στρατηγῶν τιμό
theꝰ ⁊ apolloniꝰ filiꝰ gẽnei: item
θεος καὶ ἀπολλώνιος ὁ τοῦ γενναίου, ἔτι
aũt hieronymꝰ ⁊ demophon: vltra aũt hos
δὲ ὁ ἱερώνυμος καὶ δημοφῶν, πρὸς δὲ τού
nicanor cypriaches: nõ ſinebãt e-
τοις νικάνωρ ὁ κυπριάρχης, οὐκ εἴων αὐ
os q̃ſcere ⁊ ſilentiũ age
τοὺς εὐσταθεῖν καὶ τὰ τῆς ἡσυχίας ἄ-
re. ioppite aũt tale ꝑpetraue
γειν. ἰοππῖται δὲ τηλικοῦτον συνετελέ
rãt flagitiũ: rogãtes
σαντο δυσσέβημα, παρακαλέσαντες
eos q̃ cũ ipſis habitabãt iudeos vt
τοὺς σὺν αὐτοῖς οἰκοῦντας ἰουδαίους ἐμ
aſcẽderẽt in paratas ab ipſis ſca-
βῆναι εἰς τὰ παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκά
phas cũ vxoribꝰ ⁊ filijs quaſi nulla
φη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὡς μηδὲ μιᾶς
ſtãte cũ eis inimicitia. ſm̃
ἐνεστώσης πρὸς αὐτοὺς δυσμενείας. κατὰ
aũt cõmune ciuitatis decretũ ⁊
δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ψήφισμα, καὶ
his acquieſcẽtibꝰ tãq̃ pacẽ agere vo
τούτων ἐπιδεξαμένων ὡς ἂν εἰρηνεύειν θε
lentibꝰ ⁊ nihil ſuſpectũ habẽtibꝰ: in al
λόντων καὶ μηδὲν ὕποπτον ἐχόντων, ἐπα
tũ ductos eos ſubmerſerũt cũ eẽnt nõ
ναχθέντας αὐτοὺς ἐβύθισαν, ὄντας οὐκ
minꝰ ducẽtis. cognoſcẽs aũt
ἔλαττον τῶν διακοσίων. μεταλαβὼν δὲ
iudas factã in ſuã gentẽ
ἰούδας τὴν γεγονυῖαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς
crudelitatẽ: precipiẽs his q̃ circa ſe
ὠμότητα, παραγγείλας τοῖς περὶ αὐ
hominibꝰ ⁊ inuocãs iu
τὸν ἀνδράσι καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δί
ſtũ iudicẽ deũ: veniẽs aduerſus
καιον κριτὴν θεόν, παραγινόμενος ἐπὶ τοὺς

Quintꝰ memniꝰ & titus manilius legati romanorum populo iudeorum ſalutem. De his que lyſias cognatꝰ regis cõceſſit vobis: & nos conceſſimus: de quibus autem ad regem iudicauit referendum: confeſtim aliquem mittite diligentius inter vos conferentes: vt decernamus ſicut congruit vobis. Nos enim antiochiam accedimus. Ideoq; feſtinate reſcribere vt nos quoq; ſciamꝰ cuius eſtis voluntatis. Bene valete. Anno centeſimo quadrageſimo octauo quintadecima die menſis xandici.

Capitulum duodecimum.

HIs factis pactionibus lyſias pergebat ad regem: iudei autem agriculture operam dabant. Sed hi qui reſederant timotheus & appollonius gennei filius: ſed et hieronymꝰ & demophõ ſuperbus & nicanor cypriarches non ſinebant eos in ſilentio agere & quiete. Ioppite vero tale quoddam flagitiũ perpetrarunt: rogauerunt iudeos cum quibus habitabant: aſcendere ſcaphas quas parauerant cum vxoribus & filiis quaſi nullis inimicitiis inter eos ſubiacentibus. Secundum cõmune itaq; decretum ciuitatis: & ipſis acquieſcentibꝰ paciſq; cauſa nihil ſuſpectum habentibus: cum in altum proceſſiſſent ſubmerſerunt non minus ducentos. Quã crudelitatem iudas in ſue gentis homines factam vt cognouit: precepit viris qui erant cum ipſo: & inuocato iuſto iudice deo: venit aduerſus interfectores fratruꝫ & portum quidem nocte ſuccẽdit ſcaphas exuſſit: eos autem qui ab igne refugerant: gladio peremit. Et cum hec ita egiſſet: diſceſſit quaſi iterum reuerſurus et vniuerſos ioppitas eradicaturus: ſed cum cognouiſſet & eos qui erant iamnie velle pari modo facere habitantibus ſecuꝫ iudeis: iamnitis quoq; nocte ſuperuenit: & portum cum nauibus ſuccendit: ita vt lumen ignis appareret hieroſolymis ab ſtadiis ducentis quadraginta. Inde cuꝫ iam abiſſent nouem ſtadiis & iter facerẽt ad timotheũ: cõmiſerunt cum eo arabes quinq; milia viri & equites quingenti. Cũq; pugna valida fieret & auxilio dei proſpere ceſſiſſet: reſidui arabes victi petebant a iuda dextras ſibi dari: promittentes ſe paſcua daturos: & in ceteris profuturos. Iudas autem arbitratꝰ vere in multis eos vtiles promiſit pacem: dextriſq; acceptis diſceſſere ad tabernacula ſua. Aggreſſus eſt autem & ciuitatem quandam firmam pontibus muriſq; circunſeptam que a turbis habitabatur gentium promiſcuaruꝫ: cui nomẽ caſphin. Hi vero qui intus erãt confidentes in ſtabilitate murorum & apparatu alimoniaruꝫ remiſſius agebant: maledictis laceſſentes iudam & blaſphemantes & loquentes

homicidas fratrũ: ipẽ q̃dẽ por
μιαιφόνους τῶν ἀδελφῶν, τὸν μὲν λιμέ
tũ noctu ſuccẽdit. ⁊ ſcaphas cõbuſ
να νύκτωρ ἐνέπρησε. καὶ τὰ σκάφη κα
ſit: eos aũt q̃ illuc cõfugerunt
τέφλεξε, τοὺς δὲ ἐκεῖ συμφυγόντας
trãſfodit. ipã aũt villa cõclu-
ἐξεκέντησε. τοῦ δὲ χωρίου συγκλεισθέν
ſa: receſſit q̃ſi iteꝝ vẽturꝰ ⁊
τος, ἀνέλυσε ὡς πάλιν ἥξων καὶ τὸ
vniuerſam ioppitaꝝ eradicaturꝰ gen
σύμπαν τῶν ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολίτευ
tem. cũ cognouiſſet aũt ⁊ eos q̃ in iamnia
μα. μεταλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐν ἰαμνείᾳ
eodẽ facere volẽtes mo
τὸν αὐτὸν ἐπιτελεῖν βουλομένους τρό-
do habitãtibꝰ apud ſe iudeis ⁊ A
πον τοῖς παροικοῦσιν ἰουδαίοις καὶ τοῖς
iamnitis nocte ſupueniẽs: ſuccẽdit
ἰαμνείταις νυκτὸς ἐπιβαλών, ὑφῆψε τὸν
portũ cũ nauibꝰ. ita vt appareret
λιμένα σὺν τῷ στόλῳ. ὥστε φαίνεσθαι
ſplẽdores ignis in hieroſo
τὰς αὐγὰς τοῦ φέγγους εἰς τὰ ἱεροσό
lymis ſtadia cũ eẽt ducẽta q̃dragi
λυμα σταδίων ὄντων διακοσίων τεσσα-
ta. inde aũt abeũtes ſta-
ράκοντα. ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδί
dijs nouẽ: facientibꝰ iter cõtra
ους ἐννέα, ποιουμένων τὴν πορείαν ἐπὶ
timotheũ: ſuperuenerũt arabes in eũ
τὸν τιμόθεον, προσέβαλον ἄραβες αὐτῷ
nõ pauciores q̃nque milibꝰ: eq-
οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισχιλίων, ἱπ
tes aũt quingẽti. facta aũt vali
πεῖς δὲ πεντακόσιοι. γενομένης δὲ καρ
da pugna ⁊ his q̃ circa iudã
τερᾶς μάχης καὶ τῶν περὶ τὸν ἰούδαν
ob id q̃d a deo auxiliũ proſ-
διὰ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ βοήθειαν εὐημε
peratis: victi paſtorales ara B
ρησάντων, ἐλαττονωθέντες οἱ νομάδες ἄρα
bes petebãt dare iudã dextrã eis:
βες ἠξίουν δοῦναι τὸν ἰούδαν δεξιὰν αὐτοῖς,
promittẽtes ⁊ paſcua daturos ⁊
ὑπισχνούμενοι καὶ βοσκήματα δώσειν καὶ
in ceteris ꝓfuturos eis. iu-
ἐν τοῖς λοιποῖς ὠφελήσειν αὐτούς. ἰού
das aũt arbitratꝰ ꝙ vere in multis
δας δὲ ὑπολαβὼν ὡς ἀληθῶς ἐν πολλοῖς
eos vtiles: cõceſſit pacẽ
αὐτοὺς χρησίμους, ἐπεχώρησεν εἰρήνην
actuꝝ erga eos. ⁊ accipiẽtes dex
ἄξειν πρὸς αὐτούς. καὶ λαβόντες δεξι
tras: in tabnacula diſceſſerũt. aggreſ
άς, εἰς τὰς σκηνὰς ἐχωρίσθησαν. ἐπέ
ſus ẽ aũt ⁊ in quãdã ciuitatẽ põte
βαλε δὲ καὶ ἐπί τινα πόλιν γεφυροῦ
munitã ⁊ muris circũſeptã ⁊
ὀχυρὰν καὶ τείχεσι περιπεφραγμένην καὶ
mixtis gẽtibꝰ habitatã: no
παμμιγέσιν ἔθνεσι κατοικουμένην, ὄνο
mẽ aũt caſpin. q̃ vero intꝰ cõfiſi
μα δὲ κάσπιν. οἱ δ' ἔνδον πεποιθότες τῇ C
in muroꝝ ſtabilitate: ⁊ ali
τῶν τειχέων ἐρυμνότητι, τῇ τε τῶν βρω
moniaꝝ apparatu: remiſſius vtebant:
μάτων παραθέσει, ἀναγωγότερον ἐχρῶντο,
iudã cõuitijs laceſſẽtes ⁊
τοῖς περὶ τὸν ἰούδαν λοιδοροῦντες καὶ
adhuc blaſphemãtes ⁊ loquẽtes
προσέτι βλασφημοῦντες καὶ λαλοῦντες

© Biblioteca Nacional de España

Joſue. 6.c. q̃ nõ fas. q̃ ãt circa iudan inuo=
ἃ μὴ θέμις. οἱ δὲ περὶ τὸν ἰούδαν ἐπικα
cantes magnũ mũdi pnci=
λεσάμενοι τὸν μέγαν τοῦ κόσμου δυνά=
pem: q̃ ſine arietib⁹ ⁊ machinis iſtrumẽ
στην, τὸν ἄτερ κριῶν καὶ μηχανῶν ὀργανι
talib⁹ precipitauit hiericho in
κῶν κατακρημνίσαντα τὴν ἱεριχὼ κατὰ
ieſu tẽporib⁹: irruerũt ferociter
τοὺς ἰησοῦ χρόνους, ἐνέσεισαν θηριωδῶς
in muꝝ. capiẽtes ꝙ ciuitatẽ
τῷ τείχει. καταλαβόμενοί τε τὴν πόλιν
dei volũtate: ineffabiles fecerũt
τῇ τοῦ θεοῦ θελήσει, ἀμυθήτους ἐποιήσαν
cedes. ita vt adiacẽs ſta
τὸ σφαγάς. ὥς τε τὴν παρακειμένην λίμ
gnũ in latitudine habẽs ſtadia duo: flu
νην τὸ πλάτος ἔχουσαν σταδίους δύο, κα
ens ſanguine impletũ videre
τάρρυτον αἵματι πεπληρωμένην φαίνε=
tur. inde ãt diſcedẽtes p ſtadia
σθαι. ἐκεῖθεν δὲ ἀποσπάσαντες σταδίους
ſeptingẽta q̃nquaginta trãſierũt in
ἑπτακοσίους πεντήκοντα διήνυσαν εἰς τὸν
D characa ad eos q̃ dicunt̃ tubiaceni
χάρακα πρὸς τοὺς λεγομένους τουβιανοὺς
iudei. ⁊ timotheũ q̃dẽ in lo=
ἰουδαίους. καὶ τιμόθεον μὲν ἐπὶ τῶν τό=
cis nõ cõprehẽderũt iffectonegocio tũc a
πων οὐ κατέλαβον ἄπρακτον τότε ἀπὸ
locis regreſſum: relinquentẽ
τῶν τόπων ἐκλελυκότα, καταλελοιπότα
ãt preſidiũ in q̃dã loco ⁊ valde fir
δὲ φρουρὰν ἔν τινι τόπῳ καὶ μάλα ὀχυ
mũ. doſithe⁹ ãt ⁊ ſoſipater ex his q̃ circa
ράν. δωσίθεος δὲ καὶ σωσίπατρος τῶν περὶ
maccabeũ ducib⁹: exeũtes:
τὸν μακκαβαῖον ἡγεμόνων. ἐξοδεύσαντες,
peremerũt a timotheo reli=
ἀπώλεσαν τοὺς ὑπὸ τιμοθέου καταλειφ
ctos in preſidio plures decẽ
θέντας ἐν τῷ ὀχυρώματι πλείους τῶν μυ
mille viris. at maccabe⁹ ordinãs
ρίων ἀνδρῶν. ὁ δὲ μακκαβαῖος διατάξας
ſuũ exercitũ p cohortes cõſtituit
E τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν σπειρηδὸν κατέστησεν
eos in turmas. ⁊ in timotheũ
αὐτοὺς ἐπὶ τῶν σπειρῶν. καὶ ἐπὶ τὸν τιμόθεον
impetũ fecit habẽtẽ circa ſe decẽ miliaria duo
ὥρμησεν ἔχοντα περὶ αὐτὸν μυριάδας δώ
decim peditũ: eq̃tes ãt duo mille ſupra
δεκα πεζῶν, ἱππεῖς δὲ δύο χιλίους πρὸς
quingẽtos. at aduentũ cognoſ=
τοῖς πεντακοσίοις. τὴν δὲ ἔφοδον μεταλα=
cẽs iude: premiſit timothe⁹
βὼν ἰούδου, προσεξαπέστειλεν ὁ τιμόθεος
vxores ⁊ filios ⁊ reliquũ
τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν ἄλλην
apparatũ ad id q̃ȯ dicit̃ carnion. erat eñ
ἀποσκευὴν εἰς τὸ λεγόμενον καρνίον. ἦν γὰρ
difficile obſeſſu ⁊ acceſſu difficile caſtellũ
δυσπολιόρκητον καὶ δυσπρόσιτον τὸ χωρίον
ob oim locoꝝ anguſtiã.
διὰ τὴν πάντων τῶν τόπων στενότητα.
cũ apparuiſſet ãt iude cohors pri=
ἐπιφανείσης δὲ τῆς ἰούδου σπείρας πρώ
ma: ⁊ facto timore in ho=
της, καὶ φόβου γενομένου δέους ἐπὶ τοὺς πολεμί
ſtes: trepidatiõe ꝙ ex illi⁹ q̃ vniuerſa vi
ους. φόβου τε ἐκ τῆς τοῦ πάντα ἐφο=
det apparentia facta ſup ipſos: in
ρῶντος ἐπιφανείας γενομένου ἐπ᾽ αὐτούς, εἰς

que fas non eſt. Machabeus autem in=
uocato magno mundi principe qui ſi=
ne arietibus & machinis: temporibus
ieſu precipitauit hiericho: irruit feroci=
ter muris & capta ciuitate per domini
voluntatem innumerabiles cedes fecit:
ita vt adiacens ſtagnum ſtadiorum duo
rum latitudinis ſanguine interfectorũ
fluere videretur. Inde diſceſſerũt ſtadia
ſeptingenta quinquaginta & venerũt
in characa ad eos: qui dicuntur tibia=
nei iudeos: & timotheum quidem in il=
lis locis non comprehenderunt: nul=
loq̃ negocio perfecto regreſſus eſt: re=
licto in quodam loco firmiſſimo preſi=
dio. Doſitheus autem & ſoſipater qui
erant duces cum machabeo pereme=
runt a timotheo relictos in preſidio de
cem milia viros. At machabeus ordi
natis circum ſe ſex milibus & conſtitu=
tis per cohortes: aduerſus timotheum
proceſſit habentem ſecum centum vi=
ginti milia peditum equitũq̃ duo milia
quingentos. Cognito autem iude ad=
uentu timotheus premiſit mulieres &
filios & reliquum apparatum in preſi=
dium quod carnion dicitur. Erat eñ
inexpugnabile & acceſſu difficile pro=
pter locorum anguſtias. Cũq̃ cohors
iude prima apparuiſſet: timor hoſtibus
incuſſus eſt ex preſentia dei qui vniuer
ſa conſpicit: & in fugam verſi ſunt alius
ab alio ita vt magis a ſuis deiicerentur:
& gladiorum ſuorum ictibus debilita=
rentur. Iudas autem vehementer in=
ſtabat puniens prophanos & proſtra=
uit ex eis triginta milia virorum. Ipſe
vero timotheus incidit in partes doſi=
thei & ſoſipatris & multis precibus po
ſtulabat vt viu⁹ dimitteretur: eo ꝙ mul
torum ex iudeis parentes haberet ac
fratres quos morte ei⁹ decipi eueniret.
Et cum fideꝫ dediſſet reſtituturũ ſe eos
ſecundum conſtitutuꝫ: illeſum eum di
miſerunt propter fratrum ſalutem. Iu
das autem regreſſus eſt a carnion in=
terfectis vigintiquinq̃ milibus. Poſt
horum fugam & necem: mouit exerci
tum ad effron ciuitatem munitã in qua
multitudo diuerſarum gentium habita
bat: & robuſti iuuenes pro muris conſi
ſtentes fortiter repugnabant. In hac
autem machine multe: & telorum erat
apparatus. Sed cum omnipotentem
inuocaſſent: qui poteſtate ſua vires ho
ſtium confringit: ceperunt ciuitatẽ: &
ex eis qui intus erant vigintiquinq̃ mi
lia proſtrauerunt. Inde ad ciuitatem
ſcytharum abierunt: que ab hieroſoly=
mis ſexcentis ſtadiis aberat. Conte=
ſtantibus autem his qui apud ſcythopo
litas erãt iudeis ꝙ benigne ab eis habe
rentur: & temporib⁹ infelicitatis ꝙ mo
deſte ſecuꝫ egerint: gratias agentes eis:
& exhortati etiam de cetero erga

fugã verſi ſunt. alius alio lat⁹.
φυγὴν ὥρμησαν. ἄλλος ἀλλαχῆ φερόμενος.
ita vt ſepe a ꝓpriis lederen=
ὥς τε πολλάκις ὑπὸ τῶν ἰδίων βλάπτε=
tur. ⁊ gladioꝝ mucronib⁹ trãſfige
σθαι. καὶ ταῖς τῶν ξιφῶν ἀκμαῖς ἀναπείρε
rent̃. faciebat ãt pſecutionẽ inteſiorẽ
σθαι. ἐποιεῖτο δὲ τὸν διωγμὸν εὐτονώτερον
iudas ſtimulãs ꝓphanos. occi=
ἰούδας συγκεντῶν τοὺς ἀλιτηρίους. διέφ=
dit ꝙ ad decẽ miliaria tria viroꝝ. ip=
θειρέ τε εἰς μυριάδας τρεῖς ἀνδρῶν. αὐ
ſe ãt timothe⁹ incidẽs in eos q̃ circa
τὸς δὲ ὁ τιμόθεος ἐμπεσὼν τοῖς περὶ
doſitheũ ⁊ ſoſipatrẽ: poſtulabat cũ
τὸν δωσίθεον καὶ σωσίπατρον, ἠξίου μετὰ
multis adulationib⁹ vt dimitterẽt viuũ ſe.
πολλῆς γοητείας ἐξαφεῖναι ζῶντα αὐτόν.
eo ꝙ pluriũ q̃dẽ parẽtes alioꝝ ãt fra=
διὰ τὸ πλειόνων μὲν γονεῖς ὧν δὲ ἀδελ
tres haberet. ⁊ hos decipi cõtin=
φοὺς ἔχειν. καὶ τούτους ἀλογηθῆναι συμ=
get. cũ firmaſſet ãt ipſe p plu=
βήσεσθαι. πιστώσαντος δὲ αὐτοῦ διὰ πλειό
ra definitionẽ reſtitutuꝝ hos
νων τὸν ὁρισμὸν ἀποκαταστήσειν τούτους
illeſos: dimiſerũt eũ ꝓpter
ἀπημάντους, ἀπέλυσαν αὐτὸν ἕνεκα
fratrũ ſalutẽ. egrediẽs ãt in
τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας. ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ
carnion ⁊ atergateũ: iugula=
τὸ καρνίον καὶ τὸ ἀτεργατεῖον, κατέσφα
uit decẽ miliaria corpoꝝ duo: ⁊ quinq̃ mi=
ξε μυριάδας σωμάτων δύο καὶ πεντακισχι
lia. poſt ãt hoꝝ fugã ⁊ pdi
λίους. μετὰ δὲ τὴν τούτων τροπὴν καὶ ἀπώ
tionẽ exercitũ mouit ⁊ cõtra ephrõ ciuitatẽ
λειαν ἐπεστράτευσε καὶ ἐπὶ ἐφρὼν πόλιν
munitã. in q̃ omnigene in ipſa mltitudies ha
ὀχυράν. ἐν ᾗ πάμφυλα ἐν αὐτῇ πλήθη κα
bitabãt. iuuenes ãt robuſti ante mu=
τῴκει. νεανίαι δὲ ῥωμαλέοι πρὸ τῶν τειχέ
ros cõſiſtẽtes fortiter repugnabãt. hic
ων καθεστῶτες εὐρώστως ἀπεμάχοντο. ἔνθα
inſtrumẽtoꝝ ⁊ teloꝝ multi appara
δὲ ὀργάνων καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέ=
tus erãt. inuocãtes ãt pn
σεις ὑπῆρχον. ἐπικαλεσάμενοι δὲ τὸν δυ
cipẽ cũ fortitudine cõfringẽtẽ
νάστην τὸν μετὰ κράτους συντρίβοντα τὰς
hoſtiũ vires: ceperũt ciuitatẽ
τῶν πολεμίων ἀλκάς, ἔλαβον τὴν πόλιν
ſubditã. ꝓſtrauerũt ãt ex his q̃ int⁹ in
ὑποχείριον. κατέστρωσαν δὲ τῶν ἔνδον εἰς
decẽ miliaria duo quinq̃ milia. abeun=
μυριάδας δύο καὶ πεντακισχιλίους. ἀναζεύ=
tes ãt inde: ꝓfecti ſunt in ſcythaꝝ ciui=
ξαντες δὲ ἐκεῖθεν, ὥρμησαν ἐπὶ σκυθῶν πό
tatẽ diſtantẽ a hieroſolymis ſta=
λιν ἀπέχουσαν ἀπὸ ἱεροσολύμων σταδί=
diis ſexcẽtis. teſtantib⁹ ãt q̃
ους ἑξακοσίους. ἀπομαρτυρησάντων δὲ τῶν
illic erãt iudeis: quã ſcythopo=
ἐκεῖ καθεστώτων ἰουδαίων, ἣν οἱ σκυθοπο=
lite habuerũt erga eos beniuolẽtiã: ⁊ in
λῖται ἔσχον πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν, καὶ ἐν
aduerſitatis tẽporib⁹ benignũ occur
τοῖς τῆς ἀτυχίας καιροῖς ἥμερον ἀπάν
ſum: gratias agẽtes ⁊ hortan=
τησιν, εὐχαριστήσαντες καὶ προσπαρα=
tes etiã in reliqua erga
καλέσαντες καὶ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸ

© Biblioteca Nacional de España

genus benignos eſſe: venerũt in
γένος εὐμενεῖς εἶναι, παρεγενήθησαν εἰς
hieroſolymã hebdomadaꝝ feſto
ἱεροσόλυμα τῆς τῶν ἑβδομάδων ἑορτῆς
exñte ꝓpinquo. poſt ãt dictã
οὔσης ὑπογύου. μετὰ δὲ τὴν λεγομένην
pẽtecoſten: irruerunt cõtra gorgiã
πεντηκοστήν, ὥρμησαν ἐπὶ γοργίαν τὸν
idumee ducẽ. exierũt ãt cũ
τῆς ἰδουμαίας στρατηγόν. ἐξῆλθον δὲ με
peditib⁹ trib⁹ milib⁹: equitib⁹ ãt quadri
τὰ πεζῶν τριχιλίων, ἱππέων δὲ τετρα
gentis. cõtra hũc ãt pugnãtes
κοσίων. πρὸς τοῦτον δὲ παραταξαμένους
cõtigit cadere paucos de iude
συνέβη πεσεῖν ὀλίγους ἐκ τῶν ἰουδαί
is. doſithe⁹ ãt qdã de his q̃ bacenoris
ων. δωσίθεος δέ τις τῶν τοῦ βακήνορος
eques vir ⁊ fortis apprehẽdit
ἔφιππος ἀνὴρ καὶ καρτερὸς εἴχετο τοῦ
gorgiã: ⁊ tenẽs chlamyde:
γοργίου, καὶ λαβόμενος τῆς χλαμύδος,
duxit eũ fortiter. ⁊ cũ vellet ſce
ἦγεν αὐτὸν εὐρώστως. καὶ βουλομένου τὸν κα
leſtũ capere viuũ: equitũ quo
τάρατον λαβεῖν ζωγρίαν, τῶν ἱππέων τι
dã thracẽſiũ inuecto in eũ ⁊
νὸς θρακῶν ἐπενεχθέντος αὐτῷ καὶ τὸν
humeꝝ amputãte: fugit gorgias in mare
ὦμον καθελόντος, διέφυγε γοργίας εἰς μαρι
ſa. his ãt q̃ circa heſdrin diutius
σά. τῶν δὲ περὶ τὸν ἔσδριν ἐπὶ πλεῖ
pugnantib⁹: ⁊ fatigatis exñtib⁹: inuo
ον μαχομένων, καὶ κατακόπων ὄντων, ἐπι
cans iudas dñm adiuto=
καλεσάμενος ὁ ἰούδας τὸν κύριον σύμμα
rem apparere ⁊ ducẽ belli:
χον φανῆναι καὶ προοδηγὸν τοῦ πολέμου,
incipiẽs patria voce cũ hym
καταρξάμενος τῇ πατρίῳ φωνῇ τὴν μεθ᾽ ὕμ
nis clamorẽ: aggreſſus inſperate eos q̃
νων κραυγήν, ἐνσείσας ἀπροσδοκήτως τοῖς
circa gorgiã: fugã eoꝝ fecit.
περὶ τὸν γοργίαν, τροπὴν αὐτῶν ἐποιήσα=
iudas ãt colligẽs exercitũ: venit
το. ἰούδας δὲ ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα, ἧκεν
in odollã ciuitatẽ. at ſeptima die ſup
εἰς ὀδολλὰμ πόλιν. τῆς δὲ ἑβδομάδος ἐπι
ueniẽte: ſm cõſuetudinẽ purificati
βαλλούσης, κατὰ τὸν ἐθισμὸν ἁγνισθέντες
ibidẽ ſabbatũ egerũt. at ſequẽti
αὐτόθι τὸ σάββατον διήγαγον. τῇ δὲ ἐχομένῃ
venerũt q̃ circa iudã quo tp̃e
ἦλθον οἱ περὶ τὸν ἰούδαν καθ᾽ ὃν χρόνον τὸ
neceſſitas fuit: corpora ꝓſtra
τῆς χρείας ἐγεγόνει, τὰ σώματα τῶν προ=
toꝝ tollere: ⁊ cũ
πεπτωκότων ἀνακομίσασθαι, καὶ μετὰ τῶν
cognatis reponere in pater
συγγενῶν ἀποκαταστῆσαι εἰς τοὺς πατρῴ
nis ſepulchris. inuenerũt ãt vni⁹cuiuſq̧ mortuoꝝ
ους τάφους. εὗρον δὲ ἑκάστου τῶν τεθνηκότων
ſub tunicis ſacra eoꝝ q̃ de iã=
ὑπὸ τοὺς χιτῶνας ἱερώματα τῶν ἀπὸ ἰαμ
nia idoloꝝ: a qb⁹ lex ꝓhibet
νείας εἰδώλων, ἀφ᾽ ὧν ὁ νόμος ἀπείργει τοὺς
iudeos. at oib⁹ manifeſtũ fuit ob
ἰουδαίους. τοῖς δὲ πᾶσι σαφὲς ἐγένετο διὰ
hanc cauſam hos corruiſſe.
τήνδε τὴν αἰτίαν τούσδε πεπτωκέναι.
oẽs itaq̧ benedicẽtes opa iu=
πάντες οὖν εὐλογήσαντες τὰ τοῦ δικαιο=

genus ſuum benignos eſſe: venerunt hieroſolymam die ſolenni ſeptimanarum inſtante. Et poſt pentecoſten abierunt contra gorgiam prepoſitum idumee. Exiuit autem cum peditibus tribus milibus et equitibus quadringentis. Quibus congreſſis cõtigit paucos ruere iudeorum. Doſitheus vero quidã de bacenoris eques vir fortis gorgiaꝫ tenebat: & cum vellet illuꝫ capere viuũ: eques quidaꝫ de thracibus irruit in eũ: humerũq̧ eius amputauit: atq̧ ita gorgias effugit in mareſa. At illis qui cum eſdrin erant diutius pugnantibus & fatigatis: inuocauit iudas dominum adiutorem & ducem belli fieri: incipiens voce patria & cum hymnis clamorem extollens fugam gorgie militibus incuſſit. Iudas autem collecto exercitu venit in ciuitatem odollam. Et cum ſeptima dies ſuperueniret: ſecundum conſuetudinem purificati in eodem loco ſabbatum egerunt. Et ſequenti die venit cũ ſuis iudas vt corpora proſtratorum tolleret: & cum parentibus poneret in ſepulchris paternis. Inuenerunt autem ſub tunicis interfectorum de donariis idolorum que apud iamniam fuerunt: a quibus lex prohibet iudeos. Omnibus ergo manifeſtum factuꝫ eſt ob hãc cauſam eos corruiſſe. Omnes itaq̧ benedixerunt iuſtum iudicium domini q occulta fecerat manifeſta. Atq̧ ita ad preces conuerſi rogauerunt vt id quod factum erat delictum obliuioni traderetur. At vero fortiſſimus iudas hortabatur populum conſeruare ſe ſine peccato ſub oculis videntes que facta ſunt pro peccatis eorum qui proſtrati ſunt. Et facta collatione: duodeciꝫ milia drachmas argenti miſit hieroſolymaꝫ offerri pro peccatis mortuorum ſacrificium: bene & religioſe de reſurrectione cogitans. Niſi enim eos qui ceciderãt reſurrecturos ſperaret: ſuperfluum videretur & vanum orare pro mortuis. Et quia conſiderabat ꝙ hi qui cum pietate dormitioneꝫ acceperant: optimaꝫ haberent repoſitam gratiam. Sancta ergo & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare vt a peccatis ſoluantur.

Capitulum decimum.
tertium.

ANno centeſimo quadrageſimo nono cognouit iudas antiochum eupatorem venire cum multitudine aduerſus iudeam: & cum eo lyſiaꝫ procuratoreꝫ & prepoſitum negociorum ſecum habentem peditum centum decẽ milia: & equituꝫ quinq̧ milia: & elephãtes vigintiduos: currus cum falcib⁹ trecentos. Commiſcuit auteꝫ ſe illis & menelaus: & cum multa fallacia deprecabatur antiochum non pro patrie ſalute: ſed ſperans ſe conſtitui in principatuꝫ. Sed rex regum ſuſcitauit animos antiochi in peccatorem: & ſuggerente lyſia

ſti dñi q̃ occulta manifeſta fa=
κρίτου κυ⁽ρίου⁾ τοῦ τὰ κεκρυμμένα φανερὰ ποι
cit: ad ſupplicatõeꝫ cõuerſi ſunt: rogã=
οῦντος, εἰς ἱκετείαν ἐτράπησαν, ἀξιώσαν=
tes factũ delictũ oĩno dele= F
τες τὸ γεγονὸς ἁμάρτημα τελείως ἐξαλειφ
ri. at gñoſus iudas hortat⁹ eſt
θῆναι. ὁ δὲ γενναῖος ἰούδας παρεκάλεσε τὸ
mltitudinẽ cõſeruare ſe ſine peccato
πλῆθος συντηρεῖν αὑτοὺς ἀναμαρτήτους
eſſe: ſub oculis vidẽtes q̃ facta erãt ob
εἶναι, ὑπ᾽ ὄψιν ἑωρακότας τὰ γεγονότα διὰ
proſtratoꝝ peccatũ. fa=
τὴν τῶν προπεπτωκότων ἁμαρτίαν. ποιη=
ciẽs ꝙ p̃parationes ſm viroꝝ colle
σάμενός τε κατασκευάσματα κατ᾽ ἀνδραλο
ctionẽ ad argẽti drachmas duomille: mi=
γίαν εἰς ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, ἀπέ
ſit in hieroſolymã ad offerẽdũ pro
στειλεν εἰς ἱεροσόλυμα προσαγαγεῖν περὶ
peccato ſacrificiũ: valde bene ⁊ vrbane
ἁμαρτίας θυσίαν, πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως
faciẽs: de reſurrectione cogitãs.
πράττων, ὑπὲρ ἀναστάσεως διαλογιζόμενος.
niſi eñ eos q̃ ceciderant reſurrecturos ſpe Deut.
εἰ μὴ γὰρ τοὺς προπεπτωκότας ἀναστῆναι προ 7.d.
raſſet: ſupfluũ ⁊ vanũ pro mortuis G
σεδόκα, περισσὸν καὶ ληρῶδες ὑπὲρ νεκρῶν
orare. deide cõſiderãs his q̃ cũ pieta
εὔχεσθαι. εἶτ᾽ ἐμβλέπων τοῖς μετ᾽ εὐσεβεί
te obdormierãt optimã repoſitã gra=
ας κοιμωμένοις κάλλιστον ἀποκείμενον χαρι
tiã: ſctã ⁊ pia cõſideratio. vnde ꝓ
στήριον, ὁσία καὶ εὐσεβὴς ἡ ἐπίνοια. ὅθεν περὶ
mortuis ꝓpitiationẽ fecit:
τῶν τεθνηκότων τὸν ἐξιλασμὸν ἐποιήσατο,
vt a peccato ſoluerẽtur.
τῆς ἁμαρτίας ἀπολυθῆναι. Ca.13.
AT nono ⁊ q̃drageſimo ⁊ cẽ
Τῷ δὲ ἐνάτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκα
teſimo anno cõpertũ eſt iu=
τοστῷ ἔτει προσέπεσε τοῖς περὶ τὸν ἰού
de: antiochũ eupatorẽ veni=
δαν, ἀντίοχον τὸν εὐπάτορα παραγίνε=
re cũ multitudinib⁹ aduerſus iudeã:
σθαι σὺν πλήθεσιν ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν,
⁊ cũ eo lyſiã ꝓcuratorẽ
καὶ σὺν αὐτῷ λυσίαν τὸν ἐπίτροπον
et ſup negocia: vnũquẽq̧ habẽ
καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ἕκαστον ἔχον=
tem exercitũ grecũ peditũ decẽmiliaria
τα δύναμιν ἑλληνικὴν πεζῶν μυριάδας
vndecĩ: ⁊ eqtes q̃nq̧ mille
ἕνδεκα, καὶ ἱππεῖς πεντακισχιλίους
trecẽtos: ⁊ elephãtes viginti duos: A
τριακοσίους, καὶ ἐλέφαντας εἰκοσιδύο,
currus ãt falcatos trecẽtos.
ἅρματα δὲ δρεπανηφόρα τριακόσια.
comiſcuit ſe ãt illis ⁊ menela⁹: ⁊
συνέμιξε δὲ αὐτοῖς καὶ μενέλαος, καὶ
hortabat̃ cũ multa ironia
παρεκάλει μετὰ πολλῆς εἰρωνείας τὸν
antiochũ: nõ pro ſalute pa=
ἀντίοχον, οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πατρί
trie: exiſtimãs ãt in p̃ncipatu cõſtitu=
δος, οἰόμενος δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατα=
tum iri. at rex re= B
σταθήσεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν βασι
gũ ſuſcitauit animũ antiochi
λέων ἐξήγειρε τὸν θυμὸν τοῦ ἀντιόχου
in peccatorẽ: ⁊ lyſia
ἐπὶ τὸν ἀλιτήριον, καὶ λυσίου

© Biblioteca Nacional de España

oſtendēte hunc cauſam maloꝝ eſſe
ὑποδείξαντος τοῦτον αἴτιον τῶν κακῶν εἶ
oīm: iuſſit vt cōſuetudo ē in
ναι πάντων, προσέταξεν ὡς ἔθος ἐστὶν ἐν
loco necare ducētes in
τῷ τόπῳ προσαπολέσαι ἀγαγόντας εἰς
bereā. eſt āt in loco turris q̄nq̄=
βέροιαν. ἔστι δὲ ἐν τῷ τόπῳ πύργος πεντή
ginta cubitoꝝ plena cinere. hec āt in
κοντα πηχῶν πλήρης σποδοῦ. οὗτος δὲ ὄρ
ſtrumētū hēbat rotundū vndiqꝫ p̄ceps
C γανον εἶχε περιφερὲς πάντοθεν ἀπόκρημ
in cinerē. hic ſacrilegij
νον εἰς τὴν σποδόν. ἐνταῦθα τὸν ἱεροσυλίας
reū: vel ⁊ quorūdā alioꝝ maloꝝ ſūmitatē
ἔνοχον, ἢ καί τινων ἄλλων κακῶν ὑπεροχὴν
factū: oēs ꝓpellūt in moꝛ
πεποιημένον, ἅπαντες προσωθοῦσιν εἰς ὄλε
tem. tali fato p̄uaricatoꝛē cōtigit
θρον. τοιούτῳ μόρῳ τὸν παράνομον συνέβη θα
moꝛi: neqꝫ terrā aſſecutum menelaū: val
νεῖν, μηδὲ τῆς γῆς τυχόντα μενέλαον, πά
de iuſte. qm̄ eīn ꝑpetrauit multa
D νυ δικαίως. ἐπεὶ γὰρ συνετελέσατο πολλὰ
circa arā delicta: cui⁹ ignis
περὶ τὸν βωμὸν ἁμαρτήματα, οὗ τὸ πῦρ
ſanct⁹ erat ⁊ cinis: in cinere moꝛtē
ἁγνὸν ἦν καὶ ἡ σποδός, ἐν σποδῷ τὸν θάνατον
tulit. at ſupbia rex
ἐκομίσατο. τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς
efferat⁹ eſſe incipiebat: peſſima coꝝ q̄
βεβαρβαρωμένος ἤρχετο, τὰ χείριστα τῶν
ſub patre ſuo facta fuerūt oſtēſur⁹
ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγονότων ἐνδειξόμενος
iudeis. cognoſcēs āt iudas hec:
τοῖς ἰουδαίοις. μεταλαβὼν δὲ ἰούδας ταῦ
p̄cepit mltitudini ꝑ diē ⁊ no
E τα, παρήγγειλε τῷ πλήθει δι' ἡμέρας καὶ νυ
ctē inuocare dn̄m: ſi qn̄ ⁊ alias
κτὸς ἐπικαλεῖσθαι τὸν κν̄, εἴποτε καὶ ἄλλο
⁊ nūc: adiuuare eos q̄ lege ⁊ pa=
τε καὶ νῦν, ἐπιβοηθεῖν τοῖς τοῦ νόμου καὶ πα
tria ⁊ tēplo ſancto priuādi erāt. ⁊
τρίδος καὶ ἱεροῦ ἁγίου στερεῖσθαι μέλλουσι. καὶ
q̄ nuꝑ paululū reſpirauerat pplm̄ nō
τὸν ἄρτι βραχέως ἀνεψυχότα λαὸν μὴ
ſinere blaſphemis gētib⁹ ſubdi=
ἐᾶσαι τοῖς δυσφήμοις ἔθνεσιν ὑποχειρί=
tos fieri. oib⁹ āt idē faciēti=
ους γενέσθαι. πάντων δὲ τὸ αὐτὸ ποιησάν
F bus ſiml' ⁊ petentib⁹ miſericoꝛ
των ὁμοῦ καὶ καταξιωσάντων τὸν ἐλεήμο=
dē dn̄m cū fletu ⁊ ieiunijs ⁊ pro
να κύριον μετὰ κλαυθμοῦ καὶ νηστειῶν καὶ προ
ſtratione ꝑ dies tres aſſidue:
πτώσεως ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἀδιαλείπτως,
hoꝛtat⁹ eos iudas iuſſit
παρακαλέσας αὐτοὺς ὁ ἰούδας ἐκέλευσε
venire. per ſe āt cū ſenio
παραγίνεσθαι. καθ' ἑαυτὸν δὲ σὺν τοῖς πρεσ
rib⁹ exn̄s: cogitauit p̄uſquā irru
βυτέροις γενόμενος, ἐβουλεύσατο πρὶν εἰσ
eret regis exercit⁹ in
βαλεῖν τοῦ βασιλέως τὸ στράτευμα εἰς τὴν
iudeā ⁊ fierēt ciuitatis cōpo
G ἰουδαίαν καὶ γενέσθαι τῆς πόλεως ἐγκρα=
tes: egreſſos iudicare negocia
τεῖς, ἐξελθόντας κρῖναι τὰ πράγματα τῇ
dn̄i auxilio. dans āt ꝓcuratione
τοῦ κυρίου βοηθείᾳ. δοὺς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν
creatoꝛi mūdi: hoꝛtat⁹ eos q̄
τῷ κτίστῃ τοῦ κόσμου, παρακαλέσας τοὺς

hūc eſſe cauſaꝫ oīm maloꝝ: iuſſit vt eis eſt conſuetudo apprehenſum in eodeꝫ loco necari. Erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum: aggeſtum vndiqꝫ habens cineris. Hec proſpectum habebat in preceps. Inde in cinerem deiici iuſſit ſacrilegum omnib⁹ eum propellentibus ad interitum. Et tali lege preuaricatorem legis contigit mori nec terre dari menelaum. Et quidem ſatis iuſte. Nam quia multa erga arā dei delicta cōmiſit: cui⁹ ignis & cinis erat ſanctus: ipſe in cineris morte damnatus eſt. Sed rex mente effrenatus veniebat nequiorem ſe patre ſuo iudeis oſtenſurus. Quibus iudas cognitis precepit populo vt die ac nocte dominuꝫ inuocarent: ꝙ ſicut ſēper & nūc adiuuaret eos: quippe q lege et patria ſanctorum templo priuari vererentur: ac populum qui nuper paululum reſpiraſſet ne ſineret blaſphemis rurſus nationibus ſubdi. Omnibus itaqꝫ ſimul id facientibus & petentibus a domino miſericordiam cum fletu & ieiuniis per triduum continuum proſtratis: hortatus eſt eos iudas vt ſe p̄pararent. Ipſe vero cum ſeniorib⁹ cogitauit priuſqꝫ rex admoueret exercitum ad iudeam & obtineret ciuitatem exire: & domini iuditio cōmittere exitum rei: dans itaqꝫ poteſtatem omnium deo mūdi creatori: & hortatus ſuos vt fortiter dimicarēt & vſqꝫ ad mortem pro legibus: templo: ciuitate: patria: & ciuib⁹ ſtarent: circa modin exercitum cōſtituit. Et dato ſigno ſuis dei victorie: iuuenibus fortiſſimis electis nocte aggreſſus aulaꝫ regiam in caſtris interfecit viros quattuordecim milia & maximum elephantorum cū his qui ſuperpoſiti fuerant. Sūmoqꝫ metu ac perturbatione hoſtium caſtra replentes: rebuſqꝫ proſpere geſtis: abierunt. Hoc autem factum eſt die illuceſcēte adiuuāte eū dn̄i ꝓtectiōe. Sed rex accepto guſtu audacie iudeorum: arte difficultatem locorum tentabat: & bethſure que erat iudeorum preſidiū munitum caſtra admouebat: ſed fugabatur: impingebatur: minorabatur. His autem qui intus erant iudas neceſſaria mittebat. Enunciauit autem myſteria hoſtibus rhodocus quidam de iudaico exercitu qui requiſitus comprehenſus eſt & concluſus. Iterum rex ſermonem habuit ad eos qui erant in bethſuris: dextram dedit: accepit: abiit: cōmiſit cum iuda: ſuperatus eſt. Vt autem cognouit rebellaſſe philippum antiochie qui relictus erat ſuper negocia: mente cōſternatus iudeos deprecans ſubdituſqꝫ eis iurat de omnibus quibus iuſtum viſuꝫ eſt: & reconciliatus obtulit ſacrificium: honorauit templum: & munera poſuit: machabeum amplexatus eſt: & fecit eū a ptolemaide vſqꝫ ad gerrenos ducem & principem. Vt autem venit ptolemaidā: grauiter ferebant ptolemenſes amicitie conuentionem:

cū eo: generoſe dimicare vſqꝫ ad moꝛ
σὺν αὐτῷ, γενναίως ἀγωνίσασθαι μέχρι θα
tem pro legib⁹ tēplo ciuitate patria
νάτου περὶ νόμων ἱεροῦ πόλεως πατρίδος
republica. circa āt modin fecit
πολιτείας. περὶ δὲ μωδεὶν ἐποιήσατο τὴν
exercitū. reddens āt his q̄ circa ſe
στρατοπεδείαν. ἀναδοὺς δὲ τοῖς περὶ αὐτὸν
ſignū dei victoꝛie: cū iuuenib⁹ optimis
σύνθεμα θεοῦ νίκης, μετὰ νεανίσκων ἀρίστων
electis admouēs noctu ad re
κεκριμένων ἐπιβαλὼν νύκτωρ ἐπὶ τὴν βα
giā aulā caſtra: interfecit
σιλικὴν αὐλὴν τὴν παρεμβολήν, ἀνεῖλεν
ad viros duo mille. ⁊ maximū
εἰς ἄνδρας δισχιλίους. καὶ τὸν πρωτεύοντα
elephātoꝝ cū ea q̄ in domo turba
τῶν ἐλεφάντων σὺν τῷ κατ' οἰκείαν ὄχλῳ
cōpoſuit. ⁊ in fine caſtra
συνέθηκε. καὶ τὸ τέλος τὴν παρεμβολὴν
metu ⁊ turbatione cōpleuerūt ⁊ regreſ
δέους καὶ ταραχῆς ἔπλησαν, καὶ ἐξέλυ=
ſi ſunt ꝓſperati. illuceſcēte āt iā
σαν εὐημεροῦντες. ὑποφαινούσης δὲ ἤδη
die hoc factū fuerat: ob adiuuā
τῆς ἡμέρας τοῦτ' ἐγεγόνει, διὰ τὴν ἐπαρή
tem eū dn̄i ꝓtectionē. at rex
γουσαν αὐτῷ τοῦ κυρίου σκέπην. ὁ δὲ βα
cū accepiſſet guſtū iudeoꝝ
σιλεὺς εἰληφὼς γεῦμα τῆς τῶν ἰουδαίων
audacie: tentabat ꝑ cōpendia
εὐτολμίας, κατεπείρασε διὰ μεθόδων τοὺς
loca. ⁊ ad bethſura p̄ſidiū muni
τόπους. καὶ ἐπὶ βαιθσοῦρα φρούριον ὀχυ=
tū iudeoꝝ acceſſit. fugabat. offen
ρὸν τῶν ἰουδαίων προσῆγε. ἐτροποῦτο. προ
debat. minoꝛabat. his āt q̄ int⁹ iudas
σέκρουεν. ἠλαττονοῦτο. τοῖς δ' ἔνδον ἰούδας
neceſſaria miſit. nūciauit āt
τὰ δέοντα προσέπεμψε. προσήγγειλε δὲ
myſteria hoſtib⁹ rhodoc⁹ ex
τὰ μυστήρια τοῖς πολεμίοις ῥόδοκος ἐκ τῆς
iudaico exercitu. req̄ſit⁹ eſt āt ⁊ cōpꝛe
ἰουδαϊκῆς τάξεως. ἀνεζητήθη δὲ καὶ κατε
hēſus ē ⁊ cōcluſus eſt. ſecūdo locut⁹ eſt
λήφθη καὶ κατεκλείσθη. ἐδευτερολόγησεν ὁ
rex his q̄ in bethſuris. dextrā de=
βασιλεὺς τοῖς ἐν βαιθσούροις. δεξιὰν ἔδω
dit. accepit. abijt. cōmiſit cū
κεν. ἔλαβεν. ἀπήει. προσέβαλε τοῖς περὶ
iuda. minoꝛ fuit. cognouit re
τὸν ἰούδαν. ἥττων ἐγένετο. μετέλαβεν ἀπο
bellaſſe philippū in antiochia q̄
νενοῆσθαι τὸν φίλιππον ἐν ἀντιοχείᾳ τὸν
relict⁹ erat ſuꝑ negocia. cō=
ἀπολελειμμένον ἐπὶ τῶν πραγμάτων. συ
fuſus eſt. iudeos rogauit: ſub
νεχύθη. τοὺς ἰουδαίους παρεκάλεσεν, ὑπε
dit⁹ ē: ⁊ iurauit in oib⁹ iuſtis.
τάγη, καὶ ὤμοσεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις.
recōciliat⁹ ē ⁊ ſacrificiū obtulit. honoꝛauit
συνελύθη καὶ θυσίαν προσήγαγε. ἐτίμησε τὸ
tēplū: ⁊ locū humane tractauit ⁊
νεών, καὶ τὸν τόπον ἐφιλανθρώπησε καὶ τὸν
maccabeū amplexat⁹ ē. reliq̄t du
μακκαβαῖον ἀπεδέξατο. κατέλιπε στρατη
cē a ptolemaide vſqꝫ ad gerrenos p̄n=
γὸν ἀπὸ πτολεμαΐδος ἕως τῶν γερρηνῶν ἡγε
cipē. venit in ptolemaidē. graui
μονίδην. ἦλθεν εἰς πτολεμαΐδα. ἐδυσφό
ter ferebāt ꝓ pactis ptolemēſes.
ρουν ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν οἱ πτολεμαεῖς.

indignabant.n. ꝓ eo ꝙ voluerãt irrita facere
ἐδείναζον γὰρ ὑπὲρ ὧν ἠθέλησαν ἀθετεῖν
federa. acceſſit ad tri=
τὰς διαςάλσεις. προσῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆ
bunal lyſias. defendit poſſibiliter.
μα λυσίας. ἀπελογίσατο ἐνδεχομένως.
perſuaſit. ſedauit. benignos fe=
συνέπεισε. κατεπράυνεν. εὐμενεῖς ἐποίη=
cit. regreſſus ẽ in antiochiã. ſic
σεν. ἀνέζευξεν εἰς ἀντιόχειαν. οὕτω τὰ
regis ꝓfectio ⁊ reuer
τοῦ βασιλέως τῆς ἐφόδου καὶ τῆς ἀνα=
ſio cõtigerũt.
ζυγῆς ἐχώρησε. Ca. 14.

POſt ãt triẽnij tp̃s inno=
Μετὰ δὲ τριετῆ χρόνον προσέπε
tuit iude: demetriũ filiũ
σε τοῖς περὶ τὸν ἰούδαν, δημήτριον τὸν
ſeleuci ꝑ eũ q̃ in tripoli por
τοῦ σελεύκου διὰ τοῦ κατὰ τρίπολιν λι
tũ nauigantẽ cũ multitudĩe for
μένος εἰσπλεύσαντα μετὰ πλήθους ἰσχυ
ti ⁊ claſſe: obtinuiſſe regionẽ
ροῦ καὶ ςόλου, κεκρατηκέναι τῆς χώρας
poſtꝙ occidit antiochũ ⁊ hui⁹
ἐπανελόμενον ἀντίοχον καὶ τὸν τούτου
procuratorẽ lyſiã. alcim⁹ ãt q̃dã
ἐπίτροπον λυσίαν. ἄλκιμος δέ τις
qui fuerat ſũm⁹ ſacerdos: volũtarie ãt coin
προγεγονὼς ἀρχιερεύς, ἑκουσίως δὲ με=
quinat⁹ in ſegregatiõis tẽporib⁹:
μολυμμένος ἐν τοῖς τῆς ἀμιξίας χρόνοις,
cognoſcẽs ꝙ ſm̃ quẽlibet modũ nõ
συννοήσας ὅτι καθ' ὁντινα οὖν τρόπον οὐκ
eſt ei ſalus: neq; ad ſctũ
ἔςιν αὐτῷ σωτηρία, οὐδὲ πρὸς τὸ ἅγιον
altare vltra acceſſus: venit ad
θυσιαςήριον ἔτι πρόσοδος, ἧκε πρὸς τὸν
regẽ demetriũ q̃ſi p̃mo ⁊ q̃n=
βασιλέα δημήτριον ὡς πρώτου καὶ πεν
quageſimo ⁊ cẽteſimo anno: offerẽs
τηκοςοῦ καὶ ἑκατοςοῦ ἔτους, προσάγων
ei coronã aureã ⁊ palmã: vltra
αὐτῷ ςέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς
ãt hec ex legitimis ramis
δὲ τούτοις τῶν νομιζομένων θαλῶν τοῦ
tẽpli. ⁊ die illo ſilentiũ
ἱεροῦ. καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡσυχίαν
habuit. opportũitatẽ ãt ſumẽs ꝓprie demẽ
ἔσχε. καιρὸν δὲ λαβὼν τῆς ἰδίας ἀνοί=
tie auxiliatricẽ: vocatus ad cõſiliũ
ας συνεργόν, προσκληθεὶς εἰς συνέδριον
a demetrio ⁊ interrogat⁹ in
ὑπὸ τοῦ δημητρίου καὶ ἐπερωτηθεὶς ἐν
qua diſpoſitiõe ⁊ cõſilio ꝑſtarẽt
τίνι διαθέσει καὶ βουλῇ καθεςήκασιν οἱ
iudei: ad hec dixit. q̃ dicunt
ἰουδαῖοι, πρὸς ταῦτα ἔφη. οἱ λεγόμενοι
ex iudeis aſidei: q̃b⁹ preeſt iu=
τῶν ἰουδαίων ἀσιδαῖοι, ὧν ἀφηγεῖται ἰού
das maccabe⁹: bella nutriũt ⁊
δας ὁ μακκαβαῖος, πολεμοτροφοῦσι καὶ
ſeditiões mouẽt: nõ ſinẽtes regnũ
ςασιάζουσιν, οὐκ ἐῶντες τὴν βασιλείαν
quietẽ aſſequi. vnde defraudat⁹
εὐςαθείας τυχεῖν. ὅθεν ἀφελόμενος τὴν
maioꝝ glia: dico ãt ſũmo ſa=
προγονικὴν δόξαν, λέγω δὲ τὴν ἀρχιερω
cerdotio: huc nũc veni: p̃mũ q̃dẽ
σύνην, δεῦρο νῦν ἐλήλυθα, πρῶτον μὲν
pro his q̃ ꝑtinẽt ad regẽ legitime
ὑπὲρ τῶν ἀνηκόντων τῷ βασιλεῖ γνησίως

indignantes ne forte fedus irrũperent. Tunc aſcendit lyſias tribunal & expoſuit rationẽ & populum ſedauit. regreſſuſq; eſt antiochiã: & hoc modo regis profectio & reditus proceſſit.

Capitulum decimũ quartũ.

SEd poſt triennii tempus cognouit iudas & qui cum eo erãt: demetriũ ſeleuci cum multitudine valida & nauibus per portum tripolis aſcendiſſe ad loca opportuna & tenuiſſe regiões aduerſus antiochum & eius ducem lyſiã. Alcimus autem quidã qui ſummus ſacerdos fuerat: ſed voluntarie coinquinat⁹ eſt temporibus cõmixtionis cõſiderãs nullo modo ſibi eſſe ſalutem neq; acceſſum ad altare: venit ad regem demetriũ centeſimo quinquageſimo anno offerens ei coronam auream & palmam ſuper hec & thalos qui tẽpli eſſe videbãtur. Et ipſa quidem die ſiluit. Tempus autem opportunum demẽtie ſue nact⁹ conuocatus a demetrio ad conſiliũ & interrogatus quibus rebus & conſiliis iudei niterentur: reſpondit. Ipſi qui dicuntur aſidei iudeorum quibus preeſt iudas machabeus: bella nutriunt & ſeditiones mouent: nec patiuntur regnũ eſſe quietum. Nam & ego defraudatus parentum gloria: dico autem ſummo ſacerdotio huc veni: primo quidem vtilitatibus regis fidem ſeruans: ſecundo autem etiam ciuibus conſulens. Nam illorum prauitate vniuerſum genus noſtrũ non minime vexatur. Sed oro his ſingulis o rex cognitis & regioni & generi ſecundum humanitatẽ tuam promulgatam omnibus proſpice. Nam q̃ diu supereſt iudas impoſſibile eſt pacem eſſe negociis. Talibus autem ab hoc dictis & ceteri amici hoſtiliter ſe habẽtes aduerſus iudam: inflãmauerunt demetrium. Qui ſtatim nicanorem prepoſitum elephantorum ducem miſit in iudeam: datis mandatis vt ipſum quidem iudam caperet viuum: eos vero qui cũ illo erant diſpergeret. et conſtitueret alcimum maximi templi ſummum ſacerdotem. Tunc gentes que de iudea fugerant iudam: gregatim ſe nicanori miſcebant: miſerias & clades iudeorum ꝓſperitates rerum ſuarum exiſtimantes. Audito itaq; iudei nicanoris aduentu et conuentu nationum: conſperſi terra rogabant eum qui populum ſuum conſtituit: in eternum cuſtodiret: quiq; ſuam portionem ſignis euidentib⁹ protegit. Imperante autem duce ſtatim inde mouerunt: conueneruntq; ad caſtellum deſſau. Simon vero frater iude cõmiſerat cum nicanore: ſed cõterrit⁹ eſt repentino aduentu aduerſariorum: nicanor tamen audiens virtutem comitũ iude & animi magnitudinem: quã pro patrie certaminibus habebant: ſanguine iudicium

ſapiẽs: ſecũdo ãt ⁊ ꝓ ꝓprijs ciuib⁹
φρονῶν, δεύτερον δὲ καὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν
negocians. nã predicto=
χολαζόμενος. τῇ μὲν γὰρ τῶν προειρημέ=
rũ ſtultitia vniuerſum nr̃m gen⁹ nõ
νων ἀλογιςίᾳ τὸ σύμπαν ἡμῶν γένος οὐ
parũ vexat. ſingula ãt hoꝝ cogno
μικρῶς ἀκληρεῖ. ἕκαςα δὲ τούτων ἐπε=
ſcẽs tu rex: ⁊ regioni
γνωκὼς σὺ βασιλεῦ, καὶ τῆς χώρας
⁊ obſeſſo generi nr̃o proſ
καὶ τοῦ περιϊςαμένου γένους ἡμῶν προ= A
pice: ſm̃ q̃ habes erga oẽs ob=
νοήθητι, καθ' ἣν ἔχεις πρὸς ἅπαντας εὐα
uiã clementiã. quãdiu .n.
πάντητον φιλανθρωπίαν. ἄχρι γὰρ
iudas ſupeſt: ĩpoſſibile ẽ pacẽ cõſe
ἰούδας περίεςιν, ἀδύνατον εἰρήνης τυ=
qui negocia. talib⁹ ãt di=
χεῖν τὰ πράγματα. τοιούτων δὲ ῥηθέν=
ctis ab hoc: cito ceteri ami
των ὑπὸ τούτου, θᾶττον οἱ λοιποὶ φί=
ci hoſtiliter ſe habẽtes aduerſus iu=
λοι δυσμενῶς ἔχοντες τὰ πρὸς τὸν ἰού
dã inflamauerũt demetriũ. ad=
δαν προσεπύρωσαν τὸν δημήτριον. προ
uocãs ãt ſtatim nicanorẽ q̃
σκαλεσάμενος δὲ εὐθέως νικάνορα τὸν γε
erat elephãtoꝝ p̃fect⁹: ⁊ ducẽ deſi=
νόμενον ἐλεφαντάρχην, καὶ ςρατηγὸν ἀνα
gnãs iudee: miſit dans epiſto
δείξας τῆς ἰουδαίας, ἐξαπέςειλε δοὺς ἐπιςο B
las: ip̃m q̃dẽ iudã occidere
λάς, αὐτὸν μὲν τὸν ἰούδαν ἐπανελέσθαι,
qui ãt cũ ipõ diſpergere: cõſtitue=
τοὺς δὲ σὺν αὐτῷ σκορπίσαι, καταςῆ=
re ãt alcimũ ſũmũ ſacerdotẽ maximi
σαι δὲ ἄλκιμον ἀρχιερέα τοῦ μεγίςου
tẽpli. q̃ autẽ ex iudea fuge=
ἱεροῦ. τὰ δὲ ἐκ τῆς ἰουδαίας πεφυγα=
rant iudã gẽtes cõmiſcebãt ſe gre
δευκότα τὸν ἰούδαν ἔθνη συνέμισγον ἀγε
gatim nicanori: iudeoꝝ aduer
ληδὸν τῷ νικάνορι, τὰς τῶν ἰουδαίων ἀτυ
ſitates ⁊ clades ꝓprias ꝓſperitates exi
χίας καὶ συμφορὰς ἰδίας εὐημερίας δο
ſtimãtes fore. audiẽtes ꝯo
κοῦντες ἔσεσθαι. ἀκούσαντες δὲ τὴν τοῦ
nicanoris aduẽtũ ⁊ cõuentũ
νικάνορος ἔφοδον καὶ τὴν ἐπίθεσιν τῶν
nationũ: cõſperſi terra rogabãt
ἐθνῶν, καταπασάμενοι γῆν ἐλιτάνευον
eũ q̃ vſq; in ſeculũ cõſtituerat ſuũ C
τὸν ἄχρις αἰῶνος συςήσαντα τὸν ἑαυτοῦ
ppl̃m: ſẽꝑ ãt cũ oſtẽto ꝓtegen=
λαόν, ἀεὶ δὲ μετ' ἐπιφανείας ἀντιλαμβα
tem ſuã portionẽ. impe=
νόμενον τῆς ἑαυτοῦ μερίδος. προςτά=
rãte ãt duce: illinc ſtatim
ξαντος δὲ τοῦ ἡγουμένου, ἐκεῖθεν εὐθέως
mouẽs cõmiſcet ſe ipſis ad caſtellũ
ἀναζεύξας συμμίσγει αὐτοῖς ἐπὶ κώμην
deſſau. ſimõ ãt frater iude cõmi
δεσσαού. σίμων δὲ ὁ ἀδελφὸς ἰούδα συμ
ſerat preliũ cũ nicanore: paululũ ãt
βεβληκὼς ἦν τῷ νικάνορι, βραχέως δὲ
ob repẽtinã hoſtiũ apparitiões
τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν
errauit. verũtñ audiẽs nicanor quã
ἐπταικώς. ὅμως δὲ ἀκούων ὁ νικάνωρ ἣν
hẽbant q̃ circa iudã fortitudinẽ:
εἶχον οἱ περὶ τὸν ἰούδαν ἀνδραγαθίαν,

© Biblioteca Nacional de España

τ in pro patria certaminibꝰ
καὶ ἐν τοῖς περὶ τῆς πατρίδος ἀγῶσιν
ꝓſperitatẽ: metuebat iudiciũ ꝑ
εὐτυχίαν, ὑπευλαβεῖτο τὴν κρίσιν δι'
ſanguinẽ facere. quãobrẽ miſit
αἱμάτων ποιήσασθαι. διόπερ ἔπεμψε
D poſidoniũ τ theodotiũ τ matthiã vt
ποσιδώνιον καὶ θεόδοτον καὶ ματθίαν, δοῦ
darẽt τ acciperẽt dextras. lõgiore ãt fa-
ναι καὶ λαβεῖν δεξιάς. πλείονος δὲ γενο
cta de his cõſultatione: τ
μένης περὶ τούτων ἐπισκέψεως, καὶ τοῦ
duce cũ mltitudine cõmunicãte:
ἡγεμόνος τοῖς πλήθεσιν ἀνακοινωσαμένου,
τ cũ videret cõcors ſentẽtia: annu
καὶ φανείσης ὁμοψήφου γνώμης, ἐπέ-
erũt pactis. cõſtituerũt ãt di-
νευσαν ταῖς συνθήκαις. ἐτάξαντο δὲ ἡμέ
em in q̃ ſecreto venirẽt in vnũ.
ραν ἐν ᾗ κατ' ἰδίαν ἥξουσιν εἰς τὸ αὐτό.
τ acceſſit ab vnoquoq; ſella. poſuerũt
καὶ προσῆλθε παρ' ἑκάστου δίφραξ. ἔθεσαν
ſellas. diſpoſuit iudas armatos para-
δίφρους. διέταξεν ἰούδας ἐνόπλους ἑτοί
tos in opportunis locis: ne forte
μους ἐν τοῖς ἐπικαίροις τόποις, μήποτε
ab hoſtibꝰ repẽte maleficiũ
ἐκ τῶν πολεμίων αἰφνιδίως κακουργία
E fieret. cõgruũ fecerũt collo
γένηται. τὴν ἁρμόζουσαν ἐποιήσαντο κοινω-
quiũ. morabatur nicanor in hieroſoly
λογίαν. διέτριβεν ὁ νικάνωρ ἐν ἱεροσολύ-
mis: τ fecit nihil abſurdũ. at
μοις, καὶ ἔπραττεν οὐδὲν ἄτοπον. τοὺς δὲ
cõgregatas gregarias turbas dimi-
συναχθέντας ἀγελαίους ὄχλους ἀπέλυ-
ſit: τ hẽbat iudam ſemꝑ
σε, καὶ εἶχε τὸν ἰούδαν διαπαντὸς
in cõſpectu. ex animo viro incli
ἐν προσώπῳ. ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσε
natꝰ fuit. hortatꝰ eſt ãt eũ ducere vxorẽ τ
κέκλιτο. παρεκάλεσε δὲ αὐτὸν γῆμαι καὶ
filios gignere. vxorẽ duxit. quieuit.
παιδοποιήσασθαι. ἐγάμησεν. εὐστάθησεν.
cõmunẽ duxit vitã. at alcimꝰ cognoſcẽs
ἐκοινώνησε βίου. ὁ δὲ ἄλκιμος συνιδὼν
eã q̃ inter illos inuicẽ beniuolẽtiã τ fa-
τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν καὶ τὰς γενο
ctas cõuentiões: venit accipiẽs ad de
μένας συνθήκας, ἧκε λαβὼν πρὸς τὸν δη
metriũ: τ dicebat nicanorẽ aliena
μήτριον, καὶ ἔλεγε τὸν νικάνορα ἀλλότρια
ſapere de negocijs. nã inſi
φρονεῖν περὶ τῶν πραγμάτων. τὸν γὰρ ἐπί
diatorẽ regni eiꝰ iudã ſucceſ
βουλον τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἰούδαν διά
ſorẽ deſignauit. at rex iratꝰ
δοχον ἀνέδειξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔκθυμος
factꝰ τ ſceleſti calũ
γενόμενος καὶ ταῖς τοῦ παμπονήρου δια
nijs irritatus: ſcripſit nicanori di-
βολαῖς ἐρεθισθείς, ἔγραψε νικάνορι φάσ
cẽs: pro q̃dẽ pactis grauiter
κων, ὑπὲρ μὲν τῶν συνθηκῶν βαρέως
ferre. iubẽs ãt maccabeũ vin-
φέρειν. κελεύων δὲ τὸν μακκαβαῖον δέσ
ctũ mittere in antiochiã. cito.
μιον ἐξαποστέλλειν εἰς ἀντιόχειαν ταχέως.
notificatis ãt his nicanori cõfu
προσπεσόντων δὲ τούτων τῷ νικάνορι συνε
ſus erat τ grauiter ferebat: ſi pa
κέχυτο καὶ δυσφόρως ἔφερεν, εἰ τὰ διε

facere metuebat. Quaobrem premiſit poſidonum & theodotium & matthiã: & vt darent dextras atq; acciperent. Et cum diu de his conſiliũ ageretur & ipſe dux ad multitudinem retuliſſet: omniũ vna fuit ſentẽtia amicitiis annuere. Itaq; diem conſtituerũt qua ſecreto inter ſe agerent & ſingulis ſelle prolate ſunt & poſite. Precepit autem iudas armatos eſſe locis opportũis ne forte ab hoſtibus repente mali aliquid oriretur. Et congruum colloquium fecerũt. Morabatur autem nicanor hieroſolymis: nihilq; inique agebat: gregeſq; turbarũ que congregate fuerant dimiſit. Habebat autem iudam ſemper charũ ex animo: & erat viro inclinatus. Rogauitq; eum ducere vxorẽ: filioſq; procreare. Nuptias fecit: quete egit: cõmuniterq; viuebant. Alcimus autem videns charitatem illorum ad inuicem & conuentiones venit ad demetrium & dicebat nicanorẽ rebus alienis aſſentire. Iudamq; regni inſidiatorem ſucceſſorem ſibi deſtinaſſe: itaq; rex exaſperatus & peſſimis huius criminationibus irritatꝰ ſcripſit nicanori dicens: grauiter quidem ſe ferre de amicitie conuentione: iubere tamen machabeum citius vinctum mittere antiochiam. Quibus cognitis nicanor conſternabatur & grauiter ferebat: ſi ea que conuenerant irrita faceret: nihil leſus a viro: ſed quia regi reſiſtere nõ poterat: opportunitatẽ obſeruabat qua preceptũ perficeret. At machabeus videns ſecum auſterius agere nicanorem: et conſuetum occurſum ferocius exhibentem: intelligens non ex bono eſſe auſteritatem iſtã: paucis ſuorum congregatis occultauit ſe a nicanore. Quod cum ille cognouit fortiter ſe a viro preuentum venit ad maximum & ſanctiſſimum templum: & ſacerdotibus ſolitas hoſtias offerentibus: iuſſit ſibi tradi virum: quibus cum iuramento dicentibus neſcire ſe vbi eſſet: q querebatur: extendens manum ad templũ iurauit dicens. Niſi iudam mihi vinctũ tradideritis: iſtud dei phanum in planiciem deducam & altare effodiam: & tẽplum hoc libero patri conſecrabo. Et his dictis abiit. Sacerdotes autem protendentes manus in celum inuocabãt eum qui ſemp propugnator eſſet gentis ipſorum hec dicentes. Tu domine vniuerſorum qui nullius indiges: voluiſti templum habitationis tue fieri in nobis. Et nunc ſancte ſanctorum omniũ domine conſerua ineternum impollutam domum iſtam que nuper mundata eſt. Raʒias autem quidam de ſenioribus ab hieroſolymis delatus eſt nicanori: vir amator ciuitatis & bene audiens: qui pro affectu pater iudeorum appellabatur. Hic multis temporibus cõtinentie propoſitũ tenuit in iudaiſmo corpuſq; & animam

cta irrita faceret. cũ nihil vir male
σταλμένα ἀθετήσει. μηδὲν τἀνδρὸς ἠδικη
feciſſet. qm̃ ãt regi reſiſtere
κότος. ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀντιπράττειν
nõ erat: opportũitatẽ obſeruabat ſtratagẽate hoc
οὐκ ἦν, εὔκαιρον ἐτήρει στρατηγήματι τοῦ
perficere. at maccabeꝰ auſte
τ' ἐπιτελέσαι. ὁ δὲ μακκαβαῖος αὐστηρό
rius agentẽ cognoſcẽs nicanorẽ erga
τερον διεξάγοντα συνιδὼν τὸν νικάνορα πρὸς
ſe: τ cõſuetũ occurſum durio
αὐτόν, καὶ τὴν εἰθισμένην ἀπάντησιν ἀγροι
rem habentẽ: itelligẽs nõ ex
κοτέραν ἐσχηκότα, νοήσας οὐκ ἀπὸ τοῦ
optimo auſteritatẽ eſſe: cõgregãs
βελτίστου τὴν αὐστηρίαν εἶναι, συστρέψας
nõ paucos eoꝝ q̃ circa ſe: abſcõditus
οὐκ ὀλίγους τῶν περὶ αὐτόν, συνεκρύπτε
eſt a nicanore. cognoſcẽs ãt aliꝰ φ
το τὸν νικάνορα. συγγνοὺς δὲ ὁ ἕτερος ὅτι
generoſe a viro aſtutia ꝑuentꝰ eẽt: ve-
γενναίως ὑπὸ τἀνδρὸς ἐστρατήγηται, πα
niẽs ad maximũ τ ſanctũ tẽplũ:
ραγενόμενος ἐπὶ τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερόν,
ſacerdotibꝰ decẽtes victimas offerẽ
τῶν ἱερέων τὰς καθηκούσας θυσίας προσα
tibꝰ: iuſſit tradere viꝝ.
γόντων, ἐκέλευσε παραδιδόναι τὸν ἄνδρα.
his ãt cũ iuramẽtis dicentibꝰ nõ ſcire
τῶν δὲ μεθ' ὅρκων φασκόντων μὴ γινώσκειν
vbi eſt q̃querit: extẽdẽs
ποῦ ποτ' ἐστὶν ὁ ζητούμενος, προτείνας τὴν
dxtrã in tẽplũ: iurauit hec. ſi nõ
δεξιὰν εἰς τὸν νεώ, ὤμοσε ταῦτα. ἐὰν μὴ
vinctũ mihi iudã tradideritis: hoc
δέσμιόν μοι τὸν ἰούδαν παραδῶτε, τόνδε
dei phanũ in planitiẽ faciã: τ
τὸν τοῦ θεοῦ σηκὸν εἰς πεδίον ποιήσω, καὶ
altare effodiã: τ tẽplũ hic
θυσιαστήριον κατασκάψω, καὶ ἱερὸν ἐνταῦ
libero illuſtre erigã. tot
θα τῷ διονύσῳ ἐπιφανὲς ἀναστήσω. τοσαῦ
ãt dicẽs abijt. at ſacerdotes ꝓ
τα δὲ εἰπὼν ἀπῆλθεν. οἱ δὲ ἱερεῖς προ
tendẽtes manꝰ in celũ: inuo
τείναντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπε
cabãt eũ q̃ ſemꝑ ꝓpugnator fuit
καλοῦντο τὸν διαπαντὸς ὑπέρμαχον τοῦ
gẽtis nr̃e: hec dicẽtes. tu dñe
ἔθνους ἡμῶν, ταῦτα λέγοντες. σὺ κε͂ τῶν
vniuerſoꝝ nõ idigẽs exiſtẽs: ꝓbaſti tẽplũ
ὅλων ἀπροσδεὴς ὑπάρχων, εὐδόκησας ναὸν
tue habitatiõis in nobis fieri: τ nũc
τῆς σῆς σκηνώσεως ἐν ἡμῖν γενέσθαι. καὶ νῦν
ſancte oĩs ſanctitatis dñe: ſerua in
ἅγιε παντὸς ἁγιασμοῦ κε͂, διατήρησον εἰς
ſecula impollutã hãc nuꝑ mun
αἰῶνας ἀμίαντον τόνδε τὸν προσφάτως κεκα
datã domũ. razis ãt q̃dã de hiero
θαρισμένον οἶκον. ῥαζὶς δέ τις τῶν ἀπὸ ἱερο
ſolymitanis ꝑſbyteris: delatꝰ eſt nicano
σολύμων πρεσβυτέρων, ἐμηνύθη τῷ νικάνο-
ri: vir amator ciuitatis τ valde bene
ρι, ἀνὴρ φιλοπολίτης καὶ σφόδρα καλῶς
audiẽs: τ ſm̃ beniuolẽtiã pater iu-
ἀκούων, καὶ κατὰ τὴν εὔνοιαν πατὴρ τῶν ἰου-
deoꝝ appellatus. fuit eñ in ſupe
δαίων προσαγορευόμενος. ἦν γὰρ ἐν τοῖς ἔμ-
riorib' tẽporibꝰ cõtinẽtie iudiciũ ſe-
προσθεν χρόνοις τῆς ἀμιξίας κρίσιν εἰσενη-
rẽs in iudaiſmo: τ corpꝰ τ aĩam
νεγμένος ἰουδαϊσμοῦ, καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν

© Biblioteca Nacional de España

pro iudaiſmo tradide=
ὑπὲρ τοῦ ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημέ=
rat cũ oĩ pſeuerãtia. volens
νος μετὰ πάσης ἐκτενίας. βουλόμενος
ãt nicanor manifeſtã facere quã hẽbat erga
δὲ νικάνωρ πρόδηλον ποιῆσαι ἣν εἶχε πρὸς
iudeos maliuolẽtiã: miſit mi=
τοὺς ἰουδαίους δυσμένειαν, ἀπέστειλε στρα
lites ſupra quingẽtos vt cõpre
τιώτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους συλλα
hẽderẽt eũ. putabat em̃ illũ cõprehẽdẽs:
βεῖν αὐτόν. ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνον συλλαβὼν,
his factuꝝ cladẽ. at
τούτοις ἐργάσεσθαι συμφοράν. τῶν δὲ
mltitudinibꝰ futuris turrẽ occupa=
πληθῶν μελλόντων τὸν πύργον καταλα=
re: ⁊ aulicã iannã aggrediẽ
βέσθαι, καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομέ
tibꝰ: ⁊ iubentibꝰ ignẽ admouere ⁊
νων, καὶ κελευόντων πῦρ προσάγειν καὶ
portas incẽdere: cõprehẽſus fa
τὰς θύρας ὑφάπτειν, περικατάληπτος γε
ctus ſuppoſuit ſibi gladiũ: gene
νόμενος ὑπέθηκεν ἑαυτῷ τὸ ξίφος, εὐγε=
roſe volẽs mori: potiꝰ q̃ pecca=
νῶς θέλων ἀποθανεῖν, ἤπερ τοῖς ἀλιτη
toribꝰ ſubditꝰ fieri: ⁊ ꝓpria
ρίοις ὑποχείριος γενέσθαι, καὶ τῆς ἰδίας
nobilitate indigne cõtumeliã pati. at pla=
εὐγενείας ἀναξίως ὑβρισθῆναι. τὴν δὲ πλη
gã nõ recte diriges ob ago=
γὴν μὴ κατευθικτήσας διὰ τὴν τοῦ ἀγῶ
nis feſtinationẽ: ⁊ turbis intra
νος σπουδήν, καὶ τῶν ὄχλων εἴσω τῶν
oſtia irrũpentibꝰ: recurrẽs
θυρωμάτων εἰσβαλλόντων, ἀναδραμὼν
ſtrẽnue ad muꝝ: p̃cipitauit
γενναίως ἐπὶ τὸ τεῖχος, κατεκρήμνισεν
ſe viriliter in turbas. his
ἑαυτὸν ἀνδρωδῶς εἰς τοὺς ὄχλους. τῶν
ãt velociter retrocedẽtibꝰ facta diui
δὲ ταχέως ἀναποδισάντων γενομένου δια
ſione: venit ꝑ mediũ in la=
στήματος, ἦλθε κατὰ μέσον εἰς τὸν κενεῶ
tus. adhuc ãt viuus exiſtẽs ⁊ inflã
να. ἔτι δὲ ἔμπνους ὑπάρχων καὶ πε=
matus animo: ſurgẽs decur
πυρωμένος τοῖς θυμοῖς, ἐξαναστὰς φερο
rẽte fõtis more ſanguine: ⁊ graui
μένων κρουνηδὸν τῶν αἱμάτων, καὶ δυ=
bus plagis exñtibꝰ: curſu
σχερῶν τῶν τραυμάτων ὄντων, δρόμῳ τοὺς
turbas ꝑtrãſiẽs: ⁊ ſtãs in quadã pe=
ὄχλους διελθών, καὶ στὰς ἐπί τινος πέ=
tra p̃ruptꝰ: penitꝰ exãguis iã
τρας ἀπερρωγώς, παντελῶς ἔξαιμος ἤδη
factꝰ: ꝓferens inteſtina ⁊ accipiẽs
γενόμενος, προβαλὼν τὰ ἔντερα καὶ λαβὼν
vtriſq; manibꝰ: ꝓiecit ſuꝑ
ἑκατέραις ταῖς χερσίν, ἐνέσεισε τοῖς ὄχ
turbas. ⁊ inuocans dñatorẽ
λοις. καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸν δεσπόζοντα
vite ⁊ ſpũs: hec ei
τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος, ταῦτα αὐτῷ
iteꝝ reddere: hoc modo mor
πάλιν ἀποδοῦναι, τὸν δὲ τὸν τρόπον με
tuus eſt.
τήλλαξεν. Ca. 15.

E nicanor cũ cõperiſſet
ΗΟ δὲ νικάνωρ μεταλαβὼν τοὺς πε
iudã exñtẽ in ſamarie
ρὶ τὸν ἰούδαν ὄντας ἐν τοῖς κατὰ σαμάρειαν

tradere contentus pro perſeuerantia. Volens autẽ nicanor manifeſtare odiũ quod habebat in iudeos: miſit milites quingentos vt eum comprehenderẽt. Putabat enim ſi illũ decepiſſet: ſeſe cladem iudeis maximam illaturum. Turbis autem irruere in domum eius & ianuaꝫ diſrumpere: atq; ignem admouere cupientibus: cum iam comprehenderetur gladio ſe petiit: eligens nobiliter mori potius q̃ ſubditus fieri peccatoribus: & contra natales ſuos indignis iniuriis agi. Sed cum per feſtinationem non certo ictu plagam dediſſet: & turbe inter oſtia irrumperent: recurrens audacter ad murum: precipitauit ſemet ipſum viriliter in turbas: quibus velociter locuꝫ dantibus caſui eius: venit per mediam ceruicem. Et cum ad huc ſpiraret accenſus animo ſurrexit: & cum ſanguis eius magno fluxu deflueret: & grauiſſimis vulneribꝰ eſſet ſaucius: curſu turbam pertranſiit et ſtans ſupra q̃ndam petram preruptam & iam exãguis effectꝰ: cõplexus inteſtina ſua vtriſq; manibus proiecit ſuper turbas inuocans dominatorem vite ac ſpiritus: vt hec illi iterum redderet atq; ita vita defunctus eſt.

Capitulum decimum quintum.

NIcanor autem vt comperit iudam eſſe in locis ſamarie: cogitauit cuꝫ omni impetu die ſabbati committere bellum. Iudeis vero qui illum per neceſſitatem ſequebantur dicentibus: ne ita ferociter et barbare feceris: ſed honorẽ tribue diei ſanctificatiõis & honora eũ qui vniuerſa conſpicit. At ille infelix interrogauit ſi eſt potẽs in celo qui imperauit agi diem ſabbatorum: & reſpondentibus illis: eſt dominꝰ viuus ipſe in celo potens qui iuſſit agi ſeptimaꝫ diẽ. At ille ait. Et ego potens ſum ſuper terram qui impero ſumi arma & negocia regis impleri. Tamen non obtinuit vt conſilium perficeret. Et nicanor quidẽ cum ſumma ſuperbia erectus cogitauerat cõmune tropheum ſtatuere de iuda. Machabeus autem ſẽper confidebat cum omni ſpe auxiliuꝫ ſibi a domino affuturũ: & hortabatur ſuos ne formidarent ad aduentum nationum ſed in mente haberent adiutoria ſibi facta de celo: & nunc ſperarent ab omnipotẽte ſibi affuturam victoriam. Et allocutus eos de lege & prophetis: ammonẽs etiã certamina que fecerant prius: ꝓmptiores conſtituit eos. Et ita animis eorum erectis ſimul oſtendebat gentium fallaciam: & iuramentorum preuaricationem. Singulos autem illorum armauit non clypei & haſte munitione ſ; ſermonibus optimis

locis: cogitauit quie=
αν τόποις, ἐβουλεύσατο τῇ τῆς καταπαύ
tis die cũ oĩ munitiõe in
σεως ἡμέρᾳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας αὐ
ipos irruere. at ob neceſſitatẽ ſequẽ
τοῖς ἐπιβαλεῖν. τῶν δὲ κατ᾽ ἀνάγκην συνε G
tibꝰ cũ iudeis dicentibꝰ: nequa
πομένων αὐτῷ ἰουδαίων λεγόντων, μηδα=
q̃ ſic ferociter ⁊ barbare per
μῶς οὕτως ἀγρίως καὶ βαρβάρως ἀπολέ
eas: gliam ãt tribue honorate
σῃς, δόξαν δὲ ἀπομέρισον τῇ προτετιμημένῃ
ab oĩa cõſpiciẽte cũ ſanctitate di=
ὑπὸ τοῦ πάντα ἐφορῶντος μετὰ ἁγιότητος ἡμέ
ei. at ſceleſtiſſimꝰ interrogauit: ſi eſt in
ρα. ὁ δὲ τρισαλιτήριος ἐπηρώτησεν, εἰ ἔστιν ἐν
celo p̃nceps q̃ imperauit agere
οὐρανῷ δυνάστης ὁ προστεταχὼς ἄγειν τὴν
ſabbatoꝝ diẽ. illis ãt reſpõden
τῶν σαββάτων ἡμέραν. τῶν δὲ ἀποφηνα
tibꝰ: eſt dñs viuẽs ipẽ in celo
μένων, ἔστιν ὁ κύριος ζῶν αὐτὸς ἐν οὐρανῷ
potẽs q̃ iuſſit agere ſeptimã
δυνάστης ὁ κελεύσας ἀσκεῖν τὴν ἑβδομά
diẽ. at aliꝰ ⁊ ego inq̃t princeps ſuꝑ
δα. ὁ δὲ ἕτερος κἀγώ φησι δυνάστης ἐπὶ
terrã. q̃ impero ſumere arma ⁊
τῆς γῆς. ὁ προστάσσων αἴρειν ὅπλα καὶ τὰς
regia negocia cõficere: tamẽ nõ ob
βασιλικὰς χρείας ἐπιτελεῖν, ὅμως οὐ κα
tinuit ꝑficere miſerũ ſuũ cõſi
τέσχεν ἐπιτελέσαι τὸ σχέτλιον αὐτοῦ βού
liũ. ⁊ q̃dem nicanor cũ oĩ iactã
λημα. καὶ ὁ μὲν νικάνωρ μετὰ πάσης ἀλα
tia ſuperbiẽs decreuerat cõmũe
ζονείας ὑψαυχενῶν διεγνώκει κοινὸν τῶν A
de iuda ſtatuere tropheũ.
περὶ τὸν ἰούδαν συστήσασθαι τρόπαιον.
at maccabeꝰ erat ſemꝑ cõfi
ὁ δὲ μακκαβαῖος ἦν ἀδιαλείπτως πεποι
dẽs: cũ oĩ ſpe auxiliũ
θώς, μετὰ πάσης ἐλπίδος ἀντιλήψεως
cõſecutuꝝ a dño. ⁊ hortaba
τεύξεσθαι παρὰ τοῦ κυρίου. καὶ παρεκά
tur eos q̃ cũ eo nõ formidare gẽ
λει τοὺς σὺν αὐτῷ μὴ δειλιᾶν τὴν τῶν ἐθ
tiũ aduẽtũ: hẽntes ãt in mẽte p̃us fa=
νῶν ἔφοδον, ἔχοντας δὲ κατὰ νοῦν τὰ προ
cta ipis de celo adiutoria:
γεγονότα αὐτοῖς ἀπ᾽ οὐρανοῦ βοηθήματα, B
⁊ nũc ſperare ab oĩ
καὶ τὰ νῦν προσδοκᾶν τὴν παρὰ τοῦ παν
potẽte futurã eis victoriã. ⁊ cõſul
τοκράτορος ἐσομένην αὐτοῖς νίκην. καὶ παρα
tans cũ eis ex lege ⁊
μυθούμενος αὐτοὺς ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν
prophetis: cõmonẽs ãt eos ⁊
προφητῶν, προσυπομνήσας δὲ αὐτοὺς καὶ
certamina q̃ cõfecerãt: ꝓm
τοὺς ἀγῶνας οὓς ἦσαν ἐκτετελεκότες, προ
ptiores eos cõſtituit. ⁊ ani
θυμοτέρους αὐτοὺς κατέστησε. καὶ τοῖς θυ=
mis excitãs eos: admonebat ſimul
μοῖς διεγείρας αὐτούς, παρήγγειλεν ἅμα
oſtendẽs gentiũ fallaciã ⁊
παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν καὶ
iuramẽtoꝝ trãſgreſſionẽ. quẽlibet ãt coꝝ
τὴν τῶν ὅρκων παράβασιν. ἕκαστον δὲ αὐτῶν
armãs nõ clypeoꝝ ⁊ haſtaꝝ
καθοπλίσας οὐ τὴν ἀσπίδων καὶ λογχῶν
munitione: ſed in bonis ſmõibꝰ
ἀσφάλειαν, ὡς τὴν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς λόγοις

© Biblioteca Nacional de España

adhortatione. ⁊ cū expoſuiſſet ſomniū
παράκλησιν. καὶ προσεξηγησάμενος ὄνειρον
C dignū fide: maxime vniuerſos letificauit. erat
ἀξιόπιστον, ὑπέρ τι πάντας εὔφρανεν. ἦν
āt hui⁹ viſio talis. oniā q̄
δὲ ἡ τούτου θεωρία τοιάδε. ὀνίαν τὸν γενό-
erat ſūm⁹ ſacerdos viꝝ honeſtū ⁊ bonū:
μενον ἀρχιερέα ἄνδρα καλὸν καὶ ἀγαθόν,
verendū q̄dē aſpectu: modeſtū āt
αἰδήμονα μὲν τὴν ἀπάντησιν, πρᾶον δὲ
morib⁹: ⁊ eloquiū emittētem decen
τὸν τρόπον, καὶ λαλιὰν προϊέμενον πρεπόν-
ter. ⁊ q̄ a puero exercuerat oīa
τως. καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα
xtutis ꝓpria: hūc man⁹
τὰ τῆς ἀρετῆς οἰκεῖα, τοῦτον τὰς χεῖρας
protēdentē orare pro oī
προτείναντα κατεύχεσθαι τῷ παντὶ τῶν
iudeoꝝ cetu. deinde ſic apparuiſ-
ἰουδαίων συστήματι. εἶθ' οὕτως ἐπιφανῆ-
ſe viꝝ canitie ⁊ glīa preſtātē:
D ναι ἄνδρα πολιᾷ καὶ δόξῃ διαφέροντα,
mirabilē āt q̄ndā ⁊ magnificētiſſi
θαυμαστὴν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστά-
mā eſſe circa illū eminētiā. reſpō
την εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχήν. ἀπο-
dentē xo oniā dixiſſe. fratrū
κριθέντα δὲ τὸν ὀνίαν εἰπεῖν. ὁ φιλάδελ-
amatoꝛ hic eſt q̄ multū orat
φος οὗτός ἐστιν ὁ πολλὰ προσευχόμενος
pro pplo ⁊ ſancta ciuitate hie
ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἁγίας πόλεως ἱε-
remias dei propheta. extendentē
ρεμίας ὁ τοῦ θεοῦ προφήτης. προτείναντα
āt hieremiā dextrā tradere
δὲ τὸν ἱερεμίαν τὴν δεξιὰν παραδοῦναι τῷ
iude gladiū aureū: cū daret āt locu
ἰούδᾳ ῥομφαίαν χρυσῆν, διδόντα δὲ προσ-
tū eſſe hec. accipe ſanctū gladiū
φωνῆσαι τάδε. λάβε τὴν ἁγίαν ῥομφαί-
mun⁹ a deo: ꝑ quē frāgas
αν δῶρον παρὰ τοῦ θεοῦ, δι' ἧς θραύσῃς
aduerſarios. exhortati āt
E τοὺς ὑπεναντίους. παρακληθέντες δὲ τοῖς
ā.8.d. iude ſmonib⁹ valde bonis ⁊ poten-
4.Re. ἰούδου λόγοις πάνυ καλοῖς καὶ δυναμέ-
19.g. tib⁹ ad virtutē incitare ⁊ aīas iuue
Eccl. νοις ἐπ' ἀρετὴν παρορμῆσαι καὶ ψυχὰς νέ-
48.d. nū viriles facere: ſtatuerūt nō caſtrame
ων ἐπανδρῶσαι, διέγνωσαν μὴ στρατεύε-
tari: generoſe āt inuehi: ⁊ cū
σθαι, γενναίως δὲ ἐμφέρεσθαι, καὶ μετὰ
omni virilitate cōgrediētes: iudicare
πάσης εὐανδρίας ἐμπλακέντες, κρῖναι τὰ
negocia: eoq ⁊ ciuitas ⁊ ſctā
πράγματα, διὰ τὸ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἅγια
⁊ teplū ꝑiclitarent̄. erat eñi pro vxo
καὶ τὸ ἱερὸν κινδυνεύειν. ἦν γὰρ ὁ περὶ γυ-
rib⁹ ⁊ filijs item et fratrib⁹ ⁊ ꝓpi
ναικῶν καὶ τέκνων ἔτι δὲ ἀδελφῶν καὶ συγ-
quis in minori parte poſitū eis ꝑicu
γενῶν ἐν ἥττονι μέρει κείμενος αὐτοῖς κίνδυ-
F lum. maxim⁹ xo ⁊ prim⁹ pro ſan-
νος. μέγιστος δὲ καὶ πρῶτος ὁ περὶ τοῦ καθη-
ctificato tēplo timoꝛ. erat āt ⁊ in
γιασμένου ναοῦ φόβος. ἦν δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ
ciuitate detētis nō mediocris ſolli
πόλει κατειλημμένοις οὐ πάρεργος ἀγω-
citudo: turbātē in ſubdiali cōgreſ
νία, ταρασσομένης τῆς ἐν ὑπαίθρῳ προσ-
ſu. ⁊ oīb⁹ iā ſperantib⁹
βολῆς. καὶ πάντων ἤδη προσδοκώντων τὴν

& exhortationibus expoſito digno fi-
de ſomnio: per quod vniuerſos letifica
uit. Erat autē huiuſmodi viſus. Onias
qui fuerat ſūmus ſacerdos virum bo-
num et benignū verecundum viſu: mo
deſtum moribus: & eloquio decorum:
& qui a puero in virtutibus exercitatus
ſit manus protendentem: orare pro om
ni populo iudeorum: poſt hoc apparuiſ
ſe et alium virum etate & gloria mirabi
lem: et magni decoris habitudinem cir
ca illum. Reſpondentem vero oniam
dixiſſe. Hic eſt fratrum amator & po-
puli iſrael: hic eſt qui multum orat pro
populo et vniuerſa ſancta ciuitate hie-
remias propheta dei. Extendiſſe au-
tem hieremiam dextram & dediſſe iu-
de gladium aureum dicentem. Accipe
ſanctum gladium munus a deo: in quo
deiicies aduerſarios populi mei iſrael.
Exhortati itaq iude ſermonib⁹ bonis
valde de quibus extolli poſſet impetus
& animi iuuenum confortari: ſtatuerūt
dimicare & confligere fortiter vt virt⁹
de negociis iudicaret: eo q ciuitas ſctā
& templum periclitarentur. Erat enim
pro vxoribus & filiis: itemq pro fratri
bus & cognatis minor ſollicitudo: ma-
ximus vero & primus pro ſanctitate ti
mor erat templi: ſed & eos qui in ciuita
te erant non minima ſollicitudo habe
bat pro his qui congreſſuri erant: & iā
cum omnes ſperarent iudicium futurū
hoſteſq adeſſent atq exercitus eſſet
ordinat⁹: beſtie equiteſq opportuno
loco compoſiti conſiderans machabe
us aduentum multitudinis & apparatū
varium armorum ac ferocitatem beſtia
rum extendens manus in celum: pro-
digia facientem dominum inuocauit:
qui non ſecundum armorum poten-
tiam: ſed prout ipſi placet dat dignis vi
ctoriam. Dixit autem inuocans hoc
modo. Tu domine qui miſiſti angelū
tuum ſub ezechia rege iuda: & interfeci
ſti de caſtris ſennacherib centum octo-
gintaquinq milia: & nunc dominator
celorum mitte angelum tuum bonum
ante nos in timore & tremore magni-
tudinis brachii tui vt metuant qui cum
blaſphemia veniunt aduerſus ſanctum
populum tuum. Et hic quidem ita per
orauit. Nicanor autem & qui cum ipſo
erant cum tubis & cāticis admouebāt.
Iudas vero & qui cum eo erant inuoca
to deo per orationes cōgreſſi ſunt: ma
nu quidem pugnantes: ſed et dominū
cordibus orantes proſtrauerunt nō mi
nus trigintaquinq milia: preſentia dei
magnifice delectati. Cumq ceſſaſſent &
cum gaudio redirent: cognouerunt ni
canorem ruiſſe cum armis ſuis. Facto
itaq clamore & perturbatione ſuſcita-
ta: patria voce omnipotentem domi-
num benedicebant.

futuꝝ iudiciū. ⁊ iā ſe miſcentib⁹
ἐσομένην κρίσιν. καὶ ἤδη συμμιξάντων
hoſtib⁹ ⁊ exercitu ordina
τῶν πολεμίων καὶ τῆς στρατιᾶς ἐνταγεί-
to: ⁊ beſtijs in parte opportu
σης, καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ μέρος εὔκαι-
na cōſtitutis: atq eq̄tatu
ρον ἀποκατασταθέντων, τῆς τε ἵππου
ꝑ cornua diſpoſito: cognoſcēs mac
κατὰ κέρας τεταγμένης, συνιδὼν ὁ μακ-
cabe⁹ mltitudinū p̄ſentiā ⁊
καβαῖος τὴν τῶν πληθῶν παρουσίαν καὶ
armoꝝ variū apparatū:
τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευήν,
ipāmq beſtiaꝝ ferocitatē: extēdens
τήν τε τῶν θηρίων ἀγριότητα, ἀνατείνας
man⁹ in celū: inuocauit
τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπεκαλέσα-
prodigia faciētē dn̄m: ſciēs q
το τὸν τερατοποιὸν κύριον, γινώσκων ὅτι
nō eſt ꝑ arma: ſicut āt in ipo iudica
οὐκ ἔστι δι' ὅπλων, καθὼς δὲ ἐν αὐτῷ κρι-
tū fuerit dignis tribuit victoriā.
θῇ τοῖς ἀξίοις περιποιεῖσθαι τὴν νίκην.
dixit āt inuocās hoc mo-
ἔλεγε δὲ ἐπικαλούμενος τόνδε τὸν τρό-
do. tu dn̄e miſiſti ange
πον. σὺ δέσποτα ἀπέστειλας τὸν ἄγγε-
lū tuū ſub ezechia rege
λόν σου ἐπὶ ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς
iudee: ⁊ interfecit de caſtris
ἰουδαίας, καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς
ſenacherib ad cētum octoginta q̄nq
σενναχηρεὶμ εἰς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε
milia. ⁊ nūc p̄nceps celoꝝ:
χιλιάδας. καὶ νῦν δυνάστα τῶν οὐρανῶν,
mitte angelū bonū ante
ἀπόστειλον ἄγγελον ἀγαθὸν ἔμπροσθεν
nos ad timorē ⁊ tremorē. magnitudīe bra
ἡμῶν εἰς δέος καὶ τρόμον. μεγέθει βρα-
chij tui pterreātur q̄ cū bla-
χίονός σου καταπλαγείησαν οἱ μετὰ βλα-
ſphemia veniunt aduerſus ſanctū tuū
σφημίας παραγινόμενοι ἐπὶ τὸν ἅγιόν σου
pplm. ⁊ hic q̄dē in his finiuit. q̄ xo
λαόν. καὶ οὗτος μὲν ἐν τούτοις ἔληξεν. οἱ δὲ
circa nicanorē cū tubis ⁊
περὶ τὸν νικάνορα μετὰ σαλπίγγων καὶ
canticis ꝓcedebāt. q̄ āt circa iu-
παιάνων προσῆγον. οἱ δὲ περὶ τὸν ἰού-
dam cū inuocatione ⁊ votis cōgreſ
δαν μετ' ἐπικλήσεως καὶ εὐχῶν συνέ-
ſi ſunt cū hoſtib⁹: ⁊ q̄dē ma-
μιξαν τοῖς πολεμίοις, καὶ ταῖς μὲν χερ-
nib⁹ pugnātes: ſed cordib⁹ ad
σὶν ἀγωνιζόμενοι, ταῖς δὲ καρδίαις πρὸς
deū orātes: proſtrauerūt nō min⁹
τὸν θεὸν εὐχόμενοι, κατέστρωσαν οὐδὲν ἧττον
decē miliarijs trib⁹ ⁊ q̄nq millib⁹:
μυριάδων τριῶν καὶ πεντακισχιλίων, τῇ
dei maxime letati preſen
τοῦ θεοῦ μεγάλως εὐφρανθέντες ἐπιφα-
tia. ceſſantes āt a neceſſitate: ⁊
νείᾳ. γενόμενοι δ' ἀπὸ τῆς χρείας, καὶ
cum gaudio recedētes: cognouerūt
μετὰ χαρᾶς ἀναλύοντες, ἐπέγνωσαν
ruiſſe nicanorē cū arma
προπεπτωκότα νικάνορα σὺν τῇ πανο-
tura. facto āt clamore ⁊ ꝑturba
πλίᾳ. γενομένης δὲ κραυγῆς καὶ ταρα-
tione: benedicebāt p̄ncipē patria voce.
χῆς, εὐλόγουν τὸν δυνάστην τῇ πατρίῳ φωνῇ

ꝛ precepit ꝓomnia corpore ꝛ ani
καὶ προσέταξεν ὁ καθάπαν σώματι καὶ ψυ
mo primꝰ pugnator pro ciuibꝰ
χῇ προαγωνιστὴς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ὁ τὴν
etatis beniuolẽtiã erga cõtribules
τῆς ἡλικίας εὔνοιαν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς
conſeruãs: nicanoris caput
διαφυλάξας, τὴν τοῦ νικάνορος κεφαλὴν
abſcindẽtes ꝛ manũ cũ hũero:
ἀποτεμόντας καὶ τὴν χεῖρα σὺν τῷ ὤμῳ
ferre in hieroſolyma. aduenies
φέρειν εἰς ἱεροσόλυμα. παραγενόμενος
ãt illuc: ꝛ cõuocãs cõtribules:
δὲ ἐκεῖ, καὶ συγκαλέσας τοὺς ὁμοεθνεῖς
ꝛ ſacerdotes: ante altare ſtãs
καὶ τοὺς ἱερεῖς, πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου στή-
accerſijt eosq̃ de arce.
σας, μετεπέμψατο τοὺς ἐκ τῆς ἄκρας.
ꝛ oſtendẽs ſceleſti nicano-
καὶ ἐπιδειξάμενος τὴν τοῦ μιαροῦ νικάνο-
ris caput ꝛ manũ blaſphe-
ρος κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα τοῦ δυσφή-
mi: quã extendẽs cõtra ſanctã omni
μου, ἣν ἐκτείνας ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ παν
potẽtis domũ gliatꝰ fuerat: ꝛ
τοκράτορος οἶκον ἐμεγαλαύχησε, καὶ τὴν
linguã impij nicanoris abſcin
γλῶσσαν τοῦ δυσσεβοῦς νικάνορος ἐκτε-
dẽs: dixit particulatim ſe daturꝫ aui-
μών, ἔφη κατὰ μέρος δώσειν τοῖς ὀρνέ
bus: at premia demẽtie cõtra
οις, τὰ δ᾽ ἐπίχειρα τῆς ἀνοίας κατέναν
tẽplũ ſuſpẽdere. at oẽs
τι τοῦ ναοῦ κρεμάσαι. οἱ δὲ πάντες
in celũ bñdixerũt illuſtri
εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησαν τὸν ἐπιφανῆ
dñõ: dicẽtes. benedictꝰ q̃ ſerua-
κύριον, λέγοντες. εὐλογητὸς ὁ διατηρή-
uit ſuũ locũ icõtaminatũ. ſuſpẽ
σας τὸν ἑαυτοῦ τόπον ἀμίαντον. ἐξέδη
dit ãt nicanoris imaginẽ ex
σε δὲ τὴν τοῦ νικάνορος προτομὴν ἐκ
arce: manifeſtũ oibꝰ ꝛ eui-
τῆς ἄκρας, ἐπίδηλον πᾶσι καὶ φανε-
dẽs dñi auxilij ſignũ.
ρὸν τῆς τοῦ κυρίου βοηθείας σημεῖον.
decreuerũt ãt oẽs cũ cõmuni
ἐδογμάτισαν δὲ πάντες μετὰ κοινοῦ

Precepit autẽ iudas qui per omnia cor
pore & animo mori pro ciuibus para-
tus erat: caput nicanoris & manum cũ
humero abſciſſam hieroſolymam per
ferri. Quo cum perueniſſet conuoca
tis cõtribulibꝰ & ſacerdotibꝰ ad altare:
accerſiit & eos qui in arce erãt. Et oſtẽ
ſo capite nicanoris & manu nepharia
quam extenderat contra domum ſan-
ctam omnipotentis dei magnifice glo-
riatus eſt. Linguam etiam impii nica
noris preciſam iuſſit particulatim aui-
bus dari: manum autem dementis con
tra templum ſuſpendi. Omnes igitur
celi benedixerunt dominum dicentes:
benedictus qui locum ſuum incontami
natum ſeruauit. Suſpendit autem ni-
canoris caput in ſumma arce vt euidẽs
eſſet & manifeſtum ſignum auxilii dei.
Itaq̧ omnes cõmuni conſilio decreue
runt nullo modo diem iſtum abſq̧ cele
britate preterire: habere autem celebri
tatem tertiadecima die menſis adar q̃
dicitur voce ſyriaca pridie mardochei
die. Igitur his erga nicanorem geſtis:
& ex illis temporibus ab hebreis ciuita
te poſſeſſa: ego quoq̧ in his faciam fi-
nem ſermonis. Et ſiquidem bene &
vt hiſtorie competit: hoc & ipſe velim:
ſi autem minus digne: concedenduꝫ eſt
mihi. Sicut enim vinum ſemp bibere
aut ſemp aquam contrarium eſt: alter
nis autem vti delectabile: ita legentibꝰ
ſi ſemp exactus ſit ſermo: non erit gra-
tus hic ergo erit conſumatus.

Explicit ſecundus liber
Machabeorum.

decreto nequaquã ſinere incele-
ψηφίσματος μηδαμῶς ἐᾶσαι ἀπαρασή-
brẽ hunc diẽ: habere ãt
μαντον τήνδε τὴν ἡμέραν, ἔχειν δὲ
inſignẽ tertiãdecimã duo-
ἐπίσημον τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ δω-
decimi mẽſis: adar dicit̃ ſyria-
δεκάτου μηνός, ἄδαρ λέγεται τῇ συρια
ca voce: ante vnã diẽ mardo-
κῇ φωνῇ, πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς μαρδο-
chei diei. iſs igit̃ q̃ erga nicano
χαϊκῆς ἡμέρας. τῶν οὖν κατὰ νικάνο-
rem cõtingentibꝰ ſic: ꝛ ab illis
ρα χωρησάντων οὕτω, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνων
tẽporibꝰ poſſeſſa ciuitate
τῶν καιρῶν κρατηθείσης τῆς πόλεως
ab hebreis: ꝛ ipſe hic
ὑπὸ τῶν ἑβραίων, καὶ αὐτὸς αὐτόθι τὸν 1.Mac .7.g
ſmonẽ finiã. ꝛ ſi q̃dẽ bene
λόγον καταπαύσω. καὶ εἰ μὲν καλῶς
ꝛ vt cõpetit hiſtorie: hoc ꝛ
καὶ εὐθίκτως τῇ συντάξει, τοῦτο καὶ
ipſo volui. ſi ãt exiliter ꝛ mo-
αὐτὸς ἤθελον. εἰ δὲ εὐτελῶς καὶ με-
dice: hoc attingibile fuit mihi. ſicut
τρίως, τοῦτο ἐφικτὸν ἦν μοι. καθάπερ
eñi vinũ ſolũ bibere: ſimiliter
γὰρ οἶνον καταμόνας πίνειν, ὡσαύτως
ãt ꝛ aquã rurſus cõtrariũ: quo ãt
δὲ καὶ ὕδωρ πάλιν πολέμιον, ὃν δὲ
modo vinũ aque mixtũ dulcẽ
τρόπον οἶνος ὕδατι συγκραθεὶς ἡδεῖαν
ꝛ delectabilẽ gr̃am ꝑficit:
καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελεῖ,
ita ꝛ preparatio ſmo
οὕτω καὶ τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ λό-
nis delectat auditꝰ legen-
γου τέρπει τὰς ἀκοὰς τῶν ἐντυγχα-
tiũ hiſtoriã. hic ãt erit
νόντων τῇ συντάξει. ἐνταῦθα δὲ ἔσαι
finis.
ἡ τελευτή.

finis maccabeoꝝ ſecundi.
Τέλος τῆς τῶν μακκαβαίων δευτέρας.

G

INCIPIT TERTIVS LIBER MACCABEORVM: QVI IN LATINO NON HABETVR.

At philopator a referentibus
δὲ φιλοπάτωρ παρὰ τῶν ἀποκομισθέντων
diſcens factã ab ipſo poſſeſſoꝝ
μαθὼν τὴν γενομένην τῶν ὑπ' αὐτῷ κρατουμένων
ὁ locoꝝ abſtractionẽ ab antiocho: denun=
τόπων ἀφαίρεσιν ὑπὸ ἀντιόχου, παραγγεί
ciãs oibꝰ exercitibꝰ pedeſtribꝰ q̄ꝫ
λας ταῖς πάσαις δυνάμεσι πεζικαῖς τε
⁊ eq̃ſtribꝰ ſuis: ⁊ ſororẽ arſinoẽ ſecũ accipi=
καὶ ἱππικαῖς αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀρσινόην συμπα=
ens: exiuit vſq; ad ea q̃ ſũt raphiã loca: vbi
ραλαβών, ἐξώρμησε μέχρι τῶν κατὰ ῥαφίαν τόπων, ὅπου
caſtrametati fuerãt q̃ circa antiochũ. theodotꝰ ãt q̃dã cõple=
παρεμβεβλήκεισαν οἱ περὶ ἀντίοχον. θεόδοτος δέ τις ἐκπλη
re inſidias cogitãs: aſſumẽs ex ſuppoſi
ρῶσαι τὴν ἐπιβουλὴν διανοηθείς, παραλαβὼν τῶν προυπο=
tis ſibi armis ptolemaicis optima: cõtulit ſe
τεταγμένων αὐτῷ ὅπλων πτολεμαϊκῶν τὰ κράτιστα, διεκομίσθη
noctu in ptolemei tabnaculũ: tãq̃ ſolꝰ iterfecturꝰ eũ:
νύκτωρ ἐπὶ τὴν τοῦ πτολεμαίου σκηνήν, ὡς μόνος κτεῖναι αὐτόν,
⁊ in hoc diſſoluturꝰ bellũ. hunc ãt ducẽs doſithe=
καὶ ἐν τούτῳ διαλῦσαι τὸν πόλεμον. τοῦτον δὲ διαγαγὼν δωσίθε
us filiꝰ drimyli dictꝰ: genere iudeꝰ: poſtea ãt cõmu=
ος ὁ δριμύλου λεγόμενος, τὸ γένος ἰουδαῖος, ὕστερον δὲ μεταβα=
tãs legitima ⁊ a patrijs ſanctionibꝰ alienꝰ factꝰ:
λὼν τὰ νόμιμα καὶ τῶν πατρίων δογμάτων ἀπηλλοτριωμένος,
ignobilẽ quẽdã reclinauit in tabnaculo: quẽ cõtigit ferre
ἄσημόν τινα κατέκλινεν ἐν τῇ σκηνῇ, ὃν συνέβη κομίσασθαι τὴν
illiꝰ ſuppliciũ. facto ãt forti prelio ⁊ rebus
ἐκείνου κόλασιν. γενομένης δὲ καρτερᾶς μάχης καὶ τῶν πραγμά=
magis bñ ſuccedentibꝰ antiocho: valde arſinoe obambu
των μᾶλλον ἐρρωμένων τῷ ἀντιόχῳ, ἱκανῶς ἡ ἀρσινόη ἐπιπορευ
lans exercitꝰ hortabat̃: cũ miſeria ⁊ lachrymis
σαμένη τὰς δυνάμεις παρεκάλει, μετὰ οἴκτου καὶ δακρύων τοὺς
capillos ſoluta: vt auxiliarent̃ ſibiipſis ⁊ filijs ⁊ vxo
πλοκάμους λελυμένη, βοηθεῖν ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς τέκνοις καὶ γυ
ribꝰ audacter: promittẽs ſe daturã vincẽtibꝰ cuilibet duas
ναιξὶ θαρραλέως, ἐπαγγελλομένη δώσειν νικήσασιν ἑκάστῳ δύο
minas auri. ⁊ ſic cõtigit aduerſarios in manuũ pu
μνᾶς χρυσίου. καὶ οὕτω συνέβη τοὺς ἀντιπάλους ἐν χειρονομί
gna perimi: multos ãt ⁊ captiuos cõprehen=
αις διαφθαρῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ δοριαλώτους συλληφθῆ=
ſos eſſe. cõpos factꝰ ãt inſidiaꝝ iudicauit ꝓpin=
ναι. κατακρατήσας δὲ τῆς ἐπιβουλῆς ἔκρινε τὰς πλησί=
quas ciuitates adueniẽs hortari. faciẽs ãt hoc: ⁊
ον πόλεις ἐπελθὼν παρακαλέσαι. ποιήσας δὲ τοῦτο, καὶ
delubris dona tribuẽs: bono eẽ aĩo ſubdi=
τοῖς τεμένεσι δωρεὰς ἀπονείμας, εὐθαρσεῖς τοὺς ὑποτεταγμέ
tos fecit. at iudeis mittentibꝰ ad eũ ex
νους κατέστησε. τῶν δὲ ἰουδαίων διαπεμψαμένων πρὸς αὐτὸν ἀπὸ
ſenatu ⁊ ſenioribꝰ ſalutaturos eũ ⁊
τῆς γερουσίας καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἀσπασομένους αὐτὸν καὶ
munera portaturos ⁊ pro his q̃ cõtigerant cõgratulaturos: cõtigit
ξένια κομιοῦντας καὶ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι χαρησομένους, συνέβη
magis ei in aĩo ſedere vt citiſſime ad eos veni=
μᾶλλον αὐτῷ προθυμηθῆναι ὡς τάχιστα πρὸς αὐτοὺς παραγενέ
ret. ꝑueniens ãt ad hieroſolyma: ⁊ ſacrificãs maximo deo:
σθαι. διακομισθεὶς δὲ εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ θύσας τῷ μεγίστῳ θεῷ,
⁊ grãs reddẽs: ⁊ eoꝝ q̃ deinde aliq̃d loco faciẽs: ⁊
καὶ χάριτας ἀποδιδούς, καὶ τῶν ἑξῆς τι τῷ τόπῳ ποιήσας, καὶ
tã veniẽs in locũ: ⁊ diligẽtia ⁊ deco
δὴ παραγενόμενος εἰς τὸν τόπον, καὶ τῇ σπουδαιότητι καὶ εὐπρε
re ſtupefactꝰ: miratꝰ ãt ⁊ tẽpli optimã iſtructionẽ: co
πείᾳ καταπλαγείς, θαυμάσας δὲ καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ εὐταξίαν, ἐνε
gitauit decernere in tẽplũ intrare. his ãt dicentibꝰ
θυμήθη βουλεύσασθαι εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν. τῶν δὲ εἰπόντων
nõ licere fieri hoc q̃a neq; his q̃ ex gẽte licet
μὴ καθήκειν γίνεσθαι τοῦτο, διὰ τὸ μηδὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἔθνους ἐξεῖναι
intrare neq; oibꝰ ſacerdotibꝰ: ſed ſoli ꝓpoſito
εἰσιέναι μηδὲ πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' ἢ μόνῳ τῷ προηγουμένῳ
omniũ ſũmo ſacerdoti: ⁊ hoc in anno ſemel. ille ãt nequaq̃ ꝑſua
πάντων ἀρχιερεῖ, καὶ τοῦτο κατ' ἐνιαυτὸν ἅπαξ, ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπεί
debat̃. ipſaq; lege ſpreta: nullatenꝰ ceſſabat prefer
θετο. τοῦ τε νόμου παραναγνωσθέντος, οὐδαμῶς ἀπέλειπε προφέ
re ſeipſm: oportere intrare dicẽs. ⁊ ſi illi fraudati ſũt hoc
ρόμενος ἑαυτόν, δεῖν εἰσελθεῖν λέγων. καὶ εἰ ἐκεῖνοι ἐστέρηνται ταύ
honore: me nõ oportet. ⁊ interrogabat: ob quã cauſam intrã=
της τῆς τιμῆς, ἐμὲ οὐ δεῖ. καὶ ἐπυνθάνετο, διὰ τίνα αἰτίαν εἰσερ=
tem ipſm in oẽ fanũ nullꝰ ꝓhibuit pſentiũ.
χόμενον αὐτὸν εἰς πᾶν τέμενος οὐθεὶς ἐκώλυσε τῶν παρόντων.
⁊ q̃dã imprudẽter dixit male ipſm hoc mõſtroſum eẽ. fa=
καί τις ἀπρονοήτως ἔφη κακῶς αὐτὸ τοῦτο τερατεύεσθαι. γινομέ
cto ãt inq̃t hoc ꝓpt aliquã cãm: nõne oĩno ingreſſu=
νου δέ φησι τούτου διά τινα αἰτίαν, οὐχὶ πάντως εἰσελεύ
rum eẽ ⁊ volentibꝰ eis ⁊ nõ? at ſacerdotibꝰ i oibꝰ
σεσθαι καὶ θελόντων αὐτῶν καὶ μή; τῶν δὲ ἱερέων ἐν πάσαις
veſtibꝰ ꝓcidentibꝰ: ⁊ orantibꝰ maximũ deũ au=
ταῖς ἐσθήσεσι προσπεσόντων, καὶ δεομένων τοῦ μεγίστου θεοῦ βοη
xiliari inſtãti neceſſitati: ⁊ ipetũ male irruẽtis
θεῖν τῇ ἐφεστώσῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ κακῶς ἐπιβαλλομένου
cõprimere: clamore etiã cũ lachrymis tẽplũ implentibꝰ: q̃
μεταθεῖναι, κραυγῆς τε μετὰ δακρύων τὸ ἱερὸν ἐμπλησάντων, οἱ
in ciuitate relicti erãt: turbati exilierũt: occul
κατὰ τὴν πόλιν ἀπολιπόμενοι, ταραχθέντες ἐξεπήδησαν, ἄδη
tũ q̃d exiſtimãtes factũ. ⁊ incluſe virgines in cubi
λόν τι θέμενοι τὸ γινόμενον. αἵ τε κατάκλειστοι παρθένοι ἐν θαλά
culis cũ matribꝰ: egreſſe ſunt ⁊ reddiderũt puluerẽ co
μοις σὺν ταῖς τεκούσαις, ἐξώρμησαν καὶ ἀπέδωκαν κόνιν ταῖς κό
mas ſpargẽtes: gemituq; ⁊ ſuſpirijs plateas implebãt.
μαις πασσόμεναι, γόου τε καὶ στεναγμῶν τὰς πλατείας ἐνεπίμπλ῀.
alie ãt ⁊ nuper ſepoſite ad oẽs nũc ordi
αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέναι τοὺς πρὸς ἀπαντὰς νῦν διατε=
natos ⁊ decentẽ pudorẽ relinquẽtes: curſũ
ταγμένους καὶ τὴν ἁρμόζουσαν αἰδῶ παραλείπουσαι, δρόμον
inordinatũ in ciuitate cõfecerũt. at infantes ex filijs ipſeq;
ἄτακτον ἐν τῇ πόλει συνίσαντο. τὰ δὲ νεογνὰ τῶν τέκνων αἵ τε
preter hos matres ⁊ nutrices deſerẽtes aliter atq; aliter:
πρὸς τούτοις μητέρες καὶ τιθηνοὶ παραλιποῦσαι ἄλλως καὶ ἄλλως,
alie q̃dẽ ꝑ domos: alie ãt ꝑ vias irreuocabilr̃ in emi
αἱ μὲν κατ' οἴκους, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀγυιὰς ἀνεπιστρέπτως εἰς τὸ πα
nẽtiſſimo tẽplo cõgregabant̃. varia ãt erat in hoc cõgrega
νυπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο. ποικίλη δὲ ἦν τῶν εἰς τοῦτο συλλε=
toꝝ oratio pro his q̃ iniuſte ab illo tẽtabant̃.
γέντων ἡ δέησις ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως ὑπ' ἐκείνου κατεγχειρουμένοις.
cũq; his ex ciuibꝰ audẽtes nõ ferebãt: deniq;
σύν τε τούτοις οἱ τῶν πολιτῶν θρασυνθέντες οὐκ ἠνείχοντο, τέλεον
eo inſtãte ⁊ ꝓpoſitum cõplere cogitãte.
αὐτοῦ ἐπικειμένου καὶ τὸ τῆς προθέσεως ἐκπληροῦν διανοουμένου.
clamãtes ãt: impetũ ad arma facere ⁊ virili=
φωνήσαντες δέ, τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὰ ὅπλα ποιήσασθαι καὶ θαρραλέ
ter pro patria lege mori: multã fecerunt in lo
ως ὑπὲρ τοῦ πατρῴου νόμου τελευτᾶν, ἱκανὴν ἐποίησαν ἐν τῷ τό
co exaſperationẽ. vix q; a ſenibꝰ ⁊ preſbyte
πῳ τραχύτητα. μόλις τε ὑπό τε τῶν γεραιῶν καὶ τῶν πρεσβυ=
ris cohibiti: ad eundẽ orationis affuerunt ſta
τέρων ἀποτραπέντες, ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς δεήσεως παρῆσαν στά
tũ. ⁊ q̃dẽ turba vt priꝰ in his verſabat̃ orãs.
σιν. καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὡς ἔμπροσθεν ἐν τούτοις ἀνεστρέφετο δεόμενον.
at q̃ circa regẽ ſeniores: multipliciter tẽtabant
οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα πρεσβύτεροι, πολλαχῶς ἐπειρῶντο τὸν
ſuperbũ eiꝰ animũ cohercere a propoſito cõſilio. indura
ἀγέρωχον αὐτοῦ νοῦν ἐξιστάνειν τῆς ἐντεθυμημένης βουλῆς. θρασυν
tus ãt ⁊ oĩa pretermittẽs: adhuc ⁊ impetũ faciebat fi=
θεὶς δὲ καὶ πάντα παραπέμψας, ἤδη καὶ πρόσβασιν ἐποιεῖτο τέ
nẽ impoſituꝝ ſe exiſtimãs predicto. hec igit̃ ⁊ q̃ circa eũ exi
λος ἐπιθήσειν δοκῶν τῷ προειρημένῳ. ταῦτ' οὖν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄν
ſtebãt vidẽtes: cõuerſi ſunt vt cũ nr̃is inuocarẽt
τες θεωροῦντες, ἐτράπησαν εἰς τὸ σὺν τοῖς ἡμετέροις ἐπικαλεῖσθαι

© Biblioteca Nacional de España

eſt q̄ oēm poteſtatē habet: preſentib⁹ auxiliari nō deſpi
τὸν πᾶν κράτος ἔχοντα, τοῖς παροῦσιν ἐπαμῦναι μὴ παρι=
cientē iniquū ⁊ ſuperbū facin⁹. ex āt denſiſſima
δόντα τὴν ἄνομον καὶ ὑπερήφανον πρᾶξιν. ἐκ δὲ τῆς πυκνοτάτης
qꝫ ⁊ laborioſa turbaꝝ cōgregata exclamatiōe: incōpabiliſquedā
τε καὶ ἐμπόνου τῶν ὄχλων συναγομένης κραυγῆς, ἀνείκαστός τις
fuit vox. videri eñ erat nō ſolū hoies: ſed ⁊ mu
ἦν βοή. δοκεῖν γὰρ ἦν μὴ μόνον τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ τεί
ros ⁊ oē ſolū reſonare: ceu iā oib⁹ tūc
χη καὶ τὸ πᾶν ἔδαφος ἠχεῖν, ἅτε δὴ τῶν πάντων τότε
mortē cōmutātib⁹ pro loci cōtaminatione.
θάνατον ἀλλασσομένων ἀντὶ τῆς τοῦ τόπου βεβηλώσεως.
⁊ dicebāt vnanimiter. dñe dñe rex celoꝝ ⁊
καὶ εἶπον ὁμοθυμαδόν. κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν οὐρανῶν καὶ
domine oīs creature: ſancte in ſanctis: monarcha: omni=
δέσποτα πάσης κτίσεως, ἅγιε ἐν ἁγίοις, μόναρχε, παν=
potēs: intēde nobis oppreſſis ab impio ⁊
τοκράτορ, πρόσχες ἡμῖν καταπονουμένοις ὑπὸ ἀνοσίου καὶ
profano audacia ⁊ fortitudine ſupbiente. tu eñ q̄ creaſti
βεβήλου θράσει καὶ σθένει πεφρυαγμένου. σὺ γὰρ ὁ κτίσας τὰ
oīa ⁊ oīm dominās princeps iuſt⁹ es. ⁊ eos q̄ cū
πάντα καὶ τῶν ὅλων ἐπικρατῶν δυνάστης δίκαιος εἶ. καὶ τοὺς ὕβ
cōtumelia ⁊ ſupbia aliq̄d agūt iudicas. tu illos q̄ prius impie
ρει καὶ ἀγερωχίᾳ τι πράσσοντας κρίνεις. σὺ τοὺς ἔμπροσθεν ἀδικί
tatē fecerūt: inter q̄s ⁊ gigātes fuerūt robore ⁊ audacia cōfidē
αν ποιήσαντας, ἐν οἷς καὶ γίγαντες ἦσαν ῥώμῃ καὶ θράσει πεποι
tes: interemiſti: ſupinducēs eis immēſam aquā. tu ſup=
θότες, διέφθειρας, ἐπαγαγὼν αὐτοῖς ἀμέτρητον ὕδωρ. σὺ τοὺς ὑπε
biā operātes ſodomitas manifeſtos in iniqui
ρηφανίαν ἐργαζομένους σοδομίτας διαδήλους ταῖς κακί=
tatib⁹ factos: igne ⁊ ſulphure cōbuſſiſti: exēplum
αις γενομένους, πυρὶ καὶ θείῳ κατέφλεξας, παράδειγμα τοῖς
venturis cōſtituēs. tu audacē pharaonē q̄ ſeruitute op
ἐπιγινομένοις καταστήσας. σὺ τὸν θρασὺν φαραὼ καταδουλω=
preſſerat pplm̄ tuū ſanctū iſrael: varijs ⁊ multis
σάμενον τὸν λαόν σου τὸν ἅγιον ἰσραήλ, ποικίλαις καὶ πολλαῖς
tentās ſupplicijs: notā feciſti potētiā. in q̄b⁹ notifica
δοκιμάσας τιμωρίαις, ἐγνώρισας τὴν δυναστείαν. ἐφ᾽ αἷς ἐγνώρι=
ſti magnā tuā fortitudinē. ⁊ pſequentē eū cū currib⁹ ⁊
σας τὸ μέγα σου κράτος. καὶ ἐπιδιώξαντα αὐτὸν σὺν ἅρμασι καὶ
turbaꝝ mltitudie: inūdaſti pfundo maris. eos āt q̄ crediderūt
ὄχλων πλήθει, ἐπέκλυσας βάθει θαλάσσης. τοὺς δὲ ἐμπιστεύσαν
in te omni creature imperāti: ſaluos reduxi=
τας ἐπὶ σοὶ τῷ τῆς ἁπάσης κτίσεως δυναστεύοντι, σώους διεκόμι
ſti. q̄ ⁊ cognoſcētes opa tue man⁹: laudauerūt te omni
σας. οἳ καὶ συνειδότες ἔργα σῆς χειρός, ᾔνεσάν σε τὸν παντο
potentē. tu rex q̄ creaſti infinitā ⁊ immēſam terrā:
κράτορα. σὺ βασιλεῦ κτίσας τὴν ἀπέραντον καὶ ἀμέτρητον γῆν,
elegiſti ciuitatē hāc: ⁊ ſanctificaſti locū hūc in no
ἐξελέξω τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἡγίασας τὸν τόπον τοῦτον εἰς ὄνο
mē tibi oīm minime īdigēti. ⁊ glificaſti apparitione
μά σοι τῷ τῶν ἁπάντων ἀπροσδεεῖ. καὶ παρεδόξασας ἐπιφανείᾳ
magnifica: cōmēdationē faciēs ei⁹ ad gl'ā ma=
μεγαλοπρεπεῖ, σύστασιν ποιησάμενος αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ με=
gni ⁊ venerabilis nominis tui. ⁊ amās domū iſrael:
γάλου καὶ ἐντίμου ὀνόματός σου. καὶ ἀγαπῶν τὸν οἶκον ἰσραήλ,
pollicit⁹ es ꝙ ſi eſſet nr̄m aduerſitas: ⁊ cōprehēderet
ἐπηγγείλω δὴ ὅτι ἐὰν γένηται ἡμῶν ἀποστροφή, καὶ καταλάβῃ
nos afflictio: ⁊ veniētes in locū hūc orarem⁹: exau
ἡμᾶς στενοχωρία, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν τόπον τοῦτον δεηθῶμεν, εἰ
dires orationē nr̄am. ⁊ nūc fidelis es ⁊ verax. q̄m āt
σακούσῃ τῆς δεήσεως ἡμῶν. καὶ δὴ πιστὸς εἶ καὶ ἀληθινός. ἐπεὶ δὲ
ſepe oppreſſis patrib⁹ nr̄is auxiliat⁹ es ipis in
πλεονάκις θλιβέντων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐβοήθησας αὐτοῖς ἐν τῇ
humilitate: ⁊ liberaſti eos ex magnis malis: ecce āt nūc
ταπεινώσει, καὶ ἐρρύσω αὐτοὺς ἐκ μεγάλων κακῶν, ἰδοὺ δὲ νῦν
ſancte rex: ob multa ⁊ magna nr̄a peccata
ἅγιε βασιλεῦ, διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῶν ἁμαρτίας
oppugnamur: ⁊ ſubiecti ſum⁹ inimicis nr̄is ⁊ contēni=
καταπονούμεθα, καὶ ὑπετάγημεν τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν καὶ παρεί=
mur in imbecillitatib⁹. in āt nr̄a ruina audax ⁊
μεθα ἐν ἀδυναμίαις. ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ καταπτώσει ὁ θρασὺς καὶ

profan⁹ hic ſtudet iniuria afficere in terra deſigna=
βέβηλος οὗτος ἐπιτηδεύει καθυβρίσαι τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἀναδεδειγ
tum nomini gl'ie tue ſanctū locū. nā habitaculū
μένον τῷ ὀνόματι τῆς δόξης σου ἅγιον τόπον. τὸ μὲν γὰρ οἰκητήριόν
tuū celū celi incōprehēſibile hominib⁹ eſt. ſed q̄m pba
σου οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀνέφικτος ἀνθρώποις ἐστίν. ἀλλ᾽ ἐπεὶ εὐδό
ſti gl'am tuā in pplo tuo iſrael: ſanctificaſti locū
κησας τὴν δόξαν σου ἐν τῷ λαῷ σου ἰσραήλ, ἡγίασας τὸν τόπον
hūc. nō vlciſcaris nos in hoꝝ imūditia: neqꝫ punias
τοῦτον. μὴ ἐκδικήσῃς ἡμᾶς ἐν τῇ τούτων ἀκαθαρσίᾳ, μηδὲ εὐθύνῃς
nos in pollutione. vt nō glorient̄ iniqui in furore
ἡμᾶς ἐν βεβηλώσει. ἵνα μὴ καυχήσωνται οἱ παράνομοι ἐν θυμῷ
ſuo: neqꝫ exultēt in ſuperbia lingue
αὐτῶν, μηδὲ ἀγαλλιάσωνται ἐν ὑπερηφανίᾳ γλώσσης
ſue dicētes. nos calcauim⁹ domū ſanctifi
αὐτῶν λέγοντες. ἡμεῖς κατεπατήσαμεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγι=
cationis: ſicut calcant̄ dom⁹ abominationū.
ασμοῦ, ὡς καταπατοῦνται οἱ οἶκοι τῶν προσοχθισμάτων.
dele peccata nr̄a: ⁊ diſperge erro
ἀπάλειψον τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ διασκέδασον τὰς ἀμπλα=
res nr̄os: ⁊ oſtēde m̄iam tuā in tēpore hoc.
κίας ἡμῶν, καὶ ἐπίφανον τὸ ἔλεός σου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην.
cito preocupēt miſerationes tue: ⁊ da laudes in
ταχὺ προκαταλαβέτωσαν οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ δὸς αἰνέσεις ἐν
ore procidentiū ⁊ confractoꝝ animab⁹:
στόματι τῶν καταπεπτωκότων καὶ συντετριμμένων τὰς ψυχάς,
faciēs nobis pacē. hic oīm viſitator deus ⁊ ante
ποιήσας ἡμῖν εἰρήνην. ἐνταῦθα ὁ πάντων ἐπόπτης θεὸς καὶ πρὸ
oēs ſanct⁹ in ſanctis exaudiēs iuſtā orationē:
πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις εἰσακούσας τῆς ἐνθέσμου λιτανείας, τὸν
cōtumelia ⁊ audacia valde elatū flagellauit eū: hinc ⁊
ὕβρει καὶ θράσει μεγάλως ἐπηρμένον ἐμάστιξεν αὐτόν, ἔνθεν καὶ
inde vibrās eū vt arūdinē a vēto: adeoqꝫ in ſo=
ἔνθεν κραδάνας αὐτὸν ὡς κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου, ὥστε κατ᾽ ἐδά=
lo inutilē adhuc ⁊ mēbris ſolutū: neqꝫ lo=
φους ἄπρακτον ἔτι καὶ τοῖς μέλεσι παραλελυμένον, μηδὲ φωνῆ
qui poſſe iuſto implicatū iudicio. vnde et amici
σαι δύνασθαι δικαίᾳ περιπεπλεγμένον κρίσει. ὅθεν οἵ τε φίλοι
⁊ corporis cuſtodes celerē intuētes cōprehendentē eū
καὶ οἱ σωματοφύλακες ὀξεῖαν ἰδόντες τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸν
caſtigatōeꝫ: timētes ne ⁊ vitā deſereret: cito eū edux=
εὐθύναν, φοβούμενοι μὴ καὶ τὸ ζῆν ἐκλείπῃ, ταχέως αὐτὸν ἐξείλκυ
rūt maximo perculſi timore. in tp̄e āt poſtea
σαν ὑπερβάλλοντι καταπεπληγμένοι φόβῳ. ἐν χρόνῳ δὲ ὕστερον
colligēs ſe ipm: nequaq̄ in penitentiā venit improperat⁹.
ἀναλεξάμενος ἑαυτόν, οὐδαμῶς εἰς μεταμέλον ἦλθεν ἐπιτιμηθείς.
cū minis āt acerbis receſſit. pueniens ꝟo in egy=
μετ᾽ ἀπειλῆς δὲ πικρᾶς ἀνέλυσεν. διακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν αἴγυ=
ptū: ⁊ malitiā augēs: perqꝫ pre demōſtratos
πτον, καὶ τὰ τῆς κακίας ἐπαύξων, διά τε τῶν προαποδεδειγμένων
coadiutores ⁊ ſocios ab oī iuſto remotos: nō ſo
συμπότων καὶ ἑταίρων τοῦ παντὸς δικαίου κεχωρισμένων, οὐ μό
lū in infinitis libidinib⁹ pſeuerauit: ſed ⁊ ad tā
νον ταῖς ἀναριθμήτοις ἀσελγείαις διηρκέσθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ το
tum audacie pceſſit: vt blaſphemias in locis cōmē
σοῦτον θράσους προῆλθεν, ὥστε δυσφημίας ἐν τοῖς τόποις συνί
daret: ⁊ multi amicoꝝ intēdentes in regis
στασθαι, καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἀτενίζοντας εἰς τὴν τοῦ βασιλέως
ꝓpoſitū: etiā ipi ſeq̄rent̄ illi⁹ volūtatē. ꝓpoſuit publice
πρόθεσιν, καὶ αὐτοὺς ἕπεσθαι τῇ ἐκείνου θελήσει. προέθετο δημοσίᾳ
cōtra gentē tradere vitupiū. in ea q̄ ſm au=
κατὰ τοῦ ἔθνους διαδοῦναι ψόγον. ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐ=
lam turre colūnā erigēs: inſculpſit ſcripturā: nullū coꝝ q̄
λὴν πύργου στήλην ἀναστήσας, ἐκόλαψε γραφήν, μηδένα τῶν
nō ſacrificarēt in ſctā eoꝝ ingredi: oēs āt iu=
μὴ θυόντων εἰς τὰ ἱερὰ αὐτῶν εἰσιέναι, πάντας δὲ τοὺς ἰου
deos in pplī ſcriptionē ⁊ ſeruilē diſpoſitionē duci:
δαίους εἰς λαογραφίαν καὶ οἰκετικὴν διάθεσιν ἀχθῆναι, τοὺς
at cōtradicentes vi tractos vita priuare: ipoſqꝫ deſ=
δὲ ἀντιλέγοντας βίᾳ φερομένους τοῦ ζῆν μεταστῆσαι, τούς τε ἀπο
criptos ſignari ⁊ p ignē in corpore inſigni
γραφομένους χαράττεσθαι καὶ διὰ πυρὸς εἰς τὸ σῶμα παρασήμῳ

© Biblioteca Nacional de España

dionyſii hederefolio: quos ⁊ ſegregare in precōtrac=
διονύσου κισσοφύλλῳ, οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμέ
tā libertatē. vt āt nō oībꝰ infenſus appareret: ſub=
νην αὐθεντίαν. ἵνα δὲ μὴ τοῖς πᾶσιν ἀπεχθόμενος φαίνηται, ὑπέ
ſcripſit. ſi āt q̄ppiā ex illis voluerint inter eos q̄ ſa=
γραψεν. ἐὰν δέ τινες ἐξ αὐτῶν προαιρῶνται ἐν τοῖς κατὰ τὰς τε
cris initiati ſunt verſari: hos eq̄les ciues alexā=
λετὰς μεμυημένοις ἀναστρέφεσθαι, τούτους ἰσοπολίτας ἀλεξαν-
drinis eſſe. aliq̄ q̄dē igiť in ciuitatē ciuitatis pieta=
δρεῦσιν εἶναι. ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ πόλεως τὰς τῆς πόλεως εὐσε-
tes ſcalas abominati: faciliter ſe ipſos dederūt: tāq̄ ma
βείας ἐπιβάθρας στυγοῦντες, εὐχερῶς ἑαυτοὺς ἐδίδοσαν, ὡς με
gne cuiuſdā p̄ticipaturi glie ob futurā cū re=
γάλης τινὸς κοινωνήσοντες εὐκλείας ὑπὸ τῆς ἐσομένης τῷ βα-
ge cōmunicationē. at plurimi gn̄oſa aīa p̄ualuerūt: ⁊
σιλεῖ συναναστροφῆς. οἱ δὲ πλεῖστοι γενναίᾳ ψυχῇ ἐνίσχυσαν, καὶ
nō receſſerūt a pietate. et pecunias pro vita cōmutā
οὐ διέστησαν τῆς εὐσεβείας. τά τε χρήματα περὶ τοῦ ζῆν ἀντικα
tes intrepide: tentabāt ſe ipſos liberare ab aſcri
ταλλασσόμενοι ἀδεῶς, ἐπειρῶντο ἑαυτοὺς ῥύσασθαι ἐκ τῶν ἀπο
ptionibꝰ: ſperātes q̄ pſeuerauerīt auxiliū ſe cōſecuturos. ⁊
γραφῶν, εὐέλπιδές τε καθειστήκεισαν ἀντιλήψεως τεύξεσθαι. καὶ
eos q̄ receſſerāt ab ipſis abominabanť: ⁊ tāq̄ hoſtes
τοὺς ἀποχωροῦντας ἐξ αὐτῶν ἐβδελύσσοντο, καὶ ὡς πολεμίους τοῦ
gētis indicabāt: ⁊ cōmuni cōuerſatione ⁊ vtilitate p̄uabāt.
ἔθνους ἔκρινον, καὶ τῆς κοινῆς συναναστροφῆς καὶ εὐχρηστίας ἐστέρουν.
q̄ ⁊ cū cōperiſſet impiꝰ: adeo iratꝰ eſt: vt
ἃ καὶ μεταλαμβάνων ὁ δυσσεβής, ἐπὶ τοσοῦτον ἐχόλησεν, ὥστε
nō ſolū in alexādriā indignareť: ſed ⁊ ijs q̄ in regio
οὐ μόνον κατ' ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώ
ne grauiꝰ aduerſareť: ⁊ iuberet accelerātes cōgre
ρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι, καὶ προστάξαι σπεύσαντας συναγα
gare oēs in idē: ⁊ peſſima nece vita p̄uare.
γεῖν πάντας ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ χειρίστῳ μόρῳ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι.
his āt diſpoſitis fama inimica diuulgabať cōtra
τούτων δὲ οἰκονομουμένων φήμη δυσμενὴς ἐξηχεῖτο κατὰ τοῦ
gentē hoībꝰ cōcordibꝰ ad maleſaciendū: occaſione data
γένους ἀνθρώποις συμφρονοῦσιν εἰς κακοποίησιν, ἀφορμῆς διδομένης
ad cōſtitutōes: tāq̄ a legibꝰ eos p̄hibētibꝰ. at in
εἰς διάθεσιν, ὡς ἂν ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτοὺς κωλυόντων. οἱ δὲ ἰου
dei q̄dē erga reges beniuolētiā ⁊ fidē īmutabilē
δαῖοι, τὴν μὲν πρὸς τοὺς βασιλεῖς εὔνοιαν καὶ πίστιν ἀδιάστροφον
fuerāt ſeruātes. colētes āt deū ⁊ in huiꝰ lege
ἦσαν διαφυλάσσοντες. σεβόμενοι δὲ τὸν θεὸν καὶ τῷ τούτου νόμῳ
rēpublicā gerētes: ſeparatōeq̄ faciebāt in aliq̄s ⁊ ſubuerſiones.
πολιτευόμενοι, χωρισμὸν ἐποίουν ἐπί τινων καὶ καταστροφάς.
obq̄ cauſam aliq̄bꝰ odioſi videbanť. at iuſticie opatio
δι' ἣν αἰτίαν ἐνίοις ἀπεχθεῖς ἐφαίνοντο. τῇ δὲ τῶν δικαίων εὐπρα
ne ornātes cōuerſationē: oībꝰ hoībꝰ p̄bati extite=
ξίᾳ κοσμοῦντες τὴν συναναστροφήν, ἅπασιν ἀνοῖς εὐδόκιμοι καθειστή
runt. ipſam q̄dē igiť de gn̄e in oībus vulgatā modeſtiā
κεισαν. τὴν μὲν οὖν περὶ τοῦ γένους ἐν πᾶσι θρυλλουμένην εὐπραξίαν οἱ
alienigene nequaq̄ cōnumerauerūt. at de adorationibꝰ
ἀλλόφυλοι οὐδαμῶς διηριθμήσαντο. τὴν δὲ περὶ τῶν προσκυνήσεων
⁊ moribꝰ diſſenſionē diuulgabāt: dicētes neq̄ regi neq̄
καὶ τροφῶν διάστασιν ἐθρύλλουν, φάσκοντες μήτε τῷ βασιλεῖ μήτε
exercitibꝰ amicos homines eſſe: odioſos
ταῖς δυνάμεσιν ὁμοσπόνδους τοὺς ἀνθρώπους γίνεσθαι, δυσμενεῖς
āt eſſe ⁊ maxime negocijs aduerſantes. ⁊ nō quo
δὲ εἶναι καὶ μέγα τι τοῖς πράγμασιν ἐναντιουμένους. καὶ οὐ τῷ τυ
uis diffamauerūt vitup̄io. q̄ āt in ciuitate greci nihil le=
χόντι περιῆψαν ψόγῳ. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ἕλληνες οὐδὲν ἠδικη-
ſi: turbationē inſperatā circa hoīes vidētes: ⁊
μένοι, ταραχὴν ἀπροσδόκητον περὶ τοὺς ἀνθρώπους θεωροῦντες, καὶ
cōcurſus ſubitos factos: auxiliari q̄dē nō poterāt. tyran
συνδρομὰς ἀπροσκόπους γινομένας, βοηθεῖν μὲν οὐκ ἔσθενον. τυραν
nica cū erat oppreſſio. cōſolabanť āt ⁊ grauiter ferebāt: caſu=
νικὴ γὰρ ἦν ἡ διάθεσις. παρεκάλουν δὲ καὶ δυσφόρως εἶχον, μεταπε
ra q̄ hec exiſtimabāt. nō cū ſic contēnet ta=
σεῖσθαί τε ταῦτα ὑπελάμβανον. μὴ γὰρ οὕτω παρορασθήσεσθαι τη
le cōſtitutū q̄ nō ignorauerit. iā āt ⁊ q̄dā vicini q̄ ⁊
λικοῦτο σύστημα μηδὲν ἠγνοηκώς. ἤδη δὲ καί τινες γείτονές τε καὶ

amici ⁊ q̄ cōuerſabanť: ſecrete q̄ſdā attrahētes: fi=
φίλοι καὶ συμπραγματευόμενοι, μυστικῶς τινας ἐπισπώμενοι, πί
dē dabāt p̄tegere: ⁊ oē diligēs admittere ad auxi
στεις ἐδίδουν συνασπιεῖν, καὶ πᾶν ἐκτενὲς προσίεσθαι πρὸς ἀντί-
liū. ille q̄dē igiť in p̄ſenti p̄ſperitate exultās:
ληψιν. ἐκεῖνος μὲν οὖν τῇ κατὰ τὸ παρὸν εὐημερίᾳ γεγαυρωμένος,
⁊ nō vidēs maximi dei fortitudinē: exiſtimās āt cōti=
καὶ οὐ καθορῶν τὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ κράτος, ὑπολαμβάνων δὲ διηνε
nue in eodē pſeuerare cōſilio: ſcripſit cōtra eos epiſtolā hāc.
κῶς ἐν τῇ αὐτῇ διαμένειν βουλῇ, ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἐπιστολὴν τήν
rex ptolemeꝰ philopator in egypto ⁊ in
δε. βασιλεὺς πτολεμαῖος φιλοπάτωρ τοῖς κατ' αἴγυπτον καὶ κατὰ
loco ducibꝰ ⁊ militibꝰ gaudere ⁊ valere. valeo
τόπον στρατηγοῖς καὶ στρατιώταις χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. ἔρρωμαι
āt ⁊ ego ipſe ⁊ res nr̄e. in aſiam fa=
δὲ καὶ ἐγὼ αὐτὸς καὶ τὰ πράγματα ἡμῶν. τῆς εἰς τὴν ἀσίαν γενο-
cta nobis expeditione: quā ſcitis ⁊ ipſi: deoꝝ inuiſibili
μένης ἡμῖν ἐπιστρατείας, ἧς ἴστε καὶ αὐτοί, τῇ τῶν θεῶν ἀπροπτώτῳ
auxilio ſcd̄m rōnē ad finē ducta: putauimꝰ nō vi
συμμαχίᾳ κατὰ λόγον ἐπὶ τέλος ἀχθείσης, ἡγησάμεθα μὴ βίᾳ
lāceę: benignitate āt ⁊ multa humanitate īdulgēter tractare ha
δόρατος, ἐπιεικείᾳ δὲ καὶ πολλῇ φιλανθρωπίᾳ τιθηνήσασθαι τὰ κα
bitantes celē ſyriā ⁊ pheniciā gētes: bn̄facere q̄ libēter.
τοικοῦντα κοίλην συρίαν καὶ φοινίκην ἔθνη, εὖ ποιῆσαί τε ἀσμένως.
⁊ his q̄ in ciuitatibꝰ tēplis tribuētes reditꝰ multos:
καὶ τοῖς κατὰ πόλεσιν ἱεροῖς ἀπονείμαντες προσόδους πλείστας,
venimꝰ ⁊ in hieroſolyma: aſcēdentes honorare tēplū
προσήχθημεν καὶ εἰς τὰ ἱεροσόλυμα, ἀναβάντες τιμῆσαι τὸ ἱερὸν
ſceleſtoꝝ ⁊ nūq̄ ceſſantiū ab amētia. illi āt v̄bo q̄dē
τῶν ἀλιτηρίων καὶ μηδέποτε ληγόντων τῆς ἀνοίας. οἱ δὲ λόγῳ μὲν
nr̄am libēter ſuſcipiētes p̄ſentiā: at re falſo:
τὴν ἡμετέραν ἀποδεξάμενοι παρουσίαν, τῷ δὲ πράγματι νόθως,
volentibꝰ nobis intrare in tēplū eoꝝ: ⁊ decēti=
προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐκπρεπέ
bus ⁊ pulcherrimis donis honorare: ſupbijs adducti anti
σι καὶ καλλίστοις ἀναθήμασι τιμῆσαι, τύφοις φερόμενοι παλαιο
quis p̄hibuerūt nos ab ingreſſu: cū inferiores eēnt nr̄o robore:
τέροις εἶρξαν ἡμᾶς τῆς εἰσόδου, λειπόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀλκῆς,
ob q̄d habemꝰ erga oēs hoīes amicitiā. at ſuā in
δι' ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους φιλίαν. τὴν δὲ αὐτῶν εἰς ἡ-
nos inimicitiā manifeſtā ſtatuētes: tāq̄ ſoli gētiū cōtra re
μᾶς δυσμένειαν ἔκδηλον καθιστάντες, ὡς μονώτατοι τῶν ἐθνῶν βα-
ges ⁊ ſuos bn̄factores ceruicē tollētes: nihil legitimū
σιλεῦσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν εὐεργέταις ὑψαυχενοῦντες, οὐδὲν γνήσιον
volūt ferre. nos āt hoꝝ ſtultitia adducti:
βούλονται φέρειν. ἡμεῖς δὲ τῇ τούτων ἀνοίᾳ συμπεριενεχθέντες,
⁊ cū victoria aduenientes: ⁊ in egyptū oībꝰ gē
καὶ μετὰ νίκης διακομισθέντες, καὶ εἰς τὴν αἴγυπτον τοῖς πᾶσιν ἔθ
tibꝰ humaniť occurrētes: vt decebat fecimꝰ. in āt
νεσιν φιλανθρώπως ἀπαντήσαντες, καθὼς ἔπρεπεν ἐποιησάμεθα. ἐν δὲ
his erga hoīes eiuſdē nationis cū eis obliuionē maloꝝ oībꝰ notificātes:
τούτοις πρὸς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν ἀμνησικακίαν ἅπασιν γνωρί-
cātes: obq̄ ſocietatē. ⁊ creditas cū ſimplici=
ζοντες, διά τε τὴν συμμαχίαν. καὶ τὰ πεπιστευμένα μετὰ ἁπλότη
tate ipſis a p̄ricipio īfinitas res audētes mutare:
τος αὐτοῖς ἀρχῆθεν μυρία πράγματα τολμήσαντες ἐξαλλοιῶσαι,
⁊ participes ſemp ſacerdotū cōſtituere voluimꝰ: ⁊ iure ciuita
καὶ μετόχους τῶν ἀεὶ ἱερέων καταστῆσαι ἐβουλήθημεν, καὶ πολιτεί
tis eos alexādrinoꝝ dignari. illi āt cōtrariū ſperātes:
ας αὐτοὺς ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι. οἱ δὲ τοὐναντίον ἐκδεχόμενοι,
⁊ ingenita malignitate honeſtū repellētes: ſemp āt in
καὶ τῇ συμφύτῳ κακοηθείᾳ τὸ καλὸν ἀπωσάμενοι, διηνεκῶς δὲ εἰς τὸ
malū p̄ni: nō ſolū reſpuerūt inhonoratā poli=
φαῦλον ἐκνεύοντες, οὐ μόνον ἀπεστρέψαντο τὴν ἀτίμητον πολιτεί-
tiā: ſed ⁊ abominanť verboq̄ ⁊ tacite in ipſis paucos
αν, ἀλλὰ καὶ βδελύσσονται λόγῳ τε καὶ σιγῇ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀλίγους
erga nos legitime diſpoſitos: ſemp ſuſpicātes ob inſa
πρὸς ἡμᾶς γνησίως διακειμένους, παρ' ἕκαστα ὑφορώμενοι διὰ τῆς δυσ
matā vitā cito nos diſſipaturos officia
κλεεστάτης ἐμβιώσεως διὰ τάχους ἡμᾶς καταστρέψαι τὰ κατορθώ
recta. ob q̄d ⁊ cōiecturis optime pſuaſi: hos in omnibꝰ
ματα. διὸ καὶ τεκμηρίοις καλῶς πεπεισμένοι, τούτους κατὰ πάντα

© Biblioteca Nacional de España

diſſentire a nobis modis: ⁊ ꝓuidētes ne forte ſubito po=
δυσνοεῖν ἡμῖν τρόπον, καὶ προνοούμενοι μήποτε αἰφνιδίου με=
ſtea tumultu inſtāte nobis impios hos ad ter
τέπειτα ταραχῆς ἐνστάσης ἡμῖν τοὺς δυσσεβεῖς τούτους κατὰ νώ
gus ꝓditores ⁊ barbaros habeam⁹ hoſtes: iuſſi=
του προδότας καὶ βαρβάρους ἔχωμεν πολεμίους, προστετάχα=
mus ſimul vt notificata erit epiſtola hec: eadē hora habitā
μεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε, αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμω=
tes cū vxorib⁹ ⁊ filijs cū cōtumelia ⁊ ſupplicijs mit=
μένους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ ὕβρεως καὶ σκυλμῶν ἀπο=
tere ad nos in vinculis ferreis vndiqꝫ cōclu
στεῖλαι πρὸς ἡμᾶς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς πάντοθεν κατακεκλεισ=
ſos: ad īmedicabilē ⁊ ignominioſā decentē inimicis cedē.
μένους, εἰς ἀνήκεστον καὶ δυσκλεᾶ πρέποντα δυσμενέσι φόνον.
his eñ ſimul punitis: putam⁹ in futurū tem
τούτων γὰρ ὁμοῦ κολασθέντων, διειλήφαμεν εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρό
pus ꝑfecte nobis res in bono ſtatu ⁊ optima diſpoſitiōe
νον τελείως ἡμῖν τὰ πράγματα ἐν εὐσταθείᾳ καὶ βελτίστῃ διαθέσει
conſtitutū iri. q̄cūqꝫ āt ꝓtexerit aliquē iudeoꝝ a ſe=
κατασταθήσεσθαι. ὃς δ᾽ ἂν σκεπάσῃ τινὰ τῶν ἰουδαίων ἀπὸ γηραι
ne vſqꝫ ad pueꝝ vſqꝫ ad lactētes: turpiſſimis tormētis pu=
οῦ μέχρι νηπίου μέχρι τῶν ὑπομαστίων, αἰσχίσταις βασάνοις ἀπο
niet̄ cū tota domo. nūciare āt q̄ voluerit: obid
τυμπανισθήσεται πανοικίᾳ. μηνύειν δὲ τὸν βουλόμενον, ἐφ᾽ ᾧ τὴν
ſubſtātiā incidētis in penā accipiet: etiā de re=
οὐσίαν τοῦ ἐμπίπτοντος ὑπὸ τὴν εὐθύναν λήψεται, καὶ ἐκ τοῦ βασι
gali pecunia drachmas duomille: ⁊ libertate coronabi=
λικοῦ ἀργυρίου δραχμὰς δισχιλίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας στεφανωθή
tur. oīs āt loc⁹ vbicūqꝫ deprehēſus fuerit oīno occultat⁹ iu
σεται. πᾶς δὲ τόπος οὗ ἐὰν φωραθῇ τὸ σύνολον σκεπαζόμενος ἰου
de⁹: iacceſſibilis ⁊ igne cōbuſt⁹ fiat: ⁊ toti mortali nature
δαῖος, ἄβατος καὶ πυριφλεγὴς γινέσθω, καὶ πάσῃ θνητῇ φύσει
penit⁹ inutilis apparebit in ſepiternū tp̄s. ⁊ q̄dē epi=
κατὰ πᾶν ἄχρηστος φανήσεται εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον. καὶ ὁ μὲν τῆς ἐπι
ſtole typus ſic ſcript⁹ erat. oīno āt vbi innotuit hic
στολῆς τύπος οὕτως ἐγέγραπτο. πάντῃ δὲ ὅπου προσέπιπτε τοῦ=
iuſſus: populare cōſtitutū eſt gētib⁹ cōuiuiū cū
το τὸ πρόσταγμα, δημοτελὴς συνίστατο τοῖς ἔθνεσιν εὐωχία μετὰ
iubilationib⁹ ⁊ gaudio. tanq̄ inueterata eis diu
ἀλαλαγμῶν καὶ χαρᾶς. ὡς ἂν τῆς προκατεσκληρωμένης αὐτοῖς πά
in mēte: cū audacia nūc demōſtrata inimicitia.
λαι κατὰ διάνοιαν, μετὰ παρρησίας νῦν ἐκφαινομένης ἀπεχθείας.
at iudeis inceſſabilis luct⁹ fuit ⁊ lugubris cū lachry
τοῖς δὲ ἰουδαίοις ἄληκτον πένθος ἦν καὶ πανόδυρτος μετὰ δακρύ=
mis clamor cū gemitib⁹: inflāmato vndiqꝫ ipoꝝ corde ge
ων βοὴ στεναγμοῖς, πεπυρωμένης πάντοθεν αὐτῶν τῆς καρδίας ὀλο
mētiū inſperatā ſubito eis illatā ꝑni
φυρομένων τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης αὐτοῖς ἐπικριθεῖσαν ὀλεθρί
tiē. que lex: vel vrbs: vel q̄s oīo habitabilis loc⁹: vel q̄ vie
αν. τίς νόμος, ἢ πόλις, ἢ τίς τὸ σύνολον οἰκητὸς τόπος, ἢ τίνες ἀγυι
plāctu ⁊ luctib⁹ ſup eos nō implebant̄: ſic eñ cū
αὶ κοπετοῦ καὶ γόων ἐπ᾽ αὐτοῖς οὐκ ἐμπιπλῶντο; οὕτω γὰρ μετὰ
acerba ⁊ imite aīa ab his q̄ ꝑ ciuitatē ducib⁹ vna
πικρᾶς καὶ ἀνοίκτου ψυχῆς ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν στρατηγῶν ὁμο=
nimiter expellebant̄: vt ad externa ſupplicia etiā
θυμαδὸν ἐξαπεστέλλοντο, ὥστε ἐπὶ ταῖς ἐξάλλοις τιμωρίαις καί
aliq̄t inimicoꝝ: accipiētes ante oculos cōmunē miſi
τινας τῶν ἐχθρῶν, λαμβάνοντας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν κοινὸν ἔλε
cordiā: ⁊ cōſiderātes incertū vite ſtatū: plorarēt eo=
ον, καὶ λογιζομένους τὴν ἄδηλον τοῦ βίου καταστροφήν, δακρύειν αὐ=
rū infelicē expulſionē. ꝑibat eñ ſenū m̄titudo canitie
τῶν τὴν τρισάθλιον ἐξαποστολήν. ἤγετο γὰρ γηραιῶν πλῆθος πολιᾷ
coopertoꝝ ex ſenectute tarditate pedū incuruoꝝ ꝯuer
πεπυκασμένων τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν ἐπικύφων ἀνα
ſionis ipetu violēte oī pudore abſqꝫ ad velocē abuten=
τροπῆς ὁρμῇ βιαίας ἁπάσης αἰδοῦς ἄνευ πρὸς ὀξεῖαν καταχρω=
tiū itinerationē. q̄ āt nup ad vite cōmunionē cōiugalē intraue=
μένων πορείαν. αἱ δὲ ἄρτι πρὸς βίου κοινωνίαν γαμικὸν ὑπεληλυ=
rāt thalamū puelle: pro letitia ſuſcipiētes luct⁹: ⁊ pul
θυῖαι παστὸν νεάνιδες, ἀντὶ τέρψεως μεταλαβοῦσαι γόους, καὶ κό
uere vnguētatā mixtā habētes ceſariē: aperte āt ducte:
νει τὴν μυροβραχῆ πεφυρμέναι κόμην, ἀκαλύπτως δὲ ἀγόμεναι,
plāctū ꝓ hymeneis vnanimiter incipiebāt: tanq̄ laccrate vexa
θρῆνον ἀνθ᾽ ὑμεναίων ὁμοθυμαδὸν ἐξῆρχον, ὡς ἐσπαραγμέναι σκυλ=
tionib⁹ alienigenis. vincte āt populares vſqꝫ ad in nauē imiſ
μοῖς ἀλλοεθνέσι. δέσμιαι δὲ δημόσιαι μέχρι τῆς εἰς τὸ πλοῖον ἐμ
ſionē trahebant̄ cū violētia. ipiqꝫ haꝝ cōiuges laqueis loco coro=
βολῆς εἵλκοντο μετὰ βίας. οἵ τε τούτων συζυγεῖς βρόχοις ἀντὶ στεφ
naꝝ ſm ceruices implicati cū florida iuuenili eta=
ῶν τοὺς αὐχένας περιπεπλεγμένοι μετὰ ἀκμαίας νεανικῆς ἡλικί
te: pro cōuiuio ⁊ adoleſcentiū ocio reliquos
ας, ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τὰς ἐπιλοίπους τῶν
nuptiaꝝ dies in luctib⁹ trāſegerūt: ad pedes iā mortē viden
γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διῆγον, παρὰ πόδας ἤδη τὸν ᾅδην ὁρῶν=
tes poſitā. abducebant̄ āt feraꝝ more tracti vinculoꝝ fer=
τες κείμενον. κατήχθησαν δὲ θηρίων τρόπον ἀγόμενοι σιδηροδέσ=
reoꝝ neceſſitatib⁹. hi q̄dē trāſtris nauiū affixi
μοις ἀνάγκαις. οἱ μὲν τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι τοὺς
collis: illi āt ſm pedes inſolubilib⁹ cōſtricti pedicis:
τραχήλους, οἱ δὲ τοὺς πόδας ἀρρήκτοις κατησφαλισμένοι πέδαις,
itē ⁊ deſuper dēſa tabula impoſita. vt vndi
ἔτι καὶ τῷ καθύπερθεν πυκνῷ σανιδώματι διακειμένῳ. ὅπως πάν
qꝫ obtenebrati oculis: vitā inſidiatoꝝ in omni
τοθεν ἐσκοτισμένοι τοὺς ὀφθαλμούς, ἀγωγὴν ἐπιβούλων ἐν παντί
nauigatione acciperēt. his āt ad dictū nauigiū
τῷ κατάπλῳ λαμβάνωσι. τούτων δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην σχεδίαν
actis ⁊ nauigatione traiecta: ſicut fuit ſanci=
ἀχθέντων καὶ τοῦ παράπλου περανθέντος, καθὼς ἦν δεδογματισ=
tum a rege: iuſſit eos in ante ciuitatē hippo
μένον τῷ βασιλεῖ, προσέταξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πρὸ τῆς πόλεως ἱππο
dromo caſtra figere ingēti exiſtēte mēſura: ⁊ ad
δρόμῳ παρεμβαλεῖν ἀπλέτῳ καθεστῶτι περιμέτρῳ, καὶ πρὸς
manifeſtū opprobriū valde opportuno exiſtēte oīb⁹ ꝑ
παραδειγματισμὸν ἄγαν εὐκαιροτάτῳ καθεστῶτι πᾶσι τοῖς κα
gētib⁹ in ciuitatē: ⁊ ab his ad regionē
ταπορευομένοις εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς ἐκ τούτων εἰς τὴν χώραν
proficiſcentib⁹ ad ꝑegrinationē. vt neqꝫ exercituū ei⁹ cō=
στελλομένοις πρὸς ἐκδημίαν. πρὸς τὸ μηδὲ ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ κοι
mūicatiōe: neqꝫ oīno dignarēt̄ muris. poſtq̄ āt hoc fac
νωνεῖν, μηδὲ τὸ σύνολον καταξιῶσαι περιβόλων. ὡς δὲ τοῦτο ἐγε
tū eſt: audiēs ciuitatis cōtribules clam egrediētes
νήθη, ἀκούσας τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ὁμοεθνεῖς κρυβῇ ἐκπορευομένους
frequētius lugere ignominioſā fratrū miſeriā:
πυκνότερον ἀποδύρεσθαι τὴν ἀκλεᾶ τῶν ἀδελφῶν ταλαιπωρίαν,
iratus iuſſit ⁊ his ſimul eodē modo diligēter
διοργισθεὶς προσέταξε καὶ τούτοις ὁμοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελῶς
ſicut illis facere: nō diminutis ſm vllū modū illo
ὡς ἐκείνοις ποιῆσαι, μὴ λειπομένοις κατὰ μηδένα τρόπον τῆς ἐκεί
rū ſupplicio: deſcribi āt oē gen⁹ ex nomine. nō eñ
νων τιμωρίας, ἀπογραφῆναι δὲ πᾶν τὸ φῦλον ἐξ ὀνόματος. οὐ γὰρ
ante paulo demonſtratā opeꝝ laborioſam ſer
τὴν ἔμπροσθεν βραχὺ προδεδηλωμένην τῶν ἔργων κατάπονον λα
uitutē: tortos āt denūciatis tormētis ad finē dele
τρείαν, στρεβλωθέντας δὲ παρηγγελμέναις αἰκίαις τὸ τέλος ἀφανί
re vni⁹ ſub tēpus diei. facta eſt q̄dē igit̄ hoꝝ
σαι μιᾶς ὑπὸ καιρὸν ἡμέρας. ἐγίνετο μὲν οὖν ἡ τούτων
deſcriptio cū acerba feſtinatiōe ⁊ ambitioſa aſſeſſio
ἀπογραφὴ μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρεί
ne ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſū: inexpeditū accipiēs
ας ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν, ἀνήνυτον λαμβάνουσα τὸ
finē ad dies quadraginta. maxime āt ⁊ cōtinue rex
τέλος ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα. μεγάλως δὲ καὶ διηνεκῶς ὁ βασι
gaudio replet⁹: cōuiuia in oīb⁹ ido=
λεὺς χαρᾷ πεπληρωμένος, συμπόσια ἐπὶ πάντων τῶν εἰδώ=
lis cōſtituēs errāte vltra veritatē mēte ⁊ pro
λων συνιστάμενος πεπλανημένῃ πόρρω τῆς ἀληθείας φρενὶ καὶ βε
fano ore: ipa q̄dē muta ⁊ nō potētia eis loqui vel au
βήλῳ στόματι, τὰ μὲν κωφὰ καὶ μὴ δυνάμενα αὐτοῖς λαλεῖν ἢ ἀρή
xiliari laudās: in āt maximū deū nō decētia loquēs. poſt
γειν, ἐπαινῶν, εἰς δὲ τὸν μέγιστον θεὸν τὰ μὴ καθήκοντα λαλῶν. μετὰ
āt predictū tēporis interuallū nūciauerūt ſcri=
δὲ τὸ προειρημένον τοῦ χρόνου διάστημα προσηνέγκαντο οἱ γραμμα=
be regi: nō vltra poſſe iudeoꝝ deſcriptionē
τεῖς τῷ βασιλεῖ, μηκέτι ἰσχύειν τὴν τῶν ἰουδαίων ἀπογραφὴν

© Biblioteca Nacional de España

ſieri ꝓpter immēſam coꝝ mltitudinē: quū eſſent in
ποιεῖσθαι διὰ τὴν ἀμέτρητον αὐτῶν πληθύν, καίπερ ὄντων κατὰ
regione plures adhuc: hi q̄dē in domibꝰ adhuc exn̄=
τὴν χώραν τῶν πλειόνων ἔτι, τῶν μὲν κατὰ τὰς οἰκίας ἔτι συνεστηκό
tes: hi āt in loco: tāq̄ ipoſſibile exiſtēte oībꝰ in egy=
των, τῶν δὲ κατὰ τόπον, ὡς ἀδυνάτου καθεστῶτος πᾶσι τοῖς ἐπ' αἰ=
pto ducibꝰ. minante āt ipſis durius tāq̄ donis
γύπτον στρατηγοῖς. ἀπειλήσαντος δὲ αὐτοῖς σκληρότερον ὡς δεδωρο
corruptis ad machinatōez fuge: cōtigit manifeſte ipm circa
κοπημένοις εἰς μηχανὴν τῆς ἐκφυγῆς, συνέβη σαφῶς αὐτὸν περὶ
hoc paruiſſe dicētibꝰ cū demōſtratiōe: ⁊ chartā iā
τοῦ τε πεπεισθῆναι λεγόντων μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τὴν χαρτηρίαν ἤδη
⁊ ſcriptorios calamos in q̄bꝰ vtebank defeciſſe. hoc āt
καὶ τοὺς γραφικοὺς καλάμους ἐν οἷς ἐχρῶντο ἐκλελοιπέναι. τοῦτο δὲ
erat opatio auxiliātis iudeis e celo ꝓuidētie inui
ἦν ἐνέργεια τῆς τοῦ βοηθοῦντος τοῖς ἰουδαίοις ἐξ οὐρανοῦ προνοίας ἀνι=
cte. tūc vocans hermonē ꝓpoſitū elephātoꝝ
κήτου. τότε προσκαλεσάμενος ἕρμωνα τὸν πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων
cure: graui plenꝰ ira ⁊ idignatōe oīno inuertibi
ἐπιμελείᾳ, βαρείᾳ μεμεστωμένος ὀργῇ καὶ χόλῳ κατὰ πᾶν ἀμετάθε
lis: iuſſit in ſequēti die abūdantibꝰ pugnis thu
τος, ἐκέλευσεν ὑπὸ τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν δαψιλέσι δράκεσι λι
ris ⁊ vino multo puro oēs elephātos pota=
βανωτοῦ καὶ οἴνῳ πλείονι ἀκράτῳ ἅπαντας τοὺς ἐλέφαντας ποτί=
re: q̄ erāt numero q̄ngenti. ⁊ efferatos poculi
σαι, ὄντας τὸν ἀριθμὸν πεντακοσίους. καὶ ἀγριωθέντας τῇ τοῦ πόματος
nimia ſubminiſtratiōe: adducere ad occurſum mortis iudeo=
ἀφθόνῳ χορηγίᾳ, εἰσαγαγεῖν πρὸς συνάντησιν τοῦ μόρου τῶν ἰουδαί=
rū. ille q̄dē hec iubēs: verſus eſt ad cōuiuiū cōgregās
ων. ὁ μὲν τάδε προστάσσων, ἐτρέπετο πρὸς τὴν εὐωχίαν συναγαγὼν
maxime ex amicis ⁊ exercitu odioſe habētes cōtra
τοὺς μάλιστα τῶν φίλων καὶ τῆς στρατιᾶς ἀπεχθῶς ἔχοντας πρὸς
iudeos. at elephātoꝝ ꝓpoſitꝰ preceptū apte hermō
τοὺς ἰουδαίους. ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὸ προσαχθὲν ἀραρότως ἕρμων
adiplebat. atq̄ ad hec miniſtri ad veſperā exeūtes
συνετέλει. οἵ τε πρὸς τούτοις λειτουργοὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐξιόντες
miſeroꝝ ligabāt manꝰ: ⁊ reliq̄ machina
τὰς τῶν ταλαιπώρων ἔδεσμευον χεῖρας, τήν τε λοιπὴν ἐμηχανῶν
bank circa eos ſecuritatē: nocturnū exiſtimātes ſiml' accepturā gē
το περὶ αὐτοὺς ἀσφάλειαν, ἔννυχον δόξαντες ὁμοῦ λήψεσθαι τὸ φῦ
tem terminū mortis. q̄ āt oī ꝓtectione deſtituti videbank eſſe
λον πέρας τῆς ὀλεθρίας. οἱ δὲ πάσης σκέπης ἔρημοι δοκοῦντες εἶ
gētibꝰ iudei: ꝓpt vndiq̄ opprimentē eos
ναι τοῖς ἔθνεσιν ἰουδαῖοι, διὰ τὴν πάντοθεν περιέχουσαν αὐτοὺς
cū vinculis neceſſitatē: oīpotentē dn̄m ⁊ oīs potē
μετὰ δεσμῶν ἀνάγκην, τὸν παντοκράτορα κύριον καὶ πάσης δυνά=
tie dominantē: miſericordē deū eoꝝ ⁊ patrē: inceſſabili
μεως δυναστεύοντα, ἐλεήμονα θεὸν αὐτῶν καὶ πατέρα, δυσκαταπαύστῳ
voce oēs cū lachrymis inuocauerūt: orātes quod cōtra ſe
βοῇ πάντες μετὰ δακρύων ἐπεκαλέσαντο, δεόμενοι τὴν κατ' αὐτῶν
cōuertere cōſiliū impiū: ⁊ liberare eos cū magni=
μεταστρέψαι βουλὴν ἀνοσίαν, καὶ ῥύσασθαι αὐτοὺς μετὰ μεγαλο=
fica apparitione ab ea q̄ erat ad pedes in ꝓmptu morte. hoꝝ q̄dē
μεροῦς ἐπιφανείας ἐκ τοῦ παρὰ πόδας ἐν ἑτοίμῳ μόρου. τούτων μὲν
aſſidue ſupplicatio aſcēdit in celū. at hermō immites
ἐκτενῶς ἡ λιτανεία ἀνέβαινεν εἰς οὐρανόν. ὁ δὲ ἕρμων τοὺς ἀνηλεεῖς
elephātos potās repletos vini abūdāti
ἐλέφαντας ποτίσας πεπληρωμένους τῆς τοῦ οἴνου πολλῆς
ſubminiſtratōe ⁊ thure ſaturatos: mane ad
χορηγίας καὶ τοῦ λιβάνου μεμεστωμένους, ὄρθριος ἐπὶ τὴν
aulā affuit: de his nūciare regi.
αὐλὴν παρῆν, τὰ περὶ τούτων προσαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ.
at a ſeculi tp̄e creationē bonā in nocte ⁊ die
τὸ δὲ ἀπ' αἰῶνος χρόνου κτίσμα καλὸν ἐν νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ
cōceſſam ab eo q̄ gratificak oībꝰ q̄bꝰ ipſe vult
ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χαριζομένου πᾶσιν οἷς ἂν αὐτὸς θελήσῃ
ſomni ptem miſit ad regē. ⁊ dulciſſimo ⁊ ꝓfūdo cōpre
ὕπνου μέρος ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ ἡδίστῳ καὶ βαθεῖ κατε
henſus ē opatione dn̄i: iniquo q̄dē ꝓpoſito valde frau
σχέθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ δεσπότου, τῆς ἀθέσμου μὲν προθέσεως πολὺ διεσ
datꝰ: at ab irreuocabili cogitatōe maxime deceptꝰ. at
φαλμένος, τοῦ δὲ ἀμεταθέτου λογισμοῦ μεγάλως διεψευσμένος. οἱ δὲ
iudei preſignatā horā fugientes: ſanctū laudabāt
ἰουδαῖοι τὴν προσημανθεῖσαν ὥραν διαφυγόντες, τὸν ἅγιον ᾔνουν
deū ſuū. ⁊ iteꝝ orabāt facilē: demōſtrare magnipotē=
θεὸν αὐτῶν. καὶ πάλιν ἠξίουν τὸν εὐκατάλλακτον, δεῖξαι μεγαλο=
tis eiꝰ manꝰ poteſtatē gentibꝰ ſupbis. media exn̄te āt
σθενοῦς αὐτοῦ χειρὸς κράτος ἔθνεσιν ὑπερηφάνοις. μεσούσης δὲ
iā decima hora ferme: q̄ ad excitandū cōſtitutꝰ erat: ſubi=
ἤδη δεκάτης ὥρας σχεδόν, ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος, ἀθρό=
to vocatos vidēs: pupugit accedens regē. ⁊ vix
ως τοὺς κλητοὺς ἰδών, ἔνυξε προσελθὼν τὸν βασιλέα. καὶ μόλις
excitās: nūciauit cōuiuij tp̄s iā ꝓterire:
διεγείρας, ὑπέδειξε τὸν τῆς συμποσίας καιρὸν ἤδη παρατρέχον
de his ſmonē faciens. quē rex repu=
τα, τὸν περὶ τούτων λόγον ποιούμενος. ὃν ὁ βασιλεὺς λογισά=
tās ⁊ verſus in cōuiuiū: iuſſit eos q̄ venerāt
μενος καὶ τραπεὶς εἰς τὸν πότον, ἐκέλευσε τοὺς παραγεγονότ
in conuiuiū corā accūbere ſe. quo ⁊ facto: hor
εἰς τὴν συμποσίαν ἄντικρυς ἀνακλιθῆναι αὐτοῦ. οὗ καὶ γενομένου, πα
tabak in cōuiuiū dedētes ſeipſos: p̄ſentē cōuiuij ſumme
ρῄνει εἰς εὐωχίαν δόντας ἑαυτούς, τὸ παρὸν τῆς συμποσίας ἐπιπολὺ
celebrātes in letitia cōſumere ptem. lōge āt pro
γεραιρομένους εἰς εὐφροσύνην καταθέσθαι μέρος. ἐπιπλεῖον δὲ προ
cedente cōuiuio: hermonē accerſens rex:
βαινούσης τῆς ὁμιλίας, τὸν ἕρμωνα μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεύς,
cū acerba cōminatōe interrogauit: quā ob cauſam pmiſſi ſunt
μετὰ πικρᾶς ἀπειλῆς ἐπυνθάνετο, τίνος ἕνεκεν αἰτίας εἰάθησαν
iudei p̄ſentem diē ſupuiuere. ipſo āt nūciāte
οἱ ἰουδαῖοι τὴν περιοῦσαν ἡμέραν περιβεβιωκότες. τοῦ δὲ ὑποδείξαν
nocte iuſſionē ad finē pduxiſſe: ⁊ amicis eiꝰ
τος νυκτὸς τὸ προσαχθὲν ἐπὶ τέλος ἠγηοχέναι, καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ
teſtimoniū ꝓhibentibꝰ: crudelitatē peiorē phalaridis habēs dixit:
προσμαρτυρησάντων, τὴν ὠμότητα χείρονα φαλάριδος ἐσχηκὼς ἔφη,
hodierno ſomno grām habere eos. ſine dilatione āt ad
τῷ τῆς σήμερον ὕπνῳ χάριν ἔχειν αὐτούς. ἀνυπερθέτως δὲ εἰς τὴν
ventuꝝ diē ſimiliter prepara elephātos
ἐπιτέλλουσαν ἡμέραν κατὰ τὸ ὅμοιον ἑτοίμασον τοὺς ἐλέφαντας
ad ſceleſtoꝝ iudeoꝝ pnitiem. cū dixiſſet āt rex:
ἐπὶ τὸν τῶν ἀθεμίτων ἰουδαίων ἀφανισμόν. εἰπόντος δὲ τοῦ βασι=
vltro oēs cū gaudio p̄ſentes ſiml' collau
λέως, ἀσμένως πάντες μετὰ χαρᾶς οἱ παρόντες ὁμοῦ συναι
dātes: in ꝓpriā domū vnuſq̄ſq̄ reuerſi ſūt. ⁊ nō tā
νέσαντες, εἰς τὸν ἴδιον οἶκον ἕκαστος ἀνέλυσε. καὶ οὐχ οὕτως
in ſomno cōſumpſerūt tp̄s noctis: q̄ꝫ in
εἰς ὕπνον κατεχρήσαντο τὸν χρόνον τῆς νυκτός, ὡς εἰς τὸ
oīmodas excogitādo miſeris exiſtimatis illuſiones.
παντοίους μηχανᾶσθαι τοῖς ταλαιπώροις δοκοῦσιν ἐμπαιγμούς.
dudū āt gallꝰ cātauerat matutinꝰ: ⁊ beſtias cū armaſſet her
ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκέκραγεν ὄρθριος, καὶ τὰ θηρία καθωπλικὼς ὁ ἕρ
mō in magno porticu expectabat: q̄ āt p ciuitatē mltitudo
μων ἐν τῷ μεγάλῳ περιστύλῳ διεκίνει, τὰ δὲ κατὰ τὴν πόλιν πλήθη,
cōgregata erat ad miſerandū ſpectaculū expectās aurorā
συνήθροιστο πρὸς τὴν οἰκτροτάτην θεωρίαν προσδοκῶντα τὴν πρωΐαν
cū auiditate. at iudei in indiuiſibili animo ſuſpēſi tp̄e:
μετὰ σπουδῆς. οἱ δὲ ἰουδαῖοι κατὰ τὸν ἀμερῆ ψυχουλκούμενοι χρόνον
mltilachryma ſupplicatiōe i cāticis luctuoſis tendētes manꝰ in
πολυδάκρυον ἱκετείαν ἐν μέλεσι γοεροῖς τείνοντες τὰς χεῖρας εἰς τὸν
celū orabāt maximū deū: iteꝝ eis auxiliari breui. nōdū
οὐρανὸν ἐδέοντο τοῦ μεγίστου θεοῦ, πάλιν αὐτοῖς βοηθῆσαι συντόμως. οὔπω
āt ſolis radij ſpargebank: ⁊ rege amicos excipien=
δὲ ἡλίου βολαὶ κατεσπείροντο, καὶ τοῦ βασιλέως τοὺς φίλους ἐκδεχομέ
te: hermō adſtās: vocabat ad exitū oſtendens volū
νου, ὁ ἕρμων παραστάς, ἐκάλει πρὸς τὴν ἔξοδον ὑποδεικνύων τὸ πρό=
tatē regis in prōptu eſſe. ille āt cū pcepiſſet
θυμον τοῦ βασιλέως ἐν ἑτοίμῳ κεῖσθαι. τοῦ δὲ ἀποδεξαμένου
⁊ obſtupuiſſet in iniquo exitu: oīno ignorā
καὶ καταπλαγέντος ἐπὶ τῇ παρανόμῳ ἐξόδῳ, κατὰ πᾶν ἀγνω
tia detentꝰ querebat: q̄ cauſa obq̄ꝫ hoc il=
σίᾳ κεκρατημένος ἐπυνθάνετο, τί τὸ πρᾶγμα ἐφ' οὗ τοῦτο αὐ=
li cū feſtinatiōe cōfectū eſt. hoc āt erat opatio cūcto
τῷ μετὰ σπουδῆς τετέλεσται. τοῦτο δὲ ἦν ἡ ἐνέργεια τοῦ πάν
rū dominātis dei: coꝝ q̄ priꝰ illi excogitata fuerāt obliuionē
τα δεσποτεύοντος θεοῦ, τῶν πρὶν αὐτῷ μεμηχανευμένων λήθην

© Biblioteca Nacional de España

in mēte ponētis. nūciauit hermō ⁊ oēs ami
κατὰ διάνοιαν ἐντεθεικότος. ὑπεδείγνυεν ὁ ἕρμων καὶ πάντες οἱ φί-
ci: feras ⁊ exercitꝰ paratos eſſe rex ſꝫm tuū
λοι, τὰ θηρία καὶ τὰς δυνάμεις ἡτοιμάσθαι βασιλεῦ κατὰ τὴν σὴν
inſtās ꝓpoſitū. ille āt in dictis repletꝰ graui ira: eo ꝙ
ἐκτενῆ πρόθεσιν. ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι πληρωθεὶς βαρεῖ χόλῳ, διὰ τὸ
circa hec ꝓuidētia dei diſpſus fuiſſet oīs eiꝰ cogitatꝰ: intu-
περὶ τούτων προνοίᾳ θεοῦ διεσκεδάσθαι πᾶν αὐτοῦ τὸ νόημα, ἐνατενί-
ens cū minis dixit. q̄tq̄t parētes affuerūt aut filioꝝ filij:
σας μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν. ὅσοι γονεῖς παρῆσαν ἢ παίδων γόνοι,
hunc beſtijs ferocibꝰ parauerūt abūdantē cibū pro irreprehē-
τήνδε θηρσὶν ἀγρίοις ἐσκεύασαν δαψιλῆ θοίναν ἀντὶ τῶν ἀνεγκλή-
ſibilibꝰ mihi ⁊ maioribꝰ meis pre ſe ferētibꝰ cōtinuā firmā fi-
των ἐμοὶ καὶ προγόνοις ἐμοῖς ἀποδεδειγμένων ὁλοσχερῆ βεβαίαν πί-
dē eminēter iudeis. ꝙꝙ ſiq̄dē nō ob ſimꝉ educatiōis amorē
στιν ἐξόχως ἰουδαίων. καίπερ εἰ μὴ διὰ τὴν τῆς συντροφίας στοργὴν
⁊ neceſſitatis: vita pro his ꝓuare deberes. ſic hermō inſpera
καὶ τῆς χρείας, τὸ ζῆν ἀντὶ τούτων ἐστερήθης. οὕτως ὁ ἕρμων ἀπροσδό-
tam piculoſam ſuſtinuit cōminationē. ⁊ aſpectu ⁊ vul
κητον ἐπικίνδυνον ὑπήνεγκεν ἀπειλήν. καὶ τῇ ὁράσει καὶ τῷ προσώ-
tu turbatꝰ eſt. vnuſq̄ſq; āt amicoꝝ cū triſtitia erubeſcebāt: cō
πῳ συνεστάλη. ὁ καθεὶς δὲ τῶν φίλων σκυθρωπῶς ὑπεκρέων, τοὺς συ
gregatos dimiſerūt quēlibet ad ꝓpriū negociū. ipi q; in
νηθροισμένους ἀπέλυσαν ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀσχολίαν. οἵ τε ἰου-
dei ea q̄ a rege audiētes: illuſtrē deū dn̄m
δαῖοι τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀκούσαντες, τὸν ἐπιφανῆ θεὸν κύριον
regē regū laudabāt: ⁊ hanc opē ab eo cōſe
βασιλέα τῶν βασιλέων ᾔνουν, καὶ τῆσδε τῆς βοηθείας αὐτοῦ τετευ
cuti. ſꝫm āt has leges rex cōſtituēs rurſus
χότες. κατὰ δὲ τούτους τοὺς νόμους ὁ βασιλεὺς συστησάμενος πάλιν
conuiuiū: ad letitiā verti hortabaꝉ. at hermo
τὸ συμπόσιον, εἰς εὐφροσύνην τραπῆναι παρεκάλει. τὸν δὲ ἕρμω-
nē aduocās cū minis dixit. quotiēs tibi oportet de
να προσκαλεσάμενος μετὰ ἀπειλῆς εἶπεν. ποσάκις σοι δεῖ περὶ
his ipis imperare infeliciſſime: elephātos adhuc ⁊ nūc
τούτων αὐτῶν προστάττειν ἀθλιώτατε; τοὺς ἐλέφαντας ἔτι καὶ νῦν
arma in craſtinū ad iudeoꝝ ꝑnitiē. at
καθόπλισον εἰς τὴν αὔριον ἐπὶ τὸν τῶν ἰουδαίων ἀφανισμόν. οἱ δὲ
ſimꝉ diſcūbentes cognati icōſtantē mentē eiꝰ admirātes: ꝓtu
συνανακείμενοι συγγενεῖς τὴν ἀστατῆ διάνοιαν αὐτοῦ θαυμάζοντες, προ
lerūt hec. rex: vſq; quo tāꝙ inſenſatos nos ten-
εφέροντο τάδε. βασιλεῦ, μέχρι τίνος ὡς ἀλόγους ἡμᾶς διαπειρά-
tas: iubēs iā tertio eos delere: ⁊ iteꝝ in
ζεις, προστάσσων ἤδη τρίτον αὐτοὺς ἀφανίσαι, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν
rebus ex mutatione reuocās a te ſancita: quoꝝ grā
πραγμάτων ἐκ μεταβολῆς ἀναλύων τὰ σοὶ δεδογμένα; ὧν χάριν ἡ
ciuitas ob expectatōeꝫ tumultuaꝉ. ⁊ adaucta cōuerſionibꝰ: iā
πόλις διὰ τὴν προσδοκίαν ὀχλεῖ. καὶ πληθύνουσα συστροφαῖς, ἤδη
⁊ periclitaꝉ ſepe diripi. vnde in oībꝰ phala-
καὶ κινδυνεύει πολλάκις διαρπασθῆναι. ὅθεν ὁ κατὰ πάντα φάλα-
ris rex impletꝰ inſcitia: ⁊ factas ad cōſi-
ρις βασιλεὺς ἐμπληθυνθεὶς ἀλογιστίας, καὶ τὰς γινομένας πρὸς ἐπι-
deratiōnē iudeoꝝ in ipo mutationes aīe nihili eſti
σκοπὴν τῶν ἰουδαίων ἐν αὐτῷ μεταβολὰς τῆς ψυχῆς παρ' οὐδὲν ἡ-
mās: nō iniciatū firmiter iuſiurādū determinās: hos q̄dē ſine
γούμενος, ἀτέλεστον βεβαίως ὅρκον ὁρισάμενος, τούτους μὲν ἀνυπερ
dilatione miſſuꝝ in īfernū in genibꝰ ⁊ pedibꝰ ferarū punitos: du
θέτως πέμψειν εἰς ᾅδην ἐν γόνασι καὶ ποσὶ θηρίων ᾐκισμένους, ἐπι
centē exercitū āt cōtra iudeā ſolo equatā igne ⁊ haſta po-
στρατεύσαντα δὲ ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν ἰσόπεδον πυρὶ καὶ δόρατι θήσε
ſituꝝ velociter: ⁊ inacceſſibilē illoꝝ nobis tēplū igne ꝓſtratū velo
σθαι διὰ τάχους, καὶ τὸν ἄβατον αὐτῶν ἡμῖν ναὸν πυρὶ πρηνέα τά-
citate ꝑficientiū illic ſacrificia in oē tp̄s cōſtitu
χει τῶν συντελούντων ἐκεῖ θυσίας εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καταστή-
tuꝝ. tūc leti diſcedētes amici ⁊ cognati cū
σειν. τότε περιχαρεῖς ἀναλύσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς μετὰ
fide: diſpoſuerūt exercitꝰ in opportuniſſimis locis
πίστεως, διέτασσον τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους
ciuitatis ad obſeruatōeꝫ. at elephātoꝝ ꝑpoſitꝰ feras ferme vt ſic
τῆς πόλεως πρὸς τήρησιν. ὁ δὲ ἐλεφαντάρχης τὰ θηρία σχεδὸν ὡς εἰ
dicā in opus inſanū adducēs: odoratiſſimis poculis vino
πεῖν εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγηοχώς, εὐωδεστάτοις πόμασιν οἴνῳ
thure cōmixto horribiliter paratas ꝑparationibꝰ circa aurorā:
λελιβανωμένῳ φοβερῶς κεκοσμημένα κατασκευαῖς περὶ τὴν ἕω,
ciuitate iā mltitudinibꝰ innumerabilibꝰ in hippodromo ple
τῆς πόλεως ἤδη πλήθεσιν ἀναριθμήτοις κατὰ τοῦ ἱπποδρόμου κα-
na: intrās ad aulā ad cōſtitutū: incitauit
ταμεμεστωμένης, εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τὸ προκείμενον, ὤτρυνε
regē. ille āt ira graui implēs impiā mentē: omni
τὸν βασιλέα. ὁ δὲ ὀργῇ βαρείᾳ γεμίσας δυσσεβῆ φρένα, παντὶ τῷ
mole cū feris exiuit: volēs immiti corde ⁊
βάρει σὺν τοῖς θηρίοις ἐξώρμησε, βουλόμενος ἀτρώτῳ καρδίᾳ καὶ
pupillis oculoꝝ aſpicere laborioſā ⁊ miſerā pre
κόραις ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τὴν ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον τῶν προ
dictoꝝ ſubuerſionē. iā ꝟo elephātoꝝ egrediētiū circa por
σεσημασμένων καταστροφήν. ὡς δὲ τῶν ἐλεφάντων ἐξιόντων περὶ πύ
tā ⁊ ſubſequētis armati exercitꝰ: et mltitudinis īti-
λην καὶ τῆς συνεπομένης ἐνόπλου δυνάμεως, τῆς τε τοῦ πλήθους πο
neris puluerē vidētes: ⁊ horriſonū tumultū audiētes iu
ρείας κονιορτὸν ἰδόντες, καὶ βαρυηχῆ θόρυβον ἀκούσαντες, οἱ ἰου-
dei: vltimū vite momētū ipis illud exiſtimātes eſſe finē
δαῖοι, ὑστάτην βίου ῥοπὴν αὐτοῖς ἐκείνην δόξαντες εἶναι τὸ τέλος τῆς
miſerrime expectatiōis: ad miſeratōeꝫ ⁊ luctꝰ verſi: oſculaban
ἀθλιωτάτης προσδοκίας, εἰς οἶκτον καὶ γόους τραπέντες, κατεφί-
tur ſe ad inuicē cōpliciti cognatis in col-
λουν ἀλλήλους περιπλεκόμενοι τοῖς συγγενέσιν ἐπὶ τοὺς τραχή
la ꝓcumbētes: parētes filijs ⁊ matres puellis. aliē āt
λους ἐπιπίπτοντες, γονεῖς παισὶ καὶ μητέρες νεάνισιν. ἕτεραι δὲ
nuꝑgenitos ad vbera habētes īfantes vltimū ſugētes lac. at
νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη τελευταῖον ἕλκοντα γάλα. οὐ
q̄ ⁊ priꝰ eis facta auxilia de ce
μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἔμπροσθεν αὐτῶν γεγενημένας ἀντιλήψεις ἐξ οὐ
lo cognoſcētes: pronos vnanimiter ꝓijciētes ſeipos ⁊ in
ρανοῦ συνιδόντες, πρηνεῖς ὁμοθυμαδὸν ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ νή
fantes amouētes ab vberibꝰ: clamauerūt voce magna valde:
πια χωρίσαντες τῶν μαστῶν, ἀνεβόησαν φωνῇ μεγάλῃ σφόδρα,
vniuerſi principi ſupplicātes: miſereri cū apparitiōe
τὸν τῆς ἁπάσης δυνάστην ἱκετεύοντες, οἰκτεῖραι μετὰ ἐπιφανείας
eoꝝ iā ad portas mortis cōſtitutoꝝ. eleazarꝰ āt q̄dā vir
αὐτοὺς ἤδη πρὸς πύλαις ᾅδου καθεστῶτας. ἐλεάζαρος δέ τις ἀνὴρ
inſignis eoꝝ q̄ ex regione ſacerdotū: i ſenectute etatē
ἐπίσημος τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἱερέων, ἐν πρεσβείῳ τὴν ἡλικίαν
iā ſortitꝰ: ⁊ oī q̄ ſꝫm vitā virtute ornatꝰ: eos q̄
ἤδη λελογχώς, καὶ πάσῃ τῇ κατὰ τὸν βίον ἀρετῇ κεκοσμημένος, τοὺς
circa ſe cōprimēs ſeniores ab inuocādo ſanctū deū:
περὶ αὐτὸν καταστείλας πρεσβυτέρους ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἅγιον θεόν,
orauit hec. rex magnipotēs: altiſſime: oīps deꝰ:
προσηύξατο τάδε. βασιλεῦ μεγαλοκράτορ, ὕψιστε, παντοκράτορ θεέ,
oēm gubernās in miſicordijs creaturā: inſpice in abraam
τὴν πᾶσαν διακυβερνῶν ἐν οἰκτιρμοῖς κτίσιν, ἔπιδε ἐπὶ ἀβραὰμ
ſemē: in ſanctificati filios iacob: partis ſanctificate tue po
σπέρμα, ἐπὶ ἡγιασμένου τέκνα ἰακώβ, μερίδος ἡγιασμένης σου λα
pulū i ꝑegrina fra ꝑegrinū iiuſte ꝑeuntē pater. tu pharaonē abūdantē
ὸν ἐν ξένῃ γῇ ξένον ἀδίκως ἀπολλύμενον πάτερ. σὺ φαραὼ πληθύνοντα
curribꝰ olim egypti huiꝰ ꝑncipē ſublatū immiti auda
ἅρμασι τὸν πρὶν αἰγύπτου ταύτης δυνάστην ἐπαρθέντα ἀνοίκτῳ θρά
cia ⁊ lingua magniloqua: cū ſuꝑbo exercitu mari vin-
σει καὶ γλώσσῃ μεγαλορρήμονι, σὺν τῇ ὑπερηφάνῳ στρατιᾷ ποντοβρό
ctos perdidiſti: lucē oſtēdens mīe iſrael generi. tu im
χους ἀπώλεσας, φέγγος ἐπιφάνας ἐλέους ἰσραὴλ γένει. σὺ τὸν ἀνα
mēſis exercitibꝰ ſuperbientē ſenacherib grauē aſſyrioꝝ re-
ριθμήτοις δυνάμεσι γαυρωθέντα σενναχηρεὶμ βαρὺν ἀσσυρίων βασι
gē: lancea oēm ſubditā iā accipiētē terrā: ⁊ ela-
λέα, δόρατι τὴν πᾶσαν ὑποχείριον ἤδη λαβόντα γῆν, καὶ μετεωρι
tum cōtra ſctām tuā ciuitatē: grauia loquentē ſuꝑbia ⁊ au-
σθέντα ἐπὶ τὴν ἁγίαν σου πόλιν, βαρέα λαλοῦντα κόμπῳ καὶ θρά
dacia: tu dn̄e fregiſti. manifeſtā demōſtrās gētibꝰ multis tuā
σει, σὺ δέσποτα ἔθραυσας. ἔκδηλον δεικνὺς ἔθνεσι πολλοῖς τὸ σὸν
potentiā. tu in babylonia tres ſocios igni ani
κράτος. σὺ τοὺς κατὰ τὴν βαβυλωνίαν τρεῖς ἑταίρους πυρὶ τὴν ψυ
mā volūtarie tradētes vt nō ſeruirēt vanis: igni
χὴν αὐθαιρέτως δεδωκότας εἰς τὸ μὴ λατρεῦσαι τοῖς κενοῖς, διάπυ
tū rorefaciēs caminū: liberaſti vſq; ad capillū illeſos: flāmā
ρον δροσίσας κάμινον, ἐρρύσω μέχρι τριχὸς ἀπημάντους, φλόγα

© Biblioteca Nacional de España

oībus immittēs aduersariis. tu calūniis inuidie leo=
πᾶσιν ἐπιπέμψας τοῖς ὑπεναντίοις. σὺ τὸν διαβολαῖς φθόνου λέου
nib⁹ in terra ꝓiectū feris cibū daniele ad lucē reduxisti icolumē.
σι κατὰ γῆς ῥιφέντα θηρσὶ βορὰν δανιὴλ εἰς φῶς ἀνήγαγες ἀσινῆ.
et in mari educati in vētre ceti ionā liquescentē icessant: ille=
τόν τε βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους ἰωνᾶν τηκόμενον ἀφειδῶς, ἀπή
sum oīb⁹ familiarib⁹ demōstrasti pr̄. ⁊ nūc maloꝝ ɔtestatoꝛ. misericors.
μαντον πᾶσιν οἰκείοις ἀνέδειξας πάτερ. καὶ νῦν μισύβρι. πολυέλεε.
oīm ꝓtector. cito appare his q̄ ex israel genere:
τῶν ὅλων σκεπαστά. τὸ τάχος ἐπιφάνηθι τοῖς ἀπὸ ἰσραὴλ γένους,
ab āt abominatis scelestis gētib⁹ afflictis. si āt impietatib⁹
ὑπὸ δὲ ἐβδελυγμένων ἀνόμων ἐθνῶν ὑβριζομένοις. εἰ δὲ ἀσεβείαις
ꝺm ꝑegrinationē vita nr̄a cōstricta ē liberās nos de ini
κατὰ τὴν ἀποικίαν ὁ βίος ἡμῶν ἐνέχηται, ῥυσάμενος ἡμᾶς ἀπὸ ἐχ=
micoꝝ manu: vt volueris dn̄e perde nos morte. nō va
θρῶν χειρός, ὡς προαιρῇ δέσποτα ἀπόλεσον ἡμᾶς μόρῳ. μὴ τοῖς μα
nis vana sapientes benedicāt in dilectoꝝ
ταίοις οἱ ματαιόφρονες εὐλογησάτωσαν ἐπὶ τῇ τῶν ἠγαπημένων
a te ꝑditione dicētes: neqꝫ de⁹ illoꝝ liberauit eos. tu āt
σου ἀπωλείᾳ λέγοντες, οὐδὲ ὁ θεὸς αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς. σὺ δὲ
oēm fortitudinē ⁊ potētiā habēs oēm sēpiterne: nūc ꝓspice. mise
ὁ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δυναστείαν ἔχων ἅπασαν αἰώνιε, νῦν ἔπιδε. ἐλέη
rere nr̄i q̄ ꝑ iniuriā iniquoꝝ iniustā e vita sūmouemur ad
σον ἡμᾶς τοὺς καθ᾽ ὕβριν ἀνόμων ἀλόγιστον ἐκ τοῦ ζῆν μεθισταμένους ἐν
insidiatoꝝ moꝛē. admirent̄ āt gētes tuā virtutē inuictā hodie
ἐπιβούλων τρόπῳ. πτηξάτω δὲ ἔθνη σὴν δύναμιν ἀνίκητον σήμερον
venerāde: potētiā habēs in saluatōe iacob generis. orat te ōis
ἔντιμε, δύναμιν ἔχων ἐπὶ σωτηρίᾳ ἰακὼβ γένους. ἱκετεύει σε τὸ πᾶν
mltitudo infantū ⁊ hoꝝ parētes cū lachrymis. demōstret̄
πλῆθος τῶν νηπίων καὶ οἱ τούτων γονεῖς μετὰ δακρύων. δειχθήτω
oībus gētib⁹ ꝙ nobiscū es dn̄e: ⁊ nō auertisti fa=
πᾶσιν ἔθνεσιν ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν εἶ κύριε, καὶ οὐκ ἀπέστρεψας τὸ πρόσω=
ciē tuā a nobis. sed sicut dixisti: ꝙ neqꝫ in terra inimicoꝝ
πόν σου ἀφ᾽ ἡμῶν. ἀλλὰ καθὼς εἶπας, ὅτι οὐδ᾽ ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν
suoꝝ exn̄tes cōtēpsisti eos: sic adimple dn̄e. at eleazaro
αὐτῶν ὄντων ὑπερεῖδες αὐτούς, οὕτως ἐπιτέλεσον κύριε. τοῦ δὲ ἐλεαζάρου
desinēte iā ab oratione: rex cū feris ⁊ om=
λήγοντος ἄρτι τῆς προσευχῆς, ὁ βασιλεὺς σὺν τοῖς θηρίοις καὶ παν
ni exercit⁹ horrore ꝺm hippodromū aderat.
τὶ τῷ τῆς δυνάμεως φρυάγματι κατὰ τὸν ἱππόδρομον παρῆν.
⁊ aspiciētes iudei: valde in celū exclamauerūt: adeo vt ⁊
καὶ θεωρήσαντες οἱ ἰουδαῖοι, μέγα εἰς οὐρανὸν ἀνέκραξαν, ὥστε καὶ
adiacētes cōualles simul sonātes continuū luctū
τοὺς παρακειμένους αὐλῶνας συνηχήσαντας ἀκατάσχετον οἰμωγὴν
facerēt cū vniuerso exercitu. tūc gl'iosus. ops
ποιῆσαι παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. τότε ὁ μεγαλόδοξος. παντοκράτωρ
⁊ verax de⁹: ostendēs sanctā suā faciē: apuit ce=
καὶ ἀληθινὸς θεός, ἐπιφάνας τὸ ἅγιον αὐτοῦ πρόσωπον, ἠνέῳξε τὰς οὐρα
li portas. a q̄b⁹ inclyti duo terribiles aspectu angeli descēde
νοῦ πύλας. ἐξ ὧν δεδοξασμένοι δύο φοβεροειδεῖς ἄγγελοι κατέβη=
rūt manifesti oīb⁹ p̄terꝙ iudeis. ⁊ restiterūt. ⁊ exer
σαν φανεροὶ πᾶσι πλὴν τοῖς ἰουδαίοις. καὶ ἀντέστησαν. καὶ τὴν δύνα
citū hostiū repleuerūt turbatione ⁊ timore: ⁊ imobilib⁹
μιν τῶν ὑπεναντίων ἐπλήρωσαν ταραχῆς καὶ δειλίας, καὶ ἀκινήτοις
ligauerūt pedicis. ⁊ horrēs etiā regis corp⁹ factū est:
ἔδησαν πέδαις. καὶ ὑπόφρικον καὶ τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα ἐγενήθη,
⁊ obliuio audaciā ei⁹ graue cepit. ⁊ cōuerterūt be
καὶ λήθη τὸ θράσος αὐτοῦ τὸ βαρύθυμον ἔλαβε. καὶ ἀπέστρεψαν τὰ θη
stias aduersus cōsequētes armatos exercit⁹. ⁊ cōculcabāt il=
ρία ἐπὶ τὰς συνεπομένας ἐνόπλους δυνάμεις. καὶ κατεπάτουν αὐ=
los ⁊ interficiebāt. ⁊ cōuersa est regis ira in miam ⁊
τοὺς καὶ ὠλόθρευον. καὶ μετεστράφη τοῦ βασιλέως ἡ ὀργὴ εἰς οἶκτον καὶ
lachrymas pro iis q̄ pri⁹ a se excogitata fuerāt. audiēs em̄
δάκρυα ὑπὲρ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῷ μεμηχανημένων. ἀκούσας γὰρ
clamorē: ⁊ vidēs ꝓnos oēs in ꝑditionē: la=
τῆς κραυγῆς, καὶ συνιδὼν πρηνεῖς ἅπαντας εἰς τὴν ἀπώλειαν, δα
chrymās cū ira amicis minabat̄ dicēs. rege abutimi=
κρύσας μετὰ ὀργῆς τοῖς φίλοις διηπείλει τὸ λέγων. παραβασιλεύ
ni: ⁊ tyrānos trāsgressi estis crudelitate. ⁊ me ipm̄ vr̄m
ετε, καὶ τυράννους ὑπερβεβήκατε ὠμότητι. καὶ ἐμὲ αὐτὸν τὸν ὑμῶν
bn̄factorē conamini a ꝑncipatu iā ⁊ aīa submouere
εὐεργέτην ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾶν

clam machinātes q̄ nō expediūt regno. q̄s eos q̄ obti
λάθρα μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα τῇ βασιλείᾳ. τίς τοὺς κρα=
nuerūt nr̄e in fide regionis munitiones: domo remo
τήσαντας ἡμῶν ἐν πίστει τὰ τῆς χώρας ὀχυρώματα, τῆς οἰκίας ἀπο
uens vnūquēqꝫ iniuste cōgregauit huc: q̄s eos q̄ a ꝑncipio beniuolētia erga
στήσας ἕκαστον ἀλόγως ἤθροισεν ἐνθάδε, τίς τοὺς ἐξ ἀρχῆς εὐνοίᾳ πρὸς
nos in oīb⁹ supant oēs gētes: ⁊ q̄ laborio
ἡμᾶς κατὰ πάντα διαφέροντας πάντων ἐθνῶν, καὶ τοὺς χει=
sissima sepe hoīm susceperūt ꝑicula: sic
ρίστους πλεονάκις ἀνθρώπων ἐπιδεδεγμένους κινδύνους, οὕτως
iniq̄s implicuit suppliciis: soluite. dissoluite iniusta vin
ἀθέσμοις περιέβαλεν αἰκίαις; λύσατε. ἐκλύσατε ἄδικα δε=
cula. ad ꝓpria cū pace dimittite: ante facta
σμά. εἰς τὰ ἴδια μετ᾽ εἰρήνης ἐξαποστείλατε, τὰ προπεπραγμένα
euitantes. dimittite filios oīpotētis cele=
παραιτησάμενοι. ἀπολύσατε τοὺς υἱοὺς τοῦ παντοκράτορος ἐπουρα
stis dei viuētis. q̄ a nr̄is vsqꝫ nūc maiorib⁹ incolumē
νίου θεοῦ ζῶντος. ὃς ἀφ᾽ ἡμετέρων μέχρι τοῦ νῦν προγόνων ἀπαραπόδι
cū gl'ia statū exhibet nr̄is negociis. ille
στον μετὰ δόξης εὐστάθειαν παρέχει τοῖς ἡμετέροις πράγμασιν. ὁ
q̄dē igit̄ hec dixit. ipi āt in indiuisibili tp̄e soluti: sanctū saluatorē
μὲν οὖν ταῦτα ἔλεξεν. οἱ δὲ ἐν ἀμερεῖ χρόνῳ λυθέντες, τὸν ἅγιον σωτῆρα
deū suū bn̄dicebāt: nuꝑ mortē euadētes. postea rex
θεὸν αὐτῶν εὐλόγουν, ἄρτι τὸν θάνατον ἐκπεφευγότες. εἶτα ὁ βασι
in ciuitatē reuersus: p̄fectū redituū accer=
λεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀπαλλαγείς, τὸν ἐπὶ τῶν προσόδων προσκαλε=
sens: iussit vina qꝫ ⁊ reliqua ad cōuiuiū necessaria
σάμενος, ἐκέλευσεν οἴνους τε καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς εὐωχίαν ἐπιτήδεια
iudeis p̄bere ad dies septē: iudicās eos in quo loco
τοῖς ἰουδαίοις χορηγεῖν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά, κρίνας αὐτοὺς ἐν ᾧ τόπῳ
putauerāt mortē suscipere: in hoc in letitia omni so=
ἔδοξαν τὸν ὄλεθρον ἀναλαμβάνειν, ἐν τούτῳ ἐν εὐφροσύνῃ πάσῃ σω
teria celebrare. tūc q̄ pri⁹ cōtumeliis affectiūi erāt ⁊ ꝓpe mortē: poti⁹ āt
τήρια ἄγειν. τότε οἱ πρὶν ἐπονείδιστοι καὶ πλησίον ᾅδου, μᾶλλον δ᾽
in ipa ambulauerāt: pro acerba ⁊ lugubri morte: cōuiuiū
ἐπ᾽ αὐτῷ βεβηκότες, ἀντὶ πικροῦ καὶ δυσαιάκτου μόρου, κώθωνα
salutare cōstituētes: ad mortē ipis ⁊ sepulturā deputa
σωτήριον συστησάμενοι, τὸν εἰς πτῶσιν αὐτοῖς καὶ τάφον ἡτοιμασμέ
tū locū tentoriis diuiserūt pleni gaudio. finien=
νον τόπον κλισίαις κατεμερίσαντο πλήρεις χαρμονῆς. καταλήξαν
tes āt luct⁹ gemitosū cantū: resumpserūt cantū patriū: saluatorē
τες δὲ θρήνου πανόδυρτον μέλος, ἀνέλαβον ᾠδὴν πάτριον, τὸν σωτῆρα
⁊ miraculoꝝ factorē laudātes deū. luctū qꝫ oēm ⁊ gemitū repel
καὶ τερατοποιὸν αἰνοῦντες θεόν. οἰμωγήν τε πᾶσαν καὶ κωκυτὸν ἀπω
lentes: choreas cōstituerūt letitie pacifice signū. eodēmō
σάμενοι, χοροὺς συνίσταντο εὐφροσύνης εἰρηνικῆς σημεῖον. ὡσαύτως
āt et rex ꝑ his symposiū magnū cōgregās: incess=
δὲ κ[illegible]ασιλεὺς περὶ τούτων συμπόσιον βαρὺ συναγαγών, ἀδια=
santer in celū cōfitebat̄ magnifice pro inopina
λείπτως εἰς οὐρανὸν ἀνθωμολογεῖτο μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῇ παραδό
ta facta ei saluatione. q̄ qꝫ pri⁹ in ꝑditionē ⁊ auiū escā
ξως γενηθείσῃ αὐτῷ σωτηρίᾳ. οἵ τε πρὶν εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρότους
eos futuros existimabāt: ⁊ cū gaudio descripserāt: gemue
αὐτοὺς ἔσεσθαι τιθέμενοι, καὶ μετὰ χαρᾶς ἀπογραψάμενοι, κατεστένα
rūt pudorē in seipis induti: ⁊ inflāmata audacia
ξαν αἰσχύνην ἐφ᾽ ἑαυτοῖς περιβαλλόμενοι, καὶ τὴν πυρίπνουν τόλμαν
inglorie extincti. et iudei sicut p̄diximus cōstituentes
ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι. οἵ τε ἰουδαῖοι καθὼς προειρήκαμεν συστησάμενοι
predictū choꝝ: cū cōuiuio in gratiaꝝ actionib⁹ letis ⁊
τὸν προειρημένον χορόν, μετ᾽ εὐωχίας ἐν ἐξομολογήσεσιν ἱλαραῖς καὶ
psalmis trāsigebāt. ⁊ cōmunē statuentes de his legē: in om=
ψαλμοῖς διῆγον. καὶ κοινὸν ὁρισάμενοι περὶ τούτων θεσμόν, ἐπὶ πά=
ni habitatione sua in gn̄atiōes p̄dictos dies agere
σαν τὴν παροικίαν αὐτῶν εἰς γενεὰς τὰς προειρημένας ἡμέρας ἄγειν
decreuerūt hilares: nō pot⁹ causa ⁊ gule: saluatiōis xp̄o ꝑ
ἔστησαν εὐφροσύνους, οὐ πότου χάριν καὶ λιχνείας, σωτηρίας δὲ τῆς διὰ
deū facte ipis. adierūt āt regē: dimissionē su=
θεὸν γενομένης αὐτοῖς. ἐνέτυχον δὲ τῷ βασιλεῖ, τὴν ἀπόλυσιν αὐ=
am ad ꝓpria petentes. describūt āt eos a q̄nta
τῶν εἰς τὰ ἴδια αἰτούμενοι. ἀπογράφονται δὲ αὐτοὺς ἀπὸ πέμπτης
⁊ vicesima pachō: vsqꝫ ad quartā epiph ad dies qua
καὶ εἰκάδος τοῦ παχών, ἕως τῆς τετάρτης τοῦ ἐπίφ ἐπὶ ἡμέρας τεσ

© Biblioteca Nacional de España

draginta. cõſtituũt āt eoꝝ ꝑditionē a q̃nta
σαράκοντα. συνίσανται δὲ αὐτῶν τὴν ἀπώλειαν ἀπὸ πέμπτης τοῦ
epiph vſq; ad ſeptimā: dieb⁹ trib⁹. in qb⁹ ⁊ glĩoſe oſten=
ἐπὶφ ἕως ἑβδόμης, ἡμέραις τρισίν. ἐν αἷς καὶ μεγαλοδόξως ἐπιφά
dens miam ſuā oim ꝑnceps: incolumes eos liberauit
νας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ὁ τῶν ὅλων δυνάστης, ἀπταίστους αὐτοὺς ἐρρύσατο
vnanimiter. comeſſabant āt oib⁹ ab rege neceſſarijs donati: vſq;
ὁμοθυμαδόν. εὐωχοῦντο δὲ πάνθ᾽ ὑπὸ τοῦ βασιλέως χορηγούμενοι, μέ
ad quartā decimā. in q̃ ⁊ colloquiũ fecerũt de
χρι τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης. ἐν ᾗ καὶ τὴν ἐντυχίαν ἐποιήσαντο πε
liberatione ſua. collaudās q; eos rex: ſcri=
ρὶ τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν. συναινέσας τε αὐτοὺς ὁ βασιλεύς, ἔγρα
pſit eis ſubſcriptā epiſtolā ad in ciuitate
ψεν αὐτοῖς τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς κατὰ πόλιν
duces magnanimiter inſtantiā habentē. rex ptole=
στρατηγοὺς μεγαλοψύχως τὴν ἐκτένειαν ἔχουσαν. βασιλεὺς πτολε
meus philopator q̃ ſunt in egypto ducib⁹ ⁊ oib⁹ pre
μαῖος φιλοπάτωρ τοῖς κατ᾽ αἴγυπτον στρατηγοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τε
poſitis ſuꝑ negocia gaudere ⁊ valere. valem⁹ āt ⁊
ταγμένοις ἐπὶ πραγμάτων χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι. ἐρρώμεθα δὲ καὶ
nos ⁊ filij nr̃i: ꝓſperāte nobis magno deo
αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, κατευθύναντος ἡμῖν τοῦ μεγάλου θεοῦ τὰ
negocia ſicut volum⁹. ex amicis q̃dā maloꝝ morũ frequē
πράγματα καθὼς προαιρούμεθα. τῶν φίλων τινὲς κακοηθείᾳ πυκνό=
tius nobis adſtātes: pſuaſerũt nobis ad eos q̃ ſub
τερον ἡμῖν παρακείμενοι, συνέπεισαν ἡμᾶς εἰς τὸ τοὺς ὑπὸ τὴν
regno iudeos cõiunctos in cõgregatõez puniẽdũ no=
βασιλείαν ἰουδαίους συναθροίσαντας σύστημα κολάσασθαι ξενιζού
uis rebellatoꝝ ſupplicijs. pretẽdentes nũquā bonũ ſtatũ habituras nr̃as
σαις ἀποστατῶν τιμωρίαις. προφερόμενοι μήποτε εὐσταθήσειν ἡμῶν
res: ob q̃ habēt hi cõtra oẽs gẽtes inimicitiā:
τὰ πράγματα, δι᾽ ἣν ἔχουσιν οὗτοι πρὸς πάντα τὰ ἔθνη δυσμένειαν,
donec ꝑficiat hoc. q̃ ⁊ vinctos adducẽtes eos
μέχρις ἂν συντελεσθῇ τοῦτο. οἱ καὶ δεσμίους καταγαγόντες αὐτοὺς
cum afflictionib⁹ tāq̃ mācipia: potius āt tāq̃ ꝓditores: ſine vl=
μετὰ σκυλμῶν ὡς ἀνδράποδα, μᾶλλον δὲ ὡς ἐπιβούλους, ἄνευ πά
lo diſcrimine ⁊ inq̃ſitione: conati ſunt occidere: lege ſcy=
σης ἀνακρίσεως καὶ ἐξετάσεως, ἐπεχείρησαν ἀνελεῖν, νόμου σκυ
thaꝝ ferociorē induti crudelitatē. nos xͦo pro his
θῶν ἀγριωτέραν ἐμπεπορπημένοι ὠμότητα. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τούτοις
acerbi⁹ cõminantes: iuxta q̃ habem⁹ erga oẽs hoies
σκληρότερον διαπειλησάμενοι, καθ᾽ ἣν ἔχομεν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους
benignitatē: vix vitā eis cõdonantes: ⁊ celeſtẽ deũ co=
ἐπιείκειαν, μόγις τὸ ζῆν αὐτοῖς χαρισάμενοι, καὶ τὸν ἐπουράνιον θεὸν ἐγ
gnoſcẽtes fortiter ꝓtegentē iudeos: vt patrē pro
νωκότες ἀσφαλῶς ὑπερησπικότα τῶν ἰουδαίων, ὡς πατέρα ὑπὲρ
filijs ſemꝑ pugnare: et amicitie ob quā h[illegible]t erga
υἱῶν διαπαντὸς συμμαχοῦντα, τήν τε τοῦ φίλου δ᾽ ἣν ἔχ[illegible] πρὸς
nos firmam ⁊ maiores nr̃os beniuolẽtiā recolẽtes: iu=
ἡμᾶς βεβαίαν καὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν εὔνοιαν ἀναλογισάμενοι, δι
ſte dimiſimus oĩs iuxta quẽcũq; cauſe modũ. ⁊ iuſſi=
καίως ἀπολελύκαμεν πάσης καθ᾽ ὁντινοῦν αἰτίας τρόπον. καὶ προσ
mus cuilibet oĩa in ꝓpria cõuertere: in oĩ lo
τετάχαμεν ἑκάστῳ πάντα εἰς τὰ ἴδια ἐπιστρέφειν, ἐν παντὶ τό
co nullo eis oĩno ledẽte: neq; iniuriari de
πῳ μηθενὸς αὐτοὺς τὸ σύνολον καταβλάπτοντος, μήτε ὀνειδίζειν πε
factis ꝑter rõnem. ſcitote eñ q; cõtra hos ſi
ρὶ τῶν γεγενημένων παρὰ λόγον. γινώσκετε γὰρ ὅτι κατὰ τούτων ἐάν
q̃d machinemur malũ: vel offendam⁹ eos oĩno: nõ
τι κακοτεχνάζωμεν πονηρόν, ἢ ἐπιλυπήσωμεν αὐτοὺς σύνολον, οὐκ
hoiez ſed oĩs principē potẽtie deũ altiſſimũ aduerſan=
ἀνθρωπον ἀλλὰ τὸν πάσης δεσπόζοντα δυνάμεως θεὸν ὕψιστον ἀντικείμε
tez nobis ad vltionē reꝝ in oib⁹ ineuitabiliter ſemꝑ
νον ἡμῖν ἐπ᾽ ἐκδικήσει τῶν πραγμάτων κατὰ πᾶν ἀφεύκτως διαπαν
habebim⁹. valete. accipiẽtes āt epiſtolā hāc: nõ feſtinaue
τὸς ἕξομεν. ἔρρωσθε. λαβόντες δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, οὐκ ἐσπούδα
rũt ſtatim fieri circa receſſum: ſed regē orauẽ=
σαν εὐθέως γενέσθαι περὶ τὴν ἄφοδον, ἀλλὰ τὸν βασιλέα προσηξίω
rũt: eos q̃ de genere iudeoꝝ ſanctũ deũ vltro trāſgreſ
σαν, τοὺς ἐκ τοῦ γένους τῶν ἰουδαίων τὸν ἅγιον θεὸν αὐθαιρέτως παρα
ſi fuerāt ⁊ dei legē: cõſeq̃ ꝑ eos debitā pu
βεβηκότας καὶ τοῦ θεοῦ τὸν νόμον, τυχεῖν δι᾽ αὐτῶν τῆς ὀφειλομένης κο
nitionē: aſſerẽtes vẽtris cauſa diuina trāſgreſſos
λάσεως, προφερόμενοι τοὺς γαστρὸς ἕνεκεν τὰ θεῖα παραβεβηκότας
precepta: nũquā beniuolos fore neq; regis pre=
προστάγματα, μηδέποτε εὐνοήσειν μηδὲ τοῖς τοῦ βασιλέως προσ
ceptis. ille āt veꝝ eos dicere ꝑcipiẽs ⁊ collau=
τάγμασιν. ὁ δὲ τἀληθὲς αὐτοὺς λέγειν παραδεξάμενος καὶ συναι
dās: dedit eis facultatē oim: vt q̃ tranſierāt
νέσας, ἔδωκεν αὐτοῖς ἄδειαν πάντων, ὅπως τοὺς παραβεβηκότας
dei legē occiderẽt in oĩ q̃ ſub ditio=
τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ἐξολοθρεύσωσι κατὰ πάντα τὸν ὑπὸ τὴν βασιλεί
ne ſua loco cũ audacia citra oẽm regalē poteſtatē vel
αν αὐτοῦ τόπον μετὰ παρρησίας ἄνευ πάσης βασιλικῆς ἐξουσίας ἢ
viſitationē. tũc beneprecãtes ei: vt decẽs erat: hoꝝ
ἐπισκέψεως. τότε κατευφημήσαντες αὐτόν, ὡς πρέπον ἦν, οἱ τούτων
ſacerdotes ⁊ oĩs multitudo inclamātes alleluia: cũ gau
ἱερεῖς καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἐπιφωνήσαντες τὸ ἀλληλούϊα, μετὰ χα
dio receſſerũt. ſic āt obuiantē ex pollutis cõciuē
ρᾶς ἀνέλυσαν. οὕτω δὲ τὸν ἐμπεσόντα τῶν μεμιασμένων ὁμοεθνῆ
in via puniebāt: ⁊ cũ exprobationib⁹ interficiebāt.
κατὰ τὴν ὁδὸν ἐκολάζοντο, καὶ μετὰ παραδειγματισμῶν ἀνῄρουν.
illa āt die occiderũt ſupra trecẽtos viros: ⁊ ege
ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας, καὶ ἤγα
rũt letitiā cũ gaudio ꝓfanos perimẽtes. ipi
γον εὐφροσύνην μετὰ χαρᾶς τοὺς βεβήλους χειρωσάμενοι. αὐτοὶ
āt q̃ vſq; ad mortē deũ habuerāt: integrā ſaluatiõis fruitionē
δὲ οἱ μέχρι θανάτου τὸν θεὸν ἐσχηκότες, παντελῆ σωτηρίας ἀπόλαυσιν
accipiẽtes: receſſerũt ex ciuitate oimodis odorātiſſimis florib⁹
εἰληφότες, ἀνέζευξαν ἐκ τῆς πόλεως παντοίοις εὐωδεστάτοις ἄνθεσι
coronati cũ letitia ⁊ clamore: i laudib⁹ ⁊ dulcib⁹
κατεστεμμένοι μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ βοῆς, ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν
hymnis grãs agẽtes deo patrũ ſuoꝝ ſancto ſaluatori iſra=
ὕμνοις εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν ἁγίῳ σωτῆρι τοῦ ἰσρα
el. cũ veniſſent āt in ptolemaidē vocatā ob
ήλ. παραγενηθέντες δὲ εἰς πτολεμαΐδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν τοῦ
loci ꝓprietatē roſiferā: in q̃ expectauit eos claſſis ſm cõmu
τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, ἐν ᾗ προσέμεινεν αὐτοὺς στόλος κατὰ κοι
ne eoꝝ cõſiliũ dies ſeptē: illic fecerũt cõuiuiũ ſalutare:
νὴν αὐτῶν βουλὴν ἡμέρας ἑπτά, ἐκεῖ ἐποίησαν πότον σωτήριον, τοῦ
rege ſuppeditãte eis abũde q̃ ad receſſũ om=
βασιλέως χορηγήσαντος αὐτοῖς εὐψύχως τὰ πρὸς τὴν ἄφιξιν πάν
nia vnicuiq; vſq; ad propriā domũ. delati āt cũ
τα ἑκάστῳ ἕως εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. καταχθέντες δὲ μετ᾽
pace in decẽtib⁹ graꝝ actionib⁹: eodẽ mõ et illic
εἰρήνης ἐν ταῖς πρεπούσαις ἐξομολογήσεσιν, ὡσαύτως κἀκεῖ
ſtatuerũt ⁊ has agere dies ad ꝑegrina=
ἔστησαν καὶ ταύτας ἄγειν τὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸν τῆς παροι
tionis eoꝝ tp̃s letas. q̃s ⁊ cõſecrãtes in colũ
κίας αὐτῶν χρόνον εὐφροσύνους. ἃς καὶ ἀνιερώσαντες ἐν στή
na: in cõui[illegible] loco votũ cõfirmantes:
λῃ, κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς καθιδρύσαντες,
receſſerũt illeſi. liberi. iocũdi. ꝑ q; terrā ⁊ mare
ἀνέλυσαν ἀσινεῖς. ἐλεύθεροι. ὑπερχαρεῖς. διά τε γῆς καὶ θαλάσσης
⁊ fluuiũ ſaluati regis iuſſu q̃libet in
καὶ ποταμοῦ ἀνασωζόμενοι τῇ τοῦ βασιλέως ἐπιταγῇ ἕκαστος εἰς τὴν
propriā. ⁊ maiorē q̃ prius in inimicos poteſtatē habẽtes
ἰδίαν. καὶ πλείστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες
cũ glĩa ⁊ timore: oĩno a nullo excuſſi a
μετὰ δόξης καὶ φόβου, τὸ σύνολον ὑπὸ μηδενὸς διασεισθέντες τῶν
ſubſtātijs. ⁊ oĩa ſua oẽs attulerũt ex deſcri
ὑπαρχόντων. καὶ πάντα τὰ ἑαυτῶν πάντες ἐκομίσαντο ἐξ ἀπο
ptione. ita vt habẽtes aliq̃d: cũ timore maximo reſtituerẽt
γραφῆς. ὥστε τοὺς ἔχοντάς τι, μετὰ φόβου μεγίστου ἀποδοῦναι
eis: magnalia maximo deo faciẽte ꝑfecte
αὐτοῖς, τὰ μεγαλεῖα τοῦ μεγίστου θεοῦ ποιήσαντος τελείως
pro liberatione eoꝝ. benedict⁹ liberator iſrael in ſepiterna
ἐπὶ σωτηρίᾳ αὐτῶν. εὐλογητὸς ὁ ῥύστης ἰσραὴλ εἰς τοὺς ἀεὶ
tẽpora. amen. Finis
χρόνους. ἀμήν. τέλος.

© Biblioteca Nacional de España

Explicit quarta et vltima pars totius veteris teſtamẽti hebraico grecoqꝫ et latino idiomate nunc primũ impreſſa in hac preclariſſima Complutenſi vniuerſitate. De mandato ac ſumptibus Reuerendiſſimi in chriſto patris & domini: domini. F. Franciſci Ximenez de Ciſneros tituli Sancte Balbine ſacroſancte Romane eccleſie preſbyteri Cardinalis Hiſpanie Archiepiſcopi Toletani & hiſpaniarum primatis: ac regnorum caſtelle Archicancellarii. Induſtria & ſolertia honorabilis viri Arnaldi Guillelmi de Brocario artis impreſſorie Magiſtri. Anno Domini Milleſſimo qngẽteſimo decimo ſeptimo. mẽſis Iulii die decimo.

Que in hoc volumine continentur hec ſunt.

Eſaias. Hieremias. Threni. Baruch. Ezechiel. Daniel. Oſee. Iohel. Amos. Abdias. Ionas. Micheas. Naum. Abachuc. Sophonias. Aggeus. Zacharias. Malachias. Machabeorum primus. Machabeorum ſecundus. Machabeorum tertius.

BIBLIOTECA NACIONAL

© Biblioteca Nacional de España

© Biblioteca Nacional de España